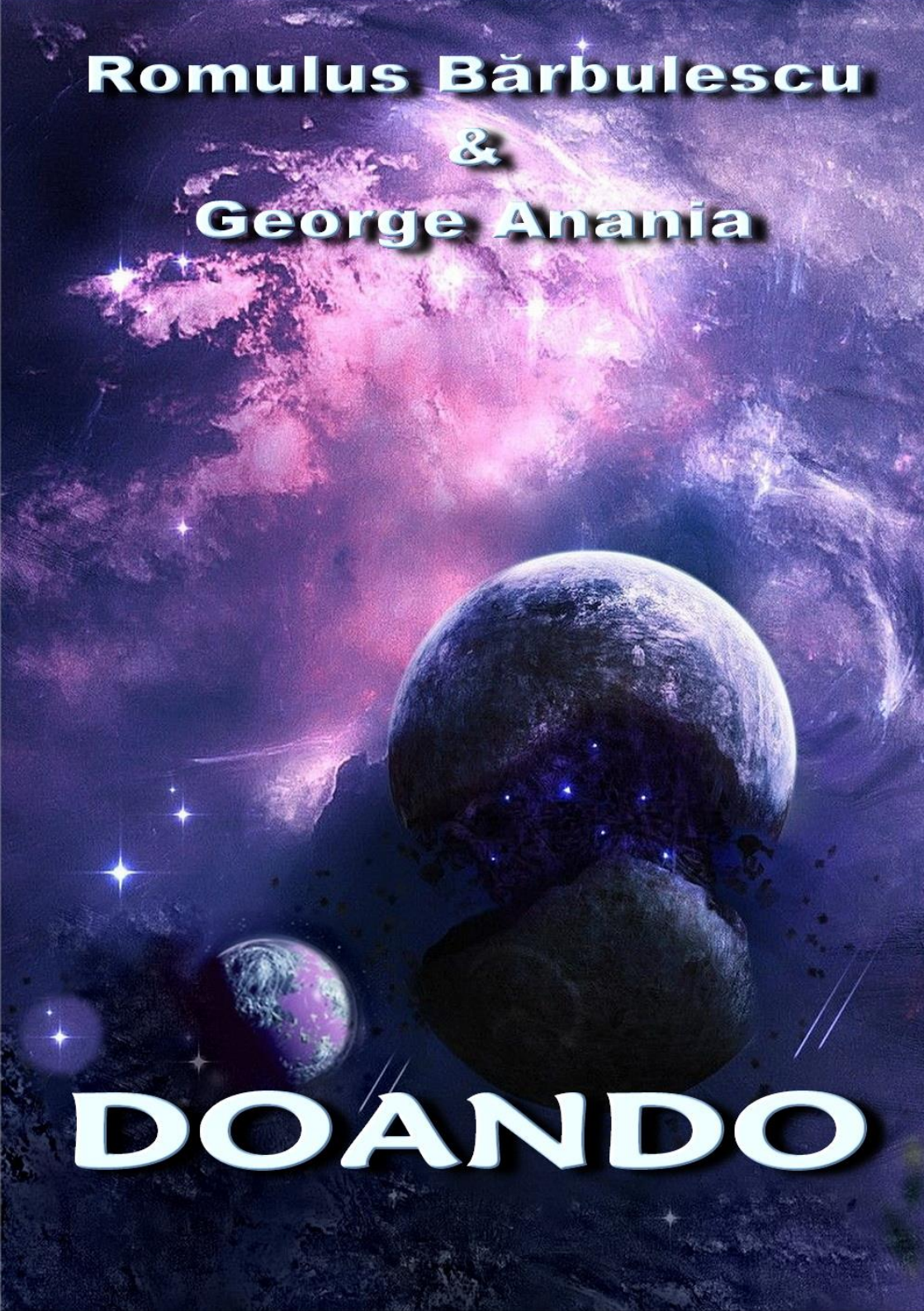

The background of the entire image is a deep space scene. A large, vibrant pink and purple nebula dominates the upper half. Below it, a large, dark, cratered sphere (resembling the Moon) is positioned in the center-right. To its left and slightly below, a smaller, similar sphere is visible. The bottom half of the image is dark with scattered stars and a few streaks of light.

Romulus Bărbulescu
&
George Anania

DOANDO

**Romulus Bărbulescu
&
George Anania**

IN MEMORIAM

R. Bărbulescu

G. Anania

DOANDO

**Ediție revăzută
1992**

„AȘTEPTAU CEVA, CA O AMENINȚARE IMINENTĂ. APOI DIN VÂRFURILE ANTENELOR CARE SE DISTINGEAU LUCIND ALB PE CĂRBUNELE CERULUI, ȚÂȘNIRĂ FLĂCĂRI ENORME. JERBELE, FLUTURÂND BEZMETICE, SE MICȘORAU ȘI SE LUNGEAU, ȘERPI ÎNTĂRĂTAȚI CARE MUȘCAU ÎNTUNERICUL DINTRE STELE. NU ERA NIMIC TRIUMFĂTOR ÎN ACEST JOC AL FLĂCĂRILOR, SPAIMA RUPEA ZĂGAZURILE CONȘTIINȚEI, REVÂRSATĂ CA O CASCADĂ ÎN SUFLET, ADUCÂND SCLIPIRI ÎNGHEȚATE ÎN PUPILE, CRISPÂND DEGETELE PE OBIECTE. DOANDO UCIDEA O PLANETĂ, ÎNVĂLUIND-O ÎN PĂLĂLAIA GAZELOR INCANDESCENTE DIN PÂNTECELE EI, APOI O FĂRĂMIȚĂ MĂRUNT, O TRANSFORMĂ ÎNTR-UN BULGĂRE ROȘU ȘI ALB.”

ÎMBINÂND ANALIZA PSIHOLOGICĂ ȘI SUSPANSUL CU MEDITAȚIA GRAVĂ ASUPRA ROSTURILOR OMULUI ÎN UNIVERS, ACȚIUNEA ROMANULUI „DOANDO” PARE DESPRINSĂ DINTR-UN TULBURĂTOR MIT CONTEMPORAN. AUTOR AL MULTOR CĂRȚI DE MARE SUCCES, CUNOScutUL CUPLU LITERAR A FOST DISTINS CU PREMIUL EUROPEAN DE NOTORIEtATE *LE EUROCON* (FRANȚA 1990)

*Ergo vivida vis animi pervicit, et extra
Processit longe flammantia moenia mundi
Atque omne immensum peragravit mente animoque
Unde refert nobis victor quid possit oriri...*

LUCRETIUS – De rerum natura

Așadar forța vie a rațiunii a învins
și a mers departe înainte,
dincolo de zidurile aprinse ale lumii
și a străbătut întreg nesfârșitul
cu mintea și cu judecata,
de unde ne aduce victorioasă
tot ceea ce se poate naște...

LUCREȚIU – Despre natura lucrurilor

Avertisment

O revista literară străină, reputată pe vremea aceea pentru audiența ei în această parte de lume, a publicat o prezentare elogioasă a romanului „Doando”, remarcându-i, cu toate conotațiile lesne de presupus în acel context, optimismul funciar, tălmăcit în încrederea față de viitorul pașnic al omenirii de pe Pământ și de aiurea. Peste trei ani, vorbitorii limbii în care se tipărea revista aveau să dovedească prin invadarea brutală și cinică a unui stat vecin, cât preț puneau cu adevărat pe idealurile umaniste afirmate în toate ocaziile. Lăsând însă deoparte respectiva cronică (despre existența căreia autorii au aflat mult mai târziu și oarecum întâmplător, și care intră de acum în anecdotica istoriilor literare), se cuvine menționată, în spiritul respectului pentru adevăr, primirea deosebit de călduroasă făcută cărții de către publicul nostru cititor de toate vârstele; și aceasta în ciuda „masivității” ei: prima ediție însuma nu mai puțin de 360 de pagini!

Dacă există o explicație a acestui prim succes, ea trebuie să rezide, pe lângă originalitatea ideilor vehiculate și un anume, incontestabil, suflu epic, în ceea ce s-ar putea numi viziunea adolescentină a autorilor asupra lumii. În sensul prezenței unei candori și unei purități „în stare naturală”, inconștiente adică de slăbiciunile dar și de puterea lor de influență. Ca și în sensul prezenței unui crez, atât de necesar pe atunci (în ce măsură istoria l-a

„confirmat” se știe), cu privire la forța omului de a se desprinde de tenebrele propriului trecut și a deveni, pe totdeauna, tolerant și pașnic. De altfel, scuză sau autoincriminare, în urmă cu aproape trei decenii, când așterneau pe hârtie primele rânduri ale cărții, autorii numărau, împreună, anii care azi îl apasă pe cel mai tânăr dintre ei.

Sperăm încă în supraviețuirea valorilor noastre fundamentale? Sperăm într-o viață care să merite a fi trăită? În găsirea, măcar cândva, într-un viitor incert, a resurselor pentru a ne înfrăți și nu învrăjbi cu noi înșine și cu lumea?

Optimismul, deși acum bine despuiat de puritate și candoare, îi îndeamnă pe autori să considere că, dincolo de valoarea strict literară a textului în sine, cititorul de azi va întrezări în roman actualitatea, mai ascutită decât oricând, a unor asemenea neliniștitoare întrebări.

Ediția din 1965, datorată fostei Edituri a Tineretului și avându-i ca redactor responsabil pe Herta Spuhn și ca șef al secției de literatură s.f. pe Ion Hobana, a reprodus în întregime textul manuscrisului original.

Actuala variantă, pentru apariția căreia autorii nu vor izbuti să mulțumească îndeajuns Editurii „Nemira” și directorului acesteia, domnul Valentin Nicolau, reprezintă un text revăzut, din care au fost eliminate pasajele ce nu mai corespundeau gustului literar și unora dintre realitățile prezentului.

17 august 1992

AUTORII

PROLOG DESPRE DEPĂRTĂRI

Vântul a bătut toată ziua, a răscolit adâncurile mării și s-a întors într-o adiere cuminte. E seară. Lumina celor cinci Sori aproape stinși persistă în aer; pare a izvorî ca o diafană perdea albastră, din micul luceafăr lunecător la asfințit. Pe cer se rotesc constelații străine, cu stele ciudat de mari, îngrijorător de aproape. Locul lor se schimbă mereu, închipuind alte și alte figuri, parcă aranjate cu mâna. Bătrânul le-a cercetat deseori, de fiecare dată cu emoție și regretul că mai are puțin de trăit.

La fel și acum, de pe creștețul Muntelui Alb, contemplă bolta, însă nu caută în noul joc al luminilor semne despre ce va veni. L-a învelit trecutul în scânteirile altor lumini, și-și deapănă viața.

Întregul munte, cu platformele, cu pantele lui domoale e plin de oameni. S-au adunat în grupuri, urmând o tradiție repetată din lună în lună, azi pentru a douăsprezecea oară, serbând de la plecare un an. Jos, la picioarele lor, sub peretele drept al falezei, valurile se preling obosite. Spuma sare înroșită de asfințit, ca o tainică pulbere stelară.

Tinerii l-au găsit pe bătrân gânditor. Râsetele li se opresc sfioase. El îi privește, cum coboară, apropiindu-se întrebările îl copleșesc din nou. Ce destin are să-i aștepte acolo?

Sfiala, tinerilor rămâne și după ce le zâmbește. Au venit să-l ia la banchet. Stânjeneala asta a lor nu-i place bătrânului; prea seamănă cu despărțirea care va să vină.

— De ce-ați tăcut? îi întreabă.

— Credeam... să nu vă stingherim! răspunde cel mai în vârstă dintre ei. Elicopterul e aici.

Bătrânul dă din cap și pornește spre mașină. Poartă o îmbrăcăminte de croială veche, care-l deosebește de grupurile numeroșilor săi asistenți.

Se ridică în aer exact când Sorii s-au stins cu totul. Luceafărul dăinuie încă la orizont, confundat cu luminile Orașelor de departe. Se aude respirația apei, ghicită numai, fiindcă s-a întunecat de tot. Băiatul cel mai mare conduce vehiculul aproape de sol, sfâșiind cu proiectoarele munții, cu haine de păduri, brațele lor întinse către ocean.

Au ajuns deasupra apelor, când Luna cea Mică se arată sub un nor rotund. Peisajul luminat iar, acum în albastru-verzui, pare că s-a trezit la o nouă viață. Bătrânul urmărește valurile născute din Lună cum brăzdează în șiruri paralele fața oceanului, înaintând spre țărm, ușoare și diafane, ca fumul. Platformele ridicate sus, dincolo de nori, nebănuite, aruncă roiuri de artificii multicolore. Ele ard într-una și coboară încet, ca și cum stelele ar pluti spre pământ în pulberi de raze. De pretutindeni se varsă o muzică răscolitoare.

Elicopterul submersibil își închide capota, coboară dincolo de suprafața oceanică și continuă să se afunde. Aici e multă lumină, parcă mai multă ca afară, din cauza spațiului mai strâmt. Lămpi gigantice, cu alimentare independentă, împestrițează fundul apei, la un kilometru adâncime. Pădurea de alge freamătă, ca și codrii de pe țărm, răvășită de curenți circulari.

Se opresc într-o vale întinsă, ca o cupă pe marginile căreia unduiesc despletite alge. În centru se ridică uriașa sală de ospăț, construită special pentru aniversare. Pereții îi sunt străvezii, cu goluri de zece metri lățime, unde peștii,

curioși, au venit să se ascundă între tufișurile verzi. Elicopterul trece prin camera-ecluză, apoi este parcat lângă alte zeci de asemenea aparate.

Tinerii îi fac loc bătrânului să coboare. El cuprinde de braț un băiat și o fată și astfel intră în sală, întâmpinați cu aplauze. O masă înconjură incinta, cu oamenii de frunte ai planetei. Printre ei a fost invitat și bătrânul cosmonaut. Îl așază, împreună cu însoțitorii lui, la loc de cinste.

Cineva vorbește despre serbare. Este cel care a condus elicopterul. Bătrânul intervine cu o remarcă și din nou constată că tinerii sunt stingheriți. Își amintește că și el, odinioară, când părinților lui li s-au conferit titlul de Eroi Galactici...

— Spune-mi, o întreabă pe fata alături de care venise la braț, cum ai fi reacționat în fața lui Tem To sau a tatălui meu?

Fata roșește:

— Nu știu. Ei au fost...

— Deosebiți? întreabă iar bătrânul.

— Desigur, intervine altcineva. Eroi galactici. Ei...

Omul în vârstă încearcă să-și închipuie cum vor fi socotiți, el și ceilalți, eroii, peste cinci decenii, peste un secol, când dificultățile și tragediile drumului vor smulge aureolele atât de darnic și atât de grabnic puse acum de contemporani pe frunțile lor.

— Ar fi bine, ripostează prudent, ar fi bine să vă convingeți că erau niște bieți oameni obișnuiți. Ca voi și ca mine. Dacă ați izbutit o asemenea răsturnare a valorilor, o asemenea corectă așezare a valorilor, v-ar fi, poate, ceva mai ușor...

— Cum așa?... Dumneavoastră, care i-ați cunoscut...

— Au fost nevoiți să treacă prin toate... durerile și tot zbuciumul. Voi v-ați oferit, ați ales... Asta e diferența. Și,

cândva, are să fie primejdia... De-aș putea să vă pregătesc!

— Povestiți-ne! îl roagă deodată fata.

Liniștea a căzut brusc. Muzica și dansul s-au terminat. Dansatorii vin în cercul bătrânului.

— Acum? se opune acesta.

E rugat din toate părțile. Tace un moment, parcă nehotărât, apoi se ridică din scaun și îl trage spre mijlocul sălii, făcând celorlalți semn să-l urmeze.

— Bine, ascultați!

Tace iar. Se gândește că noaptea aceasta va fi cea mai lungă dintre puținele care i-au rămas.

Peștii colindă tufele de alge ca într-un joc de copii neastâmpărați...

— Totul a început atunci când, după timpul Pământenilor, trecuseră 1600 de ani de la primele lor zboruri cosmice, iar pe planeta Vuundo se scurseseră doar câteva decenii de la războiul de eliberare...

Partea întâi

ÎNTÂLNIREA CU DEPĂRTĂRILE

I. LA MARGINEA LUMII

„MLIN-MLIN... MLIN..”

Gâlgăitul subțirel, metalic se topi în liniștea nesfârșită din cabină. O tăcere ce stăpânea de 23 de ani lumea rachetei.

„Mlin... mlin...”

Parcă se rostogoleau bucățele de gheață pe membranele unei cutii de rezonanță. O mână nevăzută ciupind coardele unui instrument muzical?

„Mlin...”

Sunetul străbătu ca o șoaptă încăperea rotundă. Abia atunci îl auzi Tem. Gândurile i se împrăștiară. Întoarse capul, cu o mișcare domoală, spre ecranul din spatele căruia noaptea cosmică îl pândea nepătrunsă.

Pe chip îi apăru obișnuitul zâmbet timid.

„Mlin... mlin... mlin...”

Sunetele erau acum puternice și vioaie, străbătute parcă de o nestăpânită bucurie. Tem To zâmbi și mai mult, cu buzele și cu ochii tupilați în fundul orbitelor adânci, umbrite de o oboseală fără leac.

— Am uitat de tine... Am uitat. Iartă-mă! spuse el, blând, ocrotitor, tandru.

Se ridică încet, cu greutate; avea umeri puternici și picioarele lungi și zdravene. Cabina de comandă a navei părea prea joasă pentru înălțimea lui. Dar în ciuda masivității și a mișcărilor lente, dovedea o mare siguranță de sine, de parcă și-ar fi cumpănit dinainte fiecare gest. Întinse brațul și-și desfăcu palma.

— Vino, Cin-orcim¹! spuse el, adresându-se micii ființe așezate pe un suport verde.

Ca și cum l-ar fi priceput, îi sări în palmă un ghemuleț strălucitor. „Mlin... mlin... mlin-mlin...”

Tem To îl ridică până în dreptul feței. Privi cu duioșie pliscul care se deschidea repede.

— Vrei să discuți cu mine... Te-ai plictisit sau ți-e sete? Ah! Ai terminat gheața!

„Mlin... mlin...”

— Am înțeles, am înțeles...

Așeză mica pasăre la locul ei, se îndepărtă și reveni cu un vas pe fundul căruia se găsea o pulbere albicioasă de gheață. Îl puse binișor lângă Cin-orcim, mai surâse o dată, obosit, apoi citi indicațiile unui aparat.

— Trei sferturi de dlin²!

Când se așeză în fotoliu, chipul lui își recăpătase asprimea, iar ochii îi străluceau nefiresc.

„Nu credeam că va rezista zborului cosmic! gândi el. Dacă nu era Iu, ar fi rămas pe Vuundo... Acasă...”

Își sprijini brațele pe planul alb, înclinat, din fața sa, plin de globuri negre și roșii, așezate simetric în cupe sferice, cu figuri luminoase policrome și un gol hexagonal întunecat: ecranul.

I se făcuse dor de Im Iu, iar dorul îi răscolea amintirile... Amintirile...

Se întâlniseră într-o zi care avea să marcheze viața tuturor locuitorilor planetei.

Iu... Auzise de ea. Cosmobiolog strălucit și medic nu mai puțin ilustru – calități pentru care și fusese vizată de satrapi în scopul includerii în „echipajul de elită”. Em Ro,

¹ Cin-orcim – puiul gheții, în limba vuunzilor (n.a.)

² Dlin – minus 2,7°C – unitate de temperatură în sistemul vuund (n.a.)

care i-o recomandase, susținea că ar fi printre cei câțiva care cunosc, în detaliu, structurile constructive ale astronavei «Loro», ca și amplasamentul ei secret.

Vorbea repede, plină de nerăbdare, deși sosise la rachetodrom după o lungă călătorie. Era obosită. Părea cu cinci-șase bi¹ mai tânără decât Tem. Fascina, desigur, prin frumusețe și feminitate... Avea un glas care îl obligase pe cosmonaut să piardă șirul spuselor ei. Abia când lu se opri, pe semne în așteptarea unui răspuns, el se desmeticise numai atât cât să-i relice, cu jumătate de gură: „Îți cer iertare, n-am prea înțeles... Am avut astăzi două zboruri orbitale și...”

Iu deschisese ochii mari, uimită, apoi deodată zâmbise, rezemându-se de spătarul fotoliului și ceruse o băutură caldă. Se priviseră lung, în tăcere. După expresia chipului ei, Tem descoperise că era descumpănită, dar și pradă unei altfel de tulburări; și atunci îi fusese un pic rușine. Însă nu numai vocea ei îi distrăsese atenția. Profilul femeii nu-i era nici el necunoscut. De unde? La o expoziție, parcă... Bineînțeles, expoziția lui Sed, numai că lu se făcea remarcată într-un tablou, acel portret mult lăudat, de pe panoul central, drept în fața intrării!

Tânăra nu-și îngăduise însă mai mult de câteva clipe de slăbiciune. Se ridicase brusc, neînduplecată și aspră. Deasupra adăpostului, în noapte, se pornise iar să șuiere vântul; rafalele lui prelungi, înghețate îl dezmeticiră, în fine, pe astronaut. „Tem To, n-am de gând să repet și a treia oară. E vorba de un grup de comando pentru capturarea lui «Loro» Va fi nevoie, probabil, să decolăm, ca să interzicem accesul la navă al satrapilor. Mai târziu, dacă vei dori și vei trece probele de selecție...”

¹ Bi – unități vuunde de măsură a timpului. 1 bi=1,95 ani tereștri (n.a.)

Se opri deodată, parcă interzicându-și să spună mai mult, deși nu părea nicidecum o fire care se lasă dominată de emoții. Și atunci ori lansase, cu bună știință, o promisiune formulată doar pe jumătate, ori i se întâmplase, cu adevărat, să-și piardă nițel autocontrolul —ceea ce era o a doua promisiune, de data asta scăpată involuntar. Tem nu avea însă nevoie de recompense, deci cu atât mai puțin de fângăduieli ca să-și facă exemplar datoria (ceea ce nu însemna, totuși, că nu înregistrase, cu tainică plăcere, avansul oficial și pe cel personal al frumoasei femei).

„Sub comanda dumitale, așadar?” întrebuse, ca semn al acceptării. Dar Im Iu, inciudată, poate, de acea dovadă involuntară a interesului pentru el, redevenise rigidă și aspră, o vajnică păstrătoare a legilor conspirativității. „Nu. Îți dai seama că nu voi fi acolo, prezența mea ar trezi imediat bănuieli. O să afli cine va fi comandant când va veni clipa. Dacă socotești că asta e un impediment sau că, în general, există impedimente...”

Întoarse capul. Tem știa că n-o să ezite. Așteptase prea mult să se întâmple ceva, aproape toți coechipierii lui din Divizia de interceptare așteptaseră, deși nu bănuise niciun moment că va intra în vederile rebelilor. „Unde și când mă prezint?”

Garda rachetodromului își făcuse apariția sub arcade, însoțită de gorilele doctoriței. Ca orice persoană importantă pentru satrapi, Im Iu era permanent păzită, iar dacă ajunsese cu atâta ușurință la el, să-i trateze personal „începutul de anemie” descoperit ca prin minune de analizorii cibernetici, însemna că o făcuse cu aprobarea cuiva dintre satrapi, ba chiar din îndemnul aceluia. Ceea ce argumenta, nici mai mult, nici mai puțin, că frumoasa Iu făcea joc dublu.

Satrapii se pregăteau, într-adevăr, să pornească în cosmos cu «Loro», singura aeronavă cu motoare ionice, anume construită în acest scop. Lăsându-și concetățenii pradă încărcăturilor nucleare așezate, din vreme, în locuri secrete, sub fiecare oraș și a căror explozie s-ar fi declanșat de îndată ce ieșeau din funcțiune dispozitivele menite să o amâne fără încetare. Iar pentru cursa în spațiu, doctorița primise misiunea să-i recruteze unul, doi sau mai mulți piloți, care să fie cooptați în faimosul „echipaj de elită”.

„Vă voi trimite o rețetă prin radio, exclamase lu, cu glas tare, ca să fie auzită de gărzi. În orice caz, nu mai ieșiți din adăpost până nu vă dau permisiunea.” Și se îndepărtase, cu același aer aspru și distant, lăsându-l atât de zăpăcit de noua lui descoperire, încât paznicii se putuseră convinge cu propriii lor ochi că era atins de o greu remediabilă anemie! Pentru că sângele îi pierise din obraji.

Cin-orcim se învârtea, vesel, pe suportul lui, ciugulind cu delicii micile cristale de gheață și cântând, ca de fiecare dată, parcă în transă. Ca pe munții veșnic învăluiți în zăpadă, unde vântul rece de vară arunca norii de semințe ale plantelor sălbatice din văile înguste și adânci și unde, în timpul unui ospăț nesfârșit, semenii săi își începeau dansurile nupțiale.

Visa și el la nuntirile de acasă, la fel cum omul mare și blând de alături își amintea, pierdut într-o halucinație atât de asemănătoare, propriul dans nupțial, celebrat într-o zi unică, a iubirii și a urii nemăsurate.

Primise abia către ziuă semnalul convenit și se imbarcase fără preget în avioracheta de luptă, pornind spre cealaltă emisferă, în pădurile de la Ram Mar.

... Și atunci îl învălui o emoție coplesitoare. Din pricina

iminentei băătăii? Fusese îndelung antrenat să-și țină în frâu sentimentele. Și totuși... Cum să te poți stăpâni când știi că ai ajuns să reprezinți o rază de speranță pentru Vuundo, planeta mohorâtă de sub învelișul norilor cenușii?

Ieșise din zona de întuneric. Acum atmosfera era aproape limpede. Jumătate din suprafața lui Vuundo se vedea clar. În depărtare, Orit ardea galben-roșiatic; la mică distanță satelitul natural, Kno, reflecta, în culori aspre, lumina. Iar pe cealaltă jumătate de cer, vecină Marelui Viscol¹ – bezna. „În marginea lumii, repetase în gând, ca de obicei, la vederea acetei imagini. În marginea lumii, o lume sortită să se stingă, învinsă de frig.”

Calota strălucitoare a planetei era acoperită la extremități de imateriale cupole de safir. Coccoașele albe ale norilor pluteau, nemișcate parcă, în oceanul aerian de un albastru decolorat. Jos, o întindere nesfârșită de gheață și zăpadă. Reflexe verzui, sinilii. Banchize de sloiuri, peste care vântul flutura neaua, mutând-o din loc în loc, fără odihnă, fără preget. Munți înghețați, peste care alerga nevăzută moartea albă.

Orașele dispăruseră de mult de la suprafață. Izvoare, râuri, mări încremeniseră de milenii în împărăția gerului. Ogoare și pășuni muriseră sub alba cenușă căzută din înalturi. De o parte și de alta a ecuatorului se ridicase de sub ape un podiș ce înconjură planeta ca un inel verde-cafeniu. Mii de bi la rând înălțaseră oamenii podișul, cu pământ salvat de la îngheț. Aici, unde în anotimpul ploios temperatura nu atingea decât 10 og², se dezvoltase o vegetație destul de bogată, care hrănea toată populația

¹ Marele Viscol – nume, dat în limba vuunzilor, Galaxiei (n.a.).

² Og – cca. + 1,75° C – unitate vuundă de măsurare a temperaturilor. (n.a.)

lui Vuundo. Aici se construiseră și cele mai mari așezări – centre administrative, politice, culturale.

„Atenție, Tem! O pistă de aterizare se află mascată în pădure. Memorează coordonatele!” Un glas de femeie, pe atunci necunoscută lui. Era Voa Zad – astrofizician și navigator cosmic, un alt membru al „echipajului de elită.” Apoi, imediat în urma mesajului și parcă prevestit de acesta, mult așteptata știre inundase, după numai câteva clipe, difuzorul radioului de bord, o dată cu toate aparatele de radio de pe Vuundo. Începuse revolta împotriva satrapilor, organizată și condusă de militari. Știrea debuta cu un anunț de maximă însemnătate: amorsele încărcăturilor nucleare fuseseră demontate, încă din ziua precedentă, chiar de către specialiștii care le instalaseră.,

Dar pilotul cosmic nu avusese vreme nici măcar să înregistreze ca lumea comunicatul. Trei aviorachete, însoțind un cargo, își făcuseră apariția ca din senin. „Tem! izbucnise glasul imperativ al frumoasei Iu. Ești singura noastră șansă. Satrapii au evitat ambuscada și se grăbesc să pună mâna pe «Loro»!

În mod ciudat, în clipele care urmaseră, el își amintise de ultimul mare congres științific, ținut în urmă cu exact zece bi (după scandalul de atunci, satrapii interzisese orice fel de reuniune, fie ea artistică, științifică, religioasă sau de altă natură), congres la care, proaspăt autor al unei remarcabile lucrări de pilotaj astral pe distanțe lungi în spațiul intragalactic, fusese invitat, ceremonios, de însăși conducerea academiei. Cu acel prilej, Dru, descoperitorul energiei atomice, susținuse un referat despre necesitatea folosirii acesteia, cu prioritate, în acțiunile de menținerea ordinii, ca argument hotărâtor pentru obținerea „păcii universale” indispensabile lumii

greu încercate a lui Vuundo. „Dacă înțeleg bine, se ridicase atunci din prezidiu un bărbat firav, adus de spate, un exemplar tipic de „șoarece de bibliotecă” („Ciberneticianul Em Rou”, îl lămurise pe cosmopilot vecinul de scaun, și Tem nu avusese nevoie de nicio adăugire, cunoștea prea bine această autoritate absolută în materie), „dacă înțeleg bine, Dru, – era să comit greșeala de a te numi *colega* – se pare că ești gata, în numele păcii, să ucizi, cu sânge rece, toată suflarea de pe Vuundo. Dă-mi voie atunci să declar, ca om de știință că, indiferent de ordine sau dezordine, voi lupta pentru apărarea și triumful vieții, deci împotriva ta! „

Îl făcuseră să revină la realitate strigătele de entuziasm și de îngrijorare ce-i răsunau în căști. Luptase, pe semne, ca niciodată, de vreme ce cargoul, prăbușit, ardea, cu flăcări până la cer, în mijlocul pădurii, nu departe de un aparat de însoțire care-i împărtășise soarta. Despoții fuseseră nimiciți! Pur și simplu, nu izbutea să creadă – și cu atât mai puțin să observe că propriul său aparat se rostogolește în vrie, cuprins de foc. Abia o nouă intervenție verbală – tot a frumoasei Im Iu – îl determinase să declanșeze sistemul de catapultare din carlingă; exact de la înălțimea la care se mai putea deschide parașuta!

Ce departe erau toate acum! Echiparea lui «Loro». Primirea noii misiuni (împlinire a făgăduielii minunatei Iu), în cadrul aceleiași mare congres, reluat pentru prima oară după victorie. Plecarea, într-un zbor al speranței, departe de Vuundo, în cuprinsul Marelui Viscol. Speranță prefăcută, treptat, în tristețe de moarte – care-i cuprinsese, fără alegere, pe toți: Tem, Iu, Voa, Ua Ena și Ro... Și din pricina căreia nimeni nu mai scosese o vorbă

pe astronavă de 23 de ali...

... Tem se ridică încet. Lângă el se afla Iu, privindu-l cu ochi strălucitori, umbriți de cearcănele alior de veghe și ale speranței pierdute.

— Nu ne-am vorbit de-atâta vreme... Eu...

Ar fi vrut să spună că i-a fost dor de glasul ei. Dar o sfială nelămurită îl opri.

— M-am gândit la tine, m-am gândit, murmură femeia. Însă n-am putut... N-am putut să... Din ziua când ai hotărât să ne-ntoarcem. Nu trebuia...

— Trebuia, Iu! Combustibilul...

— Învinși! Suntem învinși, Tem!

Comandantul își cuprinse soția de umeri:

— Nu încă! Mai putem întâlni pe traiectoria de întoarcere o planetă accesibilă...

Totuși mâinile îi căzură de-a lungul trupului. Își privi soția drept în ochi și, ca și când n-ar fi putut rezista întrebărilor mute ale acesteia, își plecă fruntea.

— Câte nădejdi își puseseră în noi! exclamă Iu, pe neașteptate. În noi, eroii legendari ai planetei, care îi izbăvisem de satrapi și aveam să le aducem și vestea veștilor, mult așteptată, a eliberării dintre ghețuri. A doua izbândă, cea mai mare și mai greu de obținut. Un bun prilej de a intra în istorie, așa-i? Doar că, nu știu de ce, istoria nu vrea să ne primească...

Se opri, încercând să-și învingă slăbiciunea. Tem nu se simțea vinovat. Încă nu se încovoiasă în el credința că vor reuși. Dar cum, cu ce argumente să demonstreze că până și atunci când certitudinile și speranțele mor rămâne încă o cale: cea a unei minuni? Că uneori miracolul devine o bază de calcul?

Trebuia să îndrăznească, deși parcă nu mai avea puteri.

— Știi câte lumi am cercetat. Multe corpuri cerești ne-au gonit, înainte să fi ajuns la ele; erau tinere. Altele erau vechi și pustii – moarte. Unde e planeta pe care viața noastră să poată continua? Teoretic, în preajma oricărei stele – dacă se află la o distanță potrivită și are o structură convenabilă. Fiindcă nu se pune problema *aparitiei vieții*, ci a *continuării unei civilizații*. De aceea eu nu încetez nici acum să sper. Nu revenim pur și simplu, pe Vuundo, ci căutăm, îndreptându-ne spre Vuundo, pe alt drum decât la plecare... Combustibilul rachetei e calculat precis. În momentul când am comandat întoarcerea, consumasem trei sferturi din el. Ro a încercat să mă convingă că nu am dreptate. Îmi propusese să căutăm combustibil pe un corp ceresc. Ara înțeles; mai bine să murim decât să ne întoarcem fără rezultat...

Im Iu nu părea să fi auzit cuvintele soțului ei.

— N-am înțeles niciodată de ce mi-am asemănat sufletul cu un spațiu cosmic. Dogoresc Sori dătători de viață și bucurie. Licăresc stele creatoare de frumusețe. Ard cometele speranțelor, și cad apoi, și dispar... Nu-mi spune că tristețea nu e omenească! Nu-mi spune că durerile se înfrâng, că noi suntem eroi și nu le cunoaștem! Am tăcut 23 de ali, 23 de ali, în care sunt sigură că n-a curs nicio lacrimă, dar în care timp am trăit tot atât cât de la venirea noastră pe lume... Tem, acum ce vom face?

Racheta zboară mereu, sol al vieții în necuprins. Pe ecran a apărut un bob de lumină care se mărește treptat. Steaua pe nume Pla-Dim.

Tem To și Im Iu s-au aplecat deasupra ecranului.

Privesc încordați. Poate că acolo vor șerpui iar comete strălucitoare, se vor aprinde Sori, vor licări stele. Dar

până atunci mai sunt miliarde de mo¹, și timpul nu ține seama de bătaile inimii.

— Du-te și odihnește-te! Hai, du-te!

În glasul lui Tem au tremurat iubirea și teama. Și-a strâns soția lângă el și-a-ngropat chipul în părul ei.

— Rămân cu tine... Te rog!

În acel moment, Em Ro deschise repede ușa cabinei și alergă spre ei. Ro, cibemeticianul, constructorul – ajutorul neprețuit al lui Tem – strigând cu violență:

— Inutil! Stupid și inutil! Ceea ce vedeți acolo este cea mai execrabilă utopie!

Cu brațul întins arată ecranul. Apoi, tot atât de brusc, scoase din buzunar o bandă galbenă, mată:

— Concluziile automatului de analize spectrale. Niciun compus organic, fie chiar de sinteză abiogenă. Radioemisii stelelor precizează temperatura de 10.000 °C la suprafața ei. Este adevărat: stea simplă, cu rotație înceată, dar... inutil. Planetele ei nu pot prezerva viața.

— De unde știi? întrebă liniștit Tem.

— Nu mai cred în nimic. Nu mai pot crede că în toată această zonă a Galaxiei există vreun adăpost pentru noi!

Era nervos, impulsiv. Îl cunoșteau de o viață întreagă și știau de câtă energie dispune. Dar acum era suficientă o singură privire ca să-ți dai seama că nu mai este cel dinainte. „Nu am puteri să mai cred...”

Pentru moment, Tem nu pătrunse înțelesul dureros al cuvintelor. Dar numaidecât se repezi către Ro și-i prinse umerii. Făcu un efort, își stăpâni teama, și, aparent calm, întrebă:

— Ce-i cu tine?

Reuși să zărească întunecimile de gheață din ochii lui.

¹ Mo – 2,02 km tereștri – unitate de măsură în sistemul vuund (n.a.)

Simți o undă de spaimă săgetându-i inima și, când Ro i se smulse din mâini, nu mai putu face niciun gest.

Bărbatul care pleca acum fără să-i dea vreo explicație avea umerii căzuți, pașii grei. Iar fruntea i se apleca pe nesimțite, ca și când gândurile de sub ea ar fi lovit-o, încercând s-o sfărâme. Sau, dimpotrivă, gândurile înghețaseră și indiferența se strecura perfidă peste tot ceea ce fusese până acum tumult, furtună, permanentă mișcare creatoare.

Iu își dădu seama că orice amestec al ei ar fi fost inutil. L-ar fi stânjenit pe Tem, care tăcea îndărătnic, cu ochii la ușa întredeschisă. Nu putu goni tristețea dezarmantă care o cuprinsese. Poate era și milă în ceea ce simțea, o milă adăugată la neputința de a da ajutor.

Camandantul ridică din umeri, cu nervozitate. Se întoarse spre ea, privind-o parcă fără s-o vadă:

— Crezi că te poți interesa de fete? Dar nu le aminti nimic despre cele întâmplate cu el...

Iu ar fi dorit să spună ceva, dar se răzgândi. După ce-și mai privi câteva clipe soțul, pe al cărui chip se întipărise expresia cea mai aspră, părăsi încăperea închizând ușor ușa etanșă.

Voa Zad era cea mai dârză membră a echipajului. O pasionaseră de timpuriu problemele legate de comunicațiile interastrale, așa că avea la bordul rachetei o sarcină însemnată: navigația. În orice clipă, Voa știa precis în ce punct al spațiului se află, la ce distanță de Vuundo, câte miliarde de mo aveau până la cea mai apropiată stea.

Dar îndeplinirea programului de bord nu o împiedica să înregistreze permanent pe benzi magnetice semnale din Cosmos, sau să se plece peste ecranul oval al

„cercetaşului gravific”, urmărindu-i imaginile. Acest aparat, un palpator gravitaţional, era construcţia ei. Cu el putea „vedea” la milioane de mo înaintea rachetei. Numai că nu-l folosea prea des, deoarece consumul de energie necesar era foarte mare.

Apropiindu-se de cabina de navigaţie, Iu era sigură că o va găsi pe Voa la aparatul său. Nu se înşelase. Fata urmărea ceva pe ecran şi era atât de concentrată, că nici nu-i simţi prezenţa.

— Te-ai dezobişnuit să crezi că mai existăm? spuse Iu, apropiindu-se de ea şi punându-i mâna pe umăr.

Fata nici nu tresări. Şi, ca şi când ar fi continuat o discuţie de mult începută, spuse repede:

— Am descoperit ceva foarte important, aproape de necrezut: un fascicul de radiaţii pare că cercetează ceva în faţa noastră.

— Cercetează?... Vrei să spui că are o mişcare precisă în spaţiu, pe anumite direcţii?

— Să-ţi explic!

Voa o duse în faţa unui ecran lateral

— Iată zona în care ne aflăm. «Loro» a urmat drumul acesta şi se află acum pe traiectoria care duce la steaua vizibilă pe ecrane: Pla Dim. Cu 35 de ali în urmă, unde palpatorului meu s-au lovit, la aproximativ cinci miliarde de mo, de un obstacol pe care nu l-au putut trece şi care rămâne invizibil. Deci nu e un corp material; cel mai probabil, un fascicul de unde gravifice, care a interferat cu radiaţia aparatului. Acest fascicul, după calculele mele, nu depăşeşte un diametru de 100 de mo. Şi asta n-ar fi nimic, dar... Voa exită câteva clipe, încruntându-se: Dar am reuşit să-l urmăresc câţiva ali la rând.

— Continuă! murmură Iu, uitând parcă pentru ce a venit.

— Fasciculul de radiații apare și dispare, de parcă ar urmări ceva. L-aș asemăna cu o rază luminoasă cercetând un teren fâșie cu fâșie.

— Așadar, în afară de o mișcare să zicem verticală, fasciculul se mai deplasează și în planul rachetei noastre?

— Da. După cum arată aceste mișcări, cred că va cerceta zona de dincolo de Pla Dim și că n-ar fi exclus să fim la rândul nostru interceptați.

— Interceptați?... Folosești o expresie de luptă, Voa! încercă să zâmbească Im Iu.

— Nu zâmbi... Nu înțelegi? Sursa radiațiilor nu poate fi determinată. Asta e sigur!

— Ce vrei să spui?

— Fasciculul vine dinspre marginea Marelui Viscol sau de dincolo de această zonă. Ce fenomen cosmic să-l fi produs?

— Și crezi că întâlnirea cu el...

Cel mai bine ar fi să-l ocolim. Dacă...

— ?

— Dacă vom putea!

În încăpere se așternu tăcerea. Cele două femei se priviră câteva momente și abia acum Im Iu făcu o constatare pe care nu știu cum s-o interpreteze: Voa își continua cercetările, ca și când faptul că nu întâlniseră mult căutata planetă n-o afecta deloc. Sau reușea, cu totul surprinzător, să se stăpânească?

„Ce-mi trece prin minte! Dacă am îmbătrânit? Sigur că sunt mai bătrână. Dar nu atât de mult ca să nu pot iubi. Să pot iubi...”

Una Ena rămase aplecată peste oglinda care reflecta un chip de femeie încă tânără, cu ochi strălucitori și albaștri.

Scânteierile ochilor n-au dispărut nici acum. Numai că aici... ba nu, și aici au apărut câteva riduri. Iar pe frunte – alte câteva linii fine.

Copilării...

Pe planetă au trecut peste două sute de bi. Gan n-o mai ține minte. Gan... Ce tânără era atunci! Crezuse că e îndrăgostită doar de planetologie.

Ciudată mai e și iubirea! A venit pe nesimțite, și Ena a trebuit să părăsească stelele pentru Gan. Dar dacă el nu i-ar fi dat voie să plece, l-ar fi urât toată viața. Oare?

„Acuma poate aș fi avut copii... Când am plecat, m-a sărutat prima oară, pe obraz, lângă colțul gurii. Ținea ochii închiși. M-am depărtat de el și-mi ardea locul unde mă sărutase.”

Nemișcată, privi ecranul pe care noua stea strălucea tot mai puternic. Și nu văzu nimic... Așa a găsit-o Iu. Dar n-o trezi din vise. A părăsit cabina tiptil și n-a spus nimănui că pe chipul planetologului se rostogolea încet o lacrimă, iar mâna cu degete lungi îi era, uitată undeva, pe colțul gurii „

„Am fost egoistă? Dar dacă, într-adevăr, n-am să-mi mai pot împlini iubirea niciodată? Trebuia Gan să-și mai amintească de mine?... Pe Vuundo sunt milioane de, îndrăgostiți Cine-și va mai aminti de Ua Ena, care iubește fără nicio speranță?

*

Iu intră în cabină, stinse toate luminile și se lăsă încet, obosită, în fotoliul larg din fața ecranului. Cu un gest mașinal, racordă imaginea. Pe tot ecranul – un singur corp luminos, cu marginile neregulate: Pla Dim. Se apropiau neîncetat de stea.

Im Iu se aplecă asupra ecranului. Vorbea cu glas tare sau gândea numai?

„Pla Dim!... Ro minte! S-a înșelat. Nu poate fi așa cum a spus el. Ce importanță mai au calculele și mașinile electronice? Arată-le puterea ta, Pla Dim! Primește-ne cu zgârcenie, fără entuziasm, dar arată-ne că viața s-a născut acolo, că ea poate continua, chiar dacă ar fi străină de a noastră. Suntem ființe raționale, superioare. O să-ți arătăm recunoștință! Oamenii sunt buni, Pla Dim, și la tine pot fi fericiți. Te căutăm de mult timp. Am îmbătrânit toți, de când rătăcim prin Marele Viscol...”

Deodată, femeia sări în picioare.

„Dar dacă nici aici nu găsim nimic? Cine va mai crede atunci?... Cine?”

Cuprinsă de teamă, alergă pe coridor și, de acolo, intră gâfâind în cabină la Tem. Acesta, contrariat de fața ei răvășită, o întrebă repede:

— Ce este, Iu? Ce s-a întâmplat?

— Tem!... Toți ne lăsăm biruiți de amintiri. Trăim tot mai retrași și ne bântuie nălucile. Vorbim singuri. Suntem bolnavi.

— Nu mai reușim să ne învingem.

— Crezi că Ro a avut dreptate?

— Da, Iu! În jurul lui Pla-Dim nu poate exista viață. Nici acolo și nici pe aproape.

Ce aspru vorbea! Femeia simți cum greutatea uriașă i se prindeau de mâini. Făcu un efort supraomenesc:

— Învinși...

Câteva momente i se păru că este singură și că din toate părțile vin mereu zgomote neînțelese, ca ecourile dintr-o peștera gigantică, sub pământ. Apoi simți că lacrimile îi năpădesc în colțul ochilor. Le strivi cu pleoapele, înciudată, încercând să-și alunge tristețea.

Tăceau. Tăceau toți.

Em Ro privea îndărătnic ghemul luminos ce se micșora mereu. O limbă roșie se alungi brusc în spațiu, șerpui de câteva ori și apoi dispăru. Pla Dim clocotea, azvârlind jerbe lungi de sute de mii de mo. Fuseseră obligați să ocolească steaua la mare distanță. Un adevărat bombardament neutronic se dezlănțuise pe neașteptate, iar câmpul gravitațional devenise instabil. Era imposibil să se apropie mai mult. Ar fi fost o nebunie.

Tem o rugase pe Voa să urmărească în permanență fasciculul misterioaselor radiații gravifice descoperite de ea. De aceea fata lipsea din mijlocul lor.

Orice discuție devenise inutilă. Comandantul se gândea cum ar putea trece peste acest moment, când deprimarea devenise înăbușitoare. Să spună ceva, să-i încurajeze, să le demonstreze că alții vor fi plecat ca și ei, și dacă ei se întorc învinși nu-i nimic? Sau că alții și alții vor încerca, până când noua planetă va fi descoperită?

Dar era prea banal. Și, mai cu seamă, inexact. Vuundo nu dispunea de resurse pentru a echipa alte astronave de cursă lungă.

„Mlin, mlin...”

„Ia te uită, ți-ai găsit să cânti! Nu acum. Acum taci, Cin-orcim!”

Atât gândi Tem, fără să vadă cum ceilalți tresăriseră violent, ca și când racheta s-ar fi oprit. Ro se întoarse repede spre puiul gheții, apoi se încruntă și reveni la ecran. Iu se apropie încet.

— Ascultă-mă! șopti.

— N-am ce asculta! ripostă cu violență savantul. Ce vreți să-mi spuneți? Plecăm spre casă. O știu. Și? În fața acestei *victorii* vreți să râd, să dansez? Eu, unul, n-am ce

face pe Vuundo. N-aveți decât să vă întoarceți voi!

Până ce Im Iu să răspundă, interveni Voa, anunțând la difuzorul central:

— Tem!... Intrăm în fasciculul de radiații!

— V-aș ruga să treceți la posturi! Nu putem ști...

Nu termină. Luminile din cabină se micșorară pe neașteptate. Un vuiet scurt, ca și când mersul rachetei ar fi fost frânat de o impresionantă și nevăzută energie. Cei rămași în picioare se clătinară, rostogolindu-se apoi pe podeaua cabinei. Sonerii de alarmă țipară strident.

— Energia gravitațională s-a mărit de trei ori! strigă speriată Voa. Racheta își schimbă drumul. Viteza în creștere progresivă cu...

— Direcția! o întrerupse comandantul.

— Spațiul din afara Marelui Viscol.

Tem apucă maneta declanșatoare a motoarelor de direcție, uitând să mai blocheze pilotul automat. O apăsă până la refuz. Răzbătura vuiete ascuțite.

Apoi iar și iar.

În cele din urma își dădu seama că orice încercare de a scăpa din capcana gravifică nu duce decât la consumarea inutilă a combustibilului. Opri motoarele.

„Mlin-mlin... mlin!”

Dintr-un salt, Ro ajunse lângă Cin-orcin.

— De ce nu taci? șuieră el.

Întinse mâna și strânse pasărea în pumn. Apoi se scutură speriat și reveni încet, încet la ecran. Abia acolo desfăcu palma. Pasărea moartă căzu pe suprafața neagră, în mijlocul căreia abia se mai zărea doar punctul luminos al lui Pla-Dim.

II. ROSTOGOLIRE ÎN NOAPTE

VUUNDO, VUUNDO...

La țărmul imensei insule în mișcare – Galaxia – tu semeni cu o scoică neîncetat izbită de valuri. În jurul tău străjuiește oceanul fără margini al Universului.

Acolo însuși fluviul Timpului își încetează curgerea imperioasă, devenind ca un Jac străbătut de un curent imperceptibil.

Viața s-a născut foarte greu, iar imediat după naștere s-a ascuns, lipsită de puteri. Forțele stihinice ale luptei pentru existență au fost dominate de vecinătatea golului negru care îngheață totul prin prezența lui. Milioane și miliarde de bi, ansamblul vieții s-a păstrat aparent în aceleași forme. Însă legile obiective care guvernează natura pregăteau prin schimbări nebănuite apariția ființei raționale.

Această ființă a apărut.

Dar existența ta, Vuundo, începuse a intra în declin. Frigul oceanului de întuneric, pe care atâta vreme îl biruișezi, te cuprindea acum, fărămă cu fărămă. La început, oamenii nu știură nimic. N-aveau răgaz să colinde, să privească și să-și dea seama: îi domina necesitatea obținerii hranei, adăpostului, căldurii. Poate uneori, în timpul verilor din ce în ce mai reci, se vor fi întrebat, privind cerul, de ce jumătate din el este golit de luminițele stelelor.

Poate... Niciunul nu bănuia însă că din bezna aceea se apropie cu pași tupilați moartea.

Treptat, animalele au prins să coboare spre ecuator, pe urmele vegetației care se retrăgea vertiginos din calea

ghețarilor. Oamenii s-au adunat și ei, trib cu trib, hoardă cu hoardă. Un măcel nemaivăzut se încinse între dânșii, pentru fiecare petic de pământ. Așa a început acolo dezvoltarea civilizației.

Em Ro stătea lângă fereastra boltită a cabinei. Ochii lui căutau un punct asupra căruia să se oprească, dar alunecau mereu în gol, pe lângă rarele aglomerări stelare, de parcă cerul acela străin ar fi dispărut în întuneric. Îl domina un sentiment de sfâșietoare singurătate. Iar în singurătate evenimentele de peste zi căpătară alte proporții. Conflictul dintre Voa și Tem nu fusese o simplă ceartă, ci altceva, cu mult mai însemnat.

Fiindcă forța necunoscută care îi azvârlise afară din Galaxie încetase să se mai manifeste, Voa îi ceruse lui Tem să folosească această schimbare pentru a se întoarce înapoi pe planetă. Conducătorul s-a opus, pretextând că asta ar fi însemnat să sacrifice ultimele rezerve de combustibil, cele care asigurau căldura, lumina, înmprospătarea oxigenului. Străbătuseră și așa o distanță imposibil de apreciat, într-o direcție necunoscută. Avem oare siguranța – argumentase Tem – că forța gravifică nu se va trezi din nou, condamnându-ne astfel la pieire?

Ro se rezemă greoi de marginea ferestrei. În întunericul sec de afară, șterse, abia vizibile, câteva Galaxii luminau mat, de la distanțe colosale. Ochiul nu percepea aceste distanțe; totul îi apărea în același plan, ca pe o fotografie obișnuită.

S-a întâmplat în istoria astronavigației, de mult, pe la începuturile ei, ca o rachetă să fugă spre centrul Marelui Viscol, în speranța că va scăpa pentru totdeauna de Vuundo. Voa amintise acest act ca argument suprem în discuție. Cei de pe planetă, văzând că nu se mai întorc,

vor crede că au procedat aiudoma cu echipajul acela de lași.

Pe Ro l-a uimit faptul că Tem n-a răspuns nimic replicilor date de Voa; că a ieșit imediat din încăpere fără să privească la nimeni. Felul lui de a încheia discuția semăna grozav cu o înfrângere.

Se clătină. Golul prin care cădeau îi răscolea creierul, ca tuturor celor cu nervii slabi, astfel că nu putea rămâne la hublou decât foarte puțină vreme. De când racheta se rostogolea între Galaxii, încerca zilnic să se uite la hău, din ce în ce mai mult, cu o răzvrătire de copil îndărătnic, urâcios.

Începuse să nu mai înțeleagă ce se petrece cu ei. O iubise pe Voa, la fel de arzător cum își iubea planeta natală, cu frigul ei, cu soarele lipsit de putere, cu cerul jumătate înstelat, jumătate gol. Voa apăruse în calea lui pe neașteptate, cucerindu-l prin felul ei de a privi lumea, pe jumătate trist, pe jumătate însetată de viață. Așa a fost și dragostea lor, mereu schimbătoare, cu perioade de căutări înfrigate, care-l făcuseră fericit pe tânărul de odinioară și cu lungi perioade de nepăsare, ostilitate chiar, față de el și de cele din jur. Într-un asemenea moment, când Ro încerca din răspuțeri să-i trezească interesul pentru nu mai știe ce experiență științifică, ea îl repezise brutal: „De ce *nu* vrei să mă lași în pace?” Urmase o scenă penibilă – asta se întâmpla în urmă cu peste opt bi – iar de atunci iubirea lui se sfârșise. La amintirea acestor cuvinte, pe Ro îl domina un singur gând: că Voa făcuse ceva ce el nu reușise să înțeleagă. Cum fusese și cererea adresată de ea acum lui Tem.

Astronautul se întoarse brusc cu spatele la fereastră. Ținu ochii mult timp închiși, ca să-și alunge amețea. Se îndreptă greoi spre fotoliu și, așezându-se, nu-și putu

reține o grimasă de oboseală.

Fotoliul acesta îi cuprindea corpul într-un fel prea cunoscut ca să-i mai facă plăcere. La fel își știa, exasperant de precis, cabina nu prea mare, postul de comandă, fiecare buton și fiecare șurub al navei. Până acum se mândrea și chiar se liniștea cu faptul că își cunoscuse atât de bine racheta. Totul se împăcase de minune cu firea lui meticuloasă, care respingea din instinct incertitudinile. Atunci ce-l doborâse?

Poate încremenirea aripilor timpului, deoarece «Loro» se prăbușea cu o viteză foarte apropiată de cea a luminii; picurul înnebunitor de încet al clipelor între intervalele atât de convențional denumite de ei „zi” și „noapte”.

Și totuși timpul, pe care crezuse că zborul vertiginos al rachetei îl înșală, s-a strecurat în Ro pe neobservate. Pentru prima dată, el se simți bătrân; neputincios de bătrân. Până și Vuundo îi era acum obscur, de parcă distanța care-i despărțea ar fi așternut peste amintirile bărbatului un văl nepătruns.

Cândva, după absolvirea Institutului Decatehnic, uimit de orizonturile necuprinse pe care i le deschidea știința, a neglijat cu totul bucuriile mărunte, de fiecare zi, dragostea, gândurile despre un cămin al lui, pe care le considera fleacuri... Pe oameni îi cunoscuse prea puțin. A participat la războiul împotriva satrapilor fiindcă rațiunea îi dovedise de mult putreziciunea sistemului lor, fiindcă judecata îi demonstrase necesitatea egalității între oameni..

Iar când în viața lui apăruse Voa, Ro n-a izbutit să se descurce. A iubit-o, neștiind să-i dezvăluie profunzimea sentimentelor lui contradictorii. Poate o mai iubea și acum pe această femeie, care, fără a fi deosebit de frumoasă ca Iu, continua, cel puțin pentru el, să rămână

atrăgătoare... Se ghemui în fotoliu, obosit.

Gândurile i se întoarseră la incidentul din cursul zilei. Cererea lui Voa nu-l mai preocupa acum; știa că nu-și poate lămuri purtarea ei nepermisă, că e una din ciudățeniile firii sale... Dar Tem To? Părăsise atât de brusc și hotărât cabina de comandă, încât lăsase impresia că discuția l-a surprins nepregătit. Dar asta era imposibil. El trebuia să se aștepte – imediat ce forța gravifică încetase să acționeze – că, poate, cineva din echipaj va cere mai devreme sau mai târziu întoarcerea.

Em Ro văzu în gestul conducătorului o reprobabilă dovadă de slăbiciune și-și dădu seama că nu-i va ierta asta. Întotdeauna Tem i-a amintit lui Ro de propria lui tinerețe. Amândoi fuseseră la fel de entuziaști. Numai că Ro se entuziasmase pentru uriașele perspective ale științei, pe când Tem era animat de o fidelă dragoste față de orice Vuund ce lupta epuizant cu ghețurile. Și Tem To rămăsese același. Cel puțin până azi.

Privirile lui Tem sorbeau liniștite imaginea tulburătoare a Marelui Viscol. Ca un necuprins vârtej de zăpadă, ea arginta partea superioară a ecranului. Nori de aștri dantelau marea insulă de nea către marginea din care se vedea de pe «Loro». Dedesubtul lor se căsca același „nimic” ce desparte lumile în Cosmos. Dar de data aceasta golul era cu totul altfel, producând alte impresii, căci era antitetic cu stelele și devenise într-un fel palpabil.

În bibliotecă alunecau sunete limpezi ca lacrimile, izvorând din instrumentul la care cânta Ena. O pasăre uriașă și blândă părea că fâlfâie mângâietor și aerul strecurat prin moliciunea penelor ei vibra într-un cântec de leagăn. Ascultând cum se zbugiumă frumusețea melodiei, lupta lui Tem cu sine însuși pierise. El visă

răsufierea infinitului viu al mării, grandoarea oglinzilor ei însângerate de lumina zgârcită a lui Orit. Ce altceva este viața decât mișcarea neîncetată a apelor, care nu cunosc înfrângere. Fiindcă nu cunosc istovire?

Pe ecran vedea suprafața unui lac negru, din care se învălătuceau trâmbele de ceață luminescentă ale Galaxiei. Lumini plecate de la celălalt capăt al îngrămădirii stelare curseseră prin vid milioane de bi, pentru a fi percepute de ochiul lui, al lui Tem. Iar el însuși nu e decât produsul unei unice alcătuirii, laolaltă cu lumina și stelele.

Se simți legat prin structura lui cea mai intimă de tot ce îl înconjură, de lacrimile cântecului, de imaginea de pe ecran, de infinitul Universului întreg. Și se simți stăpân totodată pe ele, pentru că toate laolaltă ajutaseră ca el să fie născut și-i aparțineau.

— *Doar pulberi de lumină infinite
Și nesfârșita noapte, nesfârșită...
Iar viața, moartea luptă deopotrivă.
Cum pot să urc pe treptele gândirii,
Sfârșitul nesfârșitului să-l pipăi,
Scânteile din beznă să le număr?
În tine, viață, cântă necuprinsul
Cum pot lumina să ți-o dărui toată
Și cum să-mprăștiu noaptea rece-a morții?
Acum m-avânt în zboruri printre aștri
Și picur stropii vieții pretutindeni,
Prin VIAȚĂ cucerind tot infinitul!*

Ena mângâia strunele, ca pe niște degete de copii. Se topise toată în ele, să-l ușureze și să-l liniștească pe omul căruia i-ar fi dat bucuroasă viața, numai să-l știe

totdeauna vesel și încrezător.

Nu cânta o melodie anume. Își cânta dorurile, deziluziile și speranțele de fiecare zi, învăluindu-le pe toate cu dragostea ei pentru Tem, cu durerea înțelegătoare că el nu știe nimic de acea dragoste, cu bucuria că totuși îl are în preajmă mereu.

Iar cântecul spunea pe semne ceea ce fata ținuse doar pentru dânsa. Tem simți cum ceva străin lui i se strecoară în vine, pulsându-i o dată cu sângele. Atunci își aminti de Im Iu, de purtarea ei, când sprijinise cererea de întoarcere a vajnicei Voa. Vraja clipei tihnite se rupse brutal. Vechile griji năvăliră din nou, și mai apăsătoare.

— Te rog... Ena... să nu mai cânti! șopti.

Ea se întrerupse imediat. Senzația de apăsare i se intensifică lui Tem, așa, ca o durere pierdută.

— Ți-e tare greu, nu? șopti și Ena, ca un răspuns,

Glasul reținut și foarte apropiat îl făcu pe comandant să tresară. În ciuda vârstei, vedea în Ua Ena aceeași tânără, care la prima întâlnire îi spusese, roșind de emoție: „Dumneavoastră sunteți Tem To, știu. Pe mine mă cheamă Ena, Ua Ena. M-au admis în echipajul lui «Loro».” De atunci se obișnuise să și-o știe mereu aproape, în preajmă, din necesitatea organică pe care o au aproape toți oamenii foarte buni de a ocroti în permanență pe cineva.

Se știuse mereu puternic. Această tărie i-o dădeau deopotrivă iubirea față de semenii lui și față de Iu, cel mai drag și mai apropiat om pe care-l cunoscuse. Dar după incidentul din timpul zilei un firicel de gheață se strecurase între comandant și soția sa. Acest lucru era atât de neașteptat, că Tem simți nevoia să-i mărturisească lui Ena, ca unei fiice, neliniștea sa.

— Uneori îmi e greu! spuse și se așeză, alături de fată,

în același fotoliu. Apoi, cu multă duioșie, îi atinse umărul și adăugă: Dar tu... să nu te sperii... Are să-mi treacă. Nu crezi?

— Dar o să lase urme, Tem. Iartă-mă... cred că lu n-a avut dreptate...

— Nu, desigur, ca de altfel și Voa. Nu asta mă chinuie...

Ar fi vrut să spună: „... ci motivul pentru care au cerut să ne întoarcem”. Dar tăcu.

Ena simți instinctiv, cu simțul îndrăgostiților, că Tem se zbate ca într-o cursă. Nu-l putea ajuta să scape. Toată viața se considerase un fel de copil. Așa o priveau toți pe navă, înconjurând-o cu tot soiul de atenții. Doar când le cânta punea stăpânire pe ei cu talentul său innăscut. Atunci se dăruia muzicii cu întreaga ființă, ca să-i răsplătească prin ea pe toți și mai ales pe Tem.

Dar iată că acum, în timpul certei, nu găsisese în ea puterea să intervină, să le strige lui Voa și lui lu că greșesc. Doar Tem știe mai bine decât toți ce au de făcut. Senzația că e încă un copil o împiedicase, o dezarmase, își închipuia mereu că îl va putea ocroti pe Tem în momente grele, dar asta nu fusese decât o iluzie.

Își lăsă capul pe spătarul fotoliului.

— Du-te, odihnește-te, Tem! suspină. Ești obosit. Măine au să fie toate altfel...

Tem tăcu o vreme, încercând parcă să prindă un gând fugar. Aceeași tresărire de adineauri îi alerga prin vine, pulsând o dată cu sângele. Sprâncenele, foarte negre, asemănătoare cu părul lucios care-i învelea gâtul, atât cât se vedea din haină, i se încruntară ușor.

Apoi se ridică din fotoliu, schiță gestul de a pleca și deodată apucă mâna Enei, mângâindu-i-o.

— Mulțumesc! rosti el simplu. Noapte înstelată!

Fata își privi mâna atinsă de palmele lui și șopti încet,

după ce el ieșise:

— Noapte înstelată, Tem!

*

...O câmpie de sloiuri sticlește până departe, fără urme de viață. Dinspre răsărit noaptea se târâie ca un lințoliu, uniformizând totul în întuneric.

Vuundo a murit. Tot ce mai era viu a evadat în spațiile de dincolo de cer, luând drumul noii planete descoperite de „Loro”. Numai arborii multiseculari, despuiați de frig, își leagănă crengile negre, fără noimă. În bătaia viscolului.

Ultima rachetă așteaptă startul, încărcată până la refuz. Câteva animale mici, care n-au putut fi luate, s-au zgribulit pe banchizele vineții ce le ard tălpile cu suflarea lor înghețată. Animalele caută în jur cu uimire și teamă, aruncând uneori priviri întrebătoare spre nava uriașă care le-a azvârlit din pântecul ei.

Oamenii verifică grăbiți și morocănoși suprafața exterioară a rachetei. Se zoresc cu glasuri inexpresive, căutând să nu dea atenție animalelor. Voa asistă la scenă și simte un nod sugrumându-i respirația.

În sfârșit, pregătirile s-au terminat. Vuunzii urcă treptele. Animalele părăsite încep să scheaune, ridicând capetele spre ei. Voa are impresia că printre aceste gemete nearticulate răsună și un glas omenesc.

Se întoarce.

O bătrână aleargă, poticnindu-se, spre navă. Părul îi flutură la tâmplă. Pe măsură ce se apropie, i se disting trăsăturile chipului blând, agitat acum de durere:

— Voa! Voa...

Se trezi, țișând. Țipa ascuțit, zgârâindu-și timpanele.

După câteva clipe de buimăceală, se dezmetici de-a binelea. În cabină domnea un întuneric deplin. Își pipăi gâtul asprit de sudoare, apoi, pe dibuite, apucă paharul de lângă pat și înghiți toată gheața dintr-însul

Ceva mai liniștită, puse paharul la loc și se culcă iarăși, cu un suspin.

Ascultă liniștea străbătută de un sunet melodios venit parcă de pretutindeni. „Iar cântă Ena”, înregistrează automat.

Ce vis!

Mama sa a murit de mult. De când? Asta n-are importanță. Important este că ea, Voa, a rămas singură pe lume, singură, fără niciun om apropiat.

Încet-încet, începu să-și amintească de cearta cu Tem. Un singur amănunt îi stăruia în minte: uimirea comandantului după ce o ascultase. El nu voia să capituleze nici acum în fața înfrângerii expediției. Se îndărătnicea să-l lase pe «Loro» să-și continue drumul acesta bezmetic, economisind cu strictețe combustibilul. De ce?

Pentru Voa, sfârșitul rostogolirii lor era unul singur: moartea. Acum sau mai târziu, rapid ori încet. Conducătorul nu făcea decât să le prelungească o agonie, și totuși aștepta ceva, și de aceea le drămuia tuturor lumina și căldura pe navă.

Cântecul zbuciumat al Enei se auzea din ce în ce mai tare. În el se zbătea o ființă, neputincioasă față de opreliștile ce-i îngrădeau libertatea, totuși fremătând de speranță. Gândul lui Voa fugi înapoi cu o sută de bi, la adolescența ei. Nu, speranțele lui Voa nu-și trăgeau viața din sufletul său, fiindcă ea se dezobișnuise să spere.

Copilărise în nordul lui Vuundo, în orașul subteran cel mai depărtat de ecuator. Jumătate din oraș era ocupat

de uzine. Cinci sute de mii de oameni își trăiau toată viața acolo.

Mama o povățuia adeseori să se ferească de oameni. „Sunt niște fiare, spunea. De la ei nu te așteaptă nimic bun”. Fata o crezuse. Mult timp îi ocolise pe cunoscuții și vecinii lor. Ei n-o înțelegeau și o tratau cu o ironie batjocoritoare, umilind-o în fel și chip.

Crescând îndeajuns ca să poată lucra, Voa intră în uzină. Trei sferturi de zi era nevoită să macine piatră de var, înotând într-o pâclă de praf. La vreo trei bi de la venire îl întâlnește pe Orh și se îndrăgosti de el, cu tot elanul unei tinereți înăbușite.

Orh făcea parte din categoria de muncitori privilegiați care erau supraveghetorii uzinei. În general, oameni vicleni și cruzi. Orh se purta însă altfel cu Voa, plin de respect și atenție. Până într-o zi, când, împreună cu alți doi supraveghetori, a violat-o.

După puțin timp, tatăl ei a dispărut și de atunci nu l-a mai văzut nimeni. A urmat o perioadă de muncă istovitoare. Voa învăța. Termină Institutul Decatehnic, avându-l, printre profesori, pe Em Ro. Când a venit rândul plecării lui «Loro», Voa a fost aleasă în echipaj.

Pe rachetă, Ro începu s-o iubească. Sufletul fetei nu cunoscuse frumusețea unei iubiri împlinite. De aceea era bănuitoare, la amintirea mârșăviei lui Orh.

De altfel, fostul profesor îi vorbea puțin despre dragoste. Voa avea de multe ori certitudinea că îl pasionează doar știința. Clipele lor de fericire sincere, adevărate, ea le uita repede. O chinuia nesiguranța.

Poate că, în ciuda eșecului din tinerețe, păstra încă visul unei iubiri luminoase, așa cum nu-i fusese dat să întâlnească. Și n-o găsisese nici la Ro. După ruperea legăturii cu el, trăia parcă mai liniștită, dar fără nicio

perspectivă aducătoare de bucurii.

Se smulse din cercurile gândurilor. Nu mai putea dormi. Cântecul Enei purta până aici valuri de speranță. Voa deschise ușa, fără grabă. Plecă spre bibliotecă.

Se gândi la Tem, care o neliniștea prin puterea lui de a sacrifica totul. Rămăsese un visător; ea îl credea un pic necontrolat. Purtarea lui de azi fusese stranie. Logic ar fi fost să întoarcă racheta, îndată după dispariția forței gravitaționale ce-i absorbise în spațiu. Dar n-a făcut asta; nu de teama reapariției câmpului gravific, ci fiindcă n-a vrut s-o facă!

Refuzând, îi ducea la o moarte sigură. Și totuși, lăsa impresia că așteaptă ceva... Ce anume?

*

Im Iu nu se mai frământa. Zbuciumul o răscolise ca o furtună, care lasă după trecerea ei o liniște plină de oboseală. Undeva, în străfundurile conștiinței, pâlpâia încă gândul că trebuie să se întoarcă. Dar licăririle acestui gând erau prea palide, iar somnul începuse de mult să-i dea târcoale, ademenitor, ipocrit.

Era aproape adormită, când îl simți pe Tem intrând încetișor și, după puțin timp, întinzându-se lângă ea. Atunci îi ajunseră în auz și acordurile muzicii. Ritmate puternic de un șir de mișcări înăbușite, ca niște lovituri. Între vis și viață, Iu își îngropă fața în umărul lui Tem și suspină fără voie. Loviturile de adineauri se auzeau acum distinct și tare. Încet-încet, o treziră de-a binelea, dar nu ridică pleoapele.

Erau bătăile inimii lui. Constatarea îi veni o dată cu aprinderea gândului îndărătnic, care o urmărise până în somn: „Loro» trebuie să se întoarcă!”

Ținea mai departe ochii închiși. Întunericul de sub pleoape îi era apropiat, puțin luminos, ca un fel de penumbră. Dacă și-ar fi deschis ochii, ar fi alunecat la infinit prin întunericul rece, de o profunzime dură, cel dintre Galaxii. Își plimbă mâna , pe fața atât de cunoscută a lui Tem, cu duioșie și blândețe, ca o rugă de iertare. Știa că sprijinul dat de ea lui Voa îl nedumerise și îl îndurerase pe Tem. Era prima neînțelegere dintre ei doi. Dacă ar fi știut pentru ce făcuse ea toate astea!... Dacă ar fi știut!

— N-ai adormit, Iu? întrebă el în șoaptă.

Femeia nu-i răspunse.

Rămăsese în amândoi în noaptea cabinei, unde pătrundeau irizațiile de opal ale mării galactice. Aceași imagine pe care Tem o admirase în bibliotecă. Se simți însingurat și străin. Nimeni nu înțelesese încăpățânarea lui de a lăsa nava în voia necunoscutei forțe. Nimeni, nici măcar Iu.

— Acum la Sabe trebuie să răsară Orit, spuse deodată.

Iu își strânse și mai tare pleoapele. Sabe! Orașul unde trăiseră până la imbarcarea pe „Loro”... Câtă frumusețe îl domina din culmile veșnic înghețate ale munților împrejmuitori!

— Înainte de plecarea noastră... Tem își împreună degetele în părul mătăsos al soției. Glasul îi suna uscat, metalic, în ciuda gestului mângâietor — înainte de plecarea noastră, am urcat pentru ultima oară culmile marelui Tlat. Eram cu Ro și Ena. Am ajuns în vârf la căderea nopții.

Făcu o pauză lungă, încercând parcă să prindă un gând fugar..

— Acolo, sus, e o peșteră unde se adăpostesc cei care îl escaladează pe Tlat. Când am ajuns noi, izbucnise

viscolul. Un copil de vreo zece bi a ieșit afară, ca să aducă puțină zăpadă. Nu s-a mai întors.

Iu se mișcă brusc, lipindu-și palmele de pântee.

— Avea ochii mari, de un albastru străveziu. Nu o culoare rece, ci foarte clară și de aceea foarte profundă. Am ieșit după el. L-am căutat mult. De undeva din dreapta s-a desprins o avalanșă, care s-a oprit doar la capătul de jos al unei stânci uriașe... N-am dat de fetiță. Abia a doua zi, la coborâre... Zăcea la poalele stâncii, printre bucățile de gheață pe care avalanșa le rătăcise în cădere. Capul... îi fusese zdrobit.

Îngrozită, Iu deschise ochii și imediat întâlni vidul de sub Marele Viscol care o făcu să amețească.

— Tem, eu n-am vrut..,

— Ai ajuns să te întrebi pentru ce nu doresc întoarcerea. De fapt, ce ți-aș putea explica? Nu doresc să ne întoarcem pentru că pe Vuundo copiii se rătăcesc în viscol... Voa mă socotește laș. Poate că par astfel. N-aș vrea ca și tu să mă socotești laș, fiindcă îmi ești mai dragă decât tot Universul... Și totuși, dacă aș ști că, jertfindu-te, am găsi planeta căutată, te-aș jertfi fără șovăire. Și sunt sigur că și tu cu mine ai face la fel. Fiindcă două miliarde de vuunzi ne-au încredințat soarta lor.

Iu se lipi și mai tare de el. De cel care, orb de dragoste, era dispus să-și jertfească dragostea. În cumpenele unei balanțe sortită să fie pentru totdeauna strâmbă.

— În drumul aparent necontrolat al rachetei noastre eu văd altceva decât voi, reluă Tem. Îți amintești încercările de a explica originea câmpului gravific în raza căruia am intrat? Voa e sigură că el a fost emis în urma unor procese petrecute în masa stelară a Marelui Viscol. Ipoteză prea logică pentru a fi pusă la îndoială. Ro a fost

primul care a acceptat-o și a susținut-o. De atunci s-au scurs trei bi. Trei bi de zbor cu viteza luminii. Am parcurs o distanță impresionantă. Toți s-au obișnuit cu ideea că nu mai există scăpare. Și s-au pierdut în indiferență. Asta i-a făcut să nu simtă ciudățenia faptului că forța a acționat în toată această vreme cu aceeași putere. Ca și cum sursa ei s-ar mișca în aceeași direcție cu noi și ar avea aceeași viteză, dacă nu cumva...

— Ce vrei să spui?

— Ai înțeles foarte bine. Nu e un fenomen natural. Mai mult, forța nu provine din Marele Viscol, ci dinafară. Înseamnă că emițătorii ei, fiindcă vor să ne capteze sau să ne întâlnească, ne atrag *de trei bi* către dânșii...

Iu se ridică în capul oaselor, ca sub imperiul unei revelații, iar surpriza o împiedică mult timp să mai vorbească.

— E o... Ce să... Bine, dar... Și celorlalți de ce nu le spui!? reuși, în sfârșit, să întrebe.

— Să le-o spun? Trebuie s-o descopere singuri. Sunt intrigați de siguranța și de liniștea mea?... Eu mi-am păstrat credința chiar și-ntr-un miracol... Nu, nu de ordin divin. Rațiunea ne-a fost dăruită de Dumnezeu pentru a cuprinde tot ceea ce nu se lasă înțeles... Lasă-i să caute... Știi de ce am plecat așa de repede din cabină, după discuția cu Voa? Am fost tentat să-mi divulg ipotezele.

Bărbatul tăcu din nou, pentru mult timp. Răzbăteau, despicând liniștea, zbuciumările cântecului continuat de Ena. Se prăbușeau înecate în durere, cu încetineală, agățându-se de fiecă clipă. Încetaseră urcușul vertiginos către culmile speranțelor și acum alunecau din nou, alunecau înapoi în neliniște.

Ce curios, să ascuți muzica atât de frământat

omenească, și să ai în față nepăsarea Galaxiilor!

Im lu se strânse și mai puternic lângă umărul lui Tem. Îi era frică de Univers, de muzica sfâșietoare a Enei, de viitorul copilului pe care urma să-l nască...

— Ce e greu de priceput? urmă Tem. Vreau să vadă singuri ceea ce până acum n-au văzut... Poate greșesc. Când vor descoperi însă ce le ascund azi, vor fi alți oameni decât în urmă cu trei bi. Sper că și mai buni, fiindcă suferința e ca focul... Doar tu... crezusem că m-ai înțeles de mult...

Muzica încetă.

— Te rog, iartă-mă!

Tem îi cuprinse umerii. Din degetele lui curgea o liniște care pătrundea în sufletul femeii.

— Hai, spune! o îndemnă.

Iu închise ochii, fericită. Unda de frig strecurată dușmănos între dâșii pierise. Erau din nou împreună, puternici și de neclintit.

— Am sprijinit-o pe Voa, nu fiindcă îmi pierdusem încrederea în tine, Tem... Numai că, vezi... Cine știe dacă ne vom mai întoarce. Mie îmi este aproape indiferent. Pentru noi, viața sau moartea nu mai sunt lucruri de importanță primordială. Eșecul expediției le-a depășit. Așa trebuie să gândesc și ceilalți. Însă noi doi, Tem... vom avea un copil... Un copil, dragul meu!

— Știam, replică el, strângând-o și mai tare la piept.

— Mă gândeam că nu trebuie jertfit... N-are nicio vină să se nască și să piară pe «Loro».

III. „SI PICUR STROPII VIEȚII PRETUTINDENI”

— IAR EU CONTINUI să susțin că vor trebui să plece măcar doi membri din echipaj.

— Ce pericole pot exista, Ro?

— Nu știu... Situații imprevizibile cărora singur nu vei reuși să le faci față.

— Poate ai dreptate! Să mă gândesc....

Tem se ridică greu din fotoliu și privi afară prin hublou. Dincolo de astronavă se întindea suprafața unui corp cosmic enorm. El reflecta foarte slab lucirile Galaxiei, cu licăriri vizibile numai datorită beznei cosmice.

Comandantul își întoarse repede capul:

— Dar dacă afară e gheață? Gheață ca pe Vuundo?

— De ce?

— Se reflectă Marele Viscol.

Ro începu să râdă. Nimeni nu mai râsese pe «Loro» de multă vreme. Trecuseră nenumărați bi...

— Automatul de analize spectrale ne-a dat o veste înduioșătoare: suprafața asta nu e altceva decât metal. Un fel de aliaj necunoscut.

— Prima surpriză?... Dar oare e prima? Și pe cine surprinde? replică Tem, aproape grav.

— Nu-i nimic extraordinar. O planetă îmbătrânită, care-a luat-o razna, continuă Ro. Discutăm însă de atâta vreme și nici măcar n-am cercetat-o cu un reflector... Parcă ne-am pierdut capul!

Tem puse în funcțiune marele ecran al rachetei, conectând la obiectivul lui două dintre cele mai puternice reflectoare. Nimeni nu comentă imaginea din chenarul

hexagonal. Lumina se revărsa ca o cascadă în noapte, absorbită din toate direcțiile.

Nava acostase corect, sprijinindu-și suportii pe un fel de platou, a cărui culoare bătea în albastru. Raza lăptoasă descrie în jurul lui câteva zigzaguri, după care alunecă vertiginos înainte, pe o întinsă curbura lucioasă.

Tem, cu mișcări grabnice, aprinse toate proiectoarele exterioare, concentrându-le într-o singură direcție. Apoi coborî fluidul argintiu pe o linie paralelă cu solul și-l plimbă lateral sub un unghi de câteva grade. Departe, la o distanță așa de mare că dădeau impresia, unei iluzii, sclipiră două șiruri de luminițe. O linie neregulată se profilă șters.

— Oriozntul! șopti înfiorată Iu.

Ro se dădu fără voie înapoi, parcă vrând să aprecieze exact depărtarea. Nu spuse nimic. Tem începu să rotească lumina spre stânga. Nicio ridicătură. Părea că e o câmpie, cu străluciri inexplicabile.

— Dacă acest corp, să-i spunem planetă, a avut atmosferă, ea a înghețat în spațiul cosmic, zise Im Iu,

— Planetă... murmură Ro ca un răspuns.

— Atenție!

Cam pe la jumătatea distanței dintre «Loro» și orizont, lumina se pierdea într-un gol aidoma unei depresiuni uriașe.

— Nu e o vale, e prea mică pentru o vale

— Mm!

Fluviul fonic făcu o mișcare rapidă, descriind restul arcului de cerc, dar fără niciun alt rezultat. Tem îl îndreptă din nou spre depresiune și-l lăsă în această poziție. Se întoarse întrebător către ceilalți.

— Am crezut, ca și tine, că acel corp astral pe care urma să-l întâlnim nu va fi altceva decât o navă cosmică,

indiferent cum ar fi arătat, rătăcită în spațiu sau cu o misiune de interceptare... La distanța asta n-ar fi putut aparține decât altei civilizații cosmice... Și iată că am dat peste o planetă scăpată de sub controlul gravitației galactice și care aleargă hai-hui... Din cauze necunoscute, automatele de la bord n-au reușit să ne ofere nici măcar dimensiunile ei. Ea se rotește în jurul unui ax orientat către Marele Viscol și se mișcă în aceeași direcție. Atracția e cam de șase ori, comparativ cu Vuundo, Asta e tot ce știm, după aparatele noastre. Cum a ajuns între Galaxii și încotro se îndreaptă ar fi imposibil de răspuns.

— Să nu ne grăbim, interveni comandantul. În urma unor cercetări sistematice s-ar putea să mai aflăm câte ceva... Aș propune să începem cu „valea” din fața noastră. Îmi reînnoiesc cererea: lăsați-mă să ies singur din navă! Voi cerceta locul în luminile astronavei, ca să mă puteți urmări. Așa e mai bine.

Pe chipul lui Ro se citea dezaprobarea. Ena își strânsese brațele la piept și scruta ecranul. Voa părea că se gândește la ceva neplăcut. Dar Tem privi la toți trei în fugă. Atenția i se concentrase asupra soției sale, așteptând de la ea dezlegarea.

Iu închise ochii.

Comandantul citi aprobarea, însă nu reacționează cu nimic.

— Cer să-l însoțesc! se auzi deodată glasul precipitat al Enei. Nu poate pleca singur, deoarece...

Glasul se subție și tăcu.

— Tem, n-ai să pleci fără noi, spuse Ro liniștit. Am judecat bine totul. Eventualele pericole nu ne pot surprinde dacă vom fi mai mulți. Gândește-te!

Tem se așează iar în fotoliu, fără să-și ascundă

nervozitatea. Ridică din umeri. Ce le mai putea spune coechipierilor lui? Că femeile de pe Vuundo nasc foarte greu? Că din patruzeci, de obicei cinci își pierd viața în încercarea de a aduce alte vieți pe lume?

Nu, ei știau asta. Știau și altceva: ce înseamnă Iu pentru el. Mai ales acum, când speranța răbufnea ca o apă, asaltându-l din toate părțile. Iu, singurul om care nu se rătăcise în timpul căderii lor între Galaxii; Iu, pe care și-o simțea mai aproape decât pe sine însuși...

Asemenea lucruri nu pot fi explicate.

Să piară Iu? E ca și cum el, Tem s-ar sinucide, ca să nu cerceteze corpul acesta enigmatic.

O clipă îl ispiti gândul să rămână în rachetă, lăsându-i pe ceilalți să plece. Dar nu era bine. Căderea nervoasă provocată de inactivitatea îndelungată avea să-i împiedice să cerceteze amănunțit, să caute peste tot și să vadă totul. Nădejdea, în viață de întâlnirea cu acest astru stins, nu era de ajuns ca să-i scoată pe de-a-ntregul din apatie. Semănau cu niște convalescenți, care au nevoie de ocrotire în permanență...

— Trebuie să pleci împreună cu Ro și Ena. În primul rând împreună cu ei doi, auzi vocea liniștită, melodică a soției care nu îndrăznește să-l privească direct.

— La fel cred și eu, se alătură Voa. Ar putea fi mai greu acolo, afară, în necunoscut.

Lucrurile luaseră o astfel de întorsătură, încât rămânea să hotărască Tem. El știa că Voa acceptase. Singură să rămână lângă Iu, socotindu-se drept cea mai nimerită pentru a o veghea, și în consecință o va face cu foarte multă atenție. Problema ei se rezolvase deci de la sine.

Rămăneau Ro și Ena. Ro îi era foarte necesar lui Tem, datorită cunoștințelor lui. Ei doi se puteau completa reciproc în încercările ce aveau să urmeze: Ro prin

capacitatea de orientare științifică, Tem prin vigilență și sânge rece. Ena? De ce insistase Iu să fie luată și Ena? Fata era un eminent planetolog, dar Tem și Ro împreună i-ar fi putut suplini absența.

Comandantul privi cu îndoială către dânsa și imediat clipi, citindu-i în ochi dorința de a merge, și încă ceva, pe care nu-l putea descifra, dar care îl tulbură și mai mult, adăugându-se emoțiilor celorlalte.

— Bine! acceptă. Să ne îmbrăcăm scafandrii.

Cei trei exploratori intrară în cabină tropăind cu tălpile metalice. Capetele fără căști păreau mici în gulerele dințate ale uriașelor costume. La centură le atârna câte un reflector voluminos ce le stânjenea și mai mult mișcările rigide.

— Armele? întrebă Iu.

— Crezi că sunt necesare? se miră Ena

Tem nu spuse nimic. Făcu doar un semn aprobator cu mâna. Cuvintele soției sale răsunaseră ca un ordin ce nu putea fi comentat. O privi lung, în tăcere.

— Rămâneți cu bine...

— Aveți grijă de voi...

— Cu bine!... Izbândă!

Îndată ce trapa 3i se închise în urmă, Iu căzu în fotoliu fără puteri. Puțin dacă mai întârzia plecarea, nu s-ar mai fi putut preface. Durerea nu-i sfredelea numai pântecul, ci se infiltra prin oase și prin vine, colindându-i tot corpul o dată cu sângele.

— Să mergem! o îndemnă Voa, apucându-i brațele

— Nu, încă nu... Doar o clipă...

Iu părea că trăiește numai pentru ecran. Acolo apăruseră deja trei siluete sclipitoare, scăldate în albul orbitor revărsat din «Loro». Una din ele se întoarse, apoi și celelalte, dar pe când acestea își agitau mâinile în

semn de rămas bun, prima sta nemișcată.

— Neobișnuită senzație! se auzi vorbind Ena. De când n-am mai simțit pământ sub picioare!

— Abia mă stăpânesc să nu o rup la fugă! mărturisi Ro. De când n-am mai alergat! Pe Vuundo parcurgeai așa, mulți mo...

Iu clipi istovită de durere. Ochii îi alunecară spre pupitrul de comandă, ce semăna eu un corp pe jumătate paralizat. O parte dintre aparate funcționau încă, sclipind liniștite din ledurile de control, dar altele multe zăceau, pustii și negre, în inactivitate. O aripă întreagă, cea din stânga, fusese acoperită cu husa. De acolo comandaseră odinioară motoarele, încercând să scape de puternicul flux gravific. Prin adânciturile de sub colțurile husei se strânsese o pânză cenușie de praf.

Voa se rezemă cu brațele de acel loc, ștergând indiferentă praful. Părea un element perfect integrat al decorului.. Iu se întoarse greu spre ea, apucând să mai vadă cum cei de afară se înșiraseră în drum spre groapa cea mare.

— Haide, Voa! Am pregătit în cabină tot ce trebuie.

Pe coridor se întrebă cum de nu izbutise fata asta să-și regăsească speranța. De ce continua să rămână nepăsătoare? La fel ca și până acum, dar ceea ce în condițiile zborului spre necunoscut era un semn de tărie morală, în condițiile actuale dovedea prăbușirea psihică.

— Întinde-te cât mai comod, Iu! Spune-mi ce să fac? Cu ce să te ajut?... Mai ai dureri?

— Deocamdată nimic, Voa. Fă-mi legătura cu ecranul principal al navei. Repede!

În dreptunghiul de pe peretele opus patului se aprinseră trei pete de raze: exploratorii, dar vocile lor nu se mai auzeau, căci difuzorul din cabina de comandă nu

era conexasat cu acest ecran.

— S-au dezobișnuit să meargă pe jos, remarcă Voa, cu o nuanță de abia simțită neliniște. Au făcut abia un mo, dacă nu mai puțin.

— Da, s-au dezobișnuit, repetă Iu fără expresie.

— De ce l-ai lăsat pe Tem să plece?

— Destupă, te rog, flaconul acela și dă-mi-l.

Voa îi privi sprâncenele încruntate amarnic, contrastând atât de ciudat cu glasul liniștit. Se simți un pic stânjenită, deși n-ar fi putut spune de ce. Să fi fost pentru puterea de stăpânire a acestei femei care-și trăgea tăria și duioșia din lucruri ei necunoscute?

— Să mă ierți dacă mă strâmb nițel! zâmbi Iu. Probabil că mai încolo voi începe să mă și vait. Ce să fac?

Inspiră puternic din gazul calmant și începu să se destindă. Cei de afară se depărtau mereu. O vreme umblaseră cu armele în mâini, dar totul în jur era liniștit; de aceea, Tem își agăță arma la sold.

— Ce crezi, Voa, există viață?

Voa clipi mărunț, trezită din gânduri.

— În frigul cosmic?... Fără aer?

— Da, aici nu e atmosferă. Temperatura atinge o sută de dlini. Dar în altă parte?

— Unde în altă parte?

— Atunci ce crezi despre această planetă?

— Simplu! Că soarele ei s-a stins, ori a dispărut din pricina unui cataclism cosmic. Scăpată de sub gravitație, planeta a fost catapultată violent în afara Marelui Viscol. A descris o curbă alungită și acum cade iarăși spre îngrămădirea stelară, atrasă de aceasta.

— Și câmpul gravific care ne-a captat?

— Originea lui e tot într-un proces cosmic. De ce visați forme de viață, chiar incipiente, ființe raționale? Eu judec

lucrurile logic și toate mi se clarifică firesc. Să căutăm minuni unde nu există nimic, numai pentru că așa căpătăm dezlegările fericite?

Deodată pe Voa o cuprinse ciuda și se îndârji. Cealaltă îi simți instinctiv izbucnirea, înainte de a se manifesta și și-o înăbuși printr-o atingere a mâinii.

— Dar tu, Voa, de ce l-ai lăsat pe Ro să plece?

Cuvintele o stânjeniră pe fată.

— De ce întrebi?

— Voiam să știu dacă îl mai iubești.

— Ah, draga mea Iu!

— Ești și tu un copil. Dar altfel decât Ena. Ei îi place să iubească fără a visa niciodată la împlinire, pe când tu fugi de dragoste, tocmai fiindcă n-ai știut să găsești în ea împliniri.

Iu se întrerupse, rezemându-și mâinile de pat, ridicându-se pe jumătate. La tâmplă îi sclipiră mărunț broboane de sudoare. Voa se gândi o clipă că în cabină e mult prea cald, mai cald parcă decât la ecuatorul lui Vuundo,

— Acolo... serul acela... în artera de lângă șold!

Fata, cu o îndemânare care o uimi și pe ea, îi făcu repede injecția. Apoi îi șterse picăturile de sânge prelinse pe piele. Iu o urmări printre genele coborâte, dorind să nu i se vadă ochii aprinși de febră. Durerea slăbi. Știa din practica ei medicală că nașterile grele se pot lungi până la două-trei zile; o sperie gândul că ar putea, atâta vreme, să nu afle nimic despre cei plecați.

— Ce fac excursioniștii? încercă să-și abată gândurile, glumind... Au fost primiți cu flori?

Aceeași liniște a vocii, de parcă n-ar fi fost imobilizată, ci s-ar fi ocupat cu ceva neînsemnat, dar care o împiedica să vadă ecranul. Voa era de-a dreptul

nedumerită: părea că Iu nu mai are nervi. Își aminti fugăr de răcnetele neomeneshi pe care le auzea în copilărie când năştea câte o vecină. O zi, două, nimeni nu mai putea să se odihnească în jur.

— Înaintează mereu. Mai e până la marginea depresiunii. Ro merge în frunte. După el Ena şi la urmă Tem.

De fapt, cei trei îşi pregătiseră din nou armele şi, după cât se vedea, stăteau pe loc. Inima lui Voa, străbătută de un ac de frig, îşi încetase parcă bătăile. Ce îi ameninţa şi de unde? Rămaseră aşa câţva timp, după care, schimbându-şi formaţia, se puseră în sfârşit în marş, cu Ena în faţă.

— Voa, dacă vrei... încă o fiolă.

Fata se întoarse repede. Pe când îi făcea o doua injecţie, Iu îi cercetă chipul. Păru că a ghicit ce îi ascundea Voa, căci trase cu coada ochiului spre ecran şi văzu formaţia schimbată a exploratorilor. „Pentru cine e neliniştită? se gândi. Pentru mine sau pentru Ro?”

— Pe cine iubeşte Ena, Iu?

Femeia zâmbi. Reuşea să zâmbească.

— Pe unul din cei plecaţi în cercetare...

Voa îşi strânse buzele, până i se albiră.

— Înţelegi acum din ce pricină am insistat să fie luată şi ea, continuă Iu. Dacă ar fi rămas, s-ar fi gândit mereu la el şi nu ne-ar fi fost de niciun ajutor.

— Da, da... E limpede! Şi el nu a aflat de dragostea ei?

— Nu. De loc.

— Cum ştii asta?

— Nu-i dă nicio atenţie...

Iu se zvârcoli brusc, întorcându-se spre perete. Un geamăt jos îi gălgâi în gât, cu întreruperi dese, iar Voa ştia că, ruşinată, ea i se împotriva din răsputeri.

Criza ținut mai mult decât celelalte.

Dar și Voa își pierduse liniștea.

Multă vreme s-au rătăcit amândouă în tăcere, ca un labirint cu ziduri înalte și groase, în care gândurile te biciuie din urmă; și nu poți ști ce se petrece în afara zidului, pentru că de acolo nu răzbate până la tine nimic. Pe ecran, cele trei raze nu se mai distingeau.

Voa își prinse umerii în brațe.

— E rău să fii singur! auzi vorba domoală a lui Im Iu. Ai crezut că vei fi mai lipsită de griji fără el, ba chiar ți-au lipsit, în aparență grijile. Grijile...

— De fapt...

— De fapt, aveai nevoie de această liniște, nu? Toți am avut nevoie de ea. Dar cum ai căutat-o! Și Ro?... Îți amintești de moartea lui Cin-orcim?

— Atunci...

— Ai irosit mulți bi fără folos. Credeai că ești liniștită. Pentru că pe «Loro» nu se întâmpla nimic. Iată că acum Ro a ieșit din rachetă și te temi pentru el, tot așa cum și mie mi-e frică. Cine ar crede că nu-l iubești?

Și Iu tăcu, deodată, căutându-l iar pe Tem, cu priviri neliniștite, dar fără să-și poată ascunde iubirea...

*

Când, după aproape o zi, expediția se întoarce pe astronavă, Iu născuse o fetiță. Totul mersese neașteptat de ușor. Influența imponderabilității scăzute, a zborului îndelungat? Cazul fericit al femeii ocolită de ghinioane?

În depresiunea cercetată, cei trei descoperiseră ceva asemeni unui oraș îngropat. Nu dăduseră peste nicio urmă de viață. Totuși, avură grijă la întoarcere, să-și sterilizeze costumele, lege esențială în cercetările

cosmice.

Pe rachetă era acum liniște. O liniște nefirească, dominată de noaptea spațiului sideral. Tem cercetă cabinele tovarășilor săi și îi găsi dormind atât de adânc, că nu-i simțiră prezența.

Iu îl aștepta, aparent calmă. Dar îi tremurau buzele mai tare decât dacă ar fi avut numai febră. Suflarea stinsă a fetei accentua parcă liniștea.

— Dormi? întrebă comandantul, așezându-se pe marginea patului. Apoi continuă, fără să aștepte răspunsul: Nu mă mai pot descurca, Iu! A fost ceva ciudat în felul cum s-a petrecut totul. Sau poate nu ciudat, cât neobișnuit, parcă în afara noastră. Ne-am învățat să nu ni se întâmple nimic nou. Și n-a fost așa.

— Dar ce s-a întâmplat, Tem?

— Tu nu vezi? Acolo e un oraș, dar ei dorm liniștiți, ca și când n-ar fi găsit nimic.

— Așa...

— Înțelegi, depresiunea este foarte întinsă și adâncă. Am coborât în ea aproape un sfert de mo, iar pereții se apropiau tot mai repede, ca într-un vârtej de apă. Apoi am văzut intrarea. Ena m-a privit și a vrut s-o ia înainte. L-am lăsat pe Ro primul, iar eu am rămas la urmă, gândind să-i pot apăra, dacă ne amenință ceva în drum.

Tem se opri o clipă, ca să-și descurce ghemul înnodat al gândurilor.

— N-au scos amândoi nicio vorbă. Acolo sunt îngrămădite surprize, în fiecare parte dai de ceva nou, neașteptat. Ai să vezi și tu. Iu, știi... parcă...

— Ce?

— ... parcă a început să-mi fie frică de liniștea lor...

— Nu, Tem! Eu cred că, dimpotrivă, abia acum au început să se trezească la viață. Liniștea e odihna

dinaintea luptei.

Din fundul depresiunii, nu mai poți ști unde te afli, deoarece pulberea Galaxiei a dispărut. Doar «Loro», adus lângă marginea coborâșului, arde în luminile sale, liniștit și egal. Acolo a rămas Iu să vegheze fetița.

Intrarea e foarte largă, puțin oblică, adâncindu-se în sol. Seamănă cu un crater vulcanic, așa cum și-l închipuiau ei, căci pe Vuundo vulcanii sunt îngropați sub ghețuri. Terenul e brăzdat de coame ascuțite și înalte, paralele cu direcția de înaintare spre oraș.

Din pricina întunericului care a făcut insesizabilă intrarea propriu-zisă, Ro nu știe când au trecut de ea. Tem le anunță că se află între zidurile orașului. Cu o curiozitate firească, Ena și Voa cercetează în jur, dar nu descoperă nimic familiar în construcțiile straniei. La urma urmei, se puteau numi oare construcții acele forme geometrice uriașe, din care farurile smulgeau doar elemente disperate?

Bolta de deasupra lor rămânea invizibilă; absorbea probabil lumina sau, judecând după înălțimea clădirilor, proiectoarele nici nu ajungeau până la ea. Ceea ce puteau cerceta nemijlocit Vuunzii erau fundațiile vaselor, aidoma picioarelor înghesuite ale unui pod fără capăt, prea groase și masive pentru atracția scăzută a planetei.

Aparatele indicau absența oricărei urme de atmosferă, deși în numeroase locuri terenul prezenta dovezi despre existența anterioară a unui înveliș gazos, care dăduse naștere unor oxidări puternice. Em Ro cercetă cu deosebită grijă aceste locuri, înregistrându-le pe pelicula unui aparat special.

— Să cercetăm și în dreapta. Cred că într-acolo se prelungește orașul, spuse el.

Urmară un drum sinuos printre clădirile ce deveneau

tot mai scunde. Acum li se puteau vedea și părțile superioare, emisferice. Încercarea de a pătrunde în interiorul lor nu avea sorți de izbândă, fiindcă pe nicăieri nu se vedea vreo cale de acces. Totul încremenise în cea mai ciudată nemișcare, iar exploratorii se fereau să se atingă de ceva.

— Voa, spuse din nou Ro, Ena a fost de părerea ta acum opt zile, când făceam prima incursiune. Și ea susține că aceasta e o planetă catapultată în spațiu. Faptul că atmosfera nu a înghețat, îl explică prin dispersarea ei bruscă, în urma, poate, a cataclismului ce a distrus centrul sistemului planetar.

— Și despre acest cataclism – glasul lui Voa avea o asprime metalică— ce crede?

— N-am putut da o explicație mulțumitoare, interveni Ena.

— Dar tu, Ro?

Comandantul vorbise foarte liniștit; o ureche atentă ar fi detectat numaidecât că această liniște era falsă.

— Nu mă pot încă pronunța. Mă surprinde lipsa atmosferei. Iar aceste construcții, subpământene dovedesc că civilizația locuitorilor de aici nu s-a putut dezvolta la suprafață.

— Ar fi trebuit să luăm un proiector mare de pe «Loro», constată Ena, parcă fără nicio legătură cu discuția. Farurile noastre nu sunt de ajuns.

— Ba da, ba da! o întrerupse Voa, strigând. Priviți!

Tem, care văzuse primul, scoase un sunet nearticulat și încremeni de surpriză. La câteva zeci de pași de acolo, drumul se înfunda într-o cavitate conică, ai cărei pereți străluceau ca și gheața. Toată porțiunea până la vârful conului era plină de urme roșiatice de oxidare, iar aceste urme aduceau cu forma unor tălpi omenești.

- Înseamnă că foarte curând ne vom întâlni cu ei!
- Mă îndoiesc, Voa!
- Și pentru ce?

Ro întârzie cu răspunsul, privind către fată, deși întinericul nu-l lăsa să-i vadă ochii. Îl surprinsese pentru a doua oară duritatea glasului ei. Până acum ea îi vorbise doar cu indiferență, și nu-și putea explica această schimbare.

— Pentru că, dacă ei ar trăi, ar fi constatat venirea noastră și ar fi intrat în legătură cu noi. În fine, e prematur să tragem concluzii. Întâi să mergem până la capăt cu cercetările...

— Capătul e aici! Nu vezi că nu mai putem înainta?

Furie îndârjită. Ro era din ce în ce mai nedumerit.

— Lartă-mă că te contrazic și acum! Drumul trebuie să continue, altfel urmele acestea n-ar avea niciun rost aici.

— Să mergem! interveni Tem.

Voa își mușcă buzele până la sânge. Îi era ciudă. Ro avea dreptate, dar nu pentru asta se înciudase, ci fiindcă își pierduse capul în prezența Enei.

Se strânseseră toți spre vârful prelungit al grotei conice, cercetând-o îndelung, dar pereții de metal lustruit le oglindeau siluetele deformat, fără a lăsa să se vadă nimic altceva.

— Să împingem! propuse Tem.

Sub apăsarea unită a celor doi bărbați, vârful conului alunecă fulgerător spre înapoi, dezvelind o circumferință în care lumina se pierdea, fără a se mai întoarce prin reflecție.

Acolo era o încăpere sferică foarte mare, al cărei zid opus licărea slab. Urmele roșiatice ale necunoscuților se întretaiau pe o fâșie nu prea lată, care ducea înainte.

— Voa, rămâi, te rog, aici și așteaptă, zise Tem. Dacă

întârziem, vino cu ajutor... cu ceva de pe «Loro», să ne cauți.

Porniră șovăitor în acea direcție. Când trecură de jumătatea sălii, se auzi ceva ca un foșnet, dar atât de slab, încât unul nu-i dădu atenție, crezând că li s-a părut. Urcară podeaua ce se curba tot mai mult, până nu mai putură înainta. Atunci porniră spre dreapta, cu gândul să ocolească întreaga cameră.

Foșnetul de adineauri se repetă, întărit.

— Într-acolo! le dirijă Tem atenția.

Lumina tuturor farurilor dezvălui limba unui pendul uriaș, orizontal, ce vibra către locul unde se găseau cosmonauții.

— E un automat.

— Poate îl mișcă un om!

— Nu, e doar un automat. Ne urmărește.

Necunoscând intențiile mecanismului, Tem căută cu farul ușa prin care intraseră, pentru a putea găsi cu toții un refugiu în caz de pericol.

Nu descoperi această ușă.

— Să ieșim, repede!

Porniră în fugă spre partea pe unde intraseră. În urma lor, lama pendulului se lungea mereu, ținându-se de ei la o distanță de vreo cinci pași.

Vuunzii atinseră iarăși peretele curb. Apoi, dezorientați, alergară de-a lungul lui, de data aceasta spre stânga. Alergară mult, până își dădură seama că au înconjurat de mai multe ori încăperea.

Dar ieșirea nu, mai era de găsit...

IV. SALT ÎN NECUNOSCUȚ

UMĂR LÂNGĂ UMĂR, își întoarseră farurile și privirile spre automatul ce înainta prudent către ei. Neliniștea cedase acum locul curiozității, deși fiecare mai lupta să-și domine teama firească ce-i chinuia.

— Ro, șopti comandantul. Trebuie să aflăm ce vrea de la noi!... Stați aici!

— Nu! Lasă-mă pe mine!... Te rog!

Și, înainte ca Tem să schițeze vreun gest, morocănosul Em Ro făcu trei pași înainte.

Limba pendulului încremeni în dreptul căștii sale.

Savantul își îndreptă raza farului spre vârful ascuțit al lamei strălucitoare și rămase și el nemișcat. Cercetă fulgerător construcția simplă: un ac uriaș, al cărui canal interior se termină cu un disc ușor bombat, deslușit cu claritate puțin mai în urmă. Dincolo de disc, o țeavă de culoare închisă. Atât. Restul construcției dispărea în peretele încăperii.

Acul se puse iar în mișcare. După o rotire înceată în jurul căștii lui Ro, se opri cam în direcția pe unde bioxidul de carbon al expirației părăsea costumul prin supapa de evacuare.

Spre nedumerirea grupului care asistase la această bizară scenă, Ro își scoase capsula cu oxigen de rezervă. Ridică brațul și evacuează oxigenul în dreptul acului după care își fixă iar butelia la costum.

Mecanismul telescopic pieri fără urmă.

Câteva momente, se așternu o liniște desăvârșită, urmată de întrebarea seacă a comandantului:

— O experiență, Ro?

— Am încercat ceva, răspunse acesta în doi peri, revenind lângă grup.

— Nu ne poți da amănunte? întrebă Ena.

Fie că nu auzise, fie că nu dorea să răspundă, el nu mai adăugă nimic. Apoi, parcă fără nicio legătură:

— Ei, cum ieșim de-aici?

Aproape că uitaseră: erau închiși în încăperea a cărei ieșire nu mai exista.

— Vă atrag atenția că nu mai putem rămâne decât doi soali¹, spuse Tem To. După aceea mai avem oxigen exact pentru întoarcerea la rachetă.

Discuțiile erau de prisos. Grupul se puse în mișcare. Fasciculele luminoase ale farurilor pipăiau peretele metalic palmă cu palmă. Întâlniră iar urmele acelea roșcate, mute, care păreau acum și mai enigmatice. Și alte ființe raționale trecuseră pe aici? Unde se aflau? De ce nu și-au făcut apariția?

Se găseau acum în punctul de plecare. Așadar, deveniseră prizonierii necunoscuților. Nu putea fi întâmplător faptul că ieșirea nu mai exista. Au rămas unul lângă celălalt, sprijiniți cu spatele de peretele metalic.

Tem ar fi vrut să nu se gândească la Iu, la copilul care abia se născuse. Dar îl încerca, mereu, un zbucium nelămurit, accentuat de neputința oricărei acțiuni.

Și tocmai atunci Ro vorbi încet, ca și când i-ar fi fost teamă să nu sperie tăcerea din jur:

— Forțele astea nevăzute ne-au oprit aici cu un scop. E imposibil altfel. Să așteptăm!

Confirmându-i spusele, podeaua începu să coboare.

¹ Soal – submultiplu al alului, echivalent cu 78 minute terestre. (n. a.).

Simțeau tremurul abia perceptibil transmis prin tălpile grele ale costumelor. După puțin timp, s-au oprit. În fața lor apăruse un perete galben. La bază străjuia un triunghi negru, flancat de două sfere strălucitoare.

Pricepură că era o ieșire.

Înaintară tăcuți, încordați. Un pas, doi... încă unul. Se opriră. Lumina nu străpungea deschiderea triunghiulară, deși dincolo se zăreau câteva linii frânte, de culoare albă.

— Absorbția totală a luminii, mormăi Ro. Stați pe loc!

Ajuns în cadrul înalt, triunghiular, privi în sus. Scrută sferele strălucitoare și trecu dincolo. Farul i se stinse imediat.

S-au scurs minute, ore? Em Ro nu mai dădea niciun semn de viață. Îl chemară prin radio; nu răspunse. „De ce tace? gândi Tem. Să trec și eu? Dacă nu mă mai întorc, Ena rămâne singură. Nu! Imposibil! Și totuși...

— Vei încerca să găsești o posibilitate, alta, oricare. S-o chemi pe Voa. Să ajungi la rachetă și să-i spui... Adică nu nu-i spune lui Iu nimic. Doar ce s-a întâmplat.

— Stai, mai bine plec eu, șopti fata. Mai bine eu decât...

Nu era dragoste în gestul său spontan. Se zbuciuma strigătul vieții primejdioase. Dar poate că Ro are nevoie de ajutor... Iar acolo, pe rachetă, Im Iu și copilul...

— Lasă-mă!

Și fata s-ar fi dus după Ro, dacă Tem n-ar fi oprit-o, aproape brutal:

— Rămâi pe loc! Poate nu-i niciun pericol. Ai încredere!

Înainte ca Ena să mai spună un singur cuvânt, comandantul dispăruse.

Un triunghi negru, flancat de două sfere strălucitoare, un fascicul îngust de lumină și fata care privea, privea...

S-a mișcat ceva dincolo? Nu. E o părere. Ah! Cele două sfere au început să joace în fața ochilor ca irizațiile

depărtatelor stele. Au căpătat proporții nefirești, s-au micșorat până la dimensiuni microscopice.

Și Iu? Voa? Copilul? Poate fetița a adormit, și Iu o privește... Poate că Voa ascultă să le audă pașii care nu mai vin.

Parcă a strigat-o cineva! Voa? Tem? Nu. Iar i s-a părut. Sunt gândurile, care vorbesc singure.

„Să alerg și eu după ei! Să aflu, să știu!”

Ena se smulse din looul unde era ținută. Apoi se opri. Tem îi ceruse ceva. Da! S-o cheme pe Voa și să-i spună.

Dar cum să ajungă la ea? Pe unde?

O strigă prin radio, întâi încet, apoi tot mai tare. Zadarnic. Mâinile ei caută înfrigurate ceva, pipăind suprafața rece a peretelui. Nici nu și-a dat seama că și-a fixat farul pe pieptul costumului și că înconjoară iar și iar camera unde este închisă.

A trecut de câteva ori pe lângă globurile strălucitoare și speră mereu să găsească altă ieșire. S-a împiedicat de ceva și nu simte durerea loviturii. Privește nemișcată cadrul triumfiar întunecat. Îl revede fulgerător pe Ro, apoi pe Tem și, când se trezește, se află în întuneric. A trecut după ei. Farul i s-a stins. Nu mai are lumină. În față zărește numai câteva linii frânte, ireale aproape în negrul în care pare înecată și fără putere.

Trei rânduri de linii albe, frânte, o înconjoară în semicerc. Albe, pictate parcă de o pensulă pe fondul unei nopți fără stele. Nu sunt luminoase, nici nu radiază – și totuși le vede cum au făcut roată în jurul ei, și prin ele circulă parcă bile roșii, una după alta, simetric.

Dar ce este? De unde i-a căzut pe cască acest inel care o strânge ca o diademă? Și cum poate auzi suieratul acesta subțire ce-i aduce aminte de trilurile lui Cin-orcin? O melodie îndepărtată. Parcă-și răspund zeci de

instrumente muzicale prinse într-un dans domol; te cuprind de talie și te leagă ca valurile.

Fetei i-au căzut mâinile de-a lungul trupului. O moliciune inexplicabilă i se strecoară încet în trup. Parcă a înghețat undeva, și-acum se încălzește lent, cu senzația că va adormi repede.

Cling-cling! Un clopoțel. Încă unul.

Lăsați-mă să dansez! Când eram copil și ninge des, alergam până mi se împurpurau obrajii, iar aburii respirației se împleteau cu aburii ieșiți din piele. Atunci mă opream cu fața în sus, cu ochii închiși. Fulgii îmi cădeau peste pleoapele calde, peste buzele fierbinți, peste obrajii încinși. Se topeau, și apa rece mă răcorea ușor.

Mă simțeam bine... Aș fi rămas așa, dacă vântul nu mi-ar fi înghețat iar pleoapele și nasul și obrajii.

Nu se mai aude decât un fluier. Cin-orcim! Cin-orcim! Unde ești? Lasă-mă să dorm! Oriunde. Aici? Da. Aici...

Toropită. Ena s-a întins și a adormit repede. În jurul ei, întunericul a rămas același. Liniile albe și frânte rostogoleau fără odihnă bilele roșii... Ena visă.

Racheta s-a lăsat lin pe malul apei. O pulbere fină, aurie se pierde în marginea unei păduri nepătrunse și fără sfârșit. Copacii au coroanele mari, apa e întinsă, albastră, iar pe mal vin să se odihnească valuri domoale. Un soare strălucitor își împrășteie căldura. Păsări de toate culorile zboară ciripind deasupra lor.

Tem, Iu și fetița au coborât din rachetă. Fără costumele cosmice. Au început să râdă și fug spre apele albastre. Ro, Voa și Ena sunt fermecați de tot ce-i înconjoară. Aici vor veni cu toți Vuunzii. Aici vor putea trăi fericiți...

Ua Ena s-a trezit pe neașteptate. O lumină puternică îi cade pe față. Nu poate vedea nimic și clipește buimăcită.

O sete îngrozitoare i-a uscat buzele.

— Liniștește-te, eu sunt, Ro!

— Și Tem?...

— Și-a revenit și el.

Conducătorul se apropie de fată și o ajută să se ridice.

— Am visat... gemu Ena, amețită încă de somnul ei ciudat.

— Și noi, tot soiul de lucruri nefirești; tulburătoare. L-am visat amândoi pe Vuundo.

Tem își consultă grăbit ceasul, iar fata înghiți lacom, cu ajutorul dispozitivului automat, bobițe străvezii de gheață.

— Mai avem oxigen pentru un soal! anunță Tem.

Ro o și pornise mai departe pe coridor, deși habar n-avea unde vor ajunge.

Ceilalți doi îl urmară. Tem își stinse lanterna, din prudență. Ar fi dorit să discute cu Ro despre cele întâmplate. Dar și mai urgentă devenea acum problema salvării. Cum vor putea ieși din labirintul acesta plin de surprize? Cine erau cei care, de bună seamă, îi supravegheau în permanență? Ce-au urmărit, supunându-i acestor experiențe?

— Tem!... Ro a stins farul. Să ne oprim!

— Mergeți încet înainte, se auzi vocea lui Ro. Mergeți fără frică... Tem, nu mai aprinde lumina!

După câțiva pași, cei doi se lovira de o balustradă îngustă. În același moment, apăru și Voa, îngrijorată, venind din urmă în căutarea lor. Îi povestiră pripit prin câte trecuseră. Aflară că trapa de la intrare se închisese și în urma fetei, deci în mod sigur pe acolo nu puteau ieși.

— Priviți în jos! îi întrerupse Ro.

Sub ei – la ce adâncime oare? – se zărea spațiul

cosmic. Imaginea se mișca încet către dreapta.

— Ah! Voa nu-și putut reține un strigăt. «Loro»!

Da, se vedea limpede. Racheta lor, în același loc unde au lăsat-o, se proiecta subțirică pe cărbunele golului intergalactic.

Nu poate fi posibil! Cineva, cu aparatul de luat vederi, pătrunde acum în rachetă! Uite coridorul! Acum necunoscutul se îndreptă spre camera lui Im Iu. Și ea... Ce chip obosit are! Dar zâmbește și se joacă cu fetița.

— Iu, nu ne vezi? strigă deodată Tem.

Ena tresări. Nu, Iu nu-i vedea. Și-a înfășat copilul și acum îl alăptează. Imaginea dispăru brusc, parcă speriată de strigătul bărbatului.

— Să plecăm, mormăi într-un târziu Tem, după ce așteptase zadarnic apariția vreunei alte imagini. Trebuie găsit un drum de întoarcere.

— Să plecăm, reluă și Voa. Dar încotro?

— Asta mă-ntreb și eu, îi răspunse morocănos Ro, aprinzând iar farul.

Dincolo de puțul înconjurat cu balustrade, coridorul se îngusta. Razele de lumină de la farurile Vuunzilor se pierdeau în beznă.

— Nu mai înțeleg nimic, izbucni Tem. Necunoscuții nu urmăresc...

— Nu urmăresc decât să te liniștească, îi luă vorbele din gură Ro. De aceea ți-au arătat-o pe Iu și pe fetiță.

— Și cu noi, cu noi ce vor? Tu înțelegi?

— În parte! De pildă, la prima experiență au luat de la mine probe de oxigen și bioxid de carbon.

— Asta am văzut și noi. Dar de ce?

— Ca să afle în ce mediu aerian putem trăi. A doua experiență a fost mult mai complicată. Un fel de analiză a biocurenților noștri cerebrali; în timpul „viselor”, le-am

mai „trădat” și locul de unde venim și ce urmăream cu zborul nostru cosmic. Toți l-am visat pe Vuundo și visul visului nostru: o altă planetă accesibilă vieții. Acum nu ne rămâne decât să așteptăm hotărârea lor, a prietenilor noștri nevăzuți.

V. S-A APRINS O LUMINĂ

S-A APRINS o lumină.

La o distanță pe care nu o poți aprecia exact, dar căreia îi simți mărimea, s-a aprins o lumină. E o pâlpâire care se mișcă în toate direcțiile, nehotărâtă. Ai aștepta să piară de la o clipă la alta, întărindu-ți gândul că totul a fost doar o părere.

Dar nu, trăiește și pare că respiră.

Acolo cheamă taina nelămurită a planetei.

Acolo vor fi și cei care nu s-au arătat până acum și ale căror urme le păstrează orașul din peșteră.

Nu mai era nevoie să se sfătuiască ori să se îndemne; Porniră toți, repede, mai repede, până se pomeniră alergând. Însă lumina era foarte departe și ei nu-și dădură seama. Alergau mereu și le zvâcnea în auz pocnetul surd al picioarelor sau al inimilor. Dacă ar fi găsit vreme să privească în urmă, fuga lor s-ar fi oprit. Dar nu priveau și de altfel nici n-ar fi avut cum să vadă în întuneric portierele masive, alunecând din pereți și blocând coridorul.

Iar lumina tot nu se stinsese, ci doar își flutura aripi albastre, ca o stea după furtună. Poate era chiar un astru, al credinței și al nădejzii. De aceea Vuunzii nu se opreau. A-și contenii mersul era ca și cum ar fi orbit, cu toate că și astfel este sigur că ar fi continuat să alerge.

Totuși intervenise ceva care începu să-i stânjenească. Credeau că-i oboseala și-și încordau toate forțele, căci oboseala poate fi înfrântă de voință. Însă Ena, care era

cea mai sprintenă dintre ei, simți cum o toropeală de neînvins îi moleșește pleoapele, în timp ce plămânii i se zbuciumă neconținut. Tresări, văzând chipul congestionat al lui Tem-și se sperie.

Oxigenul!

Își privi pe furiș manometrul legat de braț. Oxigenul li se sfârșea. Pesemne că acum consumau ultimii stropi de gaz.

— Tem, oprește! strigă și-l strânse de mână.

Comandantul se clătină, șovăi.

— Oxigenul! găfâi Ena.

Primul gând al lui Tem se îndreptă spre Vuundo. Nu spre soția și nici spre fetița rămasese singure, ci spre Vuundo, Așteptă clipa asfixiei, încercând să rămână cât mai liniștit. Totul venea pe neașteptate, însă nu-l surprinsese. Știa că sunt mereu expuși primejdiei. Luminița îndepărtată păru că tremură și mai tare, dar era numai o iluzie. Tem se ferea să se uite la ceilalți, căci le ghicea schimonoseala oribilă a feței și voia să și-i păstreze în minte frumoși, chiar dacă numai pentru câteva momente. Auzi vag un sunet cunoscut. Cineva își scosese casca. Cine? Ro? Poate Voa?

Acum! Pieptul începe să i se umfle involuntar, dar e gol.

— Aer...

A strigat sau i s-a părut?

Afară e aer din belșug!

Ceva străin îi copleșește creierul. Afară e aer! Cine a spus asta? N-a spus-o nimeni, dar el știe că afară e aer. Pieptul... Plămânii îi gem, biciuiți de toxine. Să ajungă afară, să ajungă...

Degetele, purtate mai mult de reflex decât de conștiință, pipăiră tremurând gulerul metalic. Butoane,

sticlă, butoane... Pârghia se răsuci cu un clinchet de țurture spart. Casca sări în dreapta, împinsă de resort. Tem respiră adânc, de parcă ar fi ieșit dintr-o apă. Simțurile îi reveneau încet și pe rând. Constată că tavanul coridorului prin care au alergat nu e înalt, cum îl crezuse la început. Dacă ar face o săritură, l-ar ajunge cu mâinile. Pare a fi de metal sau din altceva, foarte lustruit căci reflecta raze de lumină.

— Ro, Voa! strigă răgușit.

Pe Ena n-o chemase, dar se târî într-acolo. Se împiedică de coiful spart al fetei. Ena ridică anevoios mâinile și-i mângâie fața. Nu scoaseră amândoi nicio vorbă; numai se bucurau că trăiesc. Em Ro, care avea, se pare organismul cel mai rezistent, suferise cel mai puțin. Grija lui cea mare era Voa. O ridică de jos, privindu-i fața atât de dragă.

În tunelul unde se găseau exista aer.

O voință tainică, străină, se infiltrasă în conștiința lor, dictându-le imperios să-și scoată căștile. Aceste două evenimente ar fi trebuit să-l impresioneze profund pe savantul din Ro. Dar nu, poate pentru întâia oară, savantul lăsase loc omului. Există aer? Îi urmăresc probabil oamenii care au clădit orașul subpământean? Poate. Dar Voa e aici, abia scăpată dintr-un pericol de moarte. Și Ro trebuie să o sprijine. Acesta e acum lucrul cel mai însemnat.

— Ce este, Ro?

— Nimic... Nu, stai liniștită. Voiam doar...

— Ai grijă de Ena!

Savantul luă ironia din glasul ei drept îngrijorare.

— Ena e teafără.

— Lasă-mă, mă ridic singură.

Ro își retrase mâinile, cu un gest brusc... în sfârșit, se

puseră toți pe picioare.

— Mai repede! îi îndemnă Tem.

Desigur, erau frământați de enigma apariției aerului. Em Ro, de la care toți așteptau să vorbească, privea țintă către lumina licăritoare, fără să mai vadă altceva. Pentru o clipă, Voa regretă că-l bruscase, dar numai pentru o clipă.

— Probabil că lumina tremură din cauza atmosferei? întrebă, fără a se adresa cuiva anume.

Își continuară drumul în tăcere. Lumina începu să devină mai puternică, încetinindu-și licăririle. Apropierea de țintă le dădea o emoție fremătătoare, concretizată în accelerarea mersului.

De fapt, luminile erau trei la număr, așezate într-un triunghi cu vârful în jos și marcând o intrare laterală, din dreapta coridorului. Aerul ieșea pe aici cu atâta forță, că stârnea un vânt răcoros și parcă vag parfumat.

Trecură pe rând pragul ușii triunghiulare, pregătiți pentru orice surpriză. Dar nu-i mai cercetă nimeni, în niciun fel. După ce-au părăsit coridorul, proiectoarele se stinseră, lăsând să se vadă în această nouă încăpere două șiruri de lumini albastre-verzui de-a lungul pereților. Aerul năvălea prin câteva deschizături rotunde, din jurul unei trape foarte clar demarcate pe zidul din fund.

— Trecem dincolo? ceru Tem părerea celorlalți.

— Dacă „ei” ne vor lăsa, înseamnă că nu e niciun pericol! argumentă Ro.

Într-adevăr, trapa se deschise de cum ajunseră în apropierea ei. Acolo se deslușea, într-o văpaie luminoasă, o trecere foarte întortocheată, care despărțea în două un adevărat hățiș de aparate.

Nicăieri nu existau sectoare de dirijare și control, nici

măcar o luminiță indicatoare sau o manetă. În același timp, componentele automatelor nu se aflau în dosul unor carcase care să le protejeze, și erau așezate separat, de parcă întregul ansamblu fusese demontat pentru un scop oarecare și uitat așa. Nu era însă deloc greu să vezi că aparatele funcționau normal. Conducători electrici și tuburi de diferite grosimi, viu colorate, uneau toate piesele între ele.

Trecuseră de câteva cotituri ale capricioasei cărări, atrași de un fluierat gros, monocord. Prin site mari, străvezii și colorate în albastru, ieșeau vârtejuri de aer.

— Generatorul de oxigen! rosti Voa parcă pentru sine.

Ro se întoarse, surprins de prezența ei.

— Da! afirmă el sec.

— Ro, dar unde sunt „ei”?

Bărbatul ridică umerii ca și cum și i-ar fi smucit dintr-o strânsoare neplăcută.

— Totuși aceste aparate...

— Ce le crezi?

— N-am ajuns la nicio concluzie.

Ro se opri la auzul cuvintelor ei. O apucă de braț, dintr-o obișnuință ce-i era proprie. Voa regăsi în gestul lui ceva amețitor de cunoscut, și sufletul îi tremură ca o frunză.

— Voa...

Îi lăsă mâna brusc, intimidat de pornirea sa spontană.

— Credința mea e că avem în față un fragment de creier electronic. Știu, nu seamănă cu automatele pe care le concepem noi. Aceste mașini reproduc creierul „lor”, înțelegi, Voa? Da, în general formele superior organizate ale materiei se aseamănă. Gândirea, ca și procesul cunoașterii... Principiul e același, dar materializarea lui se poate face în multe chipuri.

Fata se încruntase, contrariată.

— De aceea, creierul nostru se poate deosebi și trebuie să se deosebească de al lor. Aici, în complexitatea organizării sistemului nervos, în finețea lui de analiză și sinteză a excitanților exteriori joacă un rol deosebit gradul de evoluție ca specie al „lor”, al celorlalți. După câte ai văzut și tu, din punctul de vedere al civilizației ne sunt cel puțin egali, dacă nu superiori. Adineauri ne-au cercetat. Acum ne-au făurit o atmosferă identică aceleia de pe Vuundo. Ne-au dictat, prin intermediul unor aparate a căror structură aproape că mă sperie prin complexitatea ei, ne-au dictat gândul că în coridor există aer. Îți închipui ce înseamnă asta?

Ena și Tem veniră lângă ei.

— Ro, zise comandantul, e surprinzător că toate mașinile de aici sunt parcă înadins desfăcute. Nu crezi că totul este așa pentru noi? Ca să le putem observa în voie?

— Posibil, Tem. Dar mă întreb la ce servesc ele. Lângă intrare e generatorul de oxigen, l-ai văzut. Totuși, el singur nu necesită o instalație așa de complicată.

— Atunci, poate...

Comandantul se opri și-și mușcă buzele.

— Crezi că e prea îndrăzneț? îl ghici celălalt. Ipoteza nu e greșită, Tem! Avem în față un creier electronic, dar nu un creier întreg, ci numai o părticică din el, poate...

— Ce?

— Poate numai o celulă... Adică o instalație electronică ce poate îndeplini funcțiunile unei singure celule a creierului „lor”, al constructorilor.

Ena își rosti neîncrezătoare privirile, trecând în revistă încâlceala de forme diferit colorate. Reconstitui în minte lungimea drumului parcurs de la intrare până aici, în

locul unde se opriseră.

— Nu crezi că e prea mult, Ro? obiectă ea.

— Cum adică e prea mult?

— Dacă o încăpere de dimensiunile acesteia adăpostește numai o celulă, atunci cele câteva zeci de miliarde de celule ale creierului necesită un spațiu imens. Și mai e ceva. Stadiul de civilizație al „constructorilor”, cum îi numești tu, ar trebui să fie înapoiat ca să dea asemenea dimensiuni tuturor aparatelor. E o contradicție evidentă cu ceea ce știm noi despre ei.

— Deci îmi reproșezi gigantismul creierului! reluă Em Ro. Dar asta-i un fel de machetă, o celulă înadins desfăcută, cum remarcă Tem, pentru ca noi să o putem observa în voie. Bineînțeles că, în mod firesc, toată această aparatură trebuie să ocupe un spațiu infinit mai redus. Haideți să vă explic de ce am văzut lucrurile așa!

O luară mai departe, pe trecerea care continua să cotească la fel de capricios.

— Că e vorba de un creier electronic, aproape nu mai am îndoială. Veți vedea de ce. Va trebui să ne întoarcem aici cât mai grabnic, aducând cu noi de pe «Loro» cele necesare unei analize complete. Am zis că e doar o celulă, din mai multe considerente. Am observat că pe lângă trapa prin care am venit pătrund cinci cabluri groase, care unesc altele, subțiri și foarte multe ce îmbracă tot peretele de la intrare. Aceste cinci cabluri se strâng mai încolo într-unul singur; cred că el joacă rolul axonului, căci se termină cu îngrămădirea de mașini în mijlocul cărora ne aflăm. După mine, întregul sistem reproduce schema celulei nervoase cunoscute și la noi. Firele mici adunate în celelalte cinci intermediare ar reprezenta terminațiile nervoase ale celulei. Bineînțeles, schematic.

Nu cumva cablurile intermediare semnifică existența și la constructori a celor cinci simțuri fundamentale: văz, auz, miros, gust, pipăit?

— Ispititoare ipoteză! exclamă Vao admirativ.

— Dar neverificată încă! îi aminti Ro, oarecum aspru. În cazul acesta, cablul cel gros se pare să fie axonul.

— Deci schema desfășurată a unei celule nervoase?! Atunci s-ar explica și de ce n-am întâlnit aparatele suprapuse. Ca să putem avea o privire de ansamblu asupra instalației î remarcă Tem.

— Stai, asta înseamnă că în curând vom da de o platformă, un balcon, sau altceva de acest gen, în orice caz un loc înalt de pe care să cuprindem cu ochii toată încăperea! îl întrerupse Ena, cu însuflețire.

Exact la patru pași, după o întoarcere de vreo 90 de grade, trecerea era întreruptă de un șir de trepte așezate aproape la verticală, pe care nu le văzuseră până acum din pricina unui bloc înalt, de unde răzbăteau zumzete înfundate. Treptele, dintr-un material plastic de culoarea schimbătoare a apelor mării, se terminau în partea de sus cu o pasarelă ce înainta pe lângă perete în direcția opusă intrării.

— Ei? exclamă din nou Voa, că vădită satisfacție.

Urcară în fugă și se încleștară de balustradă.

Aveau dinainte imaginea unei celule de formă poligonală. Marginile ei tremurau vizibil, dând perfectă iluzie a vieții. În centru, nucleul, format din aparate ce nu se puteau distinge precis de aici, se deplasa de la stânga la dreapta, urmând mișcarea unui pendul. Irizații vag luminescente călătoreau lent pe suprafața cablurilor către „axon”, apoi în lungul acestuia, până se difuzau în multitudinea de aparate. În acest mod se reprezentau impulsurile nervoase. Apariția Vuunzilor pe platformă

fusesse simțită de celulă. Irizațiile își iuțiră mersul, devenind linii continue, șerpuind ca niște spirale fără capăt în jurul conductorilor. Nucleul începu să se mărească și se apropie de astronauti. Ei așteptară să se întâmple ceva extraordinar.

Însă mișcarea continuă o vreme, parcă neputincioasă, căci se reducea doar la vibrații, după care, încetinindu-se treptat, redeveni la fel de înceată și puțin nepăsătoare, ca la început.

— Desigur, e tot ce poate face o celulă nervoasă lipsită de organe executorii ale comenzilor sale! oftă Ro. Deocamdată, să ne mulțumim cu atât. Ne vom întoarce aici, cât vom putea mai curând.

Porni înainte cu Voa, fără a-și lua ochii de la imaginea ce i se desfășura la picioare. Fata era gata să-l felicite pentru previziunea lui științifică, însă el simți asta și-i opri cuvintele.

— Am ajuns într-un impas, prieteni. Celula e foarte complicată. Nu mă pot descurca în ea. Câteva elemente i le cunosc, le-ați recunoscut, desigur, și voi. Dar ele sunt prea puține față de celelalte, cărora nu le ghicesc folosul. E necesară o muncă foarte serioasă de cercetare. Nu vom opri „viața” acestei celule, deoarece n-am putea cunoaște rostul diferitelor ei componente. Deci nu vom reuși să demontăm nimic. Studiul trebuie întreprins pe altă cale, cea a observării mașinilor în funcțiune și apoi a determinării rolului fiecăreia în întregul ansamblu.

Pasarela se termină cu o nouă serie de trepte, așezate acum într-o spirală din ce în ce mai largă. Cum pășiră pe prima treaptă, zgomotele înfundate ale mecanismelor încetară, iar lumina se micșoră la jumătate.

— O să ne fie greu la întoarcere. Mi se pare că ne-am cam rătăcit, se îngrijoră Tem.

— Eu cred în „ei”. Vor ști să ne scoată cu bine la rachetă. O să fie mai dificil cu aerul. Unde ne umplem buteliile de la costume?

— Așadar nu crezi în „ei” cu toată convingerea, îl ironiză Ena pe Em Ro. Cum te vor lăsa să ieși fără aer? Te pomenești că în lipsa noastră îl vor fi adus pe «Loro» înăuntru?

Numele navei îi aminti lui Tem de soția sa și de fetiță. Îl cuprinse o nerăbdare febrilă să se întoarcă. I se făcuse grijă de ele, și dor. Dar întoarcerea depindea de necunoscut, și mai era legată de găsirea unei posibilități de a-și asigura aerul pentru drum. Comandantul simți deodată că e foarte obosit și pe deasupra o sete chinuitoare îi pârpolea gâtului.

Coborâseră scara. O bandă metalică lată ducea drept înainte, spre o nouă trapă. Numai acest drum mai era luminat, căci restul sălii se scufundase pe nesimțite într-un întuneric deplin.

— E limpede că va trebui să mergem pe aici! îi îndemnă Ena, căreia îi revenise grija pentru Tem și, o dată cu ea, nerăbdarea să se vadă pe rachetă. Toată această incursiune o obosise.

— Oare dincolo avem aer, sau ne vom...

Ro se întrerupse singur la vederea trapei ce se rotea lent spre ei. Aprinzând lămpile de le costume, constatară că se află într-un fel de cabină încăpătoare, cu scaune jumătate fotolii, jumătate paturi.

— Dar asta ce mai e?

— Nu știu. Ceva pentru noi! ripostă comandantul, ușurat că se poate așeza să se odihnească. Cel mai bine ar fi să luăm lucrurile ca atare, fără a ne mira prea mult. Hai, veniți!

Intrară cu toții. Cabina avea o trapă a ei, care se

închise cu zgomot. Lumina tot nu se aprinsese. Doar în față, pe direcția de orientare a fotoliilor, licărea șters un tablou de comandă, nu prea mare, atrăgându-le imediat atenția. Pe el se mișcă singure câteva manete. Spre surprinderea tuturor, cabina începu să se deplaseze înainte. Faruri exterioare dezvăluiră o grotă joasă, cu pereți grosolani, pardosită însă cu plăci admirabil șlefuite, ce păreau de granit.

Se aflau într-un vehicul. Voa se mută pe scaunul de lângă panoul de bord, urmărind concentrată comenzile pe care le executa pilotul automat. Ceilalți, urmând parcă sfatul dat în glumă de Tem, nu se mai mirau de nimic.

Ieșiră curând pe gura peșterii. Circulau pe lângă un masiv stâncos foarte abrupt, ce se desfășura la nesfârșit spre dreapta. În stânga, domnea mai departe întunericul.

— Există însă și un aspect filosofic, de la care a pornit, probabil, Ro, în emiterea ipotezei sale! rosti comandantul, pe neașteptate. Mă tot întreb de ce necunoscuții ne-au arătat tocmai schema unei celule nervoase, și nu altceva, cu totul diferit. Ne puteau pune în fața unei mașini de-a lor, a unei statui, a unui peisaj de pe planetă. Dar n-au făcut nimic din toate astea...

— Și atunci? întrebă repede Ena.

— În contactul dintre civilizații e foarte însemnată găsirea unor procedee de comunicare accesibile tuturor părților, interveni Ro. Limba și scrierea nu pot fi luate în considerație, căci sunt arbitrare și deci de neînțeles celeilalte părți. Comunicarea directă a gândurilor a și fost folosită, dar unilateral deocamdată. Pentru stabilirea unei baze comune de înțelegere, e necesar să se pornească de la elemente în general cunoscute. Printre acestea se numără și sistemul nervos. Gazdele noastre

ne-au cercetat creierul și ne-au dat și ele o schiță, foarte redusă, e drept, dar cuprinzătoare, a creierului lor.

— Adică, prin ea ni se oferă și o posibilitate de comunicare cu ceilalți?

— Da, asta m-a și făcut să cred, de la început, că este vorba de o celulă.

— Dar, Tem, tu ce explicație dai faptului că „ceilalți” nu ni s-au arătat? Vorbeai adineauri de posibilitatea descoperirii unor imagini ale lor – statui sau altceva. De ce însă nu ei înșiși?

— Presupun, Voa, că și ei nu pot veni. Din ce cauză, nu-mi dau seama. Vor fi trăind într-un mediu total diferit de al nostru? Rezistența lor biologică nu suportă șocul adaptării în timpul zborurilor de lungă durată?

— N-ar fi fost o piedică pentru dânsii.

— Atunci?

— Nu știu, Tem! Nu știu nici eu nimic!

Vehiculul își accelerase viteza. Zidul de piatră deveni o linie sclipitoare continuă. Și deodată terenul începu să urce, iar de la capătul urcușului se zări punctul argintiu al rachetei. Îngrijorată de absența îndelungată a coechipierilor, Iu aprinsese toate proiectoarele.

În preajma navei, mașina se opri. Folosind aparatele de radio de la costume, luară legătura cu Iu, cerându-i să le aducă rezervoare de oxigen. Cu acest prilej, constatară că Ena își uitase pe coridor casca spartă, atunci când li se sfârșise aerul.

VI. CEILALȚI

PICĂTURA DE APĂ cu nuanțe albăstriei tremură, parcă neliniștită, în legănarea firului de iarbă. Ea reflectă miniatural copacii din marginea pădurii. Imaginea își schimbă mereu conturul, după cum iarba, mișcată de vânt, se înclină și se îndreaptă iarăși.

Puțin mai departe, ca o oglindă de mii de ori mai mare, lacul poartă în afund nori portocalii, colorați spre orizont în roșu. De acolo, de unde se ridică abrupte creștetele munților învăluiți în cețuri, adie o boare răcoroasă, mirosind a zăpadă.

În lac, printre maluri joase și înverzite, curg zgomotos două izvoare. Flori plăpânde se pleacă adânc peste apă. E spre dimineață, când Orit acoperă zărilor cu văluri de purpură ce se decolorează mereu, până ajung la un trandafiriu înghețat și transparent, ca de sticlă. Aceasta e culoarea întregii zile pe Vuundo. Doar când se involbură norii la zenit, purtând peste aripi solii înghețului, natura se mohorăște dintr-o dată, la un loc cu sufletul oamenilor. Acum însă nimic nu dă semn că s-ar apropia viscolul iscat din coclauri. Crestele stâncoase care zgârâie zarea au pus în calea lui o stavilă de netrecut, și din tăria furtunii de gheață a rămas doar adierea cea răcoroasă, cu miros de omăt.

În picioare, la marginea lacului, cei cinci se lăsară mângâiați de palmele catifelate ale vântului. Îi amețise gândul că nu departe de ei cade zăpadă. Cât îi mai duseseră dorul! Există în firea omului ceva care îl îndeamnă să admire până și lucrurile sau forțele

dușmane lui, care adesea îi aduc rău: nimicitorii vulcani, ori valurile oceanului dezlănțuit, sau animalele viclene și sângeroase. Înghețul pe Vuundo era mai perfid încă și mai necruțător decât tot ce a pus natura în calea omului. Și totuși Vuunzilor le plăcea goana capricioasă a zăpezii răscolite de vânt, ca și colosalii pereți sticloși ai ghețarilor și albul dureros al nesfârșitelor câmpii plane, și nemaipomenita dantelă a apelor încremenite în peșteri.

Dar ușoara nehotărâre provocată de surpriză nu ținu mult. Ro, primul, se plecă brusc spre izvorul de lângă el și-și umplu cu apă palmele strânse căuș. Tremura. Privi cum i se clatină între degete scânteile de lumină.

— Ce caldă e! rosti, cu glas de copil.

Apoi se întoarse spre Voa. Ea pricepu ce vrea. Îi întinse mâinile, iar degetele li se atinseră. Stropii limpezi picurară din ce în ce mai repede, până umplură leagănul micuț al palmelor ei. Așa trecu apa de la unul la altul, ca o binecuvântare. Im Iu, cea din urmă, o purta în brațe pe Ao U. Le stropi Tem obrajii amândurora.

Toate se petrecură cu gesturi încete, oarecum solemn. Și deodată bucuria frânse liniștea aparentă. Ena se rostogoli în iarba lungă și deasă. Rupse smocuri de iarbă pe care le aruncă în Ro și în Tem. O apucă pe Voa de mijloc și o trânti lângă ea, apoi începu s-o tragă de mâini spre pădure, dar o lăsă îndată și o acoperi cu un maldăr de flori. Voa, prinsă de joc, începu să-i răvășească părul. După care se sculă cu un salt și strigă:

— Prinde-mă!

O luă la fugă, cu Ena găfâind pe urmele ei. Când ajunseră lângă lac, Ro și Tem le primiră cu o cascadă de stropi, oprindu-le goana.

— Orit! strigă Iu, chemându-i pe toți.

Orit își arătase discul printre două stânci. Umbre lungi

crescură în spatele exploratorilor. Se întinseră peste vehiculul cu formă de rachetă care-i adusese aici, peste portierele lui, uitate deschise. Ajunseră până la peretele metalic care se continua în dreapta și stânga, înconjurând pe semne încăperea nemăsurată unde necunoscuții le făuriseră Vuunzilor acest colțișor de planetă natală.

Deodată răsună gânguritul lui Ao U. Fetița născută în Cosmos, care până atunci plânsese întruna, de data aceasta era veselă. Își desfăcu mânuțele spre strălucirea, ciudată pentru ea, a lui Orit, și-și roti capul în toate părțile, uimită de tot ce putea prinde cu ochii.

— Fetița mea! șopti Im Iu.

Începu să-și legene copilul. Dar nu cu o mișcare automată, cum se întâmplă de obicei, ci răspunzând altei legănări, interioare. Își ținea privirile în ochii limpezi ai lui Ao, și de aceea zărilor suiau și coborau mereu, ca într-un dans molatic și liniștitor. Dansau zărilor laolaltă cu Ao U și cu sufletul mamei și izvora din toate o pace nesfârșită și molcomă. Pe Iu o izbi atunci constatarea că niciodată, de când o născuse, nu a avut vreme și liniște să-și iubească fiica.

Ceilalți se așezară lângă dânsa greoi, stânjeniți de costumele de scafandru, pe care nu se hotărâseră încă să le părăsească. Iu întinse copilul lui Tem. Comandantul luă fetița cu grijă. Ao îl privi cu ochi mari, liniștiți, dar curioși, căci nu-l cunoștea. Nu o mai ținuse niciodată în brațe.

— Uite, Ao U, ne privește Orit de după perdelele stâncilor! zise Tem, întorcându-se cu fața spre răsărit. El nu știe că nu l-ai mai văzut până acum. De aceea se ascunde. Ți-a trimis numai o rază, să-ți mângâie obrăjorii și să-ți arate că ți-e prieten. Spune-i, Ao, să nu

se mai ascundă! Spune-i că îl așteptăm de mulți bi, de când tu încă nu erai pe lume, că raza pe care ți-a întins-o în joacă înseamnă viață. Măcar în această „Oază a Soarelui” să nu se mai zgârcească pentru noi cu lumina și căldura lui.

Fetița întinse din nou mânuța spre marele disc violet și începu să râdă. Râdea întâia dată, de plăcerea căldurii ce-i trecuse prin ochi și prin mâini.

Ena se trase lângă comandant și-i atinse umărul:

— Tem... Dă-ne-o și nouă. Numai puțin! se rugă ea.

Primi copilul cu emoție și prinse să-l legene, cât putea mai lin. Îi cântă o melodie armonioasă, puțin tristă, fără cuvinte. Apoi i-l întinse lui Voa, iar aceasta lui Ro. Bărbatul căută într-unul din buzunare, să-i dea fetei ceva să se joace. Dar nu găsi nimic. Atunci rupse o floare roșie de lângă el și i-o întinse.

Comandantul îl chemă la marginea lacului, să-i arate malul abrupt, tăiat în piatră, al acestuia.

— Nu e ciudat?

— E puțin ciudat! recunoscui Ro. Apa nu a erodat câtuși de puțin solul. Dar asta înseamnă...

— Nu numai atât, continuă Tem. Privește cele două pârauri. Au văile joase, săpate în pământ, dar nicăieri nu există pietre rotunjite, așa cum rămân după aluvionare. Vezi? Numai unghiuri ascuțite peste tot.

— De ce te miri? Apa se află aici de foarte curând.

— Hai să întocmim un jurnal științific, în care să notăm totul.

— Nu-i rău. Începem chiar de acum?

— Ce zi e astăzi?

Em Ro făcu un pas înapoi, însoțit de o exclamație, îl privi contrariați, dar fața lui exprima un sentiment nedefinit, de bucurie, dar parcă și regret.

— Iu... Ena..

Glasul îi era stins, răgușit.

— Voi mai știți ce zi e astăzi?... Tem, nici tu?...

Începu să râdă tare, lovindu-și palmele una de alta.

Dar se opri repede, căutând înfrigurat ochii tovarășilor săi.

— Azi, prieteni...

Ceilalți erau nedumeriți, totuși o fărâmbă din tulburarea lui Ro li se strecurase în inimi.

— Ziua Soarelui...

Obiceiul își trage începuturile din vremuri străvechi, din primele zile ale istoriei. Atunci se credea că Orit e un zeu, cel mai mare dintre toți zeii, părintele lor. Hoardele primitive din sudul planetei îl numeau Urt, cele de pe țărmul oceanului – Rit, iar ceilalți, de lângă munții veșnic fumegători – Rud. Fiecare comunitate tribală transmisese, prin generații, legende diferite despre acest zeu. Toate însă îl priveau ca pe un binefăcător. Când ploile mărunte de toamnă se târau necruțătoare dinspre munți, pregătind venirea zăpezii, oamenii spuneau că fiul cel mai mare al zeului, Vuu, adică vântul, răpește prin silnicie puterea tatălui său. Iarna, cea mai grea perioadă pentru ei, o credeau înscăunarea lui Vuu. Dar, o dată cu venirea primăverii, când ghețurile topite porneau în josul râurilor, oamenii pomeneau că Do, adică viața, soția lui Urt, l-a alungat pe fiul ei sălbatic, și, împreună cu soțul său, aduce iar căldura. De aici, din succesiunea neschimbată a anotimpurilor se va fi născut și numele planetei: Vuundo, care înseamnă „viață și vânt”.

Numai cei de lângă culmile vulcanice nu cunoșteau frigul. Acolo țâșneau din pământ ape fierbinți, care îmbrăcau iarna toți munții în aburi și nu lăsau aerul rece să pătrundă până jos. Credeau că în apropiere e locuința

lui Ord, care îi ocrotise mereu. Mai târziu, peste multe mii de bi, când oamenii călătoreau spre ecuator fugind de ghețuri, se răspândiră știri despre viața tihnită a celor de lângă vulcani. Locul deveni repede un centru de pelerinaj. Apărură din rândul localnicilor preoți ai Soarelui, ai lui Orit, cum i se spunea acum.

Amestecul triburilor și al popoarelor a adus și amestecul tradițiilor. Din întrepătrunderea tuturor, ieși obiceiul de a serba „Ziua Soarelui”. Iar obiceiul s-a menținut, în ciuda trecerii timpului. Atunci socotesc Vuunzii începerea unui nou bi, o dată cu venirea primăverii și ieșirea primelor flori.

Cosmonauții se împrăștiaseră, lăsând-o lângă lac doar pe Iu cu fetița. Voa și Ena intraseră în pădure să strângă lemne pentru foc. Bărbații, înarmați, plecaseră în căutarea unei olme pe care s-o vâneze. Ei o luară pe malul lacului, spre stânga, pentru a scurta drumul către munți.

— Să ne așteptați cu focul, strigase Tem către Iu.

În curând pierduseră din vedere locul de popas.

Soarele artificial creat de necunoscuți se ridicase bine peste orizont, încălzind din ce în ce mai puternic. Solul era mai mult pietros, acoperit cu un strat de pământ subțire, căci, după câteva lovituri cu piciorul, Tem reuși să smulgă iarba și dezveli luciul pietrei.

— Ai avut dreptate, Ro, se grăbi el să strige. Tot ce nenconjoară are ceva nenatural, ceva... ca și cum ar fi confecționat.

— Da, răspunse savantul cu un zâmbet, dar nu fără câteva rezerve!

— Ce fel?

— Adineauri, când Ena a aruncat cu iarbă în noi, am

cercetat mai atent câteva fire. Le-am pus aici, în buzunar. Iată-le. Fii atent, voi rupe unul. Așa. Vezi ce moale e? Și ce sevă bogată? Iar acum, aici, la vârf...

— Niciun pic de sevă!

— Înseamnă că apa n-a avut vreme să urce până la capătul frunzei. Înseamnă, deci, că și iarba a apărut foarte de curând, nu mai târziu decât ieri. Altceva: firele au lungimi egale, toate. Le-am măsurat. Vârsta lor este prin urmare aceeași.

— Curios... Cum se înmulțesc? Prin rădăcini?

— Puțin importă. Întrebarea, pentru mine, e alta: cum au răsărit? Pe cale naturală sau...

— Adică vrei să spui...

— Da, Tem! Prin sinteză. Au fost fabricate. Însuși faptul că se găsesc lângă lac dovedește asta. Au nevoie de multă umiditate pentru desfășurarea proceselor vitale. Totuși să ne gândim bine înainte de a accepta ideea. Nu cumva judecăm greșit? Este posibilă, științificește vorbind, sinteza vieții în forme atât de complexe? Noi n-am reușit să fabricăm în laboratoare nici protoplasmă inferioară. Deși iarăși nu înseamnă că la un anumit grad de civilizație lucrul acesta nu este foarte probabil, ba chiar foarte posibil.

— Atunci gazdele noastre dispun de o civilizație fantastică. Dacă tot ce vedem aici a fost construit de ei în intervalul scurt de la venirea noastră, așa crede...

— Nu încă, Tem! Nu-i crede încă vrăjitori!

— Ce ai să le reproșezi?

Em Ro zâmbi iarăși, descheindu-și la piept costumul de scafandru. Îi era cald și începuse să obosească în ciuda greutății reduse a corpului său. Se apropiau de capătul lacului. Dincolo de linia frântă a apei începuse o câmpie largă, ce urca spre munți într-o pantă ușoară.

— Rezervele mele sunt acestea: lumea de aici n-a apărut dintr-o dată, sau, mai bine zis, n-a apărut din gol.

— Dar nici nu...

— Ai răbdare! E firesc ce vrei să-mi spui, că nimic nu poate apărea spontan. Dar nu la asta m-am referit. Îți închipui că înainte de venirea noastră această cavitate a fost goală? Dar absolut goală?

— Hm... Nu, n-aș crede...

— Păi sigur că nu. Relieful, adică munții, câmpia asta, poate și lacul existau.

— Numai atât, Ro? De ce-ai uitat pădurea?

— Ai observat deci și tu? Într-adevăr, pădurea are ceva nefiresc. În așezarea copacilor, în forma lor, nu-mi dau seama. Totuși pomii seamănă cu cei de la noi.

— Da, seamănă, Ro! Dar nu cumva au fost metamorfozați? Nu li s-a schimbat înfățișarea?

— Așa... Mda, nu-i rău, Tem! Uite, la asta nu mă gândisem! Dar n-avem nicio dovadă!

— Ba da, ar fi una! Rezistența lor. La întoarcere să le întrebăm pe fete cât de ușor au tăiat crengile pentru foc. Se întâmplă de minune că arborii aceștia aparțin speciei endu, cu lemnul moale. Dacă și ei au existat dinainte de a veni noi, lemnul trebuie să li se fi întărit. Ce zici?

— Excelent, Tem! Așa e, desigur! O luăm pe-aici?

— Uf, m-am încălzit de-a binelea! Trebuia să ne lăsăm scafandrii.

— Pe munte o să fie frig. Mai bine luam vehiculul.

— Să vânăm din el? Frumoasă treabă. Femeile ar fi râs de noi.

Savantul nu răspunse imediat. Își mută arma în stânga» pe centură, mai făcu un pas și se opri.

— Tem... Tu crezi într-adevăr că vom avea ce vâna?

— Cum adică?

— N-o să găsim nicio olmă pentru a serba „Ziua Soarelui”.

— Ne vom mulțumi cu altceva. Cu un rim, de pildă sau...

— Nu vom întâlni nimic, Tem. Înțelegeți, ceilalți, gazdele noastre, așa de ospitaliere, dar care nu ni se arată, nu sunt atotputernice. Civilizația lor ne este cu mult superioară, totuși are limitele ei. Exemplul cu pădurea e cât se poate de concludent.

— Că n-au putut crea arbori pe cale sintetică?

— Da. La fel nu pot crea nici animale. Cum îți explici că n-am văzut până acum măcar o insectă? Că detectoarele noastre n-au descoperit niciuna dintre bacteriile atât de obișnuite lângă organismele vegetale?

Comandantul își scutură capul și oftă:

— Eh! Dacă l-am fi avut măcar pe Cin-orcim...

În același moment se întrerupse, dându-și seama că l-a jignit pe Em Ro fără niciun rost.

Tăcură. Munții erau la fel de depărtați, deși cei doi intraseră de mult în câmpie. Pădurea se zărea acum doar ca o pată închisă, lângă orizont, iar lacul sclipea ca o bucată de sticlă. Căldura mai crescuse puțin, apoi se oprise, din pricina vântului tot mai rece care bătea din fața călătorilor.

Pământul începuse a deveni accidentat, cu falii lungi, încrucișându-se pe direcții neregulate. Ici-colo creșteau tufe de înălțime mijlocie, dar și ele se răreau mereu. Era greu de mers, mai ales că la osteneală începuse să se adauge și setea.

— Tem, zise Ro deodată, de unde au știut ei cum arată Vuundo? Numai urmărindu-ne conversațiile și gândurile?

— Poate...

Tem șovăi o clipă.

—Spune, îl îndemnă celălalt.

— Tu mai știi, atunci, la venire... în încăperea aceea unde am adormit... întâi ei ne-au cercetat, apoi ne-au făcut să adormim. Toți am „visat”. Am revăzut imagini de acasă. Poate am vorbit prin somn.

— Vrei să spui că...

— Judecă și tu! Aici, în peisajul ce ni s-a arătat în cavitățile asta, mi s-a părut că recunosc amănunte ale visului meu. Dar nu sunt sigur...

— Și eu, Tem! Și eu.

— Pădurea aduce vag cu cea de la...

— Incor!... Nu-i așa? Cu cea de la Incor!

— Da...

— Ah, Tem, îmi pierd capul. De ce nu ni se arată? De ce? Uite, m-am gândit toată vremea. Întâi mi-am zis că trăiesc într-un mediu cu totul diferit de al nostru. Dar asta nu-i o piedică pentru ei. Apoi mi-am zis că vor fi, fiind nevoiți să stea în permanență lângă aparate. Dar toate par acum absurde.

— Vor să ne pregătească pentru întâlnire?

— Nu... nu cred. Cu ce rost?

Tăcură din nou. Crăpăturile terenului se adânceau treptat. Le ocoliră câțva timp, dar mai târziu coborâră într-una din ele, continuându-și drumul prin ea. Munții se mai apropiaseră. Erau trei culmi principale, cam la fel de înalte, atingând cel mult un mo.

— Ia te uită?! făcu Tem deodată. Forme ascuțite și linii drepte. S-ar părea că vântul nu le-a atins. Nu cumva nici atmosfera n-a existat?

— Nu se poate. Pădurea cum a trăit fără lumină și aer?

— Ro, dar dacă o fi stat într-o hibernare îndelungată...

— Așa... o hibernare... Vom săpa la rădăcina unui

arbore. Te pomenești că nici n-au rădăcini, ci un sistem de țevi, pe unde circulă hrana!

*

Tem și Ro se întoarseră târziu, atunci când Orit ajunsese în mijlocul cerului. Veniră foarte obosiți, căci se dezobișnuiseră să parcurgă: distanțe așa de mari și pe căldură. Femeile îi așteptau nerăbdătoare să vadă ce-au vânat. Dar ei se duseră întâi la pârâu și băură îndelung, desfătându-se cu apa. Pe urmă își scoaseră costumele de scafandru și rămaseră în hainele obișnuite, care nu-i mai stânjeneau în mișcări.

— Acuma, Ro! zise Tem și amândoi ridicară sacii ușori, dar largi pe care îi luaseră să care vânatul. Îi desfăcură cu gesturi prefăcut atente și-i întoarseră cu gura în jos. O pulbere sclipitoare se scurse, formând două movițe.

— Zăpadă! exclamară într-un glas Voa și Iu.

— Da, confirmă Ro, zăpadă adevărată. E tot ce-am putut găsi pe munte... Nu ne felicități?

Femeile se repeziseră la zăpadă, răvășind-o cu mâinile, lipindu-și-o de obraji. Dar razele lui Orit le opri joaca tocmai când era în toi: topi cu repeziciune micile cristale de gheață. Atunci, cosmonautele se ridicară stânjenite. Bărbații izbucniră în hohote la vederea stângăciei lor, iar râsul le molipsi îndată și pe ele. Răseră cu veselie sporită, uimind-o și sperînd-o nițel pe Ao U, care nu-i mai văzuse pe cei mari făcând așa ceva.

— Ei, acum gata! zise Ro la sfârșit. Ce facem cu mâncarea?

— Voi aveți vânatul, ripostă Voa. Noi ne vom mulțumi cu ceva de pe «Loro».

— Voa, mormăi Tem, primiți-ne și pe noi! Vă rugăm!

— Bine, fie! acceptă fata și răsă iarăși. Faceți focul.

Ro așeză crăcile, fără prea multă pricepere și se uită întrebător la ceilalți, așteptând să se întâmple ceva.

— Cu ce aprind?

Nu se gândiseră la asta. Tradiția sărbătoririi „Zilei Soarelui” cerea neapărat un foc mare, care să reprezinte alungarea iernii. N-ar fi vrut să renunțe cu niciun preț la acest lucru, așa de semnificativ.

— Asta-i bună! izbucni Ena. O să ne apucăm să frecăm două lemne? Ro, fă ceva!... Tem!

Cei doi se scuturară neputincioși.

— Păi... să tragem cu arma...

Tem, care făcuse propunerea, începu cel dintâi să râdă.

— Ce mai astronauti! se văită Voa, abia stăpânindu-și hohotele care îi gâlgâiau în gât. Își petrec un sfert din viață în Cosmos, dar nu pot aprinde un foc.

— Eh, zise Ro, afectând plictiseala, tot eu să vă dau mereu idei! încercați cu o scânteie electrică. Dar lemnele nu sunt prea verzi?

— Nu. Sunt uscate și foarte tari. Abia le-am putut rupe cu Ena. Vor arde bine.

Savantul se uită la Tem, care-și înclină capul, amintindu-și de convorbirea lor.

E bine să stai lângă foc; privești fără nicio grijă fumul și nu te mai interesează decât dogoarea ce-ți bate fața și mâinile. Treptat, și hainele se încălzesc pe partea unde se zbat flăcările ca niște pene din coada unei păsări fantastice. Iar atunci te învinge o toropeală molcomă și ochii ți se învăluie în gene ca într-un abur și te îmbie la somn. Aruncați la catralioane de mo în afara planetei, Vuunzii uitaseră o astfel de plăcere. Stăteau uimiți că ceva din adâncul lor a prins să se zbuciume, și deodată li se par toate nespuse de cunoscute și dragi, ca și cum se

găseau dintotdeauna pe malul acestui lac, lângă toropeala dulce a focului.

Im Iu desfăcu mai multe dintre prețioasele capsule unde, prin procedee complicate, păstrau proaspete bucăți de carne.

Era o masă îmbelșugată, cum nu mai avuseseră de mult. Poate că altă dată s-ar fi bucurat de ea, căci concentratele alimentare nu îi mulțumeau pe deplin. Dar acum prea erau stăpâniți de vraja focului.

Mâncară tăcuți, rătăciți în gânduri acești copii ai planetei de gheață. Își istoviseră o bună parte a vieții în golurile prăvălite între stele. Trecuseră și prin peștera fără fund a deznădejdiei, și prin cascada spumegătoare a fericirii pline de speranțe. Ce-i mai aștepta de acum înainte?

Mâncară tăcuți, rătăciți în gânduri.

Im Iu se retrase pe malul pârâului și acolo îi dădu fetei să sugă. O legănă încetișor și o adormi. Rămase apoi lângă ea, veghindu-i somnul și răsucind între degete codița unei flori necunoscute, albe, fără miros.

Îi zări pe Tem și pe Ro, îndreptându-se spre pădure, îi urmări intrigată și văzu că se apucă să sape la rădăcina unui copac. Apoi stătură îndelung de vorbă, după care comandantul se întoarse lângă ea.

— Ce s-a întâmplat? îl iscodi Iu.

— Am verificat ceva cu Ro. Știi, peisajul din jur e fabricat pe cale sintetică, dar pădurea e naturală. Până să venim noi, aici nu exista aer, nici lumină, iar arborii au fost hrăniți artificial. Rădăcinile lor sunt prinse într-un sistem de țevi care se continuă dedesubt. Tem se așază în viroagă, alături de soția lui. Tăcu. Îi luă mâna și i-o mângâie încet, cu grijă, abia atingând-o. Ea își rezemă fruntea de tâmpla lui și rămase așa. Tem simți pe față

aburul răsuflării ei liniștite. Această liniște îi pătrunse parcă în trup, topindu-i gheața neliniștii. Câtă lumină era în jur și cât de simple păreau în lumină toate! Vor găsi planeta mult căutată, o vor găsi cu ajutorul străinilor atât de puternici.

— Iu! Tem! se auzi strigătul Enei. Veniți! Ne scăldăm.

Soții șovăiră puțin, căci nu știau unde s-o așeze pe Ao. Mama o ridică grijulie de pe costumul său de zbor, unde o culcase. Fetița nu se trezi.

— Hai, du-te, Tem! Să găesc un culcuș și vin și eu. Du-te!

Comandantul plecă, nu fără a-și întoarce capul. Ro își agita brațele, chemându-l:

— Hai, nu vii?

De după tufele de pe malul celuiilalt pârau ieșiră Voa și Ena. Tricourile strânse pe corp le reliefau mușchii prelungi. Se apropiară de bărbat.

Tradiția „Zilei Soarelui” vorbea despre scăldatul în apa râurilor primăverii, după ce focul a alungat iarna. Pe Vuundo însă, de multă vreme oamenii nu se mai scăldau de „Ziua Soarelui”. În această zi apele mai stăteau încă sub ghețuri. La ecuator erau lacuri puține, căci tot pământul fusese ocupat de așezări și câmpii. E lesne de înțeles deci cu ce bucurie așteptaseră exploratorii această clipă.

— Toți odată! comandă Tem. Acuma!

Savantul și cele două fete se aruncară în lac. Apa era foarte adâncă, întrecând chiar lângă mal înălțimea lor.

— Cum e? se interesă Tem, aruncând un braț de crengi pe foc.

— Caldă! strigă Ena.

— Răcoroasă! completă Voa.

— Cum așa, și caldă și răcoroasă? râse cel de pe mal.

— Nu râde! îl opri Ro. Nu râde, Tem! Pricepi? E lichidă. Lichidă...

Comandantul se sculă și porni înainte, până ce își simți tălpile mângâiate de vălurile. Se înfioră, într-atât de nouă i se păru senzația uitată.

Ena plutea pe o parte, cu fața spre Tem, căruia Orit îi bătea în creștet. Părul negru, lucios, ce-i îmbrăca gâtul până la umeri avea reflexe aurii. Fața îi admiră pieptul, pe care mușchii se desenau cu linii precise, ușor estompate de grăsimea care-i apăra pe Vuunzi de frig. Și totuși grijile lui permanente îl slăbiseră și parcă îi coborâseră umerii. Pe acest piept visa Ena să-și rezeme capul măcar o clipă, dar nu îndrăznise niciodată s-o facă. Din păr, ca dintr-un chenar, se desprindea fața bărbatului, albă, pe care sprâncenele ușor curbate umbreau niște ochi cenușii, foarte adânci. Măinile lui se terminau cu palme lungi, la fel de albe, cu degete subțiri. Coapsele, atât cât ieșeau din tricou, erau îmbrăcate și ele cu păr, un păr des, negru, ce se îndesea și mai mult spre extremitățile picioarelor, constituind un al doilea înveliș creat de natură contra veșnicului frig de pe Vuundo.

Fata ar fi dorit să-l cheme, să înoate alături de el. Măcar să înoate alături de el. Dar tot atunci veni lu. Se opri lângă soțul ei, vorbindu-i ceva. Ena îi privi pe amândoi și, involuntar, își încetă mișcările care o țineau la suprafață. Se afundă imediat și înghiți apă multă. Întoarse spatele înciudată și se depărtă, zvârlindu-și brațele înainte parcă să le rupă. „Ar fi o josnicie, gândi, să-i spun vreodată lui Tem că îl iubesc.”

După baie, se uscară la foc și-și puseră iarăși hainele. Erau moleșiți și ar fi vrut să doarmă. Dar nu-i lăsară amintirile. Se împlineau în ziua aceasta 25 de bi de când părăsiseră Vuundo.

Cât au stat să viseze și să povestească?

Deodată, Ro scoase un strigăt. Ao U se trezi și începu să plângă. Ro zvâcni în sus de pe iarbă și se uită încruntat către dreapta. Ena și Iu întoarseră capul, contrariate, dar nu izbutiră să vadă nimic. Savantul nu le privi, ci întinse brațul. Tem, însă, și îndată și Voa, fură cuprinși de aceeași stranie tulburare.

Lângă ultimele trunchiuri ale pădurii se desenau trei siluete. Stătură așa neclintite. Pesemne îi descoperiseră pe Vuunzi. Mult trecu, puțin, cine știe? Apoi siluetele se puseră în mișcare. Încă nu se vedea dacă se apropie, sau, dimpotrivă, s-au întors și pleacă înapoi.

Dar nu, se apropiau. Pășeau ușor și repede, mai ușor și mai repede decât cei de pe «Loro». De fapt erau, și mai scunzi. Aceasta a fost cea dintâi impresie a cosmonauților.

Distanta era încă mare, însă cei trei nu se grăbeau, sau așa li se părea celorlalți. Iar Ena nu mai fu în stare să-i aștepte. Își ridică brațele și le flutură deasupra capului, chemându-i. Gestul era foarte copilăros. Dar și Ro începu să-i cheme, apoi și Iu.

Străinii se opriră iar, surprinși. Însă nu pentru mult timp. O rupseră la fugă spre ceilalți. Alergau la fel de sprinteni, parcă plutind, deși pașii le erau mici. Când fură aproape, își opriră goana, și iar porniră, acum încet.

Doi bărbați și o femeie. Ea avea părul galben, lung, iar ochii – ce ciudat! îi erau negri. Unul dintre bărbați ridică mâna și le răspunse Vuunzilor la semnul lor de chemare. Bărbatul celălalt mergea cu trunchiul ușor aplecat înainte, legănându-și tot timpul brațele.

Toți trei răsufiau greu. Vuunzii le priveau chipurile și hainele ciudat colorate. Iar ei se uitau peste tot. Tem observă că femeia zâmbește la vederea focului lor.

VII. LUMILE FAȚĂ-N FAȚĂ

VUUNZII ȘI CEILALȚI stau față-n față. Ce spațiu și ce timp au colindat până să-i adune întâmplarea? S-au căutat parcă dintotdeauna, s-au așteptat. Dar acum niciunul nu schițează vreun gest și nimeni nu scoate o vorbă.

Bucurie? Surpriză?

Tem îl fixa cu privirea pe bărbatul cel mai înalt din grup, cu ochii mari, care zâmbea ca un copil. Sentimentele prea puternice nu mai dăltuiau nimic pe trăsăturile feței sale din care răzbătea doar surâsul. Omul a făcut câțiva pași, s-a oprit, a pornit iar și a întins brațul, spunând ceva.

Fără să știe de ce, Tem se mișcă și el înainte. Străinul îi luă mâna scuturându-i-o tare.

—Dai Adal. *Dai A-dal!* zise el și arătă cu mâna cealaltă spre sine însuși.

Tem răspunse imediat; pricepuse că străinul se recomanda:

— Tem To.

Fulgerător îi trecu prin minte că pe planeta lui oamenii, care se întâlnesc, își încrucișează mâinile pe piept. Dar gândul i-l alungă un alt străin, mai tânăr, care venise în fața lui și-i întinse mâna zâmbind:

— Victor Alvarez.

— Tamara Moon.

Apoi trecu la rând fata.

În fața mamei cu pruncul în brațe, străinii s-au înclinat adânc, cu respect. Și s-au pornit iar să le strângă

măinile, de parcă n-ar fi știut ce să mai facă. Începură să vorbească, toți odată. Era imposibil să distingi ceva din vălmășagul glasurilor lor.

Abia târziu și-au dat seama că nu se pot înțelege. Dar, deși vorbeau limbi diferite, asemănarea dintre ei era uluitoare, de parcă n-ar fi venit din alte lumi, ci s-ar fi născut și dezvoltat pe aceeași planetă. Doar că străinii erau ceva mai scunzi; după cât se vedea, corpul lor, în afara capului, era lipsit de păr, indiciu că trăiau într-un climat mult mai cald; din aceeași pricină se mișcau foarte repede și vorbeau tot așa, pe când cei de pe «Loro» erau mai înceți, ca urmare a reacției organismului lor de a-și economisi la maximum energia.

Să mai fi existat pe undeva un corp ceresc ale cărui condiții să semene și să le întreacă pe cele ale lui Vuundo? Era planeta aceea rătăcitoare ce-l răpise pe «Loro»?

Bărbatul înalt stărui să fie urmat. Se și depărtase de grup, arătând o direcție spre dreapta lacului.

— Mergem, Ro? întrebă Tem, nehotărât.

— Desigur! răspunse acesta înfrigurat. Abia aștept să aflu cine sunt și de unde vin.

Grupul se puse în mișcare. Străina veni lângă Iu. Mângâie încet obrazul copilului, care începu să râdă. Apoi spuse ceva, arătând spre el. Mama nu pricepu ce întreabă, dar îi spuse numele fetitei:

— Ao U.

— Ao U! repetă femeia, încercând să imite pronunția guturală a Vuunzilor. Apoi râse cu farmec. Avea glasul melodios, cu accente înalte.

Bărbații tăceau, urmărindu-se din ochi și gândindu-se la asemănarea lor izbitoare, nefirească aproape, deoarece toate lumile Cosmosului diferă între ele, datorită

condițiilor de pe planetele respective. La ei, însă, condițiile se apropiaseră foarte mult; lucru întâmplător, dar posibil la scară Universului infinit, unde anumite fenomene se pot repeta identic.

Străinii grăbeau spre extremitatea de sud a cavității, de unde apăruseră și unde zidul metalic ce unea podeaua cu plafonul invizibil avea o deschizătură largă, prin care năvălea o lumină albă, strălucitoare.

Când trecură dincolo de pragul deschiderii, prevăzută aici cu o trapă, Vuunzii clipiră repede, orbiți de această lumină vie și caldă, degajată de un nou soare artificial. Respirau mai rar, ceea ce însemna că aerul era mai bogat în oxigen.

Se aflau într-o pădure rară, cu copaci înalți. Trunchiurile lor cafenii erau lucioase și drepte, iar deasupra se răsfirau coroane bogate, de un verde închis. Prin iarba mică creșteau flori mirositoare. Mai departe începea o apă întinsă până la orizont, pe care jucau reflexe argintii. O limbă de pământ ca un delușor înainta îndrăzneță în apele mării, înconjurată de colți stâncoși, cenușii. Pe mare, nu departe, se înălța o insulă rotundă și albă. În mijlocul ei, ca într-un crater de vulcan stins, se vedea un lac cu suprafața ca oglinda. Vegetația de pe insulă crescuse atât de deasă, încât lăsa impresia că plantele se vor înăbuși. În jurul malurilor, la nivelul apei, răsăreau coloane roșii cu ramificații spre vârf. Sus, departe, peste albastrul lichid treceau domol cocoloașe de nori.

Străinul care se recomandase Victor Alvarez făcu un gest larg spre insulă și rosti o explicație. Dar Vuunzii nu-l auziră. Pe chipurile lor apăruse o neasemuită încântare. Priveau însetați, parcă necrezând că toate acestea există aievea. Ena revăzu imaginile unui vis tănuit și drag – ale

planetei îndelung căutate, planetă tânără, unde viața e viguroasă și nouă. Neîncrederea și încordarea nervoasă i se topeau, cum dispar pe Vuundo ghețurile în scurtul anotimp călduros.

Im lu își strânse fetița în brațe. O amețiseră norii, și pădurea, și insula, soarele, și iarba, și marea. O amețise lumina crudă ce-i strecura în trup căldură și o toropeală vecină cu somnul. Porni spre marginea stâncilor prăvălite în undele safirii. Ao U râse subțirel, căutând cu mâinile în jur. Poate voia să prindă o rază de soare. Lu începu s-o legene cu mișcări largi și iar o strânse la piept cu putere. Mânuța copilului îi apucă o șuviță de păr, de care trase cu îndărătnicie. Apoi alunecă pe chipul mamei. Degețelele trecură ca o mângâiere, strivind în drum fierbințeala unei lacrimi.

Umbra femeii se culcă pe transparența apelor ca o punte.

„Toate sunt așa de frumoase, de parcă am trăi o iluzie. Lumea asta e copia unui corp ceresc în care clocotește viața. Înseamnă deci că pe undeva mai pot fi și altele ca el, că Vuundo nu-i singurul, cum credeam noi, că trebuie să sperăm și să căutăm...”

Ajunse aici, gândurile lui Ro se opriră. Prea de necrezut i se părea ideea că planeta îndelung căutată există. Să-i întrebe pe necunoscuți...

Să-i întrebe... Vor înțelege ei tragedia de pe Vuundo? Și îi vor putea ajuta? Cine știe de unde vin! Și de ce...

Prostii! Atâta vreme cât ei toți pot călători, prin Cosmos, pe corpul ceresc unde se află, înseamnă că le stă în puteri să găsească și să amenajeze o planetă pentru Vuunzi. Ro încercă să calculeze suprafața de uscat necesară dezvoltării unei vieți înfloritoare a celor de acasă. Se întoarse înfrigurat spre cel numit Dai Adal și-i

apucă brațul, strângându-i-l până la durere:

— Unde vi se află planeta? Unde?

Adal nu-i pricepu cuvintele. Îi era însă de ajuns nerăbdarea din gestul spontan al lui Ro. Cu mâna rămasă liberă îi apucă umerii. Frământați de aceleași întrebări, Voa, Ena și Tem se apropiară de ei. La fel ceilalți străini, Tamara și Victor.

Așa au pornit spre Im Iu, care stătea încă, nemișcată, pe malul peninsulei, și au adus-o în mijlocul lor. Cu fața îngropată în mânuțele pruncului, mama plânsese. Dar acum era fericită. Și n-ai fi știut dacă numai pentru copil sau și pentru viitorul care îl aștepta pe Vuundo.

— Să mergem, Iu! Ne cheamă cu ei. Hai să mergem!

Și iată-i pășind în urma celorlalți, care intraseră deja în pădurice. Poteca întortocheată urca un dâmb. Dincolo se afla un vehicul încăpător, albastru, pe care vuunzii îl priviră curioși. La invitația necunoscuților, luară loc pe banchetele comode. Adal, care părea a fi conducătorul, trecu în față.

Porniră. Un timp, pe sol, apoi mașina se ridică în aer, gonind tot mai repede. Pădurea se estompă în urma lor. Trecu pe dedesubt un braț de mare, nu prea larg. Curând urcau coastele lipsite de vegetație ale unui munte.

— Ro!...

— Ce e, Voa?

— Ne trebuie câteva explicații: de ce ne-au luat prizonieri, ce vor de la noi, de unde vin... Par prietenoși!

Ro tăcu, iar pe frunte ridurile i se adânciră.

— Și să le cerem ajutorul!

Voa se întoarse spre Tem, căutând parcă pe chipul lui ceva mai mult decât spunea.

— Să ne înțelegem mai întâi, spuse ea. Mai ales să ne

înțelegem! Altfel nu putem afla nimic.

Ajunseră pe un platou neregulat, pe care stânci uriașe zăceau aruncate la întâmplare, ca în urma unui cataclism. În față apăru profilul unei rachete prelungi, cu proră ascuțită. Șase picioare îngropate în terenul pietros sprijineau turnul metalic al acesteia. Duze cilindrice, îngustate spre vârf și cu pereți foarte groși, te încredințau că motoarele pot imprima navei o viteză uriașă.

Ro se ridică, uitând ce-l înconjoară. În ochii larg deschiși i se amestecau admirația și uimirea; ceea ce vedea era o adevărată minune tehnică.

Îndată după oprirea mașinii, Tamara Moon alergă spre unul din suportii rachetei. Deschise o ușă și făcu Vuunzilor semn să se apropie. Cu ajutorul unei cabine-lift și apoi printr-un coridor, fură conduși într-o încăpere spațioasă, cu tavanul boltit. Pereții, tapisați în galben, aveau din loc în loc fante înguste, prin care se difuza o lumină odihnitoare. Gazdele împinseră către oaspeți fotolii, iar lui lu îi aduseră un pat, căci fetița adormise.

Se auzi melodia ciudată a unui instrument necunoscut.

Vuunzii se simțeau acum mai în largul lor, datorită poate și faptului că erau obișnuiți cu asemenea interioare. Și pe «Loro» exista un confort rafinat; aici era însă mai mult spațiu.

Gazdele dispărură pentru un timp. Rămaseră șoaptele neasemuit de blânde ale melodiei, care trezi amintiri dragi și imagini apropiate, speranțe și o liniște adâncă.

Când s-au reîntors, străinii aveau brațele încărcate. Sprintena Tamara așază repede masa, iar veșnic gânditorul Victor Alvarez turnă în paharele lungi un lichid auriu. Adal dădu Vuunzilor câte un pahar.

Câteva clipe, tăcerea lor păru amețitoare. O emoție

neobișnuită puse stăpânire și pe oaspeți, deși nu prea știau ce li se cere. Adal întinse mâna, care tremura ușor, și ciocni paharul cu Iu, apoi și cu ceilalți, furându-i cu gestul acesta simplu, cuceritor, ce exprima tot ce nu puteau spune cuvintele.

Străinii băură, dar Vuunzii se codeau. Victor le spuse ceva alor săi, care începură să râdă veseli, apoi îi îndemnă pe oaspeți să nu mai ezite. Ena, cea dintâi, gustă licoarea și dădu repede din cap că-i place. Străinii răseră iar, și mai prietenos.

După ce au golit paharele, luară loc. Un timp domni tăcerea, și, tot tăcut, comandantul lui «Loro» întinse mâna peste masă, spre degetele subțiri ale lui Adal, strângându-i-le.

Em Ro se trezi primul! Deși încă pe jumătate adormit, își aminti imediat unde se află și cum a ajuns aici.

Mâncase cu poftă mâncărurile servite, savurându-le gustul, cu totul altul decât al alimentelor lor. Căută cu mâna paharul cu apă. Ce sete după lichidul acela auriu! Le dăduse o ușoară amețală, urmată de o dispoziție excelentă. Apa i se păru foarte caldă, totuși o înghiți cu lăcomie.

În sfârșit, era momentul ca noii lor prieteni să le explice cine sunt. Ro făcuse câteva încercări în timpul mesei, dar ei s-au opus, făgăduindu-i răspunsul după ce se vor odihni. Bărbatul se ridică din pat și-i scutură umărul lui Tem, care dormea alături.

— Ce e? mormăi acesta.

— Trezește-te! Ei ne așteaptă.

— Hm! se întinse Tem. De mult n-am mai dormit atât de bine.

— Te cred! După băutura străinilor!... Cu așa ceva nu ne-ar mai păsa de frig pe Vuundo. Hai, să mergem!

Ceilalți îi așteptau. Iu, Voa și Ena, care se odihniseră în altă încăpere, veniseră și ele.

Adal îi salută cu o înclinare a capului și le făcu semn să se așeze. După aceea se apropie de ecranul dreptunghiular, instalat pe peretele din față. În cameră era semiîntuneric.

Pe ecran apăru o îngrămădire de stele, și alta, și alta, luând forma unor brațe răsucite de la dreapta la stânga. Erau patru brațe, strânse la centru într-o nebuloasă. Vuunzii recunoscură imediat imaginea Marelui Viscol și, la periferia ei, pe una din extremitățile axei mari, roiul de stele unde se găsea și Orit. Degetul lui Adal se opri într-un punct din josul imaginii, tot spre periferie, într-o regiune cu stelele rare. Apoi arătă la el, la Victor, la Tamara și din nou la punctul de pe ecran.

— Pământul! zise el. *Terra!*

Ro și Tem săriră în același timp spre ecran. Alergând, ei se ciocniră de Adal. Îl dădură binișor la o parte și, grăbiți, căutară să indice sistemul lor planetar. Se împiedicau însă reciproc, și abia târziu reuși Tem să-și fixeze degetul pe imagine, iar Ro să strige:

— Vuundo! Planeta noastră, Vuundo! Suntem „vecini!”

Pesemne ceilalți înțeleseseră, căci aprobară spusele lui Ro, dar, când acesta îi întrebă încotro și de ce zboară, Pământenii făcură gesturi nehotărâte.

— Ce-i asta? exclamă Tem. Nu știu unde se duc, sau nu știu ce i-ai întrebă?

Em Ro repetă totul cât putea mai clar, însă primi același răspuns. Victor arătă pereții camerei, după care scoase din buzunar un obiect cu care desenă silueta unei rachete. Privi spre Vuunzi, să vadă dacă au priceput.

— Racheta lor! lămuri Voa.

Victor arătă că nava a ieșit în spațiul extragalactic.

Apoi plimbă mâna fulgerător până într-un punct și mai depărtat de Galaxie și strânse în pumn hârtia pe care făcuse desenul. Privi iar întrebător către oaspeți.

— Mi se pare...

Iu nu-și termină fraza. Victor îi trase lângă o fereastră, întinse mâna către peisajul de afară și după aceea își arătă pumnul închis peste desen. Repetă de două ori gestul acesta.

— Deci și ei sunt prizonieri, ca și noi! conchise Ro, frecându-și bărbia.

Nu primi nicio replică. Tem ceru să afle ce este corpul care i-a răpit. Tamara arată racheta și iar peisajul de afară.

— O rachetă? Corpul acesta pe care noi îl credem planetă – o navă cosmică? Cu asemenea dimensiuni? Dar destinația? Dar cosmonauții? Atunci taina devine și mai de nepătruns?

Tamara făcu aceleași mișcări cu brațul, dovedindu-le că nu s-au înșelat. Ro arată afară și privi întrebător spre gazde. Dar ele ridicară din umeri. Nu știau de cine și nici de ce au fost răpiți.

VIII. EVADAȚI DIN TĂCERE

ASTRONAUȚII și-au făcut vizite reciproce, au ajuns și la «Loro». Apoi au întocmit un plan pentru cercetări amănunțite asupra rachetei celei mari și misterioase. Dar o vreme se învârtiră în cerc prin încăperi cunoscute, nereușind să ajungă mai departe, căci marele coridor era blocat.

La îndemnul lui Ro, întârziară în sala cu mecanisme celulei nervoase găsite de Vuunzi la prima lor incursiune. Totuși, poate și din pricina răstimpului prea scurt, nu izbutiră să afle de aici nimic esențial.

Se păru că faptele vor rămâne mult timp nelimppezite, însă o întâmplare neașteptată curmă starea de spirit confuză în care se zbăteau. În ziua aceea, femeile, cu o barcă pneumatică, ieșiseră în largul mării, pentru a se bucura de soare și apă. Bărbații, în costume cosmice, opriți la capătul blocat al gangului, doreau să forțeze ușa laterală descoperită întâmplător de Victor.

Adal le arată că tunelul prezintă acolo o nișă adâncă.

— Probabil că din cauza acestei intrări! zise Ro.

Nu apucă să termine. Placa începu să se deplaseze lent, fără zgomot. Priviră spre coridorul deschis dincolo, ce se îngusta pe măsura înaintării, cotind spre dreapta. Din partea aceea se difuza pânza unei lumini violete. Pășiră înăuntru.

— Victor! șopti Adal. Ni se cunosc toate intențiile. Mijloacele lor de informare sunt adevărate capodopere tehnice.

— Dar de ce, când am descoperit intrarea, această trapă nu s-a deschis, ci abia acum?

Adal făcu un gest evaziv cu mâna, neștiind ce să spună.

O scară automată rula în fața lor spre o deschidere rotundă, prin care curgea cascada luminii violete. Tem puse piciorul pe prima treaptă. În urmă veneau Victor, Ro și Adal. Iată-i ajunși într-o încăpere cilindrică, atât de înaltă, că plafonul rămânea nevăzut. Deasupra lor, un inel lat, fluorescent degaja slabe irizații verzui.

În centru, un turn gros cât trupurile a trei oameni se ridica spre înălțimi, alb și mat, susținând spirala unei scări înguste. Din loc în loc, prin lentile circulare, scăpărau în răstimpuri efluviile violete care începuseră să le irite ochii. În dreptul acestor vizoare, scara era întreruptă de platforme.

— Crezi că voi fi indiscret, Adal, dacă o să-mi vâr nasul pe una din ferestrele astea? glumi Victor.

— Nu! răspunse, pe același ton, cel întrebat. Ar fi însă posibil să găsim perdelele trase.

Îl privi câteva clipe cum se cațără pe trepte, cu o agilitate de acrobat. Vuunzii porniră după el.

„Ce păcat că nu putem vorbi cu ei! gândea Adal, urcând încet scara. M-ar fi interesat părerea lor despre această rarefiere bruscă a aerului. Să fi aflat gazdele noastre că avem costumele de scafandru și deci aerul nu mai e necesar?”

Pesemne că Ro observase și el fenomenul, căci se opri, așteptându-l pe pământean să-l ajungă. Adal îi arătă manometrul, și celălalt înclină capul, aprobator.

Strigătul lui Victor îi făcu să tresară.

— Veniți! Repede!

Se înghesuiră toți pe platforma din dreptul primului vizor. În spatele sticlei se mișca o celulă vegetală vie.

O membrană tare, străbătută de canale înguste

înconjura neregulat o substanță vâscoasă. În mijloc se zărea nucleul celulei, înconjurat de o rețea endoplasmatică, din care nu lipseau vacuolele, pline cu un lichid închis la culoare. Iată plastidele, chondriozomii, cloroplastele, matrixul, aparatul lui Golgi¹... Ce clar se distinge cromatina nucleului! Iată și produsele secundare ale metabolismului celular: sulful, oxalatul de sodiu și celelalte. Prin mintea lui Adal se succedau toate componentele, cercetate odinioară pe ecranele microscopelor protonice. Dar celula avea dimensiuni foarte mari, în ciuda faptului că lentila prin care priveau măsura și ea, în mod vădit, imaginea. Adal îi aprecie diametrul la circa 20 de centimetri. Scânteiri violete, cu intensități variabile, o străbăteau în toate sensurile.

— O nouă formă de manifestare a vieții! Îmi vine greu să cred, șopti Ro: erau primele lui cuvinte de când intraseră aici. Tem îl încuviință cu mâna, într-atât nu se îndura să-și ia ochii de la minunata imagine.

— Cloroplaste! îi arată Adal lui Victor. Le vezi? Acum vreo două milenii, un savant a descoperit că ele conțin clorofila și le-a definit „puncte din Univers în care raza solară, transformându-se în energie chimică, devine izvor al întregii vieți pe Pământ”. Se întrerupse și privi pe rând chipurile celor din jur. Spune-mi, continuă apoi, la ce slujesc celulele din fața noastră?

Victor ridică din umeri, zâmbind:

— În niciun caz la creșterea florilor. Turnul acesta îmi amintește însă de legenda altui turn: Babel. Încă vreo câteva surprize ca asta și vom ajunge să nu ne mai

¹ *Golgi, Camillo* (1844—1926) - medic și histolog italian, autor a numeroase lucrări privind structura microscopică a sistemului nervos. Aparatul care-i poartă numele este alcătuit din corpusculi cu aspect de disc, ce par a avea ca funcție elaborarea grăsimilor, (n.a.).

înțelegem între noi. Acum, eu, unul, încerc sentimentele pe care le-a avut, probabil, ucenicul vrăjitor în timpul memorabilei sale experiențe.

Adal, obișnuit cu răspunsurile anapoda ale lui Alvarez și cu stilul său înflorit, îi replică pe loc:

— Cred, mai degrabă, că ești un ucenic *vrăjit*, și nu unul vrăjitor!

— Contemplația, stimatul meu comandant, nu se naște mereu din nepricepere! răspunse tânărul, netulburat. Dar, după câte văd, invizibilii ne ridică probleme. Ce și-or fi zicând: până acuma ați stat, v-ați plimbat, toate vi le-am dat la nas. Acum mai puneți-vă și capetele la lucru. Iar noi să replicăm ridicând toate pânzele, prieteni! Înainte, cu pânzele sus!

Și, zâmbindu-le încurajator Vuunzilor, care nu pricepeau nimic, își ridică brațul și porni să urce treptele mai departe, ca în fruntea unor cuceritori.

Găsiră la fiecare ferestruică aceeași imagine, mereu aceeași imagine. Iar când ajunseră, în sfârșit, pe o ultimă platformă, constatară că turnul nu se oprește aici, ci trece mai departe, unde ei nu-l puteau urmări.

Se întoarseră pe același drum ca la venire, liniștindu-le pe femeile îngrijorate de lunga lor absență.

Pe copii îi înveți să vorbească arătându-le câte un, obiect. Alteori, puiul de om repetă cuvinte auzite de la cei mari, dar căroră nu le știe înțelesul.

La fel stau lucrurile și cu cei care vor să învețe o limbă străină și nu au dicționare, nici gramatici. Tot așa procedau Pământenii și Vuunzii. Dar vai! Cât timp avea să mai treacă până când cuvintele se vor închea în propoziții, iar acestea în discuțiile tehnice atât de complicate! Timpul trebuia învins. Căutarea unor mijloace imediate pentru soluționarea acestui neajuns îi

mobilizase pe toți. Propuneri dintre cele mai năstrușnice fură eliminate pe rând, fiind inefficiente. Desigur, cea mai simplă și mai sigură metodă de comunicare rămâneau translatoarele cibernetice. Dar cum să le construiești, când niciunul dintre grupuri nu cunoștea limba celuilalt?

În această vreme, cercetările asupra rachetei care-i făcuse prizonieri continuau fără întrerupere. Cosmonauții se împărțiseră în două grupuri, pentru a cuprinde arii mai largi de investigație. Grupul format din Ena, Ro și Adal ajunsese până dincolo de turnul violet.

... Sticlă, metal și tăcere. În pereții tunelului licăresc forme geometrice care nu spun nimic, care ascund poate viață în interiorul lor. Iar apele albastre așteptau pești, câmpiile turme de oi și cerul artificial zborul zgomotos al porumbeilor.

— Lasă gândurile, Ena, și fii atentă! Coborâm.

Ro îi apucă brațul. Sub ei, în dreapta gangului, se căska, întunecat, un patrulater. Marginea lui bombată continua cu o pantă acoperită cu denivelări curioase, ca un gigantic filon metalifer, topit pe jumătate. Luminile farurilor descoperiră la capătul coborâșului o deschidere. Prin ea trecură într-o încăpere lungă și boltită. Pășind voinicește, Adal se distanțase puțin de Vuunzi. Deodată se opri, la o cotitură spre stânga. Se întoarse la cei doi, arătându-le cu mâna în acea direcție.

Era o cameră aidoma unei pâlnii răsturnate. De sus cădea o lumină galben-verzuie. Mobilierul consta în câteva fotolii și un covor viu colorat, care înăbușea pașii.

— O cameră de odihnă ne mai lipsea acum! mormăi Ro, înciudat că nu găsește nimic altceva, răsucindu-și capul în toate părțile.

Ena auzi bombănitul lui și zâmbi, dar zâmbetul i se pietrifică pe buze. Mai multe voci identice cu ale

bărbatului repetară același mormăit într-o limbă cunoscută parcă. Dai Adal tresări violent, cu ochii larg deschiși. La fel reacționează și Ro, care crezu că l-a înșelat auzul, repetându-i un ecou.

— Să stăm! vorbi el iarăși și se așează în cel mai apropiat fotoliu.

Corul de voci îi reluă din nou spusele, în aceeași limbă. Adal se apropie de peretele mult înclinat în afară și începu să pășească pe lângă el.

— Va să zică nu m-a înșelat auzul. Cine își bate joc de mine? strigă Ro, sărind în picioare.

Vocile îi redară cu fidelitate intonațiile de furie. Adal, din partea opusă a încăperii, scoase o exclamație de surpriză. Întinse amândouă mâinile în sus, parcă să ia ceva agățat de zid. Ena, nemișcată, nu mai înțelegea nimic. Nici Em Ro nu stătea mai bine.

— Ce-ai luat? întrebă el, uitând că Adal nu-l poate înțelege.

După obișnuita intervenție a corului, Pământeianul, care se și apropiase de cei doi, răspunse ceva. Corul repetă în limba vuundă:

— Aceste aparate.

Adal le întinse – celor doi opt casete nu prea mari, legate de agățători. Fiecare casetă avea mai multe butoane colorate și, în centru, o membrană subțire, rotundă.

De parcă abia acum ar fi pătruns întreg sensul descoperirii lor, Pământeianul izbucni într-un râs zgomotos. Râdea în cascade nesfârșite, puternice, amplificate de vocile ce izvorau din cele opt cutiute.

— Am învins tăcerea, prietenii! Am învins-o! Ce mai surpriză!

Se întoarse către pereții înclinați, care străluceau

indiferent în lumina orbitoare.

— Vă mulțumesc, prieteni nevăzuți! strigă el. Mă înclin în fața voastră și vă mulțumesc. Translatoarele voastre cibernetice, de care aveam atâta nevoie, ne-au făcut mai puternici. Vă mulțumesc!

Cuvintele „translatoare cibernetice” le lămuriră celor doi Vuunzi totul. Deci gazdele lor misterioase le veniseră și acum în ajutor. Într-adevăr, ele singure puteau construi aceste translatoare, căci doar ele cunoșteau limbile ambelor grupuri de cosmonauți.

Fata și Ro întinseră mâna neîncrezători spre cutiuțele fermecate, oferite insistent de Adal. Le așezară atent pe după gulerele costumelor. Atunci Adal surâse. Străbătu cu pași mici distanța care-l despărțea de Ena, îi apucă mâna și articulă, gâtuit încă de emoție:

— Permiteți-mi! Dai Adal, comandantul rachetei „Extragalactic 1”.

— Ua Ena! răspunse fata, cu ochii inundați de fericire. Planetolog al expediției «Loro». Iar el este Em Ro, membru al echipajului...

— Continui eu! interveni Ro, cu o exuberanță necunoscută de comandantul lui „Extragalactic”. Membru al echipajului celor ce cuceresc infinitul!

— „Cuceresc infinitul!” traduseră aparatele.

Ro o cuprinse în brațe pe Ena și o ridică sus, cât putu mai sus, ținând-o astfel, până când râsul ei de copil fericit îl molipsi și pe el, și pe Adal.

Adal se aplecă peste imaginea sistemului planetar apărută pe ecran și începu să vorbească, fără nicio introducere:

— Această stea galbenă este soarele nostru, iar planeta a treia a sistemului, situată la 145 de milioane de kilometri de Soare, este patria străbunilor noștri. Ei i-au

spus Terra. Brațul lui se opri pe mica sferă întunecată de pe fotografie. Oamenii s-au obișnuit să desemneze cu acest nume nu numai planeta, ci și uscatul continentelor, înconjurată de oceane și mări și populate cu miliarde de ființe asemănătoare nouă.

Adal mânuie o pârghie, și imaginea se schimbă, înfățișând astronautilor un peisaj familiar: Galaxia.

— Deocamdată atât despre acest subiect, deoarece dumneavoastră ați întrebat de unde venim și ce căutăm. Am aflat că și pe Vuundo distanțele și vitezele cosmice se măsoară comparativ cu viteza luminii. Noi avem ca unitate de măsură anul-lumină, de a cărui mărime vă puteți da seama, aflând că diametrul mare al Galaxiei însumează circa 150 000 ani-lumină, iar cel mic – 26 000. Între Pământ și periferia galactică, unde ne aflăm acum, sunt 6 300 ani-lumină. Această distanță a fost cucerită de noi în etape, deoarece nicio navă, în stadiul actual al tehnicii noastre, n-ar putea rezista unui asemenea drum, ca pornind de pe Terra să ajungă în spațiul extragalactic. Cam la un mileniu și jumătate după începerea zborurilor cosmice, patru planete au fost cucerite succesiv, spre marginea Galaxiei, și au devenit accesibile vieții. Pe ele au rămas să trăiască numeroși coloniști, trimițând mai departe rachete, ca de pe niște stații intermediare. Noi ne-am născut pe ultima planetă — „Terra V” și acum 80 de ani am pornit asaltul pentru ieșirea din Galaxie. Cu o viteză care o depășise pe cea a luminii, am țâșnit dincolo de îngrămădirea celor 200 miliarde de stele.

Dal făcu o pauză și împinse traducătorul cibernetic în fața lui.

— Am trecut la aproape un parsec, adică 3,2 ani-

lumină de ultima stea, pe care am numit-o „*Finis Lucis*”¹. Zborul ne reușise. Trebuia să ne întoarcem peste aproximativ șase ani, când cea mai mare parte a programului nostru ar fi fost terminată. Dar, la un moment dat, nava își schimbă traiectoria, fără ca noi să fi intervenit. Surpriza neplăcută luă proporții, când am constatat că ne depărtăm tot mai repede de sistemul galactic. Am încercat, fără succes, să părăsim acea zonă de atracție. În cele din urmă, am hotărât să ne lăsăm conduși de forța ce acționa asupra rachetei. Așa se face că ne-a rămas în rezervoare o cantitate de combustibil ce ne poate folosi pe viitor. Căzând pe suprafața acestui gigant, am ajuns după cinci ore, cu „Extragalactic” cu tot, pe platoul interior – acesta unde suntem acum. Am fost coborâți cu ajutorul unui mecanism ingenios aici, în „Noua Arcadie”, cum îi spuneam noi cavității. Vrei să spui ceva, prietene Ro?

— Cât timp a durat zborul extragalactic, din momentul părăsirii traiectoriei inițiale?

— Exact două sute optzeci de zile, cinci ore și patru minute. Aparatele au indicat străbaterea unei distanțe de aproape un parsec.

— Noi am fost atrași mult mai încet, îl întrerupse Ro. Mult, mult mai încet. Înseamnă deci că sunteți de mulți ani aici?

— Nu. Am venit cu doar vreo cincizeci de ore înaintea dumnevoastră. În timpul investigațiilor, am trecut prin aceleași locuri ca și dumnevoastră, am fost supuși acelorași examinări de care a vorbit adineauri comandantul Tem. Urmele lăsate prin coridoare și încăperi ne aparțin. Subliniez acest detaliu, deoarece

¹ Finis Lucis – Sfârșitul luminii, în latină, (n.r.).

ipotezele pe care le-ați dezvoltat, pornind de la ele și ajungând la un al treilea grup de ființe raționale, sunt cu totul false. Aici, până acum, nu suntem decât dumneavoastră și noi. Am aflat că ați sosit pe această stranie aeronavă în momentul când am găsit resturile unei căști sparte, care vă aparțineau.

Urmă o tăcere îndelungată. Adal se așează în fotoliu și începu să lovească masa cu degetele lungi, ale căror unghii luceau. Punctul culminant al discuției fusese atins.

— Aș vrea, zise în sfârșit Voa, să ne vorbiți despre felul cum vă explicați natura forței care ne-a adus aici. La noi s-au ivit divergențe în această privință, deși toți am convenit că trebuie să fi fost de ordin gravitațional.

Victor Alvarez lăsă hârtiile cu care se juca și-și ridică spre Voa ochii albaștri.

— Ați avut dreptate, spuse. Gravitatea se propagă instataneu și nu cred să existe în Cosmos o altă forță care să permită dezvoltarea unei viteze superioare celei a luminii. Probabil un canal gravitațional ne-a sorbit pur și simplu rachetele, cu atâta putere, îneât încercările noastre de a ne întoarce au devenit inutile.

— Dar în cel fel a putut lua naștere?

— Asta nici noi nu știm, deocamdată.

Im lu se ridică și păși în direcția marelui ecran.

— Ocolim o chestiune pe care eu, ca mamă, am dreptul s-o analizez prima, începu ea, îndreptându-și o șuviță de păr căzută pe frunte. Am fost răpiți. Suntem captivi, fără a ști dacă nevăzutele noastre gazde ne vom mai permite să plecăm. Ele ne-au asigurat, totuși, condiții de viață. Dacă rezolvăm și problema hranei, grijile pentru viitor, în această privință, le putem uita. Vreau însă să vă-ntreb: unde sunt ființele care ne urmăresc în permanență? De

ce nu vor să se arate? Ce planuri au cu noi? Și, în definitiv, încotro gonesc acești reprezentanți ai unei lumi necunoscute? De unde vin? Sunt atâtea întrebări...

Vocea i se frânse pe neașteptate. Veni din nou lângă masă, sprijinindu-și mâinile de marginea ei. Continuă obosită, cu trupul vlăguit de moleșeală:

— Ao U s-a născut aici. Mi-e greu să mă obișnuiesc cu gândul că poate nu va părăsi niciodată acest mediu străin, trăind doar pentru o călătorie fără capăt. Nu mă înțelegeți greșit! Știu, n-o amenință nicio primejdie. Dar nu-mi pot explica teama. Cum mi-a apărut și cum de n-o pot alunga?

Privi spre Tem, stânjenită. Dar bărbatul o încuviință, printr-o clipire.

Em Ro interveni fără să mai aștepte ca Iu să fi continuat.

— E chiar teamă, Iu! Teamă și neîncredere. Ai dreptate să simți toate astea. Ne aflăm cu toții în fața unei perspective dezolante. Viața noastră aici a început să semene cu o captivitate, iar nava cu o închisoare. Mai mult sau mai puțin, mă îndoiesc și mă tem și eu. Cine știe când și dacă vom fi liberi să plecăm... Alvarez făcu o mișcare violentă de a-l contrazice pe Vuund, dar privirea lui Adal îl opri, și tânărul se supuse, deși era vădit că n-ar fi vrut. Im Iu rămase cu capul plecat. Era mai obosită ca oricând. Se așeză cu mișcări foarte încete. Tem își ridică brațul, ca și cum ar fi dorit s-o ajute, dar și-l opri la jumătatea drumului și îl coborî înapoi, pe masa lucioasă și neagră.

— Indiferent dacă necunoscuții vor să se arate sau nu, indiferent de felul cum se va termina călătoria noastră, trebuie să existe o rațiune în întâmplările pe care le trăim. Iar această rațiune nu poate distruge viața. Este

un sens pe care niciunul din faptele de până în prezent nu-l infirmă. Nu cunoaștem în întregime lumea unde ne aflăm. La prima vedere, ar părea că ansamblul cibernetic, mașinile, celulele vii nu dau niciun indiciu despre existența unor ființe raționale. Și totuși...

Tamara Moon se întrerupse, înghițându-și cu greu nodul care-i tăia respirația. Era emoționată că-și dezvoltă ipotezele în fața acestor străini care o privesc cu seriozitate aproape gravă.

— Și totuși e absurd să afirmi că racheta asta, neobișnuită prin dimensiunile ei, nu e condusă de oameni. Noi nu îi cunoaștem, dar tot ce ne înconjoară confirmă că ei ne depășesc prin civilizație. Iertați-mă... nu prea sunt obișnuită să vorbesc...

Fata roși până în vârful urechilor. Își duse mâinile la spate, parcă temându-se că fotoliul nu e la locul lui, apoi se așază.

— Atunci să ne oprim aici, fiindcă, după cum vedeți, dispunem de prea puține date pentru o discuție de concluzii. Continuăm cercetările, da?

Și, zâmbind, Adal clipi de câteva ori.

*

Încotro zburau? Spre Galaxie? Și cu ce viteză? Găsirea unei soluții care să le permită să „vadă” spațiul cosmic se impunea de la sine. În primul moment, se gândiră să-l întrebuințeze ca post de observație pe «Loro», care se afla la suprafața mării astronave, dar își dădură seama că rezultatele ar fi fost nesatisfăcătoare, din pricina câmpului vizual limitat.

Ro dispărea tot mai des pe marele coridor al navei. Căuta puțul mărginit de balustrade, unde o văzuseră pe

Im lu îngrijindu-și copilul. Spera că poate prin el va reuși să se lămurească încotro zboară. Dar gangul rămânea nesfârșit și pustiu. Em refuzase din nou să se alăture grupului ce-și continua investigațiile dincolo de sala turnului violet. Și iată-l acum cu mult înaintea tovarășilor lui, pășind voinicește printr-o nouă deschidere laterală și pipăind în răstimpuri pereții lucioși cu fascicolul lanternei.

Parcă mai trecuse pe aici, dar anumite elemente îi infirmau părerea. Cotiturile neregulate dispăruseră, transformându-se într-o curbura permanentă în aceeași direcție, spre stânga. Din loc în loc, la distanțe egale, străluceau hublouri străvezii, identice cu cele ale turnului violet, în spatele lor nu se zăreau însă decât efluvii luminoase galbene. Să fi existat acolo și altceva? Em Ro trecu mai departe, sperând să poată descoperi vreo intrare spre misterioasele câmpuri galbene.

După puțin timp, își dădu seama că tunelul are forma unui cerc și înconjoară o construcție din interior. Era gata să se oprească pentru a chibzui, când atenția îi fu atrasă de o trapă îngustă, pe sub care răzbătea o geană de lumină. Șovăi câteva secunde. Apoi trecu dincolo de trapă, într-o încăpere identică celei din turnul violet, numai că aici predomina culoarea galbenă. În rest, aceeași colonadă cu scăriță îngustă ce se încolăcea în sus, aceleași ferestre rotunde prin care pulsau izvoarele luminoase și răstimpuri egale. Ro se gândi să cerceteze dacă giganticele celule vii seamănă cu cele din turnul violet. Renunță însă imediat, închipuindu-și că n-ar putea afla nimic nou. Ieși, deci iarăși în marele culoar și, după numai câțiva pași, se lovi de un zid metalic transversal. Culoarul era din nou blocat. Cu obișnuința expedițiilor anterioare, căută în jur, cum făcuse și Victor,

descoperind pe stânga o trapă înaltă, ogivală. O deschise și se trezi în pragul unei încăperi luminate, eu pereții din piatră roșie, șlefuită, brăzdată de striatii albe. Jos, un mozaic își îmbina armonios formele geometrice. Ro pași către scara din fața lui, având senzația că pardoseala este elastică, și-l frapă așezarea bizară, fără logică, parcă, a focarelor luminoase: sus, lateral și chiar pe podeaua ce i se arcuia sub picioare. Începu să urce treptele, cu amintirea drumului fără sfârșit ce-l suia odinioară spre palatul cel mare al satrapilor de pe Vuundo. Sentimentele încercate atunci îi dispăruseră de mult. Îl impresiona doar această scară, ca și ușa aceea din capătul ei, masivă, cu sculpturi rotunjite în linii paralele. Lemn, plastic, metal? De dincolo se auzea un zumzet ușor.

Întinse mâna către canatul din dreapta și împinse. Ușa se deschise dintr-o dată, cu o ușurință surprinzătoare.

... Alb, violet, roșu, albastru,.. Explozii de culori șerpuitoare se contopeau pe un ecran uriaș. Ochiuri sticloase, serpentine strălucitoare, deschideri de diferite mărimi. Și în mijloc – o pată circulară, neagră. Deasupra lor, o construcție, boltită ca o frunte, dispărea în umbră.

Ro făcu doi sau trei pași șovăitori, căci dimensiunile sălii și ale aparatului din centrul ei îl copleșiseră. Văzu coloane negre, înconjurând cascada aceea de lumini policrome. Când, în sfârșit, se hotărî să înconjoare edificiul, constată că forma lui este emisferică, deși proporțiile gigantice îl împiedicau să-l observe în întregime. Doar luminile și ecranul din față îi străpungeau carcasa neagră și mată.

Astronautul se simți deodată obosit. Se rezemă de perete, lângă ușă, nedezipindu-și privirile de la jocul de neînțeles al luminilor.

Un creier electronic? Centru de comandă?

Ah, și gândurile astea pe care nu și le poate aduna! Se trezi că se plimbă de colo-colo. Transpirase. Picăturile de sudoare îi șiroiau, de pe tâmpile și obraji, spre gât.

— Prieteni, vreau să vă vorbesc! Dați-mi un semn de viață! Dați-ne...

Se opri, descumpănit. Vorbea cu mașinile? Ce pricepeau ele din dorința lui de a fi înțeles?

Dar iată că luminile toate se stinseră. O singură lentilă roșie îl privea ca un ochi scrutător de sus, de sub carcasa boltită și lucitoare. Em Ro clipi. Îl auziseră, deși vorbea în cască. Poate l-au și înțeles?

— Vrem să vă cunoaștem!

Violet și galben. Două culori care șerpuiesc, născute parcă una din alta și dispărând imediat. În conștiința bărbatului tresări ceva. Ei au înțeles. Au înțeles!

— Iată! Mă numesc... Eu mă numesc Em Ro.

Luminile se stinseră iar, și numai uruitul îndepărtat continuă să trăiască. Ro era lac de sudoare. Îi veni să-și arunce costumul etanș de scafandru și să se răcorească. Apoi își aminti că odată, în copilărie, făcuse baie într-un râu. Apa era foarte rece. Pe neașteptate se pornise o ploaie. A ieșit din apă, iar ploaia îi spăla trupul gol. Picăturile erau calde, aproape fierbinți, la fel cu stropii de sudoare ce-i alunecau acum pe gât.

— Oare aici de ce nu plouă? murmură el deodată. Ar fi atât de frumos! Poate că Ao ar râde și ar încerca să prindă picăturile calde.

Tăcu, rușinat că vorbise cu glas tare. Îl cuprinse nervozitatea și, înfuriat, mai privi o dată mașina ce-l domina prin măreția ei mută. Apoi ieși. Coborî scările în fugă, dornic să-i întâlnească pe ceilalți. Furia și tristețea neputinței îi răscoleau sufletul.

Ploaia torențială venise pe neașteptate. Plafonul norilor albi coborâse atât de mult, încât aveai impresia că, ridicând brațul deasupra capului, i-ai putea ajunge. Soarele artificial nu mai putea destrăma perdeaua lor și o lumină cenușie de toamnă învăluia totul.

Tem și Ena se întorseseră de puțin timp din cercetare și priveau surprinși torențele de apă ce cădeau de sus. În locuința lor cu pereți subțiri din „Oaza Soarelui”, răpăitul picăturilor mari producea un zgomot răscolitor. Din colbul sărac al pământului ars de soare, ploaia ridica trâmbe subțirele de aburi cu miros de lut ars. De-a lungul firelor de iarbă lucitoare, picăturile goneau unele după altele, strecurându-se spre rădăcinile însetate de apă.

Pe oglinda lacului liniștit au apărut balonașe mici ce se sparg într-una. O bolboroseală monotonă se aude până departe, în timp ce o floare cu tulpina subțire s-a aplecat grațioasă, atingând suprafața lacului.

Ena și Tem privesc prin fereastra deschisă și pe amândoi îi încearcă aceeași bucurie. Plouă! Numai în amintirile lor mai dăinuie imagini ale unui asemenea fenomen, dar atât de îndepărtate, că par rătăcite prin ungherele memoriei.

— Iu doarme, șopti Ua Ena tulburată. S-o trezesc?

— Da, trezește-o. Poate că nu va mai vedea niciodată așa ceva! Dar Voa și Ro unde sunt?

— Nu s-au întors încă.

Vuunzii stau pe malul lacului, așa îmbrăcați cum sunt. Apa curge șiroaie de pe dâșii, dar ei nu simt decât mulțumire. Iată-l pe Em, care vine încet, cu casca în mână. Este atât de mulțumit, încât pe toată fața i-a apărut un zâmbet deschis, care-l întinerește. Pentru el, ploaia asta avea cu totul altă însemnătate și acum nu se

mai îndoia că în sala celui centru de comandă făcuse o descoperire într-adevăr tulburătoare: intrase în legătură cu necunoscuții.

Din cealaltă parte soseau și Pământenii, la fel de surescitați.

Ploaia încetă brusc. Norii începură să se destrame, și razele soarelui artificial turnară punți strălucitoare peste apele liniștite. Prin iarbă păreau risipite puzderii de nestemate.

— Asta nu-i nimic! rupse Victor tăcerea. Noi, fiindcă nu ne-am plimbat ca alții – și-l fixă într-o doară pe Ro – am făcut o descoperire epocală. Acum putem vedea, în sfârșit, încotro zburăm și pe unde trecem.

— Într-adevăr, confirmă Adal. Necunoscuții noștri prieteni ne-au mai făcut un dar: o sală cu ecrane care redau imaginea spațiului cosmic. Să mergem acolo. Voa Zad n-a vrut în ruptul capului să părăsească sala. V-a rugat să-i aduceți mâncare.

Em Ro deschise gura să spună și el despre centrul de comandă pe care-l descoperise, dar se răzgândi, păstrând surpriza pentru mai târziu, ca să-l uimească pe Alvarez.

Im lu alergă în casă, de unde reveni cu fetița.

Sala ecranelor era de fapt o sferă uriașă, întretăiată la mijloc de o podea atât de străvezie, că oamenii aflați pe dânsa păreau că plutesc în spațiu. Ecranele îmbrăcau pretutindeni pereții concavi ai sălii, sus și jos, la dreapta și la stânga, redând fidel poziția astrilor către care zbura marea astronavă. Cosmonauții priveau însetați la imaginea Galaxiei: un roi de licurici strălucitori aruncați în bezna din jur. Erau aproape, mai aproape decât își, închipuiau ei, și căpătară curând certitudinea că în scurt timp vor pătrunde printre stelele ce-și măreau formele luminoase.

— Din explicațiile dumitale, Ro – spuse Adal – Vuundo s-ar afla în zona aceasta, nu?

— Da, exact acolo, șopti Tem înfrigurat.

— Am calculat că vom trece la mică distanță de planeta voastră, continuă comandantul Pământenilor. Cădem pe o traiectorie curbă și vom intra în Galaxie cam la un parsec mai jos de Orit.

— Cred că ne vom putea opri să facem o „vizită” acasă, vorbi deodată Ro.

Se întoarseră spre el surprinși.

— Cum adică? se interesă Adal.

— Uneori și plimbările de unul singur folosesc! replică savantul, pentru Victor. E drept, n-am văzut intrarea acestei săli, dar, mai departe de ea, tot pe marele coridor, se găsește un centru de comandă prin care le-am cerut necunoscuților ploaia de adineauri. Tot prin intermediul lui vom putea cere și oprirea rachetei lângă Orit.

Victor se apropie de Ro și-l strânse de mână, ca unul ce se recunoaște învins și cere împăcare. Vuundul zâmbi fără voie: nu mai era supărat.

— Și dacă ne vom opri, zise Tem, cu ce putem ajunge pe Vuundo? Distanța este apreciabilă...

— Cu «Loro», răspunse senin Em Ro. Dumneavoastră, Adal, ne veți împrumuta din combustibilul nuclear ce v-a rămas în rezervoarele lui „Extragalactic”... Ce spuneți?

IX. DOANDO

DE CÂND RO, împreună cu Dal Adal, calculaseră traiectoria viitoare a mării rachete, Tem nu-și mai găsea liniștea. Participa, ca și înainte, la expedițiile de cercetare, însă tot mai absent. De altfel, în ultima vreme nici nu mai izbutiseră să descopere ceva deosebit.

O dată comandantul Tem i-a pomenit soției sale despre un proiect pentru trimiterea micuței Ao U pe Vuundo, în momentul apropierii maxime de sistemul planetar. Im lu rămase descumpănită la gândul că s-ar putea despărți de fetiță. Tem îi spuse că Ao trebuie să trăiască pe planetă, fiindcă numai acolo ar fi putut avea o viață adevărată, în afara pericolelor și nesiguranței zborului prin Cosmos. Îi amintise lui lu și de convorbirea lor de demult, dinaintea nașterii copilului, de faptul că ea îi și ceruse atunci să-l întoarcă pe «Loro» spre casă, din aceleași considerente... Apoi mai spusese că, poate, ele două, mamă și fiică, nici nu se vor despărți; dar imediat schimbase subiectul și, oricât s-a străduit, femeia n-a scos altceva de la el.

Vuunzilor li se făcuse dor de casă. Se duceau în locuința lor amenajată lângă lac doar pentru a se odihni.

Restul timpului și-l petreceau mai ales în sala ecranelor, scrutând îngândurați Galaxia ce se apropia neconținut. Începuseră să se distingă grupurile de stele cunoscute lor, din marginea nebuloasei. Acolo, nevăzut încă, se găsea și Orit.

Pământenii observară aceste schimbări. Înțelegeau. Pentru ei, planeta natală nu mai însemna atât de mult ca

pentru Vuunzi. Găseau mai multă atracție în spațiile intersiderale, mânați de o nepotolită sete de cunoaștere, iar Pământul, leagănul strămoșilor, nu-l văzuseră decât în imagini. La ceilalți era însă altceva. Până și zborul lui «Loro» avusese un caracter special, legat strâns de Vuundo.

Cel mai frământat dintre ai lui era Tem To. Doar el își închinase toată ființa celor rămași acasă. Iu nu resimțea atât de dureros eșecul expediției, căci îi avea pe amândoi, soț și fiică. Pe Voa n-o legau de planetă prea multe amintiri dragi și se consolase repede în fața nereușitei, spunându-și că făcuseră împotriva ei tot ce era omenește posibil... Em Ro? În astfel de împrejurări, judeca și atât! Dacă n-a reușit o variantă, e necesară alta. Cât despre Ena, Tem o privea cu obișnuita lui îngăduință. De aceea nu observa că fata e tot mai tăcută și mai retrasă... Poate fiindcă și el însuși era străin, câteodată, de sentimentele celorlalți.

Dar îngrijorarea comandantului începu de la o vreme să slăbească. De fapt, era doar regretul pentru toți acei bi care trecuseră zadarnic, măcinându-le inutil forțele. Toate acestea însă, își spunea, le va judeca mai târziu. Era mai însemnată speranța ce creștea, clocotind în el.

Corpul cel mare, care se dovedise a fi rachetă, conținea forțe capabile să-i dea lui Vuundo viața de care avea atâta nevoie. Aceste forțe erau stăpânite de o rațiune unică, ce se manifestase în toată seria de întâmplări ale astronautilor. Poate că centrul sau unul din centrii principali care conduceau uriașa rachetă era cel descoperit de Ro nu de mult. Tem se gândea să propună acestui centru să-i ajute pe Vuunzi.

Cei de pe «Loro», ca și Pământenii, fură în principiu de acord cu propunerea comandantului. Singuri Alvarez și

Tamara avură unele rezerve, care îl impresionară neplăcut pe pătimașul Tem To. Ei argumentară că marea rachetă vine din afara Galaxiei cu un scop al său, precis determinat. Acest scop trebuie să aibă o importanță excepțională, date fiind dimensiunile navei cosmice, forța de care dispunea ea, sistemele cibernetice extrem de numeroase și fine. Vuunzii fac oare bine încercând s-o abată din drum, să o subordoneze altui plan? Și oare racheta va fi capabilă să le ofere ajutor tocmai în acest moment?

Dal Adal îi contrazise înverșunat pe cei doi. Mai întâi, spuse el, echipajul navei le va înțelege dorința. Totul e ca mesajul Vuunzilor și al celor de pe „Terra V” să ajungă la acest echipaj, lucru nu prea complicat, având în vedere promptitudinea cu care ceilalți le citeau până și gândurie. În al doilea rând, nu exista niciun motiv să creadă că dorința lor nu va fi îndeplinită. Vuundo este amenințat cu moartea, și față de această situație nu poate fi așteptată decât o singură atitudine: cea favorabilă vieții. Iar de când veniseră, au avut destule dovezi că marea rachetă le era prietenă, că cei de aici luptă să mențină și nu să distrugă viața.

Cuvintele lui Dal Adal plăcuseră Vuunzilor. Dar nu liniștiră complet iritarea lui Tem și nici nu-i înăbușiră gândul insinuant că Pământenii rămân nepăsători la durerile lui, dureri, de altfel, ascunse cu grijă.

Îndată după consfătuire, începură să adune materialul pe care urma să-l arate, prin intermediul marelui centru de comandă, nevăzutelor gazde. Pentru aceasta se strânseseră cu toții în «Loro». Lucră mult, alegând imaginile cele mai semnificative, documentele încredințate cosmonauților de către Consiliul Suprem de pe Vuundo, datele caracteristice ale planetei. Em Ro își

întocmi cu migală explicațiile suplimentare și mai ales mesajul prin care cereau ajutor.

Apoi Voa Zad proiectă pentru Pământenii unul din filmele luate de acasă, producând impresii zguduitoare. Tamara Moon le resimți mai puternic, îndeosebi din pricina masacrelor prin care satrapii nădăjduseră să-și înlăture răsturnarea. Prin mintea tinerei fete colindară amintiri vagi despre cruzimi similare, petrecute de mult și pe Pământ. Oare și acelea să fi fost la fel de sângeroase?

— Spune-mi, evoluția speciei umane trebuie să conțină în mod necesar, așa ceva? întrebă Tamara.

— Adică asemenea orori? țin să precizeze Ro. Nu știu. Poate în alte părți va fi altfel.

— Altfel? îl întrerupse Voa cu violență. Altfel *cum*? Tocmai tu poți crede asta? Tu doar știi ce era acolo, cum părinții întorși de la muncă își găseau copii uciși de îngheț... Orașe subterane, Tamara! Abia odată la zece zile puteam vedea cerul. Un cer întotdeauna înnorat. Când eram mică, mama îmi povestea despre stele. Încercam să mi le închipui și mereu mă obseda imaginea unor focuri la care te poți încălzi toată vremea, care nu se sting niciodată, Pentru că la noi, deasupra orașului, nici vara nu se topeau ghețurile, și cea dintâi senzație a lumii de afară a fost, pentru mine, frigul... Iar stelele le-am văzut abia când împlinisem 11 ani!

Ochii Tamarei se întunecară.

— Voa... tu ai suferit cel mai mult dintre noi... Vocea lui Tem era duioasă și totodată de neînduplecat. Totuși ar trebui să fii ultima care să aibă atât de puțină încredere în oameni.

— Oamenii... da, oamenii..., șopti Voa. Rămase pe gânduri, dar nu mult. Se scutură de un fior neplăcut. Eu

însă nu pot să trec peste ce-am suferit, reluă. Iertați-mă, nu pot. Dacă aş fi din nou pe Vuundo, acum, să trăiesc altfel poate m-aş schimba. Dar tu. Tem, ştii ce-a fost cu mine. După izbânda revoltei, am învăţat mult, fără să-mi las răgaz nici măcar să răsufli. Aveam nevoie să uit viaţa mea de până atunci... Apoi m-am imbarcat pe «Loro». Laolaltă cu amintirile. Eu, prieteni, n-am avut timp si nici putere să mă bucur... Da, prea puţin m-am bucurat în viaţă, asta e tot...

Mesajul destinat celor de pe marea rachetă fusese expediat. Centrul de comandă dăduse semn că recepţionase totul. Luminile lui pâlpâiseră parcă a încuviinţare, şi când rulasera filmele, şi când fusesera prezentate celelalte materiale, şi când vorbise Em Ro.

Acum trebuia aşteptată hotărârea celorlalţi. Aşteptare neputincioasă; nu se mai putea întreprinde nimic. Automatul nu răspundea nici unei cereri de-a lor. Nu făcuse nicicând aşa ceva, iar lucrul era ciudat, fiindcă n-ar fi lipsit mijloacele de comunicare.

Despre asta vorbiră mai toată noaptea. Stăteau lângă ecrane şi priveau întruna către Orit. Le erau inimile strânse. Ceva din argumentele expuse de Tamara şi Victor în dimineaţa zilei precedente se înrădăcinase în mintea lui Tem. El era dezorientat: pierduse siguranţa că nava îl va ajuta. Dacă nici măcar nu se va opri? Tem vroia cu orice preţ s-o trimită pe Ao U pe Vuundo, o dată cu rezultatele de până acum ale expediţiei lor. Plănuia să-l încredinţeze pe «Loro» unui membru din echipaj. El însuşi nu putea părăsi această rachetă-gigant — împreună cu Ro, aveau datoria să continue, fie şi pe această cale, căutarea noii planete destinate Vuunzilor... Dar femeile? Cel mai mult ar fi dorit să-şi păstreze soţia. Însă atunci cu fetiţa cum rămânea? Iu ar fi acceptat să-

și sacrifice dragostea pentru copil ca să stea lângă Tem?... Nu, nu trebuia s-o supună unei asemenea încercări. Să plece, oricât de dureros ar fi fost pentru amândoi. Iar Ena s-o însoțească. Ena e încă un copil, un copil bătrân. Să nu-i răpească bucuria altei vieți, mai puțin legată de descoperiri științifice, e drept, dar mai frumoasă. Și nici pe Voa să n-o lipsească de viața aceasta...

Și totuși cât de greu e să te desparți!

— Ena... Voa...

Femeile își întrerupseră discuția cu Pământenii. Fața comandantului lor era chinuită pe gânduri contradictorii.

— Iu... veniți mai aproape. Vreau să vă spun ceva...

*

Și iată că lucrul acela, de care lui Tem îi era frică cel mai mult, se întâmplă. Marea rachetă își încetini zborul lângă Orit, dar nu se opri. Era spre dimineață când Dai Adal constată că trec prin punctul de apropiere maximă. El își exprimă părerea că în cele din urmă aveau totuși să se oprească, altfel nu și-ar fi găsit rostul reducerea vitezei. Dar Tem nu mai crezu.

Ieși din sala ecranelor. Vuunzii nu găsiră puterea să-l însoțească, sau doriră să-l lase singur. Doar soția lui se ridică, încercând să-l urmeze. Comandantul îi făcu însă un semn atât de energic să rămână, încât ea se supuse.

Tem o luă în neștire pe coridorul central. «Loro» trebuia să decoleze cât mai grabnic, fără permisiunea gazdelor, până ce viteza asta infernală nu va crește din nou... Curioși sunt pereții coridorului ăsta; striatiile acelea verticale să fie o podoabă?... Ce inutile au devenit deodată toate speranțele cu care a trăit. Aproape trei bi...

Luminile de sus nu se reflectă în pereții gangului, dar cele laterale, da... Victor Alvarez a avut dreptate... Și la despărțire Voa va fi iarăși nepăsătoare, înghețată de indiferență... Ao U va întinde ultima oară mânuțele... Coridorul care nu se mai termină... Nici pe lu n-are s-o mai vadă... Coridorul acesta... Dintr-o dată sigur, fără cei dragi... Coridorul...

Tem To se trezi alergând din răspuțeri, fără să știe de ce, nici încotro. Avea o singură dorință: să ajungă odată la capătul nesfârșitului tunel.

Și ajunsese. În fața lui se desenau podoabele în relief ale trapei care ducea spre sala centrului de comandă. Bărbatul rămase o clipă în cumpănă. Când ridică fața, văzu că trapa s-a deschis, la fel de primitoare ca totdeauna. Păși înăuntru cu sentimentul surprinzător că abia acum intră prima dată aici.

Luminile se aprinseră de cum trecu pragul. Erau lumini multe, foarte puternice, așezate nefiresc, prin locuri nepotrivite pentru așa ceva: extremitățile pardoselii, fâșii spiralete înconjurând cele opt coloane care sprijineau bolta, canaturile rotunjite ale ușii prin care intrase. Tem avu conștiința că civilizația celor de pe marea navă a îmbrăcat forme străine lui, pe care nu le poate înțelege, fiindcă nu le ghicește rostul. I se păru atunci caraghioasă cererea de a-i ajuta pe Vuunzi să-și transforme planeta. Ce putea exista comun între acești necunoscuți și Vuunzi? Victor îi spusese, ieri, limpede că nava are, probabil, o misiune precisă, pe care nu și-o poate părăsi. Și atunci?

Carcasa centrului de comandă are o înălțime cu adevărat impresionantă. Și ia te uită câte luminițe licăresc pe ea! Se aprind într-o feerie fascinantă, de câte ori astronauții vorbesc în această sală. Și Tem trebuia să

vorbească. O clipă îi venise în minte să-i mai roage o dată pe străini. Dar a fost numai un crâmpeli de gând, care i-a dispărut la intrarea în sală.

Nu mai știa de când s-a oprit în fața automatului. Era trist sau poate mai degrabă îngrijorat. „Îngrijorare?” gândi surprins. Da! Fiindcă această mașină nu folosește la nimic. E utilă pentru cercetări, poate că e în stare să calculeze singură cele mai complicate traiectorii de zbor, în cele mai variate condiții, dar nici asta nu înseamnă nimic...

Luminițele prinseră să danseze în linii complicate. Tem își dădu seama că-și spune gândurile cu voce tare.

— ... pentru că toate trebuie să slujească omului. Iar oameni nu sunteți numai voi, cei care ați construit această rachetă, ci și noi, Vuunzii. Nu știu de unde ați venit. Poate că dintr-o altă Galaxie. Nu știu nici ce vreți să realizați cu zborul vostru. Dar socotesc că, acum, asta are mai puțină însemnătate decât ceea ce ați fi putut înfăptui ajutându-ne. Vă veți întreba de ce spun toate astea? Nu ca să vă mai cer sprijinul: dacă nu ni l-ați acordat, înseamnă că e inutil să-l mai cer.

Nuanțele luminițelor se schimbau neconținut, apropiindu-se tot, mai mult de albastru. Jerbe sinilii unduiră ca valurile și ca norii. Iar apele din ochii lui Tem s-au liniștit ca după furtună. Ochii lui își aminteau, ei singuri, conduși, de subconștient, culori la fel de pure, ale crepusculilor vuunde reflectate în ghețuri.

— Ați ajuns grozav de departe, ați reușit să realizați viața pe cale sintetică. Înseamnă deci că ar trebui să fiți mai buni decât noi. Ne-ați și dovedit-o, într-un fel, Pământenilor, și nouă, creându-ne condițiile unui trai lipsit de griji zilnice. Dar între noi și voi există o diferență. Una uriașă, așa gândesc, și anume că la voi

rațiunea are o atât de mare importanță, încât trece sentimentele pe un plan secundar. Rațiunea v-a dictat să ne lipsiți de ajutor, și ați făcut-o. În locul vostru, eu și oricare dintre tovarășii mei n-am fi ascultat. Voi... Iertați-mă... Parcă ați fi niște mașini, ca asta care se află înaintea mea...

Își lăsă mâinile să-i cadă neputincioase. Simți că i-au înțepenit picioarele. Și începu să pășească într-un cerc larg. Acum nu mai privea nici spre automat. Conștiința i se dedublase, rupându-se în părți independente. Una se frământa în contradicții, iar cealaltă înregistra fără niciun rost formele și culorile plăcilor care răsunau sub tălpile lui. Roșu, violet, alb... — cerc, romb, dreptunghi. Roșu, violet, alb...

— Cum iubiți? Copiii voștri sunt rod al întâmplării? Eu simt ceea ce se numește la noi bucurie; și teama o simt, și durerea, și dorul, și neliniștea, și duioșia, râd și plâng, urăsc și sunt nesigur... Cunoașteți așa ceva? Sau aceste cuvinte vă sunt intraductibile? Credeam că încep să vă cunosc, dar acum știu că nu vă pot înțelege. Iubesc o femeie, pe Im Iu. Lângă ea, sunt de două ori mai puternic. Îmi e omul cel mai apropiat, pe care îl respect cel mai mult și în care am încredere. Toate acestea laolaltă și fiecare în parte alcătuiesc pentru mine dragostea... De curând mi s-a născut o fetiță. Fiecare gest al mânuțelor ei mă umple de fericire. Sufăr de câte ori plânge. Asta tot din dragoste... Pe' Vuundo se iubesc milioane de oameni. Se nasc milioane de copii. Dar totul acolo e umbrit de o permanentă amenințare, lentă, îndepărtată: moartea. Poate peste cinci mii, peste zece mii de bi se va produce. Vă veți spune că e mult zece mii de bi? Că vom găsi o soluție salvatoare?... Trebuie, dar acum. Fiindcă atunci va fi prea târziu. Iar dacă aș ști că

prin sacrificiul meu pot aduce rezolvarea, aş fi gata. Nu să-mi dau viaţa, ci mai mult: să le sacrific pe soţia şi pe fetiţa mea. Şi asta se numeşte tot dragoste... Comandantul se opri. Gândurile lui încurcate se limpeziseră... încercaţi să-mi răspundeţi! Aţi înţeles ce vă spun?... Aţi înţeles?

În acea clipă luminiţele îşi încremeniră joaca. Apoi se stinseră. Toate. Fulgerător. Tem se dădu câţiva paşi înapoi. Ştia ce-i rămâne de făcut. Avea doar o uşoară strângere de inimă că necunoscuţii n-au vrut să-l înţeleagă. Îşi apăsă pleoapele până îi amorţiră.

— Doando! strigă.

Tresări. Pentru ce a strigat? Nu-l auzea nimeni. Rosti din nou, cu o voce limpede şi scăzută:

— Doando!... Viaţă fără viaţă... Doando...

— Tem, unde umbli?

Voa găfâia sâcâitor, neereuşind să vorbească din pricina spaimei. O trase lângă unul din farurile coridorului ca s-o vadă mai bine.

— Vorbeşte!

— Ei... ni-l distrug pe Vuundo! Patru rachete... pe jumătate cât «Loro»... adineauri... au decolat de aici de aproape... spre Vuundo...

— Să-l distrugă?

O luă la fugă spre sala ecranelor. Iu şi Ena nu mai erau înăuntru. Porniseră după el, să-l caute.

— Să-l distrugă? repetă, repezindu-se spre ecranul central.

— Ce să distrugă? întrebă Ro, întorcându-se cu tot trupul spre comandant. Ce tot spui, Tem?

Acesta nu-i răspunse. Trupul lui era o statuie în care nu mai trăiau decât ochii, sorbind imaginea de pe ecran. Rachetele scânteiau puternic, parcă acoperite cu zăpadă.

Aveau, forme aerodinamice perfecte, ceea ce însemna că vor străbate cu viteză atmosfera planetei. Zborul lor era capricios în aceste prime momente de după lansare. Probabil își căutau traiectoriile, dar asta dovedea și posibilitățile de conducere fină, de la distanță, de care dispuneau necunoscuții. Deocamdată, ele se depărtau într-un grup încă strâns, cu viteză redusă. Lumina proiectoarelor care le urmăreau era, fără îndoială, foarte intensă, căci rachetele se vedeau la fel de bine tot timpul.

— Te gândești la Vuundo? începu să priceapă Ro.

— La copiii care vor pieri pe Vuundo! spuse Voa.

— Dar e monstruos ce credeți voi! sări Adal, răsturnând scaunul. Încărcături purtătoare de moarte lansate în lumina festivă a reflectoarelor și făcând tot ce le stă în putință ca să ne atragă atenția?

Tem se smulse de lângă bara pe care se sprijinise. Nu-și mai ținea echilibrul. Ce-i de făcut? Ce-i de făcut?... Privi iar spre imaginea rachetelor. Se profilau ca niște săgeți îndreptate cu vârfurile către Orit. Deci nu se înșela, ele sunt destinate lui Vuundo, singura planetă a acestui Soare bătrân. Ca prin vis auzi cuvintele Tamarei:

— ... doar că civilizația care a dat naștere navei unde ne aflăm nu mai poate fi capabilă de gânduri criminale. Voi nu vă dați seama?

«Loro» are acum rezervoarele pline de la astronava Pământenilor. Rachetele înaintează încet. Deci «*horo*» le poate ajunge din urmă... Le poate ajunge...

— ... ce rost ar mai avea să ne fi asigurat cele necesare vieții? E absurd să ne gândim la distrugere...

Rachetele astea au în ele ceva ciudat de cunoscut. Unde mai văzuse Tem asemenea forme alungite și suple?

— ... sunt frații noștri, Tem!

Tamara a tăcut. Liniștea e apăsătoare. „Frații noștri”, a

spus. La urma urmei cu ei, Vuunzii, au fost buni. S-au lăsat cercetați în voie, ba parcă le-au cerut să-i cerceteze. Ce au ei de împărțit cu planeta pe jumătate amorțită?

Când își dezgropă obrazul din palmele încleștate, Tem constată că Pământenii plecaseră. Ro stătea în fotoliu, încercând să spună ceva.

— Și totuși suntem prizonierii lor! îl scutură glasul lui Voa. Ne-au dat aer, un lac și o pădure. Dar de ce nu ne-au dat combustibil să ne înapoiem acasă? De ce ne-au răpit?... Civilizație? Adu-ți aminte, Tem, ce-am găsit noi în palatele satrapilor! Erau de cinci ori mai „civilizați” decât noi. Asta i-a împiedicat cumva să ne masacreze?

— Voa! strigă Em Ro. Compari ce era acolo cu ce-i aici? Îți închipui că aceste două civilizații servesc aceleași cauze? Că străinii au făcut totul pentru noi din amuzament?

— Nu! Să ne înșele! Ce-i nava asta decât o închisoare? Tem, amintește-ți, n-au vrut să dea ajutor Vuunzilor, și ne țin ca pe niște ostatici! Ce vrei mai mult?

Comandantul se zbătea între cei doi, neștiind pe care să-l creadă, ros de aprige îndoieli.

Ce slăbiciune copilărească? Cum luptase pentru un singur ideal, până ce ajunsese monocord, schilod! Iată, acum idealul i se prăbușea fără nicio speranță, dezorientându-l ... Poate ar mai fi fost încă zece căi de a-l împlini, dar el bătătorise o singură cale, iar argumentele șubrede ale lui Voa sfârșeau treptat prin a-l convinge. Îi fusese milă de Voa că a rămas cu scufletul sfâșiat de vechile uri și temeri neîntrerupte, că n-a reușit să se adune din nou, pentru viața cea nouă... Dar el? Cât timp nădăjduse că drumul lui, singurul pe care-l știa, îl va duce la o împlinire, a fost cel mai tare om din echipaj. Dar când acest drum îi fusese barat, se frânsese...

— Și pe urmă nu vezi că rachetele sunt aidoma cu cele pe care noi înșine le-am folosit pentru nimicirea ultimei fortărețe a satrapilor?

... Deci asta era! Atunci mai văzuse Tem aceste forme alungite și suple... Încărcături distrugătoare...

— Unde-i Iu? A luat si fetița?

Vorbea răgușit, cu voce străină. Voa îi spuse că a plecat să-l caute

— Bine!... Bine...

E de ajuns să facă să explodeze o singură rachetă, apoi, de la aceasta, vor exploda și celelalte. Numai să n-aibă dispozitive de siguranță.

— Unde te duci?

Prima dată se gândi că n-are să-i mai vadă. Pe niciunul. Nici n-are să mai știe ce se va întâmpla cu ei, cum se vor schimba de acum înainte. Voa... Nu mai poate călători pe Vuundo. Și Ro? Ce-o să mai descoperi tu aici, înțeleptul meu prieten? Și cum ai să rezolvi contradicția între spiritul tău științific și realitățile de necrezut ale acestei nave? Cum o să fie tumultul cel nou al dragostei așa de zbuciumate dintre tine și Voa? Poate vei reuși totuși. Ro, să vânezi o olmă cu care să serbați Ziua Soarelui, să o cauți negreșit! O vei întâlni. Dar Ena? S-o sprijiniți. Se va simți singură. Să-i spuneți că altfel nu puteam face. Mă va înțelege. Tuturor tot așa să le spuneți: că altfel nu puteam face.

— Mă duc la Pământeni. Să vedem ce e... Fiindcă voi.. Rămâneți..

„... cu bine, prieteni! Rămâneți cu bine!”

Comandantul ieși cu pas sigur. Abia după ce închise ușa se lăsă pradă agitației. Drumul cel mai scurt, către «Loro»... Vehiculul?! Nu mai e vreme să-l caute. Pe jos... Un mo și jumătate, aproape doi. Și costumul de

scafandru! Numai de n-ar avea rachetele dispozitive de siguranță!

Voa și Ro își ocoleau privirile.

Im Iu intră pe neașteptate. Foarte obosită. Se uită întrebătoare la cei doi

— A ieșit adineauri, îi răspunse Voa, rostind cuvintele fără intonație.

— Unde?

— Îi căuta pe Pământeni.

Femeia ieși în fugă, apăsându-și pe piept capul lui Ao U, ca să-și astâmpere bătăile inimii.

Tem a plecat către «Loro»!

Soția îi intuise gândul, înainte chiar să-i fi apărut lui însuși. De când o auzise pe Voa că necunoscuții îl distrug pe Vuundo, știuse că Tem va porni cu «Loro» să nimicească în drum rachetele.

— Fetița mea, unde-l găsim noi acum, fetița mea?

Își dădu seama că Tem nu avea costumul de scafandru, deci a trecut întâi pe la locuința lor, să și-l ia.

Gâfâiala răsuna puternic în cască. Își potrivea pașii după ritmul respirației. Costumul îmbrăcat nereglementar, în timpul mersului, îl stânjenea îngrozitor. Inspirație. Piciorul stâng, piciorul drept. Expirație. Stâng, drept.

Și deodată...

Nu acum!

Dar gândul e îndărătnic. Nu se naște din conștiință, ci din zgomotul pașilor și din răsufare. Și nu poate dispărea decât dacă Tem s-ar opri din mers și din respirat.

... încă nu! Măcar până la «Loro» nu!...

„Ao U!” bat tălpile în lungul nesfârșitelor coridoare. „Ao U! Ao U! Ao U! Im Iu! A-o-U!”

— Vuundo, strigă Tem, ca să-și acopere pașii. Moartea... Zeci de milioane de copii... Moartea!... Vuundo! Vuundo!

„Ao U! Ao U! Im Iu! Ao...”

Lovitură. În pumnul strâns de efort, în umăr, în genunchi, în față prin cască – o singură lovitură grea și uscată. Bărbatul nu-și, permite decât două secunde de răgaz, fiindcă plămânii îi gem de osteneală. Apoi se ridică de jos printr-un salt. Tunelul e blocat cu un zid metalic.

Blocat! înseamnă că echipajul lui Doando a și aflat de fuga lui și i-o stăvilește. Deci prin altă parte! Prin „Noua Arcadie” și prin „Oaza Soarelui”.

Im Iu se hotărî să ia vehiculul, mirându-se că Tem nu l-a folosit. Poate îi era teamă că astfel va, atrage atenția asupra sa. Înseamnă că n-a ajuns prea departe pe jos. Va fi lângă «Loro» înaintea lui.

Deschise energic portiera și căzu în lungul banchetei, nemaiaivând putere să se așeze. Cu un gest spontan, ținu fetița, dar costumul greu îi alunecă din cealaltă mână și se izbi de ceva care făcu zgomot. Ao U, speriată, începu să plângă din nou.

Și nici Iu nu mai avu puterea, să-și țină lacrimile care îi usturau de mult gâtul. Se întrebă de ce plânge. Se întrebă de ce plânge și când acționează manetele de pornire, și când își închise fetița în costumul mic și etanș făurit de Tem, și când își, îmbracă ea însăși costumul, mișcându-se incomod în vehicul. Întrebare absurdă, dar lacrimile izvorau mereu, și ea revenea obsedant, cu fiecare dintre ele.

Ao U se zbătea parcă să iasă din carapacea transparentă și țipa înăbușit. Iu o luă pe genunchi și începu să o legene.

În calea lui Tem, piedicile erau multe, dar nu de

netrecut. Acest lucru îi dăduse speranțe și-i trezise, totodată îndoiala. Pe de o parte, se convingea că, de vreme ce necunoscuții căutau să întârzie decolarea lui «Loro», celor patru rachete le lipseau dispozitivele de siguranță. Pe de altă parte, însă, nu se dumirea de ce îl lasă totuși să plece. Pentru echipajul mării nave ar fi fost foarte ușor să-i bareze drumul definitiv. Dacă doreau să-l întârzie pentru a lăsa timp rachetelor să-și mărească viteza, probabil nu se mai temeau că «Loro» le-ar putea ajunge din urmă.

Atunci mai are rost să fugă? Cei de aici nu dau greș niciodată, și poate tot efortul lui e inutil. În schimb, dacă ar rămâne...

Tem alerga din răsputeri și se gândea serios la întoarcere. Dar gândul îi mobiliza prea puțin voința, astfel că ea continua să poruncească picioarelor să se miște.

Nu mai e mult. Pe aici a trecut acum două zile, cu Ao U. Numai ei, singuri. Fetița voia să întindă mâinile spre el, dar se lovea mereu ele pereții străvezii ai micului costum. N-a plâns, cum făcea de obicei, când era închisă acolo. Privea în ochii lui Tem și clipea întruna. Apoi din nou se lovea cu pumnișorii de peretele străveziu.

Tălpile bat în metal aceleași două nume. Le bat rar, șovăielnic, din pricina oboselii. Dar ele nu mai trec prin urechea lui Tem, ca și cum vâlmășagul din gândurile lui le-ar împinge mereu afară.

În sfârșit, ieșirea.

Comandantul își adună ultimele forțe ca să-și accelereze fuga. Îi era-frică să nu se închidă și această ultimă trapă. Sări de departe și pluti ca o pasăre, datorită greutateii scăzute. Scăpase. Căzu, lovindu-și mâna stângă de pietrele împrăștiate în jur. Însă durerea

n-o mai simți, într-atât îi ardea întreg pieptul, la fiecare respirație.

Im lu înaintase repede, nefiind oprită de nimic. Cum se văzu afară, sări din vehicul, fără a o mai lua pe Ao, ca să poată fugi nestânjenită. Mai voia să fie văzută de Tem singură; dacă ar fi continuat să meargă cu vehiculul, soțul ei și-ar fi putut închipui că tot echipajul vine după el și ar fi decolat atunci în cea mai mare grabă.

O mai despărțea de «Loro» doar o îngrămădire înaltă de pietre, când o pală de gaze o lovi în față, trântind-o și aducându-i în auz bubuitul greu al motoarelor atomice. Își strânse pleoapele, îngrozită. Racheta pleca. Vru să se scoale, apoi căzu la loc, chinuindu-se cu un plâns fără lacrimi, care-i înnodase gâtul.

«Loro» se ridică vertical, dar nu mult, luând repede o direcție oblică, spre Orit. Steaua lor nu se vedea de aici. Orizontul era umplut doar de marginea nefiresc lătită a Galaxiei.

Pleoapele lui lu coborâră iar.

Într-un târziu, casca ei lipită de sol vibră ușor, de la un zgomot nedefinit. Crezu că i se pare. Dar o mână îi cuprinse umărul și i-l scutură fără vlagă

Era Tem.

— Tu...

— Ultima posibilitate... Ne-au luat-o...

— Cine e în rachetă?

— Niciunul de-ai noștri...

Tem se lăsă să cadă la pământ. Trăsăturile îi încremeniseră într-o neschimbată expresie de amărăciune.

Atunci... ei?...

— Poate ei... Dar mai degrabă nimeni. Eram aproape de

«Loro». I-am văzut intrarea deschisă. Mi s-a făcut frică... Am alergat... Dinăuntru a sărit o formă ciudată, parcă rotundă... strălucitoare... Un robot! Precis era un robot... Au mai ieșit încă doi. Nu știu unde au dispărut cu toții. Nici nu m-am uitat mai mult după el... Deodată, ușa s-a închis singură... Apoi semnalizatoarele s-au aprins... și «Loro» și-a luat zborul...

— De ce?...

— Ca să nu pot pleca. Roboții... cred, au dus în rachetă un aparat de telecomandă... pe care l-au adaptat tabloului de bord. N-ar fi exclus ca «Loro» să se întoarcă... Dar prea târziu...

Tăcură amândoi, gâfâind încă după fugă. Nu mai aveau ce-și spune.

—Să mergem!... hotărî Tem deodată, ridicându-se cu mișcări țepene. Ne așteaptă ceilalți.

Prima dorință a bărbatului a fost să-și vadă copila. Dar lumina vehiculului nu era prea puternică și de aceea nu-i putu distinge bine fața. Ao dormea, căci nu le simți venirea. Ei intrară, atenți, să n-o trezească.

Mergeau probabil încet; abia după mult timp trecură pe lângă încăperea unde fuseseră cercetați la sosire. Luminile coridorului, aprinse abia de câteva ore, năvăliră înăuntru prin hublouri. Și comandantul se întoarse iar spre fetiță. Privirea îi alunecă în lungul costumului ei și încremeni pe neașteptate. Acul indicator de la rezervorul de oxigen avea o poziție nefirească. Tem nu remarcă la început decât această neobișnuită poziție. Respirația i se opri sub împunsătura fricii.

Indicatorul, la zero, nu mai mișca.

— Iu!

Mama îi urmărise privirea și se chinuia să înțeleagă.

— Iu..

Chipul vânăt al fetei spulbera orice speranță. Ao U, copilul Cosmosului, murise.

Zadarnic stai, Iu, cu ochii larg deschiși. E noapte. Au murit și gândurile, și dorințele, și durerea. Sângele nu mai aleargă cald spre inima ta. E frig și totul s-a cufundat în tăcere. Ba nu! Ao U... Ao U! A strigat cineva tare, asurzitor. Fetița n-aude. Te-ai speriat numai tu, mamă, că strigătul ar putea-o trezi. Însă nici duiosia din glasul tău, nici mângâierile tale fierbinți n-o mai pot îmbuna să-și deschidă pleoapele.

— Orit! Aprinde-te mult, mult. Vino cu razele tale până aici, încălzește-o! Poart-o pe zare și leagăn-o tu! Brațele mele nu mai au putere. Unde e câmpul larg, cu iarba înaltă ce se mișcă în valuri largi și domoale? Tem așaz-o acolo să doarmă, să doarmă. Lângă florile albe, albastre. Când s-o trezi, să se joace cu ele. Tem, unde ești? Nu vezi? Ao pleacă! Plutește în lumina aceea violetă...

Micul scafandru cosmic în care se găsea trupul nemișcat al fetei fusese ridicat de o forță nevăzută. Le atrase atenția numai lumina ce se retrăgea încet, o dată cu sicriul strălucitor; ce altceva mai era acum costumul străveziu al copilului mort?

Alergară în neștire după el. Își vor aminti mai târziu că s-au oprit într-o încăpere albă, cu numeroase aparate, care s-au repezit spre Ao U și au cercetat-o îndelung.

Deodată, coridorul se cufundă în întuneric. Mâinile lor întinse se loviră de un perete neted și rece. Drumul le-a fost închis. Niciodată nu-și vor mai revedea fetița care dormea pentru totdeauna în scafandrul ei cosmic? De ce le-o răpiseră necunoscuții?

Tem To și-a luat soția în brațe. O strânge puternic lângă el.

— Am crezut – murmură femeia – am crezut că numai ea te-ar putea convinge să nu pleci... Oxigenul din rezervor s-a terminat... Am... Din cauza mea...

— Taci... Iu, buna mea Iu... Draga mea Iu, prietena mea Iu... Nu mai plânge...

Pământenii își răscoliseră biblioteca, până să dea peste documentul acela vechi. El vorbea despre întâlnirea strămoșilor de pe Terra cu locuitorii unei planete mai puțin dezvoltate, care, la fel ca Vuunzii acum, credeau că astronauții străini poartă în racheta lor moartea. Departe de așa ceva, spunea documentul, astronauții și-au ajutat prietenii să-și fertilizeze o întinsă parte a planetei, dându-le astfel o primă dovadă că toți cei care au ajuns să colinde stelele nu mai pot fi dușmanii vieții.

Pământenii voiau să-i arate lui Tem, prin acest argument, cât de greșit a judecat el echipajul marii rachete.

Ieșiseră din nava lor cosmică și se grăbeau să traverseze peninsula înecată în vegetație, când li se stinse soarele artificial. Închipuindu-și că s-a întâmplat o defecțiune de ordin tehnic, făcură cale întoarsă, să-și ia costumele de zbor și lanternele.

Echiparea nu ținu mult. Totuși soarele nu se reaprinsese încă, iar îngrijorarea puse stăpânire pe ei. Se făcuse frig; vânturi repezi ridicau apa în valuri și scuturau palmierii plăpânzi. Oamenii se grăbeau, dar absența luminii și îndârjirea elementelor dezlănțuite le îngreuna mersul. Cât timp trecură printre copaci, drumul le-a fost ceva mai ușor. Pe țărm, vântul îi împinse înapoi, aruncându-le trâmbe de nisip peste coifuri. Petele de lumină ale farurilor deveniseră atât de instabile, încât numai cunoașterea împrejurimilor îi ajută

să se descurce în întunericul dușmănos.

Alături, la Vuunzi, în „Oaza Soarelui”, domnea o beznă parcă și mai deplină, curenți de aer mai puternici și mai reci. Zăpada de dincolo de munți se apropiase, desigur, până spre mijlocul câmpiei.

Așadar, lucrurile stăteau mult mai prost decât crezuseră. Nicio defecțiune funcțională n-ar fi putut lua asemenea proporții, care să pună în primejdie însăși existența formelor de viață din cele două cavități. Oare Tem să fi avut dreptate? Necunoscuții vor să-i nimicească și pe ei, o dată cu Vuundo? Acum, după ce le puseseră la dispoziție toate cele necesare vieții?

Pe coridor era tot întuneric, dar atmosfera nu dispăruse.

În sala ecranelor, Voa și Ro căutau ieșirea, hotărâți să-și găsească prietenii. Și ecranele se stinseseră toate. Fiindcă nu aveau costumele ermetice, Pământeni îi lăsară acolo, după ce le-au comunicat grăbiți ultimele evenimente. Apoi se împărțiră pe cele trei coridoare ce se întâlneau în apropierea sălii.

Tamara Moon îi descoperi pe Vuunzi după câțiva pași. Erau Ena, Iu și Tem.

Stăteau în întuneric. Tem și-i simțea aproape; își mișca, uneori brațele pentru a le atinge umerii, genunchii, și a se convinge că nu mai e sigur. Arareori auzea în cască, un suspin rătăcit al lui Iu. Avea nevoie să gândească, pentru a umple cu ceva prăpastia inimii lui, căci altfel și-ar fi pierdut mintea cu totul.

Moartea a lovit-o pe Ao U. Dar n-a plecat. Stăruie aici printre ei și pândește. Laolaltă cu Ao, parcă a murit întreaga astronavă.

Auzi că Adal își scoate casca și tușește încet. Privi în

direcția lui și zări un firicel de lumină ce-i cădea pe față, probabil din lanterna fixată la costum.

Vântul îndrăgise noaptea căzută pe neașteptate și suiera tot mai ascutit, hălăduind de colo-colo. Oare Dal Adal aflate ceva? Pe semne că da. Chipul i se înăsprise brusc, și acum, nemișcat, părea dăltuit în piatră.

„Nu! Iși spunea Pământeianul – cerul nu era albastru și limpede, florile n-aveau potirele deschise și parfumul lor nu ametea. Orit se pitise undeva, după plapuma rece a norilor. Dar tu, Im Iu, erai tânără atunci. Tem la fel. Când ai știut că-l iubești? N-ai să poți răspunde niciodată. Poate știai dintotdeauna.

Farmecul primei iubiri... La început ți-a fost dor numai de privirile sale. Nu te încumetai să crezi că mâna lui ar putea să-ți mângâie părul, și umerii, și brațele. Și de fapt când te-o fi mângâiat prima oară? Era dimineată? Unde s-a întâmplat asta? Și atunci pulberea de zăpadă, învârtită de vânt, biciuia depărtările? Erați singuri, pe câmpia întinsă. Te-a cuprins în brațe și ți-a sărutat ochii, și obraji, și gâtul, și degetele înghețate.

Pieriseră luminile în molcomă ameteală.

Era fericirea, Im Iu! Fericirea care alungă ura, care iartă dușmanul, care întinde pânzele visării.

A doua zi știați că moartea poate fi învinsă, că imposibilul este posibil, că puteți dăruia orice, fără să cereți nimic în schimb

Dar acum, când micuța Ao U nu mai este, cum puteți umple golul căzut între voi? Cum pot veni eu sau altul cu niște biete cuvinte să vă mângâiem? Din voi a țâșnit flacăra vieții și mai pâlpâie încă văpaia ei, dar amintirea primului vostru copil nu va pieri niciodată.”

Adal, care trăise în aceste câteva clipe toată tragedia celor doi, se apropie încet de Tem și-i strânse brațul cu

putere. Apoi rosti mai mult ca pentru sine:

— Plângi, Tem! Plângi! Nu uita că întâi suntem oameni.

Furtuna nu-și domolise forțele. Vântul se opintea din răsputeri, ca și când ar fi vrut să le dărâme locuința. Dinspre lac răzbăteau în răstimpuri mugetele valurilor rostogolite pe țărm. Era tot mai frig.

„Biata Im Iu! Biata Iu!”

Pentru a câta oară repeta Tamara aceste cuvinte? Știa că Iu suferă și mai mult datorită împrejurărilor în care a murit fetița, convinsă fiind că ea a ucis-o. Era însă adevărat? Putea fi acuzată de asta? Desigur că nu.

Dar dispariția fetei! Ce-au urmărit necunoscuții? S-o readucă la viață? Și oare nu în acel moment a început furtuna? Luminile nu s-au stins tot atunci?

Tamarei i se făcu frică. Ar fi vrut să-și limpezească temerile. Poate există o legătură între moartea copilului și bezna asta venită pe neașteptate, vaietul vântului și frigul îngrijorător ce se simțea din plin. Unde era Victor? Fata își roti privirile, dar nu-l zări. În schimb îi atrase atenția Ro. Bărbatul se plimba foarte agitat. O singură clipă se opri, privi spre Tem, după care își reluă mersul.

Este exclus, se frământa Ro, ca sfârșitul tragic al fetei să nu fi atras atenția necunoscuților de pe rachetă, în consecință, după toate probabilitățile, ei încercaseră să-i dea un ajutor. Interveniseră prea târziu?... Descumpănit, Em Ro se lăsă furat din nou de evenimentele petrecute cu puțin timp în urmă... Părinții gonesc după sicriul care este oprit din loc în loc. Probabil prin secții medicale diferite. Intervențiile se dovedesc infructuoase. Constatare finală: fetița nu mai poate fi readusă la viață! Iar mașinile aveau un scop esențial: să sprijine viața, să ocrotească ființele raționale aflate la bord... Moartea copilului luase prin surprindere întregul complex

cibernetice. Dereglările apărute ulterior confirmau această ipoteză. Stingerea luminilor, furtunile, frigul... Oare constructorii nu se gândiseră la așa ceva? Creierul electronic rezolva miliarde de probleme pe secundă, însă niciuna nu mai avea drept rezultat învierea fetei... Prin urmare, în programarea mașinilor, fenomenul morții nu *fusesse inclus în* calcul! Ciudat Se profila astfel o contradicție fundamentală, fie de logică, fie de conștiință, o conștiință stranie pe care marea navă o poseda fără doar și poate! Dar dacă mașinile nu stinseră cum să *reacționeze* în această derutantă întâlnire cu moartea, însemna că fenomenul morții nici *nu exista* în programul lor. Deci și rachetele expediate spre Vuundo... Să fi existat aici un sens ascuns pe care intuiția pământenilor nu-l descoperise? Un sens care până și lui Tem îi scăpa?

— Dar dacă rachetele îl vor ajuta pe Vuundo?

Em Ro vorbise în șoaptă, ca pentru sine.

— Să-l ajute... răspunse Adal, tot pe șoptite. Putem verifica, cercetând planeta. Dacă nu vor avea loc explozii, poate că...

Fugi spre ușă, fără a mai controla dacă e urmat. Îi ajunse din spate strigătul lui Ro:

— Ce vrei să le spunem?

Și centrul de comandă avea luminile stinse. Farurile se reflectară pe carcasă, deformate în lungul muchiilor prelungi.

— De ce s-a oprit?

Adal așteptase întrebarea, dar nu de la Ro.

— Fiindcă a murit Ao U. Și ei sunt surprinși... Nu știu cum să procedeze de acum înainte...

— Straniu se comportă echipajul acestui Doando, murmură comandantul.

— Doando... Asta înseamnă, dacă nu mă-nșel, „viață

fără viață”?! — Glasul lui Adal părea cel obișnuit. — Tem... Eu aș vrea... Și să-i întrebăm și pe ceilalți... Aș vrea ca tu să hotărăști... cu soția ta...

— Ce?

Adal nu răspunse. Căuta, cu raza lanternei, un lucru pe care Vuunzii nu-l putură ghici. După puțină vreme își stinse farul. Aștepta.

Em se așază de-a dreptul pe jos. Privi spre lumina comandantului și observă că tremură. Înțelesese dorința Pământeanului. Numai la cererea lui Tem astronava se va reînsufleți. Astfel vor începe să funcționeze și ecranele prin care îl vor putea urmări pe Vuundo.

— Crezi că nava s-a oprit fiindcă îmi așteaptă hotărârea?

— Nu uita... pe Ao U și deruta lor, Tem!

— Altfel va fi zădărnicită întreaga misiune a acestor cosmonauți, interveni Ro cu argumentele dinainte ale Tamarei Moon.

— Înseamnă că ei apără viața... deduse Tem, fără a lua în seamă intervenția celui alt.

Apoi tăcu.

— Vom rămâne, așadar, aici... murmură Ro.

— Dar nu prizonieri! spuse pripit Adal. Nu prizonieri! Ei ne țin pentru a ne arăta totul. Ne vor povesti de unde vin și pentru ce. Poate au și nevoie de ajutorul nostru...

— Înseamnă că ei apără viața! repetă Tem, ca pentru a se obișnui cu acest adevăr, nebănuit până atunci. Au vrut s-o învie pe Ao...

— Așteaptă hotărârea noastră, continuă Adal. Într-un fel, se supun nouă. Iar noi așteptăm hotărârea ta, prietene Tem. Vrei să plecăm spre Vuundo?

Comandantul se gândea la Im Iu și la faptul că din pricina lui murise fetița. Fiindcă slăbiciunea sa îl

subjugase panicii stârnite de Voa, amorțindu-i rațiunea.

— De ce trebuie plătit totul?...

Ro se sculă de jos și începu să se plimbe. Îi era milă de Tem.

— Frate... fratele meu...

Adal cuprinse umerii comandantului, strângându-l din toate puterile la piept. Tem încercă să-și lase capul pe umărul Pământeanului, însă casca îi era prinsă rigid la costum și nu putu decât să-și rezeme fruntea de transparența ei rece și umedă.

Adal îi simți tremurul trupului. Îl lăsă din brațe. Iar Tem păși încet spre centrul de comandă, pe care lămpile îl scoteau din beznă.

— Dacă și vouă...

Se opri, neștiind ce să spună. Nu-i plăcea întunericul. Oare asta?

— Aș vrea să nu mai fie... să faceți...

Își strânse dinții în ciudat. Întunericul îi amintea de fața învinețită a lui. Ao.

— Lumină! strigă puternic. Lumină!

Și imediat își strânse pleoapele, izbit în ochi de revărsarea alb-albăstrie ce izvorî de pretutindeni. Așa, cu ochii închiși, parcă simțind pe față căldura luminii binefăcătoare, continuă încet, dar sigur:

— Să plecăm... Mai departe, unde vreți să ne duceți voi. Nu vă opriți aici... pentru mine. Și... Eu vă dau dezlegarea...

Urmă o clipă de liniște. Luminile marelui automat prinseseră să se aprindă una după alta. O dată cu ele, se făcu auzit și zumzetul slab, de existența căruia astronautii aflaseră abia cu puțin înainte, când el încetase. Erau probabil motoarele nevăzute ale navei.

Partea a II-a

VISUL COLINDĂ STELELE

X. SINGURA STEA

CÂND DOANDO se aflase departe, pulberile stelare ale Galaxiei vor fi părut nori de argint, iradiind efluvii luminoase. Cu cât se apropia însă, grăuntele de lumină deveneau tot mai clare, răsărind din ceața învăpăiată.

Treceau pe lângă cele dintâi stele.

În dreapta ecranului stăruia, micșorându-se, constelația periferică în care se afla Vuundo. Orit se mai distingea încă. Tăcuți, cei de pe «Loro» își luau rămas bun de la planeta natală. Rachetele lui Doando vor fi ajuns de mult acolo, totuși nicio explozie nu fusese observată. Faptul acesta a mai liniștit încordarea lui Tem, lăsându-l doar cu gândurile triste. Se temea pentru soția lui.

Im lu era indiferentă. Doar în ochii ei mari se mistuiau focuri a căror sclipire, mai mult decât ceilalți, o simțea Tem. Durerea mamei trăia în cearcănele de sub ochi și în brațele căzute inert de-a lungul trupului. Mânca puțin și, adeseori, rămânea ore întregi în picioare, ascultând nemișcată ceva doar de ea auzit. Atunci din gânduri lua naștere, poate, un gândurit subțirel, ca o chemare.

Iar acum, patima cu care sorbea luminița roșiatică a lui Orit ar fi îngrijorat pe oricine. Cu trupul aplecat, cu mâna întinsă, părea gata să smulgă picătura aceea de aur și să și-o agațe de costum, lângă inimă. Ce fetiță va mai asculta basmele mamei?... A fost odată o astronavă mare-mare, construită de niște oameni necunoscuți,

departe, peste nouă ceruri și nouă Galaxii. Și noi i-am dat numele Doando, fiindcă pe ea nu se arăta nicio ființă. S-a pornit să colinde spațiile, ca un vis. Acolo, pe ea, s-a născut o fetiță: Ao U.

Iu își duse mâna la ochi, clătinându-se. Va ajunge vreodată numele tău la Vuundo, Ao?

Pe ecran, imaginea lunecase în urmă. În curând avea să dispară. Iu își ridică încet brațul. La fel Tem. Apoi Ro, Ena, Voa. Rămâi cu bine, Vuundo! Fii tăi vor izbuti să ajungă mai departe ca noi. Iar de nu ne vom mai revedea, fie ca în timpul luptei lor pentru viață să-și amintească de «Loro». Cu bine!

— Trecem la mai puțin de o sută de milioane de kilometri de prima stea.

Vocea lui Dal Adal păstra încă emoția scenei la care asistase. Inflexiunile ei joase și blânde erau însă un îndemn pentru revenirea la realitate. Vuunzii se despărțiră greu de ecran, dar iată că acum în fața lor strălucea feeric un soare nou. Îi reprimeea, prin el, Galaxia.

— Propun să-l trecem pe harta astrală cu numele de Soarele Speranței! zise Alvarez.

— Stea tânără! constată Tamara Moon, ca un răspuns. Face parte din clasa B.

Strălucirea alb-albăstruie a acesteia avea o neasemuită frumusețe. Poate și pentru că era atât de izolată aici, în periferia sistemului galactic.

încotro gonia Doando nebunește?

*

Tamara dormise câteva ceasuri bune, când un vis straniu veni să-i tulbure somnul. Se trezi transpirată, cu

răsufierea grea, parcă ar fi alergat.

Căzuse, în vis, printre stele. Nu avea senzația căderii, ci a frigului care i se strecura tot mai repede în scafandru cosmic. Singurătatea și tăcerea din jur o înfricoșau. Încercă, disperată, să-și schimbe direcția, cu picioarele și brațele, cum fac parașutiștii, dar nu reuși. Cădea întruna, și stelele prin apropierea cărora trecea nu o încălzeau, ca și când colosalele efervescente nucleare n-ar mai fi produs calorii.

Voi să strige după ajutor, dar își dădu seama că e absurd și inutil. Cine ar fi auzit-o? Nici nu-și mai amintea cum ajunsese acolo. Ba nu! Călătorise cu o rachetă. Dar bărbatul acela o gonise. O aruncase, pur și simplu, peste bord. Dal Adal. Fiindcă îl iubea de mult, încă de când era o copilă, încă de când...

Și l-a luat de mână, spunându-i tot. Trebuia să-i spună odată și-odată, dacă el nu era în stare să vadă. Așa s-a întâmplat. După mărturisirea ei, comandantul se înfuriase și astfel s-a trezit Tamara în spațiul cosmic, singură, singură!

Fata zâmbi de visul ei. În cabină se răsucea un fir de lumină pe sub ușa ce da în coridor. Oare Adal a visat-o vreodată? Își strecură palmele sub cap și rămase așa, cu fața în sus și ochii deschiși. Pieptul i se ridica și cobora egal în ritmul respirației.

„De când îl iubesc?” își spuse deodată.

Mai avea câteva luni până să termine Institutul de Cosmonautică. Evenimentul cel mai de seamă al vremii era întoarcerea expediției „Lumen 8”. După aproape zece ani de cercetări cosmice, racheta se întorcea cu bine pe „Terra V”.

Graviplanul i-a dus pe delegați la cosmodromul pavoizat sărbătorește. Venise multă lume și aproape toți

supraviețuitorii vechii generații de cosmonauți, care-i aduseseră pe coloniștii planetei. Scormoneau cu privirea înaltul de cleștar, în căutarea gigantului argintiu ce avea să aterizeze la mulți kilometri de ei. Pe Tamara o copleșise o emoție nouă, pe care n-o mai încercase niciodată. Îi aștepta pe astronavigatori ca pe niște rude, cu toate că trebuia să mai treacă un timp până să fie primită în familia lor. Poate era la mijloc și tinerețea ei: nu împlinise încă 22 de ani.

Se întreba, la un moment dat, dacă cei din „Lumen 8” mai seamănă cu ceilalți; într-atât îi preschimbase imaginația sa, asemănându-i cu eroii mitici, atleți frumoși, a căror vigoare este dublată de o vastă cultură. Era poate firesc, întrucât cei din noua generație, primii născuți pe „Terra V” nu-i văzuseră la plecare, ci doar auziseră de dânșii.

Obrajii Tamarei ardeau, și o dureau ochii tot sfredelind zările. În sfârșit, astronava a apărut și tot ce a urmat se petrecu foarte repede. Punctul strălucitor se transformă sub ochii privitorilor într-un corp fuziform. Au început să strige cu toții, și ovațiile lor dominau zgomotul șuierător al motoarelor. „Lumen 8” ateriză, cam la cinci kilometri. Echipajul, patru bărbați și o femeie, veni cu un graviplan decapotabil. Atunci l-a văzut fata pe Adal. Stătea în picioare, lângă parbriz, înalt și puternic, cu un zâmbet ce-i însorea fața. Ridicase, ca și ceilalți, mâinile, răspunzând ovațiilor frenetice. Tamara era în primele rânduri, și când mașina s-a oprit, a alergat la el cu buchetul de flori strâns cu amândouă mâinile.

El a sărit greoi pe pământ, dezobișnuit cu gravitația.

— Cum te cheamă? a întrebat-o.

— Tamara. Sunt... ca și dumneavoastră, cosmonaut.

Când i-a luat florile, a știut că o va săruta. Aștepta să-i

răcorească obrajii cu buzele lui, dar ele erau mai fierbinți încă decât chipul fetei.

— Foarte bine, Tamara! a strigat peste capetele celor care îi și despărțiseră. Ea nu știe nici acum dacă pentru florile, oferite, sau pentru profesia ei de cosmonaut, sau fiindcă o sărutase.

A plecat de acolo cea din urmă, când pe întregul cosmodrom nu se mai afla decât silueta navei, profilată pe cer.

Mai târziu s-au întâlnit din nou, când Adal le-a vizitat școala. I se propusese un post de profesor, dar el a refuzat, motivând că nu are aptitudini pentru asta. A vorbit cu Tamara despre expediția în afara Galaxiei, ce se proiecta încă de la sosirea lui. Apoi a chemat-o să-i dăruie un bust al ei, lucrat din memorie. I-a spus să aștepte vești pe care i le va trimite cu siguranță.

Au trecut aproape doi ani. Pregătirile zborului extragalactic se apropiau de sfârșit, când, într-o bună zi, a fost chemată la președintele Comisiei de Astronautică, Fore Pitt, care-i fusese profesor de nucleomecanică la Institut.

— Tamara, îi spuse el, Dal Adal, comandantul expediției cosmice „Extragalactic 1” te-a propus pentru echipajul acestei expediții. În afară de tine mai participă Victor Alvarez care a călătorit cu „Lumen 8”.

— Eu?!... a exclamat.

— Adal s-a interesat de rezultatele tale la Institut. Te-am sprijinit din toată inima. Doar ai fost printre cei mai buni studenți.

— Dar eu nu cred că s-ar putea... a bâiguit, neștiind cum să-și clarifice gândurile.

Pitt izbucni într-un râs sănătos.

— Deci n-am fost greșit informați, Tamara! Îl iubești pe

fostul tău profesor, pe Adal.

A roșit toată.

— Nu te alarma și nu-ți, pierde cumpătul. De la noi, el n-a aflat nimic. Să știi că dragostea nu va, fi o piedica în calea cercetărilor voastre. E singurul lucru care te face să ai rezerve?

— Da...

— Fii sigură că nu se va întâmpla nimic rău. Noi toți am fost de acord cu asta. Acum altceva... Președintele îi cunoștea timiditatea, de aceea zâmbi, privind-o într-un fel nedefinit. Trebuie ca și Adal să afle ce simți pentru el. Probabil acest lucru se va petrece în timpul zborului. Ascultă-mi sfatul, căci sunt de trei ori mai bătrân decât dumneata. Nu i-o spune înainte să te cunoască cum trebuie. Lasă-l să te prețuiască întâi ca astronaut. În ochii lui, asta e una dintre cele mai înalte calități. Apoi cucerește-l pas cu pas, așa cum veți cuceri spațiile cosmice, confundându-vă cu ele și făcându-le astfel familiare... Fiindcă viitorul tău comandant este un om excepțional, din toate punctele de vedere. Nu trebuie să uiți asta nicio clipă, dacă vrei să te bucuri de dragostea lui. Tamara zâmbi, înduioșată. Apoi, istovită parcă de toate aceste amintiri, adormi din nou, atât de profund, că Victor nu reuși s-o trezească prin radio, ci trebui să bată insistent la ușă.

— Poftim?... Ce e? mormăi fata, somnoroasă.

— Hai, nu te scoli? răsuna glasul înfundat al tânărului. De când dormi, am traversat Galaxia!

— Îndată, îndată! râse ea sărind din pat. Ce program și ce itinerar s-au stabilit?

— Deocamdată nu mergem încă la teatru! glumi el și se auzi cum se reazemă cu umărul de perete. Cercetăm coridorul cel mare. A fost deblocat ieri. Poate diseară,

dacă vom fi cuminți, Adal ne va duce totuși acolo.

— Unde acolo?

— La teatru!... Haide mai iute! Ne așteaptă ceilalți...

Hotărâseră să se adune lângă turnul galben, acolo unde după anticamera ce da în sala centrului de comandă, se deschidea marele tunel, larg și înalt, ce cobora în pantă ușoară. În stânga se afla o nouă încăpere, adăpostind o calotă sferică, verticală și convexă, ca un scut foarte bombat, lipit de perete. Încercaseră printr-o incursiune pe jos să vadă unde duce tunelul cel larg, acum deblocat, dar după vreo oră de mers se lăsaseră păgubași, hotărând să reia cercetările cu ajutorul unui vehicul.

Într-adevăr, Tamara și Victor erau așteptați.

— După cum se vede, gazdele noastre nu mai sunt darnice! remarcă Em Ro, după ce răspunse la salutul celor doi pământeni. Ai mei se așteptau să găsească la intrarea în tunel un mijloc de locomoție cu care să ne deplasăm mai departe decât cu vehiculul celălalt. S-au înșelat. Pesemne că astronava și-a epuizat resursele.

— Sau ceilalți vor să ne pedepsească pentru veșnica noastră ironie și să dovedească ce rău ne va fi dacă nu ne mai ajută! comentă Alvarez.

— Ia stai, ia stai! îl întrerupse Adal pe tânăr, fulgerat de un gând. Poate găsim ceva în camera aceea de lângă tunel... Să mergem acolo!

Spre surprinderea tuturor, de cum intrară, scutul bombat de lângă perete alunecă lateral, descoperind o deschidere. Victor se repezi primul și pătrunse în ea. În raza farului, descoperi un interior confortabil, cu fotolii galbene și un mic tablou de comandă. De cum intră, mai multe lămpi se aprinseră în plafonul noului vehicul.

— Se pare că totuși nu ne-am înșelat! zise Victor

malitios, către Ro.

Savantul mormăi un „asta nu-i mare lucru”.

— Veniți înăuntru! curmă Adal conflictul.

Cosmonauții se așezară, și îndată le răsună în auz un șuierat subțirel. Tem, care era cel mai aproape de sursa sonoră, întinse mâna și simți suflul rece al generatorului de oxigen.

— A și, intrat în funcțiune, constată comandantul lui «Loro». Și ce căldură plăcută! Parcă am fi intrat în casă după un drum lung prin viscol.

— Iată, se vede și tunelul, le arată Alvarez, după ce, prin intermediul unui alt buton, deschise obloanele de pe hublouri. Tem, condu-ne tu!

Vuundul mulțumi și trecu lângă pupitru, mângâindu-l încet. Încerca din nou senzația specifică din pragul descoperirilor emoționante.

Porniră. În scurt timp, lăsaseră în urmă sectorul luminat al coridorului. Vehiculul nu avea motor, nu simțiră vibrațiile, nici zgomotul care trădează prezența inimii oricărei mașini. Alunecau fulgerător prin culoar, cu ajutorul unui tren de rulare ce se vedea prin podeaua străvezie. Tem aprinse farurile; trei conuri albăstrii se înfipseră în beznă marelui gang. Două panglici metalice sclipeau lateral în lungul întregului traseu, părând că aleargă o dată cu pasagerii.

— Sistemul de propulsie? îl întrebă Vasca pe Ro.

— Motorul lipsește, răspunse acesta. Înclinarea coridorului care, o vezi, e tot mai accentuată, nu ne poate imprima, totuși, această viteză.

— Desigur! interveni Tamara. Mergem cu peste 300 de kilometri pe oră.

— Deci se acționează asupra noastră din afară. Probabil printr-un sistem magnetic sau gravitațional.

— Așa cred, zise și Adal. Iar noi telecomandăm din vehicul pornirea și oprirea întregii instalații.

Se așternu tăcerea. Trecură pe lângă trei rânduri de portiere groase, apucând să mai observe cum se închid în urma lor. Susurul mașinii în mers slăbi, ceea ce însemna că de aci încolo nu mai există atmosferă.

Ena sta în fundul vehiculului, lângă Iu și îi privea trăsăturile asprite de durere. Gândi că era mai mult o tristețe, atât de copleșitoare încât, cu toate eforturile mamei de a și-o stăpâni, răzbătea totuși prin ochi și prin colțurile căzute ale gurii. Ena îi atinse brațul, cu un gest proteguitor, care o surprinse și pe ea, căci simțea prima dată nevoia să ocrotească pe cineva. Iu îi răspunse cu o umbră de surâs.

Moartea lui Ao U declanșase în conștiința fetei care-l iubea pe Tem o adevărată furtună binefăcătoare. Din toate răzbătea mereu o undă de mulțumire ascunsă... Pentru că nu-și mărturisise simțămintele față de comandant, reușind astfel să nu întineze cu nimic demnitatea acestuia de soț și de om. Îi veni un gând fugar, că numai caracterele mari pot renunța la fericire, dacă aceasta e obținută cu prețul înjosirii altora. Dar își goni gândul înciudată zâmbind înăuntrul ei, ca de o absurditate. Trebuia să-i spună lui Iu de acest chin, ca să n-o mai apese taina și ca Iu să știe că niciodată, niciodată nu va cuteza să-l înjosească pe Tem.

— Iu...

— Te ascult, Ena.

— Vreau să-ți mărturisesc de mult o taină a mea. Dar n-am făcut-o încă, fiincă... adică...

Iu surâse iar, cu multă înțelegere. Mângâie degetele crispate ale fetei.

— Dacă asta era, n-are rost să te zbuciumi.

— Eu...

— Știu. De mult, de când tot vrei tu să-mi spui și nu cutezi, fiindcă în ultimă instanță nici nu ai ce-mi spune.

Ena îi strânse brațul, cu mâna fierbinte.

— Iu... draga mea! Știai?! Dar niciodată, niciodată n-am cutezat...

— Și asta, o știu...

O culcă la pieptul ei. În suflet i se strecura acum o fărâmbă din liniștea prin care colindau în tunel.

Ro încerca să se concentreze asupra drumului, însă prima oară nu reuși. Îl zguduise pieirea fetei. Era pentru el ceva nou zbuciumul acesta, mai ales că îl readucea brutal în frământările vieții cotidiene, pe care în cursul căderii între Galaxii o uitase. Și lovitura neașteptată a morții îl făcuse să-și piardă încrederea în echipajul astronavei.

Pe de altă parte, în ultimele zile, Ro își dăduse seama că e slab, că singurătatea lui nu mai constituie un refugiu pentru meditație, ci o apăsare continuă. Privi pe furiș către Voa și văzu că și ea îl privește. Iar Voa tresări, înfiorată. Obrajii i se împurpurară brusc.

„Viața nu e o sumă aritmetică, nicio înșiruire de simboluri pe care s-o rezolvi cu o cheie specială numită formulă! „ își aminti Ro. Fraza i-o spusese Voa ieri; tocmai ea i-o spusese, Voa, căreia viața îi răpise încrederea în oameni.

Pe Adal, ochii Tamarei îl urmăreau discret, și ea observă la comandantul său o oarecare descumpănire. Tăcut și încruntat, Adal scruta pe îndelete chipurile tovarășilor de drum, voind parcă să capteze și să le pătrundă orice gând.,

Născut pe o astronavă, trăise cercetând nopțile fără capăt ale cerului galactic. La fel cu foarte mulți navigatori

cosmici, rămăsese pe „Terra V” doar între două zboruri. Dar se deosebea de ei printr-o lungă și întortocheată evoluție psihică.

S-a spus deseori, și pe bună dreptate, că asemenea oameni sunt altfel decât cei care-și duc viața pe o planetă. Într-adevăr, pentru mari intervale de timp, ei sunt smulși vieții sociale a planetei și închiși într-un microcosm care să-i apere de amenințările macrocosmului. Puțini rămân cei care se pot sustrage monotoniei anilor de drum, dar și mai puțini cei care izbutesc s-o înfrângă. Adal fusese o vreme în pragul prăbușirii psihice. Poate că nimeni nu fusese încercat ca el de atâtea slăbiciuni omenеști. De aceea înțelegea ca nimeni altul frământările colegilor lui și se temea, neștiind cât de departe i-a dus maladia drumului sideral.

— Ne-am oprit! anunță Tem. Aparatul nu se mai supune comenzilor. Au trecut cam două ore și jumătate după timpul pământean. Deci am parcurs peste 700 de kilometri.

Lumina celor trei faruri se mistuia într-o beznă de nepătruns. Tunelul se termina aici. În acel moment, un corp albicios coborî de sus și se opri înaintea lor. Vehiculul porni foarte încet și se opri cu un șoc lângă acel corp. Farurile se stinseră, dar o lumină venită din afară ajunsese până la ei.

— Căștile! porunci scurt Adal. Victor și dumneata, Ro, vă rog cercetați unde suntem.

Cei doi intrară pe rând în minuscula cameră-ecluză.

— Ce este? se interesă Voa, prin intermediul radioului.

— Și în afara vehiculului e aer! bodogăni Ro. Te și enervează, ba e atmosferă, ba nu e! Când pleci cu scafandrul, ți-o servesc numaidecât. Dar încearcă să pleci fără el, că te și asfixiază! Ne aflăm într-o încăpere

semisferică. Hai mai departe, Victor! Lumina vine din plafonul boltit.

— O scară! se auzi Alvarez. Ro, Pământenii au un proverb: nemulțumitului i se ia darul. Ai priceput? Aha! Ce mare e! O sală elipsoidală, cu scaune multe. Caută comutatorul, Ro! Farurile noastre nu ne permit să vedem bine.

— L-am găsit. Gata! anunță Vuundul, cu glas mai domolit.

Astronauții, îngrămădiți lângă hubloul vehiculului, fură orbiți de lumina intensă care trecu prin trapa din capul scărilor.

— Cred că e o rachetă. Veniți!

Își luară căștile sub braț și ieșiră în camera emisferică.

— Da, e o rachetă! confirmă Ro. Am ajuns în extremitatea ei.

Urcară scara până în sala fotoliilor, pe care o cercetară amănunțit. Prin pereți, vedeau capătul tunelului pe unde veniseră, deci racheta era străvezie.

Nici tablou de comandă, nici ferestre. Adal, intrat ultimul, închise ușa.

— Așteptăm!

Ca și când acesta ar fi fost semnalul, vehiculul porni. Umbra tunelului dispăru în noapte. Apoi zborul se accelerează, apăsându-i puternic în scaune. Dar imediat după încetarea accelerării, simțiră cum greutatea lor, și așa redusă pe Doando, se micșorase încă mai mult.

— Niciun zgomot. Nici aici nu există vreun motor??

— E, probabil, la mijloc același sistem care ne-a purtat prin coridor. Numai că trebuie să fie câmpuri gravifice. Ne atrag, ne resping și... zburăm! zise Adal gânditor.

— În afara lui Doando? întrebă Ena.

— Cum în afară? Am vedea stelele. Înaintăm în interior,

într-un gol ale cărui dimensiuni nu se pot bănuî deocamdată! interveni Voa.

— Așa e. Dar ce rost are? zise și Tem.

— Depinde de mărimea lui! răspunse Adal. Oare cu ce viteză mergem? Un gol în mijlocul lui Doando... Curios! Trebuie că e imens, de vreme ce, pentru a-l străbate, echipajul nevăzut ne-a pus o rachetă la dispoziție. Cu ce rost? Ca Doando să fie mai ușor? Cred că are câteva sute, dacă nu chiar mii de kilometri.

— Mii de kilometri? N-ar fi bine, pentru verificare, să încercăm un zbor la suprafață cu „Extragalactic”-ul nostru? propuse Tamara.

— Să știi că ai dreptate! o privi Adal, admirativ. Putem ieși cu „Extragalactic” din „Noua Arcadie”, cerând acest lucru centrului de comandă.

Trecuse mai bine de o oră de la îmbarcarea pe rachetă, când luminița aceea albăstruie licări în stânga lor. Părea o stea de mărimea a șasea.

— O stea, în sfârșit! strigă Vasca.

— Priviți, o ajungem din urmă! le arătă Iu, cuprinsă de o tulburare ciudată. O stea...

Lumina se mărea mereu și simțiră că racheta virează în direcția ei, sporindu-și temporar viteza.

— Singura stea... repetă Im Iu, și o înfiorare îi străbătu pe toți, creată de șoapta ei sau de zborul lor neobișnuit.

Și punctul luminos se afla în mișcare. Nava se apropia tot mai mult de el. În curând...

Nu! Nu e ea! Și totuși...

Era scafandrul lui Ao U. Un bob de lumină își, revărsă argintul pe o față de păpușă, nefiresc de albă. Fetița părea că doarme. Cu chipul destins, decongestionat, cu o liniște pe care numai moartea a putut-o răspândi pe trăsăturile-i crude.

— Singura stea...

Respirația mamei se înecă.

— Ao! strigă ea deznădăjduită. Mica mea floare de gheată...

Își aruncă brațele după fetiță, și degetele i se loviră sălbatic de peretele străveziu. Gemu și-și strânse pleoapele, să nu mai vadă. Racheta își mări brusc viteza, până ce picătura de argint pieri, înghițită lacom de întunericul vid.

Racheta se întoarse grabnic la punctul de plecare, ca și cum gazdele ar fi intuit starea de spirit a cosmonauților, lipsa subită de interes pentru zborul acesta care le biciuise durerea.

Părăsiră racheta pe rând, înstrăinați de tot ce-i înconjură. Și deodată, așa cum pluteau imponderabil în noaptea marelui gol, Ro se răsuci spre Adal, fulgerat de un gând care-l înfiorase.

— De ce ne-au arătat-o? izbucni el. De ce-și bat joc de noi? De ce ne obligă să asistăm la toate actele lor criminale? Prietene, în ciuda optimismului vostru, acum cred că Vuundo a fost ucis, ca și Ao U. Nu prin explozii nucleare pe care să le fi putut vedea de aici. Moartea are o sută de forme. Poate l-au asfixiat cu bioxid de carbon, ori l-au înghețat cu totul.

Victor nu mai glumi la auzul acestei ipoteze. Nici ceilalți nu încercaseră să-l contrazică, ci doar priveau împietriți, pe jumătate convinși că așa trebuie să fie.

— Și nu-i doar atât! continuă Vuundul, coborând vocea. Dacă au ucis planeta noastră, e foarte probabil că vor proceda la fel și cu ale voastre. Înțelegeți?

— Cum? Cu Pământul? strigă Tamara.

Dar Ro nu-i răspunse. Golul păru că-și strânge în jurul lor pereții nevăzuți, ca o capcană.

— Da, șopti Alvarez, dacă l-au distrus pe Vuundo logic ar fi...

— Iar noi să fim martori. Și după aceea, închise în capsule vidate, cadavrele noastre, ca și al lui Ao U, să ia drumul Galaxiei de unde vin străinii, ca dovadă că și-au îndeplinit misiunea. Iată de ce nu s-au arătat, de ce rămân muți la insistențele noastre de a-i vedea! argumentă Ro. Poate că vor începe cu una dintre planetele abia populate, de pildă cu „Terra V”. Poate cu însuși Pământul vostru de baștină.

— Cum? Cu Pământul? zise din nou Tamara, acum abia deslușit.

— Ro, cum spui tu asta? întrebă Voa. Oare creierul tău, obișnuit cu analiza matematică, a găsit soluția tuturor tainelor? Nu cumva premisele de la care ai pornit sunt inexacte? În demonstrație și în calcul nu s-au strecurat nicio greșală? Gândește-te! Greșeala mea a omorât-o pe Ao U. O greșală a ta va duce la alte victime. În clipe ca aceasta nu ne e permis să judecăm eronat, altfel ne costă cumplit. Gândește-te!

— Închipuie-ți cum arată Pământul! reluă și Adal. Am fost odată acolo, în copilărie. E tot ce poate fi mai frumos în lumea asta! Acolo și forțele oarbe ale naturii, stihiiile vulcanilor și ale mărilor dezlănțuite sunt de o măreață frumusețe. Mi-am trăit viața în Cosmos, și de câte ori mă copleșeau greutatea și singurătatea, îmi aminteam de Pământ. Jumătate însořit – jumătate odihnindu-se, înăbușit de flori și păduri, mustind de viață...

— Pământul! zise încă o dată Tamara.

— Dar suntem departe de el, urmă Adal. Numai când vom ajunge acolo vom ști dacă ipoteza ta s-a adeverit, Ro. Dacă vom ajunge vreodată...

XI. FURTUNA

ZGOMOTUL SE REPETA, trezind-o de-a binelea. Se întrebă, cu gândurile încă tulburi, cine o caută atât de devreme, apoi întinse mâna spre stânga, după butonul de blocaj al radiofonului. Degetele i se loviră de tot felul de obiecte, care parcă în ajun nu erau acolo și al căror rost nu-l putea ghici. Își desfăcu puțin pleoapele și văzu, în întunericul cenușiu al camerei, că nu o cheamă nimeni la radiofon, și nici măcar nu s-a făcut ziuă.

Se pregăti să adoarmă din nou, când un licăr albăstrui, pătruns de afară prin fereastră, îmbracă pereții cu umbre. Șiragul de bubuituri se repetă, îi ajunsese în auz foșnetul neliniștit al copacilor. Geamul împins de vânt se lovi de perete. Pe măsură ce conștiința i se limpezea, o cuprinse o senzație neplăcută, înfiorându-i nervii. Încercă să-și astupe urechile, cu fața în pernă. Totuși zgomotele continuau să răzbată. I se făcu sete. Ceva ascuțit o împunse în umăr și-i alungă definitiv somnul.

Un timp rămase în pat să asculte, dar setea o chinuia tot mai rău. Aruncă înciudată pledul. Imediat răcoarea nopții o învălui ca o pânză umedă. Se ridică, își luă halatul de lângă noptieră și plecă, desculță, la baie. Însă pe drum setea îi trecu la fel de repede cum apăruse.

Ridică din umeri. O luă la întâmplare prin încăperi și se pomeni pe terasa dinspre ocean. Vântul bătea neîntrerupt, ridicând coarne lungi de apă. Se ghemui pe scaunul favorit al lui Lombo și-și strânse sub ea picioarele goale.

Ploaia întârzia, de aceea furtuna își menținea tăria. Doi albatroși, cu vântul în aripi, fâlfăiră ca niște năluci pe ceața zorilor, grăbindu-se spre larg. Începuseră a se distinge valurile. Geamătul pădurilor colinda țărmul.

— Nici tu nu dormi, Li?

Întoarse capul, surprinsă nu de întrebare, cât de cel care i-o puneă.

— Lombo!... Când te-ai întors? De mult?

Tăcu apoi, fiindcă chipul lui era frământat și tras.

— Vine furtuna, Li.

— Da! confirmă ea. Nu mănânci?

Ar fi vrut să-l întrebe de ce s-a întors așa grabnic și ce îl frământă, dar nu îndrăzni.

— Nu, să mai stăm puțin! o rugă el. Apropiindu-se, îi mângâie părul negru: Nu mă întrebi ce-a fost?

— Iartă-mă, sunt puțin zăpăcită. Venirea ta... Abia plecaseși aseară. Te-au adus cu un reactor?

Răspunsul întârzie. Numai mâinile lui îi mângâiau mereu părul, și, ea îi simți degetele tremurând.

— Da, cu un reactor.

— Și?

Mâna încetă brusc mișcarea domoală, dându-i siguranța că s-a întâmplat ceva rău.

Porni și ploaia, o dată cu un frig pătrunzător. Li începu să tremure, dar nu dorea să intre în casă, iar Lombo nici nu observă. Țipă un pescăruș, apoi altul, nevăzuți și cu spaimă. Ceața se târa istovită dinspre ocean.

— Furtuna... murmură bărbatul. Clătină din cap într-o doară, cu totul absent, parcă nu el vorbise, ci altcineva, pe care îl aproba fără să-l înțeleagă. Să mergem, Li!

Mâncă fără poftă. Încercă să se concentreze asupra mesei, iritat de tremuratul nestăpânit al brațelor. Vântul șuiera peste coamele codrului o melodie sălbatică și fără

șir, de orgă stricată. În cameră era cald și mirosea a ceva plăcut. Li aștepta.

— În urmă cu o zi și, jumătate, observatorul astronomic din Tycho a semnalat prezența a doi meteoriți. Urmau să cadă pe Pământ. Adică nu, asta știi...

Lombo își frecă tâmpilele, unde îl izbea fără cruțare ciocanul inimii.

— Mama e acasă?

— E acasă, răspunse Li.

— Și tata? Și Nona? Dor?

— Sunt toți aici.

— De s-ar face mai repede ziuă!

— Ce s-a întâmplat, Lombo?

El împinse cu grijă resturile cinei pe banda albastră și le urmări cum dispar pe ușa de evacuare. Se gândea cum să-i explice totul ca să n-o sperie.

— Cei doi meteoriți semnalati ieri dimineață s-au dovedit a fi două microrachete. Au ocolit Pământul și au aterizat la poli: una la Polul Nord, cealaltă în Antarctica.

— De unde? Ale noastre? Nu, ce prostii vorbesc! Să fi fost ale noastre, am fi știut.

— Încă nu s-a dat nimic publicității.

— E grav?

— Înainte de aterizare, cei de pe satelitul fix „Gagarin” au fotografiat spectrul jetului de propulsie. Un jet invizibil pentru ochi, de aceea observatorii din Tycho au crezut că e vorba de niște meteoriți. Au forme neregulate și aspectul unor veritabile pietre cerești. Spectrul jetului de propulsie avea în bandă numai trei culori: violet, roșu și negru...

— Negru? Negrul nu există în niciun spectru.

— Aici, da. O substanță cu totul necunoscută.

— Ciudat!

— După aterizare, rachetele au dispărut.

În camera de alături răbufni un zgomot. Tânărul Dor se trezise... Era ziua mare, și părea că lumina a dat puteri noi furtunii să colinde bezmetică oceanul și tărmurile, cât se vedeau de lungi, răscolind nisipul și apa.

— Au pătruns sub scoarța terestră. Cât de mult, nu se știe. În jurul acelor locuri temperatura solului a crescut cu câteva grade. Bună dimineața, Dor!

— Bună dimineața! Ce-ai făcut, Lombo? Ai aflat ceva nou?

— Încă nu...

Lombo zâmbi larg, cu toată fața. Îi plăcea frumusețea lui Dor, bărbătească, în ciuda vârstei de numai 17 ani. Dor și se purta ca un matur cu experiență de viață.

— Bine, zise el. Mai târziu, fă-ți puțin timp și pentru mine. Vreau să vorbim.

Toți ai casei se strânseseră la dejun. Atmosfera din timpul mesei, așa de veselă altădată, era umbrită acum de știrile aduse de Lombo. Nona era indispusă din cauza furtunii care o împiedica să doarmă și îi întârzia partida săptămânală de pescuit. Dor își strângea palmele, trosnindu-și degetele unul după altul. Tata încercă, de câteva ori să comenteze venirea neașteptată a celor două rachete, ba chiar lansă o ipoteză privitoare la scopurile lor.

— Și ce vom face acum?

Își părăsiră gândurile, întorcându-și fețele spre bătrân.

— Ce vom face acum, Lombo?

— Cine? Noi? Nu înțeleg.

— Da, noi, oamenii! lămuri tatăl, puțin iritat. Ce vom întreprinde? Nu ți-au spus nimic?

— Ba da. Am... Iertați-mă, am și uitat. Azi se întrunește

Comisia Geofizică Planetară. Vor să pună în discuție propunerea de urmărire a rachetelor cu câte un geoscaf, pentru cercetarea activității lor. Geoscafe automate, fără oameni la bord. Dacă această propunere va fi aprobată, am primit însărcinarea să conduc lucrările.

Nona așeză ceașca de cafea pe masă și se sculă încet. Trecu în camera alăturată, unde se afla intervizorul; era șase și treizeci de minute, ora convorbirilor zilnice cu soțul ei, detașat temporar în arhipelagul Tokelau. Se ridică și Li, pregătindu-se să plece la Uzinele de sinteze abiotice din Tehuantepec. Masa luă sfârșit.

Furtuna atinsese de aproape o oră punctul culminant, totuși nu?manifesta nicio tendință de slăbire.

— Liu Li! strigă Dor după sora lui adoptivă. Nu vrei să vin și eu cu tine? Să nu ți se întâmple vreun accident!

— N-avea grijă! se auzi râsul fetei. Elicopterul e nou, și-apoi pilotez de aproape un an.

—Liu Li, fii atentă! Comunică-ne îndată ce ai ajuns!

Li nu-i mai răspunse. Tatăl trecu în bibliotecă să lucreze. Colabora la alcătuirea unei Enciclopedii a secolului al XXI-lea – epoca primelor zboruri astrale pe distanțe lungi. Mama strânse repede masa, apoi plecă și ea cu trenul la Acapulco, la Universitate. Lombo Kann și Sen Dor rămaseră singuri.

— Te ascult! zise Lombo.

Dar fratele fetei nu păru grăbit să înceapă. Se plimba prin cameră de la fereastră spre ușă, ascultând freamătul vijeliei. Pantofii lui ușori nu făceau niciun zgomot. După un timp, se opri lângă Lombo, în picioare, și-i privi chipul pe care albul dinților contrasta cu pielea neagră, mată.

— Spune-mi, nu-i așa că în istoria legăturilor noastre cosmice nu s-a mai întâmplat vreodată ceva asemănător?

Lombo medită puțin, dar nu la răspuns, ci la faptul că

Dor îl oprise pentru a vorbi despre altceva, despre un lucru pe care deocamdată nu-l putea bănuî.

— Nu, niciodată! zise în sfârșit, ridicându-și ochii spre băiat.

— Te-ai gândit cumva să legi această întâmplare de cealaltă? De racheta nimicită acum trei zile din pricina exploziei experimentale de pe Marte?

— Oamenii de știință strânși la Comitetul Cosmic vorbeau despre ea. Totuși e puțin hazardat să ne aventurăm în ipoteze. Doar nu se știe nici până azi ce e cu racheta aceea. S-ar putea foarte bine să fi fost de-a noastră, trimisă de la vreo stație astrală, sau de vreo expediție îndepărtată. A trecut prin atmosfera lui Marte exact în momentul când s-a produs explozia de fertilizare a Marelui Deșert Portocaliu. Și a pierit fără urmă.

— Dimensiunile rachetei erau reduse, de unde se deduce că n-avea oameni la bord.

— E un argument în plus că nu poate fi legată de apariția ciudaților „meteoriti”! întrerupse Lombo.

— Dar – continuă băiatul, fără să ia în seamă întreruperea – putea conține un mesaj, sau altceva de această natură. Poate era o comunicare a celor de pe „Terra” sau chiar a echipajului lui „Extragalactic I”, dispărut așa de straniu.

— Nu-ți dai seama, Dor, că asta nu e cu puțință? Ar fi însemnat ca racheta să aibă o viteză mult superioară celei a luminii, ca să străbată într-un timp atât de scurt – de la dispariția lui „Extragalactic I” – uriașa distanță de la marginea Galaxiei la noi. Apoi n-ar fi fost firesc ca ea să fi aterizat pe „Terra V”, care era mult mai aproape?

— Ba da! recunosc Dor, puțin dezamăgit.

— Acum spune-mi, ce doreai să discutăm? zise Lombo cu tonul schimbat.

Pe băiat îl cuprinse a vie agitație. Părea că-l stânjenește cumplit întrebarea. Luă loc în fotoliu, ca și cum nu l-ar fi ținut picioarele.

— Lombo! Să nu-mi spui că nu am voie să mă amestec! Te rog numai să nu-mi spui asta! Eu... — și băiatul făcea eforturi vizibile să-și stăpânească încordarea — eu am tăcut până azi...

— Dor, dragul meu, ce-i cu tine?

Dor își lăsă fața pe umărul lui. Apoi ridică iute capul și din nou privi foarte atent chipul îngrijorat al celuilalt.

— Părinții mei adevărați au murit. Erau astronauți, iar strămoșii noștri trăiseră pe lângă gurile Dunării. Nu, asta nu are importanță... Dintotdeauna m-am considerat copilul celor de aici. Când m-a înfiat, Sen Dor mi-a dat numele său; e o mare cinste să-l port. Îl iubesc mai mult decât pe oricine... Înțelegi, Lombo? Dar nici lucrul ăsta nu-i cel mai însemnat.

Dor tăcu puțin, cu ochii la fereastră. Furtuna nu da niciun semn de oboseală. Valurile Pacificului inundaseră plaja, asaltând încăpățânate peretele stâncos al falezei.

— De ce de câteva zile stai mereu cu Nona?

Lombo nu răspunse mult timp, privind la băiatul neliniștit din fața sa. Apoi zâmbi. Îi plăcea brutalitatea asta bărbătească, născută din sinceritate și prietenie.

— Asta e tot?

— Nu știu cât e tot. Te-am văzut cu Nona. Credeam că trebuie să stai mereu cu Li. În locul tău, așa aș fi făcut.

— Înseamnă că nu știi...

Se opri, chibzuind cum să-i explice toate astea lui Dor.

— De ce? Întrebă și băiatul. E bine să-mi spui. Chiar tu ai zis că nu știu.

Lombo își strânse mâinile. Pe masă sclipea puternic un obiect și nu pricepea ce este, nici ce lumină reflectă.

— ... că nu știi, continuă el blând. De ce am stat cu Nona? Aveam nevoie de un prieten. Li mă iubește. Ei nu puteam să-i spun. Hai, liniștește-te. Nu e nimic rău. Alexander când se întoarce?

— Peste două zile. Îl mai rețin la Tokelau.

— Eu plec. Probabil mâine. Le-am cerut să-mi încredințeze un geoscaf.

Gemetele furtunii sporiră. Dor tăcea, cu ochii în pământ.

— Pe Li o mai iubești? întrebă deodată.

— Desigur. Mă crezi? N-am încetat o clipă s-o iubesc.

Sinceritatea bărbatului îl făcu pe Dor să se înfioare de bucurie și încredere.

— Pleci singur acolo? schimbă el discuția.

— Aș fi vrut să te iau. Dar suntem la prima încercare a geoscafelor. Deși – Lombo ezită iar – deși nu cred că automatele vor reveni la suprafață.

— Cum așa? De ce? Nu ai încredere în cei ce le-au construit?

— Nu asta. Meteorii ăștia au ceva ciudat. S-ar putea să ne împotmolim, dacă...

Se opri tulburat, sau așa i se păru lui Dor.

— Dacă... în fine, vom mai vorbi când mă întorc.

Sclipirea de pe masă se stinse. Abia acum Lombo își dădu seama că era semnalul optic al intervizorului.

— E pentru mine. Comisia geofizică o fi terminat. Nu uita că Li ne va chema din Tehuantepec! Rămâi aici!

Reveni peste un minut. Dor îl întrebă cu ochii.

— Plec imediat. Reactorul cu care am venit mă așteaptă.

— Ține mult cercetarea?

— Peste patru ore voi fi la Rejkwawik, la Institut. Peste alte șase ore, transportul aerian va ameriza cu geoscaful

la Polul Nord. Dacă viteza de înaintare a rachetei din Cosmos e aceeași ca la început, automatul o va ajunge peste o zi. Zece și cu douăsprezece – 22 de ore. Drumul de întoarcere încă o zi – fac 34 de ore. Deci mâine noapte, sau poimâine dimineată sunt înapoi.

— La Polul Sud cine pleacă?

— Alek Mud.

— Bine. Izbândă, Lombo!

Bărbatul ieși grăbit, fugind parcă de el însuși. Imediat sună radiofonul de la Tehuantepec.

Caracterul unui om se poate reconstitui după camera în care locuiește. I se mai poate afla și vârsta. Și Lombo nu mai era tânăr, dacă tinerețea se sfârșește la 50 de ani. Îi plăcea mobila tapisată cu plastic fosforescent, pentru că adeseori noaptea, trezit din somn, se gândea, cu ochii la desenele galben-verzui ale obiectelor.

În urmă cu vreo cinci luni, construisese cu Li și Dor, într-o peșteră sub malul oceanic, o încăpere unde coborau deseori, desfătându-se printre colonii miniaturale de alge și corali, printre ornamente ciudate de pietre prețioase. Hologramele acestei peșteri ocupau noptiera și un colț de perete. Alături se afla statuia unui om primitiv, cu priviri foarte atente, cu mâinile întinse neîncrezător înainte, cu picioarele curbe, neobișnuite încă să susțină corpul vertical. Era intitulată „Primul foc”.

În schimb nu avea nicio imagine a lui Li, cu toate că în casă se găseau fotografii și busturi ale membrilor familiei. Cine știe? Poate că voia ca de fiecare dată când își vedea logodnica să găsească noutatea chipului ei. Locuia aici, pe coasta Mexicului, de mai bine de un an, urmând o tradiție mai veche a Pământenilor, ca unul dintre logodnici să trăiască până la căsătorie în familia

celuilalt.

Peste ocean coborâse tăcerea. Cumplita furtună din timpul zilei trecuse ca o turmă de elefanți speriați, și acum, traversând Atlanticul, asalta istovită fiordurile păduroasei Norveгии. Doar norii persistau încă, sfâșiați de razele primelor stele în bucăți alburii de vată.

Liniște. Caii lui Nona și Victor, liberi, colindau poiana de lângă casă și plajă, sforăind în răstimpuri. Și cei doi câini alergau după ei, ca o escortă, să-i apere de sălbăticiuni închipuie.

Dor și Li rămăseseră lângă televizor. Îi anunțau periodic despre mersul cercetărilor. Căldura, în zonele pe unde trecuse necunoscuta rachetă, creștea mereu, în mod inexplicabil.

Două zile de așteptare nu-i mult.

În sfârșit, geoscaful de la Polul Nord se întoarse.

Liu Li nu credea încă. Nu credea că Lombo, în care avusese o atât de mare încredere, a putut face așa ceva. Pe aici a trecut el? Și au stat pe terasă? A mângâiat-o? „Furtuna! a zis. Ne amenință ceva, Li nu știuse ce. Și-acum iată: amenințarea s-a transformat în nenorocire. Dar nu una singură; două ori trei. Ca logodnică...

Lombo, de ce? Oceanule înțelept și grav, de ce? Tu ai văzut în multe milenii miliarde de drame, și l-ai văzut și pe Lombo! De ce a făcut asta?

— Vă ascult...

Dor plângea, rușinându-se de slăbiciunea lui copilărească, înspăimântat mereu de încremenirea lui Li.

— Vă ascult! repetă fata.

Secretarul Institutului era un om scund, cu fața roșie, bătrân, poate că trecuse de mult peste o sută de ani.

— N-am știut nimic până în clipa întoarcerii lui Lombo.

Vă spun încă o dată, dacă după accident nu se încăpățâna să meargă mai departe, nu s-ar fi întâmplat...

— De ce? întrerupse Liu Li, vorbind nepăsător de tare ca despre un lucru străin.

— Avea o datorie... Cel puțin așa am înțeles; la venire, delira.

— O datorie! reluă Dor, înfiorat. Deci a coborât cu geoscaful? Deși era interzis?

Nu mai continuă. Cei doi nici nu erau atenți.

— Și?

Neștiind cu ce să înceapă, secretarul tăcu un timp.

— Accidentul s-a produs cam la jumătatea drumului după plecare. Cauzele... Cum să vă explic? Rachetele din Cosmos s-au descompus pe măsura înaintării sub scoarță, lăsând în rocă fragmente din corpul lor. Aceste fragmente, printr-un proces complex, pe care nu-l cunoaștem încă în amănunt, determină încălzirea. Ca într-o reacție în lanț, ce include întreaga planetă, căldura se întinde din strat în strat, până la adâncimea de 200 de kilometri, la care au pătruns rachetele și coboară în două calote tot mai largi, de la poli către ecuator. În urma...

Dor avu un gest de nerăbdare.

— Iertați-mă! se scuză bătrânul, pripit. Cauzele accidentului trebuie căutate în trecerea printr-o zonă de temperatură maximă, neprevăzută de aparate. Carcasa ce proteja motorul s-a topit, iar Lombo a fost nevoit s-o înlocuiască. Purta un costum special, refractar, totuși... Temperatura atinsese peste 800 de grade. Arsurile i-au atins gâtul și pieptul, și erau grave.

Secretarul se opri iar, cu vocea uscată.

— Și? îl îndemnă din nou fata, cu aceeași liniște nefirească.

— Nu știi dacă erați la curent. Geoscaful nu trebuia să

aibă un om la bord. E drept, datorită lui Lombo am aflat aproape tot. Dar... situația fiind excepțională... El a știut asta. Racheta dirijată de Alek Mud nu s-a mai întors, deși el, de la suprafață, a făcut aproape imposibilul pentru a o recupera.

— Și în timpul misiunii, când ați vorbit cu Lombo, cum n-ați aflat de accident?

— N-am știut nimic până în clipa revenirii lui! repetă bătrânul, aproape ca o scuză. Pe ecran nu-i vedeam decât fața acoperită de cască. I-am ordonat întoarcerea. N-a vrut. Accidentul a avut loc în intervalul dintre contactele cu noi...

— Și? întrebă Li mecanic, parcă ar fi uitat toate cuvintele în afară de acesta.

— Automatul medical l-a ținut în viață. Între timp, fiindcă n-a oprit mașina nici cât să poată fi îngrijit ca lumea, arsurile s-au infectat. A condus geoscaful până în ultimul moment, al ieșirii la suprafață. Racheta, după cum știți, n-a găsit-o. Se difuzase toată în rocile înconjurătoare. Eu încerc să-mi explic astfel forma ciudată, de veritabili meteoriți, a rachetelor. Oare ca să le ajute la integrarea rapidă în scoarța terestră? Ne amenință ceva.

— Ne amenință... tresări fata. Și Lombo... El prevăzuse asta.

— Lucrurile sunt foarte îngrijorătoare, continuă secretarul Institutului. Aproape ne-ar veni să credem că microrachetele au avut un scop distructiv. V-ați gândit cât de viclean – acesta e cuvântul! – cât de viclean s-au strecurat spre poli? Ca niște simpli meteoriți, neluați în seamă. Doar cei de pe „Gagarin” au descoperit ciudatele lor jeturi de propulsie... Analiza spectrală a rocilor prin care au pătruns indică prezența aceluiași element

necunoscut, cu bandă neagră.

Bătrânul șovăi. Deși nu mai puțin nenorocit decât Li, Dor pricepu că pentru secretar mai însemnată e primejdia microrachetelor decât ceea ce se petrecuse cu Lombo. Și era firesc. Dor însuși resimțea o puternică îngrijorare. Avea impresia că s-a prăvălit într-un puț foarte adânc, de mină, că de acolo vede, ziua și noaptea, o singură stea necunoscută, și nimeni nu poate veni să-l scoată, fiindcă nimeni nu știe de el; iar steaua îi pare mereu mai departe și cu totul străină.

— Ce urmări crezi că poate avea?

Bătrânul se foi în scaun, privind nehotărât către Li, care-i pusese întrebarea.

— Dintre cele mai grave! clătină el capul. În primul rând, vulcanii vor erupe în mod sigur. Marele Cerc de Focal Pacificului va primejdui coastele de est ale Asiei. Apoi... Dar cine poate prevedea exact urmările?

— Vine Nona! îl întrerupse Dor, arătând șalupa surorii sale, care apăruse de după dig.

Dacă Li ar fi avut ochi pentru el, ar fi fost uimită de nervozitatea băiatului. Dor se ridicase și privea prin ferestre primele stele. Sau cel puțin așa crezuse secretarul Institutului. Chipul îi era atât de frământat, încât își schimbase toate trăsăturile.

Tăcură, până intră Nona.

— Bună seara! zise ea. A venit Lombo?

Liu Li își prinse capul în mâini, amețită de realitatea care până atunci părea să fi rămas încă departe de conștiința ei.

— Nona! articulă ea greoi. Nona! Surioară! Lombo... A murit Lombo!

Astronauții de pe Doando rămaseră în întunericul marelui gol, în pozițiile ciudate pe care le dă imponderabilitatea. Bezna îi împiedica să se vadă și tăcerea îi domina. Numai ultimele cuvinte ale lui Adal — „dacă vom ajunge vreodată” — le răsunau iar și iar în auz, pierzându-și semnificația, ca un ecou nesfârșit, despre care toți au uitat ce înseamnă. Ar fi trebuit să se întoarcă de mult la vehicul și cu acesta acasă, dar nimeni nu lua o hotărâre. Ipotezele emise de Ro erau prea bine argumentate ca să se poată îndoii de adevărul lor.

Dacă ar exista cumva un teritoriu al vieții și altul al morții, unul al încrederii și altul al deznădejzii, grupul de oameni putea fi închipuit pe granița dintre ele, înclinând într-o parte sau alta, după împrejurări sau se oprișe, așteptându-le hotărârea, fuseseră de partea vieții și a nădejzii. Acum, după vederea fetei moarte, celălalt taler se înclina, tot mai greu. Valorile se confundau, și orientarea devenea din ce în ce mai anevoioasă. Pornirile lor omenești, de apropiere și înțelegere a necunoscuților îi îndemneau la o trecere definitivă de partea încrederii, a optimismului, și în ultima instanță, a vieții. Și ar fi făcut-o bucuroși dacă nu-i reținea îndoiala asupra scopurilor lui Doando. Îndoiala aceasta trebuia spulberată.

Iar impulsul pe calea cea mai propice de interpretare îl dădu Tamara. Ea era încă un copil, dar nu ca Ena — un copil retras în el și sfios, ci, dimpotrivă, exuberant, plin de viață, gata de orice năzdrăvănii. Niciodată nu puteai ști ce va face în clipa următoare. Adal o privea cu îngăduință, obișnuit cu purtarea ei derutantă, ba cel mai adesea se amuza, îndeosebi atunci când în jocurile ei intervenea și Victor. Comandantul vedea în ei propria sa tinerețe. De aceea gestul Tamarei constitui, pentru Adal,

o revelație care deodată îl făcu să înțeleagă maturitatea ei, până atunci nebănuită.

Tamara dansă.

Întâi se desprinsese de grup, împingând în rachetă cu picioarele și apropiindu-se astfel de intrarea laterală a tunelului, spre a fi văzută de ceilalți. Nici ea n-a știut dacă ideea dansului o avusese încă de atunci, ori i-a venit după aceea, când plutea, lipsită de greutate, în spațiu. Trăise însă o covârșitoare dorință de a-și smulge prietenii din încremenirea nesiguranței. Întâi o zări Alvarez în razele reflectoarelor din coridor. Schița mișcări încete, parcă ar fi avut greutatea la mâini, dar capul și-l ținea pe spate, cu fața ridicată, într-un gest de înfruntare. Tânărul scoase o exclamație de surpriză, atrăgându-le astfel atenția și celorlalți.

Tamara își ridică brațele spre noaptea înconjurătoare și corpul i se arcui înapoi, parcă întunericul ar fi apăsător, s-o frângă. Astronauții o vedeau bine, deși distanța până la ea îi împiedica să-i distingă trăsăturile feței. Le era însă de ajuns plastica trupului ei zvelt, pe care, costumul cosmic lucea ca argintul.

Tamara dansa cu întunericul. Suspendată în vid și de aceea incapabilă de deplasări în spațiu, avea ca posibilități de expresie doar mișcările corpului. Arcuindu-și tot mai mult spatele, aproape ajunsese cu tălpile să-și atingă casca. Deodată se ghemui cu genunchii în brațe, ca și cum ar fi fost lovită. În aceea clipă, în mintea Enei apărură acorduri patetice, sugerate de zbaterea celei care dansa. O vreme nu-și dădu seama că acordurile au început să răsună tare în microfoanele căștii. Surprinși de această muzică în armonie cu dansul, cosmonauții se priviră întrebător, până ce Tem îi lămură în șoaptă:

— Cântă Ena. Numai ea poate cânta astfel. Pe semne eă

Doando transformă biundele ei...

Ultima frază n-o mai ascultă nimeni. Explicația era de prisos. Antrenată de muzică, Tamara căpătă o nouă energie. Ea se desfăcu de sub greutatea care o chircise și, mimând eforturi supraomenești, prinse să se ridice, parcă aruncându-și poverile una câte una. Muzica stranie a Vuundeii îi da o inimaginabilă stare de extaz, și parcă mișcările îi veneau singure, poruncite de notele grave.

Ena ghicise intențiile Tamarei de a le reda nădejdea, de aceea se strădui să răscolească mai întâi toate tainițele sufletelor, pentru ca bucuria și lumina ce vor triumfa la sfârșit să se impregneze definitiv, alungind orice rămășiță a îndoielii. Tonurile joase, abia auzite, aproape tragice, se îmbinau cu gesturile moleșite ale Tamarei. Cu umerii încovoiați și capul plecat, cu mâinile adunate la piept, fata se gândea la ceva. Muzica luă tonalități egale, ca o apă care se târăște prin câmpie, fără a i se observa curgerea. Dar peste numai câteva momente căzură greu avalanșe de note discordante și în același timp Tamara întinse iar, deznădăjduită, brațele în întuneric, răsucindu-se fără noimă, ca într-un vârtej uriaș. Apoi din nou se domoli muzica, apărând și câteva armonii de lumină, înecate însă repede într-o zbatere nouă, și aceasta lipsită de sens.

Așa erau și îndoielile astronautilor, neîncrederea lor în mesajul de viață al lui Doando, bănuiala cumplită că Vuundo a murit și-i vor urma și planetele Pământenilor. De fiecare dată când biruiau gândurile sumbre, muzica devenea un amalgam de sunete întâmplătoare, absurde, și trupul zvelt al Tamarei părea că se dezmembrează, urâtit, absurd și el. Nu! strigau dansul și muzica, neîncrederea voastră nu e rațională! Credința că Doando

vă ucide planetele nu e întemeiată. În felul acesta, frumusețea voastră omenească se transformă în ceva hidos, așa ca trupul Tamarei și ca zgomotele fără sens ale muzicii.

Și deodată amestecul de stridențe sonore amuți, iar Pământeană încremeni în ultima atitudine a dansului, în care mâinile nefiresc răsucite produceau o senzație de frică. În tăcerea ce urmă nu se auzi nicio șoaptă, înțelesesă cu toții mesajul celor două fete, îndemnul de a-și contempla imaginea străină a ideilor ce luau drept punct de plecare moartea.

Tăcererea și, încremenirea ținură multă vreme, pentru a le da parcă posibilitatea de a judeca totul în amănunțime. În acel moment, Ro trăi o stare ciudată. Imaginile văzute și auzite, deci concrete, îi infirmau ipotezele deduse abstract, din încercările de a-și explica purtarea necunoscuților. El era obișnuit să dea valori absolute deducțiilor, ce se supun legilor exacte ale logicii și care astfel numai rareori greșesc. Dacă totuși se ajunge la concluzii false, ele trebuie combătute tot prin argumente de gândire. Acum însă se lăsase pe jumătate convins că a greșit, dar printr-un element concret – corpul Tamarei. Poziția ei neașteptată îl impresiona și-l uimi. N-ar fi știut niciodată că și arta poate constitui un argument, și încă unul la fel de puternic ca și acelea abstracte.

Pentru a doua oară era împins brutal în realitate. Prima dată; moartea lui Ao U îl smulsese din apatia sufletească în care totul îi fusese egal și-i dovedi că, om fiind, e cu neputință să nu simți bucuria și durerea celorlalți oameni. De data asta, primise o nouă lovitură, și mai puternică, în chiar sistemul lui de gândire, format în decursul a zeci de bi, îndepărtat prea mult de realitate,

abstractiza totul. Și dragostea. De aceea, adevărul vieții nu era cel la care credea că a ajuns, ci un altul, deosebit. Constatând acestea, Ro simți lipsa unui sprijin concret. Întreg trecutul se prăbuși în urma lui, ca o punte șubredă, și nu simți de nicăieri nicio mână întinsă, oferindu-i salvarea.

La vederea Tamarei, Voa fu convinsă definitiv că a greșit cu permanenta ei neîncredere în oameni și avu senzația că pretutindeni o pândesc pericole. Își spuse că sufletul ei e schilodit, că de aceea Ro a acceptat desfacerea legăturii lor. Se simți vinovată, dar nu numai pentru Ro și Ao U, ci pentru o întreagă viață căreia îi amplificase durerile și ale cărei bucurii le evitase, socotindu-le înșelătoare. Începu să sufere, ca și Em Ro, pentru trecutul în care se chinuise întruna.

Im Iu și Tem se gândeau la fetiță. Poate că vinovați erau numai ei și Voa. Cu atât mai puțin trebuia generalizată la scară cosmică tragică experiență prin care trecuseră. Nimeni nu le da dreptul unei asemenea generalizări. La urma urmei, poate că rachetele expediate pe Vuundo sunt soli ai vieții, cum spusese cineva mai înainte. De ce n-ar fi așa?

Gândurile tuturor fură izgonite de muzică. Ena începuse cu o suită de note suave, înalte, ca un susur cristalin. Pe măsură ce izvorul devenea mai bogat, Tamara se destindea încet cu picioarele îndoite din genunchi și aduse sub ea, cu mâinile îmbrățișându-și umerii. Rămase așa un moment, apoi sugeră trezirea dintr-un somn greu, de coșmaruri. Dintr-o eroare avuseseră cosmonauții acele gânduri sumbre; totul a trebuit să rămână în urmă, ca un vis urât, care în lumina dimineții se uită. Sunetele noi, foarte melodioase, păreau că aștern un covor sub pașii înceți ai Tamarei.

Fata își deschise brațele spre o auroră văzută de ea, întinzându-le mult, mult, dând impresia că și le-a lungit. Era un gest impresionant de chemare a zorilor, a luminii solare care să împrăștie visul urât. Muzica întovărăși cu ritmuri prelungi brațele dansatoarei. Atunci, sub acțiunea unei forțe străine oamenilor și care aparținea lui Doando, Tamara începu să se deplaseze lin, în același gest de chemare, către centrul golului. Forța gravifică, manifestată numai asupra ei, o împingea în zbor de pasăre, dar când fata încercă o nouă mișcare, dureri ascuțite îi străbătură corpul și o uriașă împotrivire a unei gravifice o împiedică. Pluti în acea neschimbată poziție până când razele din tunel slăbiră și astronautii abia o mai zăreau, ca o pată ștersă în noapte.

Așteptau înfrigurați ceva, ca o minune. Acordurile redeveniră frământate. Instrumente aidoma trompetelor pregăteau însă apariția unei schimbări. Ele începură să se facă auzite întâi timid ca niște tresăriri, apoi deveniră dominante, preluând motivele melodice ale restului instrumentelor și ridicându-le către registre din ce în ce mai înalte. Cu o forțare ce-i încordă la maximum toți mușchii, dansatoarea ridică brațul drept spre gol, în prelungirea umărului, și, sprijinită de platforma gravifică creată de Doando, se răsuci cu tot corpul, spre dreapta, ca să-și întindă mâna cât mai mult. Și minunea așteptată, momentul decisiv al întregului dans se produse. O rază de lumină izvorî din palma Tamarei. Nu i se vedea capătul, dar atât era de puternică, încât radiația ei smulse împrejurimile din beznă. O lumină mai tare decât a soarelui artificial din „Noua Arcadie”, însă albastru-verzuie, exact așa cum își amintea Adal că e lumina Lunii.

Acum nu se mai auzeau decât trompetele, intonând

motivul biruinței; și-l luau una altea, îl îmbogățea cu elemente proprii, de parcă n-ar fi cântat într-o orchestră, ci independent, răspunzându-și de la mari depărtări. Astfel ascultătorii avură impresia că triumful luminii a inundat imensa cavitate și răzbate de pretutindeni, în timp ce Tamara se prelungise prin rază până în inima întunericului.

Doando participa la dans și prin asta era alături de oameni în acel imn victorios. Începea să triumfe viața.

Când chemările cristaline ale trompetelor se stinseră, urmă un nou interval de tăcere, în care oboseala luptei pentru lumină se făcu puternic resimțită. La fel după furtunile lungi vin momente de acalmie totală. Valurile se pierd în orizonturile oceanului, iar pescărușii, neîncrezători că totul s-a sfârșit, iau locul albatroșilor osteniți.

Prăbușirea fu dată uitării de Ro, căci din raza lunară și din trompete se înalță în sufletul său o floare. Așa cum ar fi pășit peste un prag, în ochii lui fermecați își deschidea porțile o altă lume. El însuși devenea un altul, și atât de puternică îi era conștiința acestei transformări, că își privi curios mâinile, încercând să și le recunoască. Le era necesar celorlalți. Vechile lui nelămuriri și imperfecțiuni apăreau acum clare, ca impuritățile într-o, apă de izvor: e de ajuns o filtrare atentă pentru a reda apei frumoasa ei limpezime. În mersul ei evolutiv, umanitatea are un drum întortocheat, cu multe meandre și, povârnișuri, cu multe capcane. Celor slabi, cum fusese Ro, le trebuie un efort în plus, o mai mare putere de luptă ca să scape din capcanele acestea. Altfel, cu tot ajutorul celorlalți, se pierd. Așa își spunea savantul, încremenit de lumina și înțelegerea din el. Să-și înceapă viața de la capăt, cu idealuri noi, mai clare, cu mai multă

și mai intensă bucurie...

Se întoarse la Voa și-i văzu chipul transfigurat și ochii umezi. Un chip ale cărui trăsături le știa fragmentar, din momentele când dragostea lor ajungea mai mult sau mai puțin la împlinire.

Cu un gest spontan, Adal prinse umerii lui Victor. Nu spuse nimic, numai îi privi ochii cu un sentiment pe care acesta n-ar fi reușit să-l definească. Era vechea siguranță a comandantului care le dăduse Tamarei și tânărului credința intimă că alături de el sunt neînfrânți. Dar se îmbogățise cu nuanțe noi, cu mai multă căldură omenească, dacă așa ceva mai era cu puțință la Adal. Și Alvarez, el însuși amețit de lumina care-l inundase, își îmbrățișă comandantul și se ghemui la pieptul lui, ca un copil, dornic parcă să capete o parte din vigoarea și bunătatea acestui om.

Ena zâmbi, mulțumită că ea și Tamara izbândiseră, redându-le tuturor limpezimea. Era unul dintre puținele ei momente de mare fericire, când, prin muzică, își făcea prietenii puternici, devenind din fata modestă stăpâna înțelegătoare a sufletului lor. Urmărea reacțiile lui Tem și-l văzu cum își lipește casca de a lui Iu, ca într-un sărut.

Îi învălui susurul scos de instrumente neștiute Pământenilor, și zborul melodic dădu viață Tamarei. Dureri tot mai ascuțite o fulgerau pe fată și tot mai greu îi era să străpungă prin mișcări zidul gravific. Își strânse dinții ca să nu geamă și începu cu unduiri grațioase să-și deplaseze mâna. Raza o urmă ascultătoare, luând direcția degetelor ei. Supunerea luminii îi aduse forțe proaspete. Muzica șoptea și se legăna în spirale, ca o îmbrățișare, conducându-i corpul într-un fel de vals pe care porni să-l schițeze întâi pe îngusta platformă

gravifică, apoi, cu aceasta, în spații tot mai largi, tot mai largi. Pe măsură ce dansul se însuflețea, muzica își îmbogăți polifoniile; acorduri neașteptate se adunau și se împrăștiu, creând nuanțe subtile prinse instantaneu și exprimate de Tamara. Valsul lent se făcea și el mai complicat, și cu o mișcare bruscă fata înălță raza deasupra capului, o roti fulgerător și se înfășură în ea ca într-un veșmânt. Ochii îi orbiseră de strălucire, dar nu și-i închise, dinții strânși îi scrâșniră surd. Clocotea într-însa ceva încă necunoscut, în fața căruia durerile nu mai aveau putere, ceva care-i umplu genele de lacrimi, dar ea crezu că din pricina luminii. Țâșni în sus din serpentina razei, o agăță cu degetele și o despleti, apoi începu să se învâртеască frenetic, despicând bezna cu precizie matematică, în tumultul biciuitor al muzicii. Fâșii de noapte se încurcau zăpăcite, ca niște șerpi alungați din bârlug, și în jur, cât cuprinseseră oamenii cu privirea, peretele metalic al marelui gol se aprinse de străluciri vii, parcă Tamara ar fi zvârlit peste el diamante.

Vârtejul notelor se intensifică, deși asta părea cu neputință. În locul dansatoarei nu se mai vedea acum decât un sâmbure albastru-verzui, care-și flutura lumina ca marele far galactic de lângă Steaua Polară. Minute în șir, fără încetinire, fără stavilă. După care un geamăt slab, mai mult o părere, sună în căștile tuturor și numaidecât miraculoasa rază se stinse. Atunci, înaintea lor, la o mare depărtare, se ridică o geană crepusculară uriașă. Raze noi, de data asta solare, cunoscute, izbucniră în sus – evantai – deschizând o perspectivă atotcuprinzătoare.

După dezmeticirea din vis, primul gând al lui Adal a fost la Tamara. Ar fi vrut s-o caute, când ea apăru, adusă încet de platformă până lângă dânsul. Adal întinse

brațele după fată și se lovi de împotrivirea undelor. Pricepu al cui fusese geamătul. Tamara îi zâmbi cu ochi întrebători, parcă așteptând un răspuns.

Simți cum bărbatul o smulge din pânza gravitonilor. Durerea parcă-i frângea oasele. Auzi șoapta lui: „Draga mea Tamara...” Un singur gând îi mai rămăsese: viața, viața, viața! Mai văzu, ca prin ceață, că Voa și Ro își împreunaseră mâinile și-si pierdu cunoștința.

Prânzul luase sfârșit. Vuunzii se delectau cu un fruct pe care Pământenii îl numeau ananas. Discuția continua pe marginea noilor descoperiri. Tem și lu, încă tulburați de ultimele evenimente, nu-și spuseră părerile. Adal îi privea tot timpul și când ceru cuvântul vorbi mai mult pentru ei:

— Au trecut abia trei luni de când suntem prizonieri pe bordul acestei astronave. Am zis „suntem prizonieri” judecând din punctul nostru de vedere și folosind formula creată de Voa. Dar probabil greșim, și există în fond o altă interpretare a actului prin care am fost aduși aici și pe care noi îl numim răpire. Dacă ne situăm pe poziția nevăzuților noștri prieteni, vom constata cu ușurință că „răpirea” era singurul mijloc prin care puteam ajunge la ei. Nu ne puteau invita, în accepția formulelor de politețe, și nici nu ne puteau explica pentru ce ne cheamă. Da, înțeleg ce vrei să spui, Tamara, ne-ar fi putut trimite semnale radio sau gravifice; însă «Loro» nu mai avea combustibil decât pentru întoarcerea pe Vuundo, iar noi, primii Pământeni ajunși în afara Galaxiei, trebuia să ne păstrăm combustibilul pentru cercetări. Doando nu ar fi așteptat câteva zeci de ani, până când alte rachete să ajungă la el. Viteza pe care o avem acum, de circa 5 000 de ori mai mare ca a luminii,

este edificatoare: Doando a primit o misiune precisă și grabnică, a cărei parte componentă e răpirea noastră. Așadar, principala problemă ce trebuie să ne preocupe nu e prizonieratul nostru, ci aflarea misiunii lui Doando. E inutil să mai amintesc, deși Victor m-a rugat s-o fac: treapta de civilizație la care au ajuns constructorii necunoscuți. Evident că viteza colosală a navei e imprimată de un motor gravific. E concluzia lui Voa și o adopt. Numai forța gravitației, care se propagă instantaneu, permite obținerea acestei viteze.

— Impresionante creații științifice – îl întrerupse Tem — se îmbină în Doando, ansamblu cibernetic, astronavă, planetă artificială, „vrăjitorie” științifică, exemplu al posibilităților nelimitate ale omului! După cum am văzut cu toții, gazdele noastre ne arată nava după un anume plan, ce se conturează din zi în zi mai precis și fără de care n-am fi ajuns la aceste concluzii.

Adal dădu din cap aprobator, privind pe ecranul central o stea dublă, portocalie și, galbenă:

— Trebuie să existe o interdependență între componentele descoperirilor noastre. Încă nu cunoaștem mecanismul ei esențial, și ceea ce mă intrigă mai mult este existența marelui gol din interiorul lui Doando. Am calculat, după viteza cu care ne-am depărtat de cadavrul micuței Ao, și care a rămas constantă până la sfârșitul zborului, că această cavitate depășește 15 000 de kilometri în diametru. Aici, greutatea noastră a fost redusă față de cea pe care o aveam la suprafața mării astronave. Deci gravitația de pe Doando se manifestă numai în „mod natural”, datorită pereților lui. Iar pereții, nu-i așa, au grosimea de aproximativ 1 000 de kilometri, calculată de Tamara, după viteza cu care am circulat prin tunel și după înclinația acestuia. De altfel, după

observațiile efectuate de noi la venire, diametrul exterior al lui Doando trebuie să atingă 20 000 de kilometri.

Em Ro așteptă un timp, crezând că Adal n-a terminat. Dar Pământeanul, observând că vrea să vorbească, îi întinse mâna:

— Poftim, prietene!

În sfârșit, după ce se gândi un timp, Ro începu să vorbească rar, în ritmul încetinit al Vuunzilor:

— Planul elementelor cercetate de noi pe Doando a fost întocmit, după cum se știe, de Victor Alvarez. Excelentă inițiativă, deși lungimea coridorului central și volumul încăperilor înșirate de-a lungul acestuia nu sunt exact reduse la scară, din pricina impreciziei măsurătorilor noastre. Ne putem întreba, privind planul: îl cunoaștem suficient pe Doando? Aș fi răspuns „da”, însă vedem cu toții că există încă numeroase lacune. Mă intrigă și existența marelui gol din navă. Imaginându-ne că marele gol este înconjurat de angrenajele unor construcții aidoma celor cercetate de noi, putem considera că am făcut câțiva pași în descoperirea tainelor rachetei. Rezum pe scurt observațiile mele – deocamdată ipoteze ce pot fi modificate ulterior, dacă realitatea le va dezminți. În primul rând, Ena mi-a atras atenția asupra ecranului centrului de comandă. E aproape sigur că toate descoperirile noastre sunt redată fidel pe acest ecran, prin luminile sale policrome. Desenul astfel obținut seamănă surprinzător cu schema lui Victor. Turnul galben cu celule vii care înconjoară sala centrului, este redat pe ecran printr-un punct de aceeași culoare, intens luminos. Violetul, roșul, verdele, albul celorlalte turnuri cu macrocelule descoperite ieri de Tamara și Voa, precum și negrul prin care se indică golul din mijlocul navei, mă obligă să cred că prin intermediul centrului de

comandă vom putea urmări nu numai planul construcțiilor, ci și locul elementelor încă nedescoperite ale lui Doando. Mai avem mult de cercetat, dar nevăzuții creatori ai astronavei ne-au ușurat cunoașterea topografică. Mă feresc să apelez la imaginație, dar cred că există o corelație strânsă între toate componentele angrenajului înconjurător. Asociațiile de macrocelule vii au un rol însemnat în acest angrenaj, însă, fiind insuficient cercetate de noi, nu suntem în măsură să vorbim ceva despre esența proceselor lor biologice și nici despre influența lor asupra fenomenelor de pe Doando.

— Vrei să spui ceva, Voa?

— Lăsând la o parte celelalte detalii, zise Voa, descoperirea marelui gol m-a derutat. Necesitate tehnică în echilibrul, în armonia acestui rătăcitor prin spații? Cărui scop îi slujește? Negăsindu-i justificarea – deși una trebuie să existe – nu pot aduce niciun răspuns. Planeta artificială pe care ne aflăm se supune legilor gravitației universale. Poate se folosește, pentru atingerea colosalei viteze, de energia undelor gravifice. Zborul ei fără oprire e un indiciu că are un țel bine precizat. În altă ordine de idei, despre gazdele noastre, care încă nu s-au arătat, Im lu vă poate spune că dezvoltarea lor cerebrală a urmat aceleași linii cu a noastră. De aici rezultă ideea că nu întâmplător tocmai voi, Pământenii și noi, Vuunzii, am fost aleși să devenim oaspeți ai lui Doando. Anatomic și fiziologic ne asemănăm, așa zice, perfect. Putem respira același aer, consumăm aceeași hrană – și mai ales semănăm cu misterioasele noastre gazde. În asta eu văd un factor esențial al rolului pe care poate vom fi chemați să-l jucăm vreodată... Să vă explic. Am studiat împreună în câteva rânduri „celula nervoasă” construită pentru noi. Ni s-a demonstrat indirect, prin funcțiile ei, că sistemul

nervos al constructorilor este format din neuroni care au o structură asemănătoare celor cunoscuți la noi. Bineînțeles că de aici și până la cunoașterea aprofundată a funcțiilor lor cerebrale mai avem mult. Uite, Iu vă poate da o serie de detalii.

Medicul de pe «Loro» sorbi din pahar limonada Pământenilor, care-i plăcea foarte mult. Câteva idei apărute pe neașteptate o făceau să ezite, căci nu știa dacă trebuie să le rezolve acum.

— Am studiat celula mecanică, începu ea, cea mai complexă realizare tehnică întâlnită vreodată: un neuron mărit de miliarde de ori. Uimirea, și, admirația mă stăpâneau deopotrivă. Aveam în minte componentele celulei noastre nervoase: axonul, nucleul, dendritele, pericarionul, sinapsele. Copia acestei celule îmi stătea înaintea, ca un gigantic complex electronic cu mii de dispozitive. Impulsurile luminoase se prelingeau aproape inobservabil de-a lungul fibrelor-cabluri. Imitau perfect excitația primită prin sinapse – locurile de contact dintre neuroni. Ipoteza că pe Doando asemenea celule înlocuiesc simplele noastre relee cibernetice mi s-a părut cea mai probabilă. Dar ce diferență! Dacă un releu e un dispozitiv ce are doar câteva contacte, un neuron electronic de-al necunoscuților are câteva mii. Releul deține un singur răspuns la semnale, iar celula tehnică pe care o studiam avea probabil sute și mii de gradații.

Iu fu întreruptă de aplauzele celorlalți, care subliniau nu numai concluzia la care ajunsese, ci și ușurința cu care-și însușise noțiunile științifice ale Pământenilor.

— Dacă sistemul nervos al constructorilor – continuă Vuunda – dacă funcțiile lor cerebrale ni se aseamănă, mă întreb: ce fel de structură anatomică vor fi având ei? Ce trăsături fizice? Sunt ferm convinsă – și Voa v-a dat un

argument – că ne sunt identici și din acest punct de vedere... Desigur, n-ar fi exclus ca ipotezele noastre să fie hazardate... Va trebui să cercetăm în continuare...

Im Iu urmări reacțiile ascultătorilor. Ajunsese să-i cunoască pe toți, calitățile și slăbiciunile tuturor. După dansul Tamarei și înainte încă, își dăduse seama că dragostea ei de mamă își caută un făgaș nou, alte ființe asupra cărora să se reverse.

O trezi din gânduri glasul lui Dal Adal:

— Te ascultăm, Tem!

— Împărtășesc tuturor ipoteza lui Voa privitoare la zborul navei cu ajutorul energiei gravifice. Ar fi interesant de știut unde se află angrenajul care creează câmpul gravitațional al lui Doando. Trebuie să aibă dimensiuni gigantice. Pentru verificarea ipotezei e necesar să găsim un mijloc ce ne-ar permite, în primul rând, cercetarea în exterior a lui Doando. Propun să-l scoatem la suprafață pe „Extragalactic”. Exprimându-ne această dorință în fața centrului de comandă, ea va ajunge la nevăzuții noștri prieteni. Îmi declar și eu nerăbdarea de a intra cât mai curând în legătură cu aceste stranii ființe nevăzute. Cred că sunt necesare toate eforturile în această direcție. Numai așa vom ști încotro zburăm și unde se va sfârși călătoria noastră extraordinară. Poate că tocmai la capătul ei se va lămuri taina lui Doando. Chiar *marele gol*, cum îi spune Ro, nu va mai fi atunci doar un vid imens. Poate în el se ascunde scopul final al astronavei. Este o ipoteză pe care o susțin, deoarece toate variantele deductive de până acum duc la aceeași concluzie: golul constituie elementul esențial al construcției.

Adal ascultase atent expunerile Vuunzilor. Era convins că vor mai vorbi și ceilalți. Dar, spre surprinderea sa, aceștia tăcură, deși principalele probleme nu fuseseră

nicidecum epuizate. Cu părere de rău trebuia să încheie această consfătuire, improvizată la sfârșitul unui prânz.

— Am convingerea că ipotezele, deși reduse ca număr, sunt concludente pentru noi. Aprob ideea cercetărilor exterioare. „Extragalactic” ne poate fi de folos. Să încercăm să transmitem prietenilor necunoscuți dorința noastră. Acum, câteva propuneri: Tamara Moon și Voa Zad să urmărească în permanență, din camera ecranelor, itinerarul galactic. Iar pentru cercetări vom organiza echipe stabile, în funcție de competențele și... — Adal zâmbi cu înțeles – și afinitățile participanților.

XII. DATORIA LUI LOMBO

— SEISMOSCOAPELE indică precis că se va deschide o falie suboceanică uriașă. Ea va avea circa 400 de kilometri lățime și peste 20 000 de kilometri lungime, mai mult de jumătate din circumferința planetei noastre. Privește harta, tată! Falia va începe la 80° latitudine nordică, în dreptul lanțului submarin. Sierra Escondida, va coborî spre sud-est pe linia insulelor Spitzberg-Faroer-Bermude și, amenințând America Centrală, își va urma drumul prin arhipelagul Paumotu; apoi va ocoli Noua Zeelandă și insulele Auckland și va dispărea în zona calotei antarctice. Pe toată lungimea ei, vor avea loc puternice erupții vulcanice, deoarece scoarța, groasă de numai 30 de kilometri, care desparte magma de fundul oceanului se va despica în întregime.

— Și voi ați legat acest fenomen de cele două rachete venite din Cosmos?

— Da, aceasta a fost concluzia, de altfel firească, la care a ajuns Comisia de Geofizică. Ridicarea temperaturii în zonele terestre profunde a dus la creșterea presiunii magmei și totodată la scăderea rezistenței rocilor din litosferă. Erupția va izbucni peste trei săptămâni, sub influența atracției lunare. Atunci Luna va fi la perigeu.

Bătrânul dete din cap și începu să ciocănească în butoanele aparatului de protecție, semn că se gândea la ceva neplăcut. Nona tăcu. Întotdeauna, încă de mică, felul de a fi al tatălui ei o intimidă puțin.

— Trăim evenimente dramatice, Nona! zise el, în sfârșit. Stranii și dramatice. A, Dor, erai și tu aici? Ce-i cu Li?

Tot timpul, Dor nu scosese nicio vorbă.

— Stă pe terasă. S-o chem?

— Nu, du-te la ea! E rău să fie singură. Du-te!

Obişnuia să repete cuvinte sau propoziții întregi. De aceea, odinioară, când vorbea de la catedra Universității de Cosmologie, își scria dinainte prelegerea sau cuvântarea.

— Așa, deci! zise el, după plecarea băiatului.

— Când pleci la Delhi? îl întrebă Nona.

— Îndată după masă. Trebuia să-mi fi trimis documentația. Altfel, ce-o să spun la Congres? Ce-am aflat din presă și de la radio? Trebuia să-mi fi trimis documentația.

— Nu mai e timp, tată! Și nici nu e nevoie să cercetezi totul amănunțit. Oamenii vor numai să-ți audă părerea, părerea fostului secretar al Consiliului Planetar Suprem.

— Bine, fie și așa! conveni tatăl. Vrei să mă ajuți să mă descurc? Atunci hai să ne punem pe lucru! Am să-l iau și pe Dor cu mine, să-i arăt vechea cultură indiană. E adevărat că-i place arheologia? Bine, hai să lucrăm!

Dor păși neauzit pe terasă. Li stătea în scaunul lui Lombo, cu fața spre ocean.

— Nici tu n-ai mâncat, Li?

Fata întoarse capul. Avea ochii închiși; se încruntă ușor, în căutarea unei amintiri. Memoria îi reproducea altă frază, a logodnicului, din noaptea când bântuia furtuna: „Nici tu nu dormi, Li?”

Își ridică pleoapele brusc.

— Nu, n-am putut mânca. Dar tu?

Tânărul se apropie și începu să-i mângâie părul negru. Li suspină. Lacrimile îi secaseră după patru zile de zburcium neconținut.

— N-ai fost la școală, așa-i?

Spunea ce-i trecea prin minte, ca să scape de cleștele necruțător al amintirii.

— Azi, Li? Azi e duminică.

— Da... Șase zile de când l-am văzut ultima...

Dor încetă deodată să o mai mângâie:

— Știai că părinții lui vin aici, peste câteva ore?

— Nu! răspunse Li. Când ați vorbit?

— Aseară. Pe semne au uitat să-ți spună și ție. Unde e Nona? O căutase Alexander la radiofon. Apropo: de ce nu mai stă Nona cu noi ca înainte? întrebă el, scrutându-și sora cu atenție.

— Cum adică? se miră ea. N-am observat.

— N-ați mai vorbit de mult voi două, nu?

— De mult. Dar de ce? Ce te frământă atâta?

— Pe mine? Nimic... Ce să mă frământe? Nmic, întrebam doar, așa...

— N-am mai vorbit de mult. Am văzut că parcă și ea ar fi... Ba nu, m-am înșelat. Cum să fie?

— Ce?

— Nu stiu, parcă frământată. Ca tine! Exact ca tine.

— Și ea?...

Li se întoarse iar spre ocean, deodată absentă. Aștepta – absurdul așteptării îi sfâșia sufletul – ca o barcă sa apară printr-o minune de după dig, cu Lombo. El să-i facă semn, ca odinioară, iar dânsa, Li, să-și îmbrace grăbită costumul de scafandru, încurcându-i, ca întotdeauna, mânecile. El să râdă de stângăcia ei, apoi să se întâlnească în peștera de sub ocean și să-și spună prin gesturi povești cu monștri marini și eroi legendari. După ce vor fi ieșit, târziu, de acolo, să-i primească Luna cu un drum țesut din argint și din valuri, pe care să înoate, ageri și zvelți, până vor pierde țărmul din ochi.

— De ce strigă pescărușii așa de tare?

— Vorbește Sen Dor, fostul secretar general al Consiliului Planetar Suprem.

Aplauzele asistenței acoperiră ultimele cuvinte, prelungindu-se până când bătrânul vioi, cu părul tuns scurt urcă la tribună.

— Vreau să încep nu prin a analiza cauzele încălzirii planetei noastre. Acest lucru l-au spus limpede antevorbitorii mei. Ci să vă expun o părere despre scopul pentru care microrachetele au declanșat încălzirea. Din raportul prezentat aici, reiese că părerile oamenilor de știință sunt împărțite. Nu e prima dată și nici ultima când părerile lor se bat cap în cap. Se pare că totul are drept scop mersul înainte al științei!

Un val de râsete și aplauze îl întrerupse pe vorbitor.

— Dar nu despre aceasta voiam să vorbesc! reluă el, potolind rumoarea cu un gest. Eu mă situez net pe poziția celor care susțin că microrachetele n-au avut un scop distructiv. Și iată de ce. Se cunoaște acum că nava-mesager nimicită în timpul exploziei fertilizatoare de pe Marte nu aparținea unei expediții sau grupări de cercetare terestre. E deci un prim element că a fost trimisă de, necunoscuții care au expediat cei doi „meteoriți”. Al doilea element care vine în sprijinul acestei ipoteze este faptul că racheta s-a învârtit în jurul lui Marte, apoi s-a oprit deasupra locului exploziei. Pământenii știau de explozie și ar fi avut grijă să ferească nava de pieire. Doar știrea experienței de pe Marte a ajuns până în cele mai depărtate colțuri populate de noi, până la „Terra V”, prin intermediul mijlocului ultrarapid de comunicare – undele gravifice. Probabil – și concluzia

se impune de la sine – racheta conținea un mesaj adresat nouă în legătură cu „meteoriții”. Sistemul cibernetic de orientare al astronavei l-a luat pe Marte drept Terra. Confuzie regretabilă, dar ușor de explicat.

Fostul secretar își ridică ochii de pe hârtii, scrutând asistența.

— Acum o altă problemă. Să presupunem că noi n-am fi aflat că „meteoriții!” sunt rachete, și ei ar fi aterizat neobservați. Ce s-ar fi întâmplat în acest caz? Temperatura zonelor interne ale planetei creștea, oricum; chiar necunoscând cauzele încălzirii, nu se putea să nu încercăm toate mijloacele pentru a preveni o catastrofă. E naiv să ne închipuim că expeditorii microrachetelor n-au prevăzut această posibilitate. Pentru nimicirea noastră ar fi fost nevoie de arme cu efect fulgerător, care să nu ne lase timp de apărare. Apoi racheta conținând mesajul nu-și mai avea rost, dacă admitem ipoteza scopului distructiv. Iată motivele pentru care trebuie să eliminăm definitiv această ipoteză.

Nona, Li și Dor urmăreau sala pe unul dintre ecranele secundare ale televizorului; celălalt ecran secundar transmitea imaginea prezidiului, care se agita aprobator.

— Va urma o întrebare firească: totuși ce scop au urmărit necunoscuții? De ce n-au luat contact direct cu noi și ne-au trimis înainte acești soli ciudați? Oricât ar părea de curios, opinia multora, în speță și a mea, este că s-a urmărit un țel constructiv, favorabil vieții. Traseul parcurs de microrachete în scoarță a devenit focarul unor foarte complexe radiații, a căror natură nu s-a stabilit încă în amănunt, dar care favorizează dezvoltarea organismelor. Am aflat adineauri că la poli au început să sosească bancuri compacte de pești, ba chiar s-au semnalat câteva balene, atât de rare de la un timp.

Pinguinii australi își petrec majoritatea zilelor în apă. Sunt fapte care nu mai pot fi puse sub semnul întâmplării. Clima polilor de asemenea s-a schimbat, fără a dăuna celorlalte regiuni. Mase de aer cald îmbracă Antarctica și coastele nordice ale Americii și Asiei, reușind să amelioreze vremea aproape la fel de mult cât am încercat noi prin topirea ghețurilor polare.

Sen Dor bătrânul se opri iarăși, sorbind cu înghițituri mici băutura răcoritoare din pahar. Dor, fiul, își luă privirea de pe ecran, ca s-o scruteze pe Nona. O văzu urmărind cu mare atenție emisiunea și-l revoltă liniștea ei, dovadă că îl uitase pe Lombo. Dar nu o privi mai bine, ca să descopere ce ascundeau aparențele.

— Fără îndoială că necunoscuții n-au intenționat să provoace deschiderea faliei uriașe din Pacific. Acest efect a întrecut prevederile lor; explicabil, căci ei nu știau de existența Marelui Cerc de Foc al Pacificului în a cărui zonă scoarța terestră este deosebit de instabilă. Vedem dar că faptele se leagă firesc, ducând la concluzia enunțată: ei sprijină dezvoltarea vieții. Dacă ne-au trimis „meteoriții”, înseamnă că vor veni și ei curând. Când anume, nu putem prevedea, Numai că, după viteza rachetelor lor, deducem că distanțele cele mai mari nu le sunt o piedică în drum. Până să vină, noi vom fi înlăturat primejdia care ne amenință oceanele. Soluția de a se acoperi locul viitoarei falii cu un tampon ultrarezistent de mase plastice este cât se poate de bună și în același timp rapidă și economică.

Sen răsuflă adânc – vorbise repede – și-și umplu iar paharul cu băutură răcoritoare. Li începuse să pară tot mai interesată de ultima parte a expunerii.

— Așa e! exclamă ea, profitând de pauza tatălui.

— Și tata? Ce zici, ce frumos vorbește!? remarcă Dor.

— Parcă n-ar avea anii lui! interveni Nona.

Dor se pregătea să mai spună ceva, însă tăcu, posac, la intervenția ei. Nona îi surprinse expresia feței și tresări.

— Dor! murmură ea, ca să nu atragă atenția frumoasei Li. Ce-i cu tine?

Băiatul o privi lung, drept în ochi. Nu-i răspunse, cu toate că ar fi avut ce.

— De ce n-ai vrut să mergi cu mine, Dor? Ai spus că vei fi aici la ora două, și până am plecat eu nu te întorseseși.

— M-au reținut băieții la Coalcoman. Era un concurs sportiv...

— Și?

— Nu, tată! Am stat aici, cu Li. Și cu Nona. Nu le puteam lăsa singure.

— Știi cumva mai multe și nu vrei să-mi spui?

— Eu, tată?

— E ceva grav?

— Lombo...

— Ce amestec are el aici?

— Nu, el...

Dor tăcu, înciudat că nu mai poate fi stăpân pe sine însuși.

— Bine! Dacă nu poți, nu-mi spune! Dar nu uita că părinții lui sunt aici. Te vor întreba ce a făcut băiatul lor înainte de plecare. Tu ai vorbit cel din urmă cu el, nu?

— Tată, nu-ți spun fiindcă nu știu dacă am dreptate. Poate nu m-am gândit îndeajuns.

— E ceva rău pentru el?

— Nu pentru el, cât pentru... altcineva.

— Li?

— Ah, nu Li, n-ai înțeles? E fiica ta, e soră cu mine!

— Li îmi e fiică și îți e soră. Ce să-nțeleg?

Băiatul se smulse de lângă fereastră.

— Îmi ești prieten, nu-i așa?

— Da. Spune!

— Taina asta mă chinuie de mult. N-aș vrea să greșesc. Nona și cu el...

Degetele albe, osoase ale tatălui coborâră în părul lui Dor. Băiatul le apucă strâns.

— Asta era? O știam și eu...

— Dar a fost... grav?

— O iubea pe Li.

— A mințit-o.

— Nu. I-a fost teamă că, din dragoste, Li va trăda intenția lui de a se imbarca pe geoscaf. O dată descoperit, nimeni nu i-ar fi dat aprobarea să participe la cercetări. Și în cazul defectării în adânc a geoscafului, o nouă expediție ar mai fi putut avea loc abia peste 30-40 de zile. Acum înțelegi? El a intuit mai bine decât noi toți pericolul ce amenință planeta. Și și-a asumat riscul – era de datoria lui.

— Atunci Nona? De ce i-a spus Nonei?

— Erau prieteni. Foarte buni prieteni.

Dor își înăbuși reacția de bucurie. Mulțumit că îl bănuise pe nedrept pe Lombo și că, totodată, dăduse dovadă de chibzuință în exteriorizarea propriilor sentimente.

Tatăl îl mângâie din nou, cu un licăr tulbure în ochi. Ce rost ar fi avut să-i spună adevărul?

— Hai, du-te! îl îndemnă blând. Du-te!

Nona și Li se întorseseră abia în zori, rupte de oboseală. Aparatul lor realizase în cele trei ore ale schimbului o normă și jumătate, adică plasticizase apa pe o suprafață de 5,1 km², la o adâncime de 3 550 de metri, în strâmtoarea dintre insulele Cuba și Haiti.

Armată cu două straturi de fibre în cruce, materia plastică rezista la presiuni atingând mii de tone pe centimetrul pătrat. Pentru ca magma să nu ridice uriașul tampon, a cărui lățime medie era de 450 km, el se fixa din cincizeci în cincizeci de metri, pe fundul oceanic, prin piloni de duroplast îngropați oblic până la un kilometru în sol.

Era o muncă titanică, accelerată încă și mai mult de răstimpul foarte scurt în care trebuia să se termine. Trei pătrimi din totalul vaselor maritime ale Pământenilor formaseră un lanț de-a lungul întregii zone de lucru. Gigantice elicoptere aduceau pe ele fibrele de armare, rezervoarele energetice, hrana. Oamenii se odihneau pe vase, fără a mai coborî pe țărm. În două zile după începerea operațiunii, o cincime din suprafața planificată se acoperise cu acvoplast. Sărurile apei de mare, unite în combinații chimice cu substanța de solidificare, dădeau acvoplastului o duritate neîntâlnită. În stratul inferior se amestecau substanțe puternic refrigerente, spre a întări lava care ar fi răzbit la suprafață. Dar calitatea cea mai prețioasă a acestei materii rămânea plasticitatea. Grozav de rezistent la rupere, acvoplastul se putea modela cu multă ușurință, astfel că atunci când fundul oceanic avea să se prăbușească, el urma să ia forma faliei, menținând etanșizarea spărturilor.

Tatăl fetelor urmărea îndeaproape mersul lucrului. La vila izolată, de pe coasta vestului mexican, începuseră să vină tot mai des oameni care îi cereau sfatul. De aceea, Li și Nona nu mai fură uimite văzând cele două reactoare și elicopterul de pe aeroterasa vilei. Voiră chiar să treacă, neobservate, în camerele lor, dar bătrânul le așteptase probabil, căci le întâmpină imediat în prag.

— Bine ați venit! le saluta el. Cum a mers?

— Cinci kilometri, tată! îl anunța Li, aproape voioasă. Experimentăm azi o nouă metodă de plasticizare, nu în trei etape ca până acum, ci în două, sau, dacă se poate într-una singură.

— Ia te uită! exclamă tatăl. Numai vești bune. Asta ar trebui comunicat și mai departe, pe tot șantierul.

— Da, numai ca n-am pus încă bine la punct împrăștierea substanței de solidificare. Credem că ar trebui antrenată de un sistem de elice, care să provoace un curent circular. Dar cine e la noi?!

— Oaspeți. A venit și Alek Mud. A fost bun prieten cu Lombo.

Voioșia lui Li dispăru. Nona se încruntă, la rândul ei, frământată vizibil de ceva. Tatăl o privi în treacăt.

Alek Mud se ridică la venirea femeilor.

— Vă cunosc, îi spuse el lui Li. Lombo mi-a povestit multe despre dumneavoastră.

Mama lui Lombo privi la fată cu o întrebare mută în ochi.

Nona surprinse privirea și plecă de pe terasă, iar Dor se duse după ea. O găsi lângă balustradă, contemplând norii care învinețeau apusul.

— Ce crezi, vom avea ploaie? întrebă Nona.

— Alexander vine azi? întrebă Dor, fără s-o lase să continue.

— Azi, n-ai aflat? răspunse Nona, cu un început de iritare.

Băiatul clipi, dar nu dădu înapoi.

— Nona, la cine ții tu cel mai mult din familia noastră?

Femeia se întoarse, scrutându-l, dar îi văzu doar încordarea copilărească, nu și ceea ce ascundea ea.

— Cum adică? se interesă, cu glas alb. Dor nu-i replică; îi fixa, în continuare, ochii. Cel mai mult țin la tine, zise

Nona, și nuanța de iritare din gesturile ei spori. Ce vrei, de fapt?

Băiatul nu mai putu suporta tensiunea discuției și își feri privirile.

— Nu vreau nimic! șopti, înecându-se. Nici măcar să aflu de ce ne-ai ascuns ce ți-a mărturisit Lombo.

Erau la mijlocul cinei. Alexander ședea lângă Nona iar bătrânul și Dor în fața amândurora.

— Li, zise Nona deodată. Lombo mi-a mărturisit numai mie planurile lui. Nu știu de ce numai mie. Tăcu o clipă, urmărind reacțiile ascultătorilor. Dar știu de ce nu i le-am trădat. Pentru că l-am iubit. L-am iubit, repetă ea, cu un mic triumf dureros.

XIII. MĂRTURISIRI

TAMARA MOON intră în sala ecranelor, fără s-o mai saluta pe Voa, ca de obicei. Părea obosită.

— Singură? întrebă ea, aruncând o privire fugară spre ecranul central.

— Ro a trecut pe-aici. A stat foarte puțin. Azi este în grupă cu Victor și Ena. Ei, ce spui? Interesant? Și Voa îi arată Tamarei noua imagine.

Zece stele, așezate în cerc, se roteau în jurul unui alt Soare neobișnuit de strălucitor.

— Da!

— Ce nume să dăm constelației?

— Cum vrei tu.

Voa își privi prietena cu atenție. Nu spuse însă nimic. Se gândi câteva clipe și i se adresă iar:

— Constelația Cercului Alb! Ce crezi?

— Mai bine Constelația Marelui Cerc!

— Marelui Cerc! E mai frumos, într-adevăr. Aplecându-se peste planșa întinsă pe masă, Voa însemnă repede denumirea

O stea albastră luase, în centrul ecranelor, locul Marelui Cerc. Corpul ceresc părea că-și mărește neîncetat volumul, în timp ce explozii gigantice aruncau în spațiu adevărate trombe purpurii.

— Cefeidă? întrebă Vuunda.

— Nu cred. Cefeidele sunt albe-albastrii. Pulsațiile lor se produc la răstimpuri egale. Dar asta parcă clocotește. Și e singură. Consemnează-i caracteristicile. Să-l întrebăm pe Adal.

Voa își făcu iar câteva însemnări.

— Solitarul Roșu, șopti Tamara.

— Cum?

— Sau Solitarul Furios!

Cealaltă își lăsă lucrul și privi cu luare-aminte la Pământeană.

— Ce-i cu tine Tamara?

— Am dormit prost. Sunt nervoasă.

— Nu vrei să te consulte Iu?

— Dragostea nu-i o maladie.

Voa tresări. Tamara o fură cu coada ochiului, ca un copil surprins asupra unui fapt nepermis. Roși toată.

— Vrei să-ți povestesc? reluă apoi, cu un calm aparent.

— Dacă ai încredere în mine...

— Îl iubesc dintotdeauna pe Adal.

— Vorbește-mi despre el.

— Ce ți-aș putea spune? Sunt mulți ani de când l-am cunoscut. Atât de mulți, încât mă simt bătrână și mă stăpânește teama că voi muri înainte ca el să afle cât l-am iubit. Până la plecarea cu „Extragalactic”, nu știam prea multe despre el. Pe galactonavă, Alvarez, care îl mai însoțise într-un zbor, mi-a povestit atâtea despre dânsul, încât am ajuns să-l admir și mai mult.

— Merita atâta admirație? o provocă Voa, cu un zâmbet.

— Dacă merita? se aprinse Tamara. Ascultă numai! Într-o bună zi, „Extragalactic” devie de la traiectorie. Un câmp gravific ne atrăgea spre un sfârșit sigur, către un nor globular, format dintr-o puzderie de pitice albe, în care substanța se condensase până la un milion de tone pe centimetrul cub. Trebuia să găsim linia de demarcație între două câmpuri de forțe, pentru a ne salva „pe verticală”, printr-o țâșnire bruscă, în care viteza astronavei depășea viteza luminii. Pentru noi, acest șoc

putea fi mortal. Adal ne-a adus singura șansă: întrebuițarea unor capsule speciale, în care să rămânem cufundați într-un somn anabiotic. Temperatura corpului nostru avea să scadă până la plus 4 grade. Numai așa puteam rezista supratensiunii determinate de accelerarea bruscă. Letargia noastră a durat șapte zile. Aparatajul automat a funcționat ireproșabil. După acest interval, ne-am revenit la viață. Eram salvați! M-am repezit cu Victor spre compartimentul lui Adal. Capsula lui era însă goală! Comandantul, fie că se trezise înaintea noastră, fie că nu se anesteziase deloc, nu era acolo. Alvarez s-a făcut deodată foarte palid și a murmurat: „N-am să-mi iert asta niciodată!” L-am căutat înfrigurați, cu spaima în suflet. Era în compartimentul-depoziț al combustibilului nuclear. Trapa etanșă ce ducea spre duzele de ejeție ale navei rămăsese deschisă. Adal zăcea fără cunoștință. Sub costumul de scafandru cosmic corpul lui avea contuzii și arsuri grave. Ne-a povestit chiar el totul, dar abia după o lună de zile. În acest timp, s-a zbătut între viață și moarte. Numai priceperea lui Victor l-a salvat. L-am îngrijit toată vremea, căci nava revenise la traseul inițial și nu ne rămânea decât să controlăm automatele de direcție. Nu cred că există chin mai mare decât acela de a sta de veghe lângă un om drag care suferă, urmărindu-i orice tresărire a pleoapelor, respirația, pulsul. O frică pe care n-o mai poți stăpâni îți întunecă rațiunea. De zeci de ori am avut impresia că a sucombat. Îi luam mâinile reci și i le încălzeam în palmele mele. Când vreun strop de transpirație i se prelingea pe tâmpile, îl sorbeam cu buze fierbinți, și totdeauna fugeam rușinată, crezând că a simțit ceva. A delirat în repetate rânduri, și când mi-a șoptit numele, am crezut că pier de

atâta fericire. Plângeam întruna, fără să mă pot stăpâni. După 30 de zile a deschis în sfârșit ochii, privindu-mă fix, și totul s-a învârtit cu mine. De amețită ce eram i-am sărutat mâinile, ca un copil. El a zâmbit cu greu și m-a întrebat în șoaptă unde e Victor.

Tamara tăcu, iar Voa nu găsi ce să-i spună. Întinse mâna către umărul Pământenei. Degetele-i schițară o mângâiere abia vizibilă! Dar fata nu observă nimic, într-atât de departe o răpiseră amintirile. Își așează cu un gest leneș o şuviță de păr căzută pe frunte. Apoi continuă:

— După ce ne văzuse închiși în capsule, Adal fusese gata să se scufunde și el în somnul anabiotic. Deodată răsună alarma. Apăruse o fisură la una dintre duzele propulsoare ale rachetei, rezultat al suprasolicitării motoarelor. Îmbrăcându-și cuirasa cosmică, Adal dusesese la locul accidentului sudorul electronic. Reține că în tot acest timp motoarele lucrau în plin. Comandantul a programat sistemele de supraaccelerare, ce aveau să acționeze automat peste circa o jumătate de oră. Pe când robotul executa reparația, un jet de gaze scăpate prin duza avariata l-a învăluit pe Adal, care și-a pierdut cunoștința. A scăpat ca prin minune, revenindu-și cu un minut înainte de șocul supraaccelerației. A fost cel mai lung minut din viața lui, în decursul căruia, prin ce eforturi nu știu, a izbutit să intre înapoi în rachetă, să ajungă în cabina medicală și să se închidă în capsula de anabioză. Și, parcă asta nu i-ar fi ajuns, s-a trezit înaintea noastră și a pornit să controleze cum a rezistat astronava la accelerarea bruscă a vitezei. Și noi dormeam! Ne-a salvat îndrăzneala lui. Altfel nu ne-am fi regăsit niciodată, deoarece nava s-ar fi transformat într-o emulsie vizibilă doar ca o pată pe una dintre piticele albe. Zborul a continuat. Nu știu dacă mi-am trădat vreodată

sentimentele. Am terminat câteva studii referitoare la repartiția materiei în Galaxie și la formele ei de manifestare. Am făcut câteva descoperiri științifice legate de mecanica gravitației universale. Dal Adal și Victor mi le-au apreciat. Și în tot acest timp o singură dată am crezut că mă iubește și el. Într-o zi ascultam muzică. M-a invitat la dans și, după aceea mi-a sărutat mâna. A adăugat, zâmbind: „Ești un astronaut de valoare, Tamara... Și un om și mai și”. De atunci n-am știut niciodată ce trebuie să fac, Voa. Îl ocoleam. Stam tot mai mult cu Alvarez care-mi devenise apropiat, ca un frate. Acum știu că Adal mă prețuiește, că mă respectă, că mă admiră. Mi-a lipsit curajul să-i spun că mi-e drag... Mi-e drag, Voa, și mi-e frică să-i mărturisesc! Dacă el nu mă iubește? Nu dorm deseori, dar mă amăgesc în visele mele și-l păstrez ca pe un iubit, ca pe un soț.

— Fericirea nu vine de la sine, Tamara! șopti Voa într-un târziu.

*

Iu, Tem și Adal cercetau macrocelulele din turnul galben, cu ajutorul unei aparaturi adecvate. Urcară pe scara din jurul turnului, până la plafonul încăperii, de unde, printr-o trapă deschisă automat, ieșiră într-un culoar orizontal, pe care conducta cu macrocelule îl străbătea în lung, pierzându-se în depărtare. La distanțe de aproximativ trei kilometri, ea era sprijinită prin coliere groase, susținute de postamente cubice. Acolo, de o parte și de alta a colierului, exista câte un șir de ferestre prin care puteau fi urmărite celulele.

După mai multe ore de mers, Pământeanul și cei doi Vuunzi trecuseră de opt asemenea inele, oprindu-se

lângă cel din urmă, ca să prânzească.

— Cred că trebuie să mai aibă și un alt rol decât sprijinirea conductei! remarcă Tem, privind construcția masivă a suportului. Am observat că efluviile luminoase din celule se intensifică la trecerea prin colier. N-ați vrea să verificăm, după ce ne astâmpărăm foamea, dacă e adevărat?

Adal își scoase tăcut ranița cu instrumente și se apucă să monteze trepiedele. Vuunzii despachetară aparatele de măsurat.

— Ești supărat cumva, Pământeanele? întrebă Voa mirată de tăcerea acestuia.

— Sunt, Voa! Nu știu ce s-a întâmplat cu Tamara. N-ați văzut-o cum s-a posomorât în ultimele zile?

— Ba da! Încearcă s-o ajuți. Doar face parte din echipajul astronavei tale! zise Tem, fixând pe tambur aparatul de filmare ultrarapidă.

— Nu știu în ce măsură o poate ajuta! îl contrazise Im Iu, cu un anume tâlc pentru Pămânean. Am impresia că Tamara e îndrăgostită...

— Așa? făcu Tem. Se poate; voi, femeile, vă pricepeți mai bine.

Ceilalți doi izbucniră în râs.

— Cred că ai dreptate, șopti Adal, al cărui zâmbet se stinsese imediat. Am observat că ține mult la Victor.

— În ce fel?

— Sunt mai toată vremea împreună. E și firesc, au aceeași vârstă! Cu Victor are, oricum, mai multe afinități decât cu... unul ca mine... și, în general...

Comandantul surâse încurcat și începu să desfacă rucsacul cu alimente.

— Adal, zise Tem, te rog să nu te superi, dar așa-i că ți-e dragă Tamara?

Pământeianul se întoarce și întâlnește ochii atenți ai lui Iu.

— Da. De ce să mă ascund? O iubesc. Dar în toți anii de zbor m-am gândit bine – ea nu trebuie să o afle.

— De ce?

Tem era nedumerit.

— Fiindcă nu vede în mine decât comandantul, eroul. Dacă i-aș fi mărturisit totul, m-ar fi iubit, poate, dar nu ca om, ci copleșită într-un fel de „atenția acordată”. În locul meu n-ai socoti la fel?

— Nu știu.

— Și, la urma urmei, Tamara ține la Victor. Cum să mă fi amestecat între ei?

Își prinseră la costume casetele cu alimente și-și începură masa, așezați pe podea, lângă peretele coridorului.

— Ia spune-mi, Iu, ce crezi despre efluviile luminoase ale celulelor? schimbă Adal vorba.

Vuunda se gândi un timp.

— Să vedem ce ne spun aparatele! replică ea, în sfârșit. Dacă lumina însoțește procese de natură electrică sau electromagnetică, n-ar fi exclus ca Doando să aibă un sistem de comandă biocibernetic, alcătuit din „neuroni” electronici și din materia vie a acestor celule. Deși, așa stând lucrurile, constructorii au avut de rezolvat dificultăți enorme.

— Și de câștigat enorm de mult! replică Tem.

— Da, e-adevărat!

Terminară masa, apoi Iu strânse capsulele cu alimente. Bărbații începură să controleze înregistrările aparatelor.

— Aveți amândoi dreptate! zise Adal bucuros. Suporturile au un dublu rol: sprijină conducta și, totodată printr-un sistem deocamdată necunoscut, accelerează și intensifică impulsurile ce străbat celulele

în ambele sensuri. Lumina de la ferestre nu e decât un proces secundar al reacțiilor din celule. Principala sarcină a acestora din urmă e de a transporta impulsurile, cu o viteză ce atinge, judecând după filmul ultrarapid, 15 000 de kilometri pe secundă!

— Cât? sări lu neîncrezătoare.

— Exact cât v-am spus. Iar impulsurile, care în vreo 5 secunde îl pot înconjura pe Doando, sunt de natură nervoasă, după câte văd, cu toate că li s-a asociat și un puternic flux de unde electromagnetice. În corpul omului, ele circulă cu doi metri pe secundă; aici, de peste șapte milioane de ori mai repede, grație acceleratorilor înșirați pe conducte. Așadar se confirmă supozițiile dumitale, lu: această astronavă, uluitoare din toate punctele de vedere, trebuie să fie condusă de un complex biocibernetic, cu o rapiditate și o promptitudine a reacțiilor pe care nu le putem decât invidia. E posibil ca sistemul de celule să aibă ramificații în întreaga navă.

Se aflau la 50 de kilometri de „Noua Arcadie” și „Oaza Soarelui”. Tocmai își terminaseră dejunul. În dreapta coridorului larg pe care veniseră se afla o sală adăpostind un turn cu macrocelule. Din direcția lui iradiau valuri de lumină verde.

Em Ro dispăruse undeva. Alvarez și Ena îl așteptau pentru a porni împreună spre casă. Cei doi tineri se împrieteniseră repede. Inepuizabila bună dispoziție ce-l caracteriza pe Pământeau, politețea, micile atenții spontane față de partenera de echipă contribuiseră în mare măsură la apropierea lor.

Victor tocmai descoperise un scaun comod pe marginea soclului ce susținea un grup de conducte trase de-a lungul coridorului. O chemă pe Ena alături.

— Ce mai vrei să știi astăzi, savant nesățios? glumi Vuunda, așezându-se lângă el. Cum se fac sosurile mâncărilor la noi acasă?

Primind ca temă de cercetare complexe biologice vuunde, Alvarez o sâcăia adeseori pe coechipiera lui cu cele mai năstrușnice întrebări despre viața pe planeta de gheață.

— Nu, replică Pământeianul. De ce echipajul vostru are mai multe femei decât bărbați?

— Fiindcă și acasă suntem mai numeroase, circa 65% din totalul populației. Din rațiuni de conservare a speciei, desigur. Și fii convinsă că e o superioritate nu numai numerică! zâmbi ea, punându-și în valoare bicepsii. Dar la capitolul gingășie, Pământenele ne bat. Mai ales dacă seamănă toate cu Tamara.

Tânărul izbucni în hohote de râs.

— Ena, ești modestă. De unde știi că eu n-am despre tine aceeași părere cu a ta despre Tamara?

Fata încercă să-și ascundă stânjeneala (niciodată Tem nu i-ar fi făcut un asemenea compliment):

— Cunoști bine codul manierelor elegante!

— Asta n-are nicio legătură. — Victor îi luă mâna și o mângâie cavalereste. Sunt convins că dacă v-am lăsa să bântuiți singure pe aici, pe tine și pe Tamara, bărbații ăștia care stau ascunși în tenebrele lui Doando ar da buzna afară, să vă declare admirația lor.

— Dacă vor fi existând asemenea bărbați.

— Te contrazic. Sunt permanent în mijlocul nostru. I-am văzut.

Surprinsă, Ena făcu ochii mari.

— Glumești?

— Ascultă și judecă singură. Undeva, departe, acolo unde numai puterea minții ajunge, trăiau pe un corp

ceresc numeroase ființe gânditoare. Oamenii erau harnici, conducătorii pricepuți, pacea le ușura munca de milenii. Cunoscuseră cea mai rafinată civilizație. Știința, arta și literatura atinseseră culmile dezvoltării lor. Oamenii s-au avântat în ceruri, cucerind constelație după constelație. Au strâns cele mai mari comori și, fiind bogați și fericiți, își vedeau de treburile lor și fiecare cunoștea succesul și gloria. În societatea aceea fusese stârpită îngâmfarea prostească, mândria deșartă și egoismul. Ți-era mai mare dragul să trăiești în lumea Nufilor. Pe atunci, când s-au întâmplat cele ce vreau să-ți povestesc, trăia într-un orășel vestit un înțelept, pe nume Mlu. Și știa omul ăsta atât de multe, încât din moși-strămoși nu se pomenise de un altul ca dânsul. Agricultorul și astronomul, poetul și mecanicul, și savantul, oricine putea veni să-i ceară sfatul, căci era tare priceput la toate. Într-o bună zi, Mlu a fost chemat de cel mai mare conducător al Nufilor. Au stat de vorbă într-o grădină. Parfumul florilor îi amețea. Din susurul fântânilor arteziene se nășteau cântece, iar copacii seculari își legănau vârfurile în nori. „Înțeleptule, începu să vorbească marele conducător, spune-mi, te rog, ce crezi despre frumusețea noastră fizică și morală?” Bătrânul s-a gândit cât s-a gândit și i-a răspuns cu blândețe: „Prietene, trupurile Nufilor sunt urâte, aș îndrăzni să afirm chiar hidoase. E adevărat că suntem mari, uriași. Dar scheletul acesta construit de natură cu logică îmi apare cam anapoda, sub masca informă de carne, care nu conține nici urmă de armonii geometrice. Însă așa a apărut viața rațională la noi, și n-avem ce face. Ne-am obișnuit cu urâtul și-l confundăm cu ceea ce ar trebui să fie frumos. Gândurile ne sunt luminoase. Pe plan moral, atingem perfecțiunea. Vom lupta să

cunoaștem Galaxia, populând și alte planete. Sub aspect fizic vom rămâne însă urâți.” „Și nu ne putem schimba? Știința nu ne ajută?” „Ba da, prietene, ba da. Legile mutațiilor sunt deja cunoscute. Vor trece însă, până să ne putem schimba, milioane și milioane de ani.” „Mult, foarte mult timp. Ai convingerea că în alte lumi oamenii sunt mai frumoși decât noi?” „Da. Să nu uităm însă că formele de viață sunt uimitor de complexe. S-ar putea să existe și oameni mai urâți decât noi.” „Dar unde sunt ceilalți oameni, în fața cărora să rămâi mut de uimire și admirație?” „Să-i căutăm, prietene, să-i căutăm!” Și așa se face că rachetele cele mai perfecționate au scormonit depărtările cosmice, în căutarea lumilor cu oameni frumoși. Dar, deși au descoperit mereu alți semeni, niciunul nu era atât de frumos încât să le stârnească admirația. Văzând cum stau lucrurile, Nufii hotărâră construirea unei planete artificiale. Un fel de astronavă, așa cum este Doando. Vor lua legătura cu alte nebuloase, căutând idealul. La bordul navei, echipajul nu trebuia să fie numeros. Astronava dispunea de un aparataj extrem de complicat, ce făcea realizabilă orice dorință a lor. În apropierea unei Galaxii, răpiră câteva ființe raționale, cu rachete cu tot. I-au studiat îndelung. Frumusețea acestor oameni i-a surprins. De unde or fi venit? Ce căutau? Și ca să nu-i sperie prin apariția lor, Nufii au amânat de fiecare dată întâlnirea. Stăpâniți de gândul acesta, le-au arătat totuși, indirect, că sunt buni, înțelegători și că știința lor este foarte mare. Povestea nu ne spune ce-a mai fost. Poate că o dată și odată reprezentanții acestor lumi vor lua legătura unii cu alții, Ah! Tare îmi pare rău, Ena, că nu cunosc sfârșitul poveștii!

Fata, care urmărise totul cu atenție, nu părea de loc

mulțumită.

— Ai imaginație, tinere!

— Să visăm, Ena! Fără vis, știința n-ar căpăta nici strălucire, nici farmec.

— Destul, destul! M-ai convins!

Și fata își astupă urechile cu amândouă mâinile. Bărbatul izbucni în râs, și, observându-l pe Ro, care se apropiase, îi ieși în întâmpinare.

— Ceva nou? Întrebă el.

— Da, răspunse Em Ro, apropiindu-se. Toate celelalte coridoare sunt închise, Mai departe nu putem trece. Cel puțin în zona aceasta.

— Același lucru l-am constatat și noi. Eu aș propune totuși să mai încercăm o dată. Poate au uitat să se lase un bilet: „Nu suntem acasă. Reveniți”.

— Zadarnic, răspunse Ro, făcându-se că n-a observat înțepătura lui Victor. Pe aici, intrarea este strict interzisă.

— „Intrarea strict interzisă”, repetă Pământeianul, ironic. Venim, constatăm și plecăm. Dar dacă ei se răzgândesc și ne dau voie?

— Care „ei”? Ro făcu un gest vag cu mâna: Mă rog, dacă ești convins, n-ai decât să-ncerci. Dar discută mai întâi cu Adal. Sunteți gata să pornim spre casă?

Intrând în urma lui Victor, Adal aprinse lumina și închise grijuliu ușa.

— Ia loc! Trebuie să stăm de vorbă! zise el, mai hotărât ca altădată.

— Și eu te-am căutat tot pentru asta! răspunse tânărul Ce ne facem cu cercetările? Merg prea încet. Astăzi cei de pe Doando ne-au interzis accesul, Enei, lui Ro și mie spre o serie de construcții pe care le bănuim foarte importante.

— Deocamdată lasă asta. Te-am chemat pentru altceva

— Sunt numai ochi și urechi, dragul meu comandant.

— Dă-mi voie să mă-ndoiesc!

Adal se apropie de Victor, îi luă fața în palme și i-o ridică spre el.

— Nu înțeleg! murmură tânărul, copleșit de duiosia gestului.

— Măi puștiule, unde ți-e capul? Ce faci cu ochii și urechile tale?

— Îmi închipui că percep realitatea! răspunse acesta, ca un copil obraznic, dar cu glasul plin de sfială.

Comandantul îl lovi în glumă pe obraz, însă redeveni imediat serios, aproape grav.

— Victor, țin să-ți aduc la cunoștință, dacă nu știai, și să te avertizez, dacă totuși ai aflat, că un om suferă din pricina ta.

— Suferă? Îmi închipui...

— Să-ți fie rușine dacă știi și nu faci nimic. E o chestiune delicată, cu care, în viața de toate zilele trebuia să-ți bați capul singur. Dar aici suntem pe o astronavă și cunoști bine legile cosmonauților. Să te jertfești, dacă e nevoie, pentru semenul tău... Și să te încrezi în experiența și priceperea comandantului... Dar n-are rost să ți le-nșir pe toate. Ce facem? Fata te iubește, și nu de azi, de ieri. Tu n-ai băgat de seamă?

— Adal – răspunse Victor, acum serios și el – pentru mine ar fi o mare fericire. Dar de unde ai atâta certitudine?

— Ia ascultă, crezi că nu mă mai pricep la oameni? N-am văzut nimic în tot timpul zborului? Și pentru un orb e clar că Tamara s-a îndrăgostit și în orice caz nu de mine.

— Tamara??

— Ei, poftim! Ce mă privești așa? Ascultă bine ce-ți spun. Ții minte că în urmă cu doi ani, pe „Extragalactic”,

a avut loc un accident?

— Asta n-am s-o uit niciodată. Când s-a spart duza aceea și ai vrut cu orice preț s-o repara, nu? Intra în atribuțiile mele. Te-ai abătut de două ori de la regulamentul astronavigației: întâi interzicându-mi să-mi exercit funcțiunile în cadrul echipajului, apoi riscându-ți viața într-un mod cu totul nepermis pentru un comandant.

— Știi de ce am făcut-o? Pentru Tamara.

— Dar ea era în afara oricărui pericol, intrase deja în anabioză când s-a dat alarma.

— Nu așa, nepriceputule! Operația era extrem de primejdioasă. Puteai pieri în timpul intervenției. Trebuia să trăiești, fiindcă ea te iubește. Ce e greu de înțeles în asta?

— Tamara? Mă iubește? Dar tu știi că în luna aceea îngrozitoare, cât ai zăcut în nesimțire, ea... Ha, ha, ha!

— De ce râzi?

— Ha, ha, ha, ! Tamara! Și eu care credeam că vorbești despre cu totul altceva!

— Stai, unde pleci?

— Lasă-mă! Nemaipomenit! Când o să afle... Va să zică, de asta nu voiai tu...

Hohotele lui se pierdură în încăperile locuinței. Adal, rămas singur, stinse lumina și se opri lângă fereastra deschisă. Contempla umbrele nopții, care învăluiau podișul și marea. Era puțin trist, puțin înduioșat.

„Tinerețe... gândi el, neștiind dacă să-l admire ori să se necăjească pentru băiat. Oare și eu aș fi fost la fel? Poate, dacă, dragostea mi-ar fi ieșit în cale pe-atunci. Dar m-a găsit tocmai acum, afurisita, și încă așa, prea târziu și pe nepregătite. Biata Tamara. Cât aș fi vrut să nu sufere, nici măcar o clipă...”

Își aminti de cosmodrom, de fata emoționată până la lacrimi, de bustul pe care el i-l sculptase din memorie.

Se trezi bine dispus. Razele soarelui artificial scăldau din belșug încăperea. În ultimele zile nu avuseseră timp să-și mai facă antrenamentele de gimnastică, de aceea o dorință irezistibilă de a înota puțin îl făcu să nu mai ezite. Din câteva mișcări își aruncă de pe el îmbrăcămintea. Purta întotdeauna un slip elastic, negru, strâns pe coapse. Înfiorat ușor de răcoarea care-l învălui, începu să alerge încet din cameră în cameră. Victor nu era acolo. Patul Tamarei era gol și pledul zăcea aruncat în neorânduială. Cu aceiași pași elastici și repezi, Adal coborî cele câteva trepte și sprintă puternic spre peninsula de pe malul mării.

Obișnuit cu eforturile fizice, antrenat, având reale calități atletice, gonea cu plăcere. Se opri pe mal, lângă apele albastre. Pieptul larg i se ridica și cobora uniform în ritmul respirației. După câteva mișcări de relaxare ridică brațele deasupra capului și se aruncă în apă. Apăru târziu, departe de țărm. Răsuflă zgomotos și, înotând energic, se îndreaptă către atolul din apropiere.

Soarele artificial poleia zările. Calcarul recifal al stâncilor strălucea într-un alb imaculat. Frunzele palmierilor atârnavu zdrențuite și leneșe peste suprafața lucie a mării. Câteva siluete arborescente de mărgean își întinseseră brațele gingașe spre înalturile calme.

Adal se cățără pe țărmul abrupt. Sus căută, între ierburile luxuriante, un luminiș unde să se poată odihni câteva minute. Îl găsi în mijlocul palmierilor zvelți. Se întinse mulțumit pe insulița de nisip cald. Închise ochii.

Deodată auzi lângă el pași ușori. Înainte să schițeze vreo mișcare, vocea Tamarei răsună melodioasă:

— Bună dimineața!

— Bună! răspunse el, ridicându-se, plăcut surprins.
— Mi-ai furat ideea! reluă fata veselă, întinzându-i mâna.

— Da, simțeam nevoia unei destinderi. Adal îi strânse mâna și adăugă: N-ai nimic împotriva dacă mă mai întind puțin?

Și fără să aștepte încuviințarea, se aruncă pe nisip, cu fața în iarbă.

— Într-un ceas trebuie să fii cu Voa în sala ecranelor, să-i schimbați pe Tem și pe Iu.

— N-am uitat!

— Iartă-mă! tresări Adal.

Inflexiunile din glasul Tamarei îl surprinseră. Era reproș? Tristețe? Se întoarse pe o parte, sprijinindu-si capul într-o mână. Fata stătea cu genunchii strânși sub bărbie și cu brațele încolăcite în jurul lor. Privea departe pe mare.

— N-ai vorbit cu Victor nimic? zise el, căutând să pară cât mai firesc.

— Ba da! răspunse ea cu un zâmbet.

— Atunci e bine?

Fără voie, Adal lăsă să-i scape un oftat. Zâmbetul Tamarei se stinse. Ea îl țintui pe comandant cu ochi mari și triști și-i șopti, liniștită și întrebătoare ca o fetiță:

— Te iubesc, Adal. Sfătuiești-mă, ce să fac?

O adiere abia simțită înfioră zările. Oglinda apelor se tulbură în valuri mici. Suflul răcoros fâlfâi într-o doară peste pădurea adormită, iar petalele unei flori tremurară, parcă surprinse.

Bărbatul își îngropase iar fața în iarbă, chinuit de îndoială și de speranțe, nedumerit cu privire la Victor, asaltat de zeci de întrebări cărora nu le găsea răspunsul.

— De ce taci? întrebă fata cu o nesfârșită răbdare în

glas. Te iubesc de când m-ai sărutat atunci, la cosmodrom, prima și ultima oară. Am așteptat ani de zile s-o vezi ori s-o afli. Ai tăcut mereu, ca și-acuma. Dar îmi ești comandant și-ți cer sfatul: ce am de făcut? Să mă resemnez? Să încerc să uit?

Adal asculta, învins de emoție, fiindcă întâia oară acest „te iubesc” îi era adresat lui. Ceva ca o nedumerire îi stăruia în gânduri, că poate n-a priceput bine, și Tamara vorbește de un străin. Cum, el, bătrânul Adal...

Adică de ce bătrân? Din cei o sută de ani ai vieții active nu trăise decât jumătate. Și cum de s-a gândit că n-ar mai putea iubi?

Ridică încet ochii în care i se citea tulburarea, și în clipa aceea Tamara înțelese că și el o iubea de mult. Și atunci, înecată de fericire, vru să se răzbune pentru anii pierduți fără rost și spuse cu voce stăpânită:

— Bine. E limpede. Să evităm o discuție neplăcută pentru amândoi.

Se ridică repede și plecă înapoi spre apă. După zece pași, intrigată că Adal n-o urmează, își zise că e foarte bine; să sufere și el. După încă zece pași, începu să se sperie că a înțeles greșit. La următorii zece, îngrozită că el n-o iubește, se așază sub primul palmier, gata să izbucnească în plâns.

Adal o găsi suspinând de zor. O privi mult timp, cu un amestec ciudat de ocrotire și stinghereală. „Ia te uita; cum a crescut! Și ce frumoasă e!” își spuse. Îi atinse părul lung, blond, revărsat pe umerii arămii. Se așază alături de ea și-i cuprinse fața în palme.

— Și eu îmi amintesc de cosmodrom, când mi-ai întins cu amândouă mâinile niște flori încălzite de palmele tale...

— Mai spune-mi! ceru fata, parcă uimită.

— La început, aveam îndoieli. Nu știam dacă trebuie, dacă și tu mă iubești. A mai fost și răspunderea pentru voi, pentru reușita misiunii noastre. Nu-mi era frică de dragoste, dar nu m-am priceput ce să fac... Asta e tot. Ți-am dat un sfat bun?

— Da, zise Tamara încet.

Începu să se joace cu o buclă de păr, răsucind-o pe degete. Se simțea nefiresc de liniștită, cu gândurile limpezi, și privi împrejur mirată că lumea s-a schimbat pe neașteptate, umplându-se de o lumină orbitoare.

Se ridică dintr-un salt, îl sărută pe Adal, neîndemânatic, pe colțul buzelor, apoi îl apucă strâns de mână și fugi spre mare, alături de el.

— U-u!

Victor le făcea semn cu mâna de pe țărmul spre care se îndreptau.

— Puștiul! murmură Adal, plin de recunoștință și duioșie.

XIV. ECHIPAJUL DE PE DOANDO

ERA SPRE DIMINEAȚĂ. Victor Alvarez primise misiunea de a urmări, împreună cu Ena, sistemul turnurilor cu macrocelule. Adal cu ceilalți se împărțiseră între a cerceta încăperile lui „Doando” și a-l scoate pe „Extra galactic” la suprafață. Băiatul și fata plecară, în costume cosmice, renunțând la vehicul. Trecură întâi pe la centrul de comandă ca să chibzuiască din ce parte să-și înceapă cercetarea. Pe ecranul lui, luminițele indicau poziția turnurilor descoperite până atunci: una galbenă, alta violetă, alta verde, roșie, albă. Toate se grupaseră într-un distinct arc de cerc, cu centrul în marele gol al rachetei. Firișoare de culori imprecise le uneau într-un nod din interiorul arcului de cerc. Acest nod hotărâra cei doi să-l găsească.

O luară spre turnul galben, care era cel mai apropiat. Urcară treptele, din palier în palier. Ena înainte și băiatul după ea, ajutând-o. Celulele oscilau la trecerea lor; se deplasau la stânga și la dreapta, parcă urmărindu-i. Cum îi simțeau oare? Ce antene nebănuite le trimiteau impulsurile mișcării? Treptele se terminară sus în întuneric, sub plafonul încăperii cilindrice. Acolo era o platformă largă.

— Ce facem?

— Întâi ne odihnim! comandă el. Mâncăm? Mi-e foame.

— Mâncăm! aprobă Ena.

Tânărul desfăcu ranița și scoase cutia cu alimente și termosurile cu răcoritoare.. Și le înșurubară la costume și, așezându-se pe platformă cu picioarele atârinate, începură să se ospăteze. Ena îl privi insistent. Când îi

văzu ochii, Victor se opri din mestecat. Avea certitudinea că tandrețea afectuoasă pe care o simțea de mult pentru fată se preschimbase pe neașteptate într-un început de iubire. Și deodată, parcă împotriva voinței lui, o amintire de demult își făcu loc printre gândurile și emoțiile ciudate ce-l asaltau în preajma Vuundei.

— Ascultă, ți s-a povestit vreodată despre pantere?

— ?

— Hai să mergem, și am să-ți spun pe drum o istorie cu și despre ele. Sunt animale sprintene, foarte puternice și crude. Îmi amintesc... Casa noastră – m-am născut în orașelul Da Vinci – era învecinată cu pădurea. O întindere colosală de copaci, numită de unii junglă, de alții taiga, după cum erau obișnuiți în locurile lor de baștină de pe Pământ și care îmbracă o treime din „Terra V”.

— O treime?

— Nu e străbătută decât de șosele, drumuri de tren și ici-colo populată cu orașe, în majoritate de sondori și mineri. În subsolul ei e mult petrol și pe alocuri uraniu. Plouă în fiecare săptămână, iar copacii ating în medie 80 de metri înălțime. Sunt copaci ciudați, cum nu există nici pe Pământ. Unii produc o rășină plastică, din care se fac învelișurile rachetelor.

— Și al lui „Extragalactic”?

— Și. Alții au trunchiuri îmbibate cu săruri metalice. Frunzele lor sunt de mai multe culori. Aici, între ramuri încolăcite ca o spirală în jurul tulpinii, își fac cuiburi păsări gigantice, cu aripile de câte patru metri. Odată, într-o excursie care a ținut peste trei luni de zile, am întâlnit în junglă o haită de pantere. Primii coloniști ajunși pe „Terra V” au adus cu rachetele două perechi de pantere, cărora le-au dat drumul în pădure. S-au

aclimatizat la noile condiții într-o formă curioasă, adunându-se în haite. Pe Pământ trăiesc singuratece, în pădurile tropicale, dar la noi aveau de înfruntat pericole cărora, izolate, nu le-ar fi putut face față.

Parcurseseră vreo patru kilometri, iar înclinarea coridorului se menținea aceeași. Conducta celulelor vii prinsese să se îngroașe pe nesimțite și lumina sporea.

— Ne-am așezat tabăra într-o poiană largă – povestea el. Era pe la apusul soarelui, însă în pădure se și lăsase noaptea. Aprindem focurile, cinci focuri în colțurile taberei. Eram trei băieți și trei fete. Fetele au pretins să ne prepare cina frigând carne pe cărbuni și fierbând o supă. Își luaseră vase speciale pentru asta. Zis și făcut. Mai aprindem un foc în mijloc și așteptăm. Fetele, ce să zic, nu se prea pricepeau. Încercară ele așa, încercară altfel, nimic. Carnea se ardea în așa hal, că trebuia să o arunce. A treia oară totuși izbutesc. Întindem mesele pliante, ne lingem buzele, adulmecăm friptura. Nu știi cum se uită Lyss spre pădure și auzim: „Ce e acolo?” Acolo erau cel puțin cincisprezece perechi de luminițe albastre-verzi, cam de mărimea celor de pe ecranul centrului de comandă. „Ce-i asta, zice Dem, licurici?” Licuricii sunt niște insecte fosforescente mititele.

Ena privea cu uimire copilărească la tovarășul ei. Totul i se părea un basm: și pădurea luxuriantă pe care nu și-o putea imagina, și excursia îndelungată făcută atunci de el, și animalele care-i pândeau din întuneric. Pe Vuundo nu exista nimic din toate acestea.

— Până să termine Dem, răsună un răget ciudat, cam sâsâit, dacă îți poți închipui așa ceva, apoi încă unul, încă unul... „Pantere!” Aveam arme cu toții, chiar și fetele trăgeau strașnic. Panterele adulmecaseră friptura noastră și veniseră grămadă. Într-un minut am fi scăpat

de ele în liniște. Ei, dar e păcat să le ucizi. Sunt rare, poate singurele pe toată planeta. Ne uităm unii la alții. Dacă era foc, nu săreau peste noi, le era teamă.

Atunci să ținem focurile treze. Adunăm lemne. Nur propune să chemăm prin radio un elicopter, să ne ia de acolo. Dar fetele – închipuie-ți, tocmai ele! – protestează. „Doar nu vă e frică? Ce, suntem în primitivitate, cum vedem o fiară, o ștergem?” Nur înghite în sec și tace. Lemnele ne ajungeau până după miezul nopții. Dar apoi? Lyss propune să ținem doar trei focuri, mai mici, în jurul nostru. Ne declarăm de acord.

Conducta devenea din ce în ce mai groasă, iar lumina mai puternică. Pereții erau roșcați, ca de fier ruginit. Pe jos se zărea ceva, ca un praf foarte fin, ce se ridica la fiecare pas al călătorilor.

— Panterele parcă încremeniseră pe locurile lor. Răgeau din când în când, tot așa sâsâit. Cu încetul ne-a cuprins o încordare de neînțeles. Nur își ia ghitara, dar n-apucă să scoată un sunet, căci fetele i-o smulg, privindu-l în ciudate. Ana mă ia deoparte și-mi spune: „Crezi că mai scăpăm?” Mă uit la ea, tremură. „Negreșit”, zic. Ba nu cred. Lemnele se termină.” Într-adevăr, erau pe sfârșite, și altele nu se mai aflau în jurul taberei. Mai departe nu aveam curaj să ne ducem. „Chemăm elicopterul!” propun eu. „Prea târziu! în trei ceasuri, cât îi trebuie să ne ajungă, răsare soarele. Până atunci suntem de mult...” și înghite ultimul cuvânt. Mă gândesc că s-ar putea să aibă dreptate. „Ascultă, mă trage Ana de mânecă, acum, că tot nu mai scăpăm, să-ți spun ceva. Te iubesc. N-ai văzut asta, și nu ți-aș fi mărturisit, niciodată, dar acum e bine să știi.” Fac ochii mari. „Cum adică?” Ana se întoarce la ceilalți, fără o vorbă. Iar eu rămân acolo, în fața focului, cât se poate de nedumerit.

Tânărul privi la Ena și o luă de mână, oprind-o.

— Hai să mai stăm puțin!

— Povestește! îl îndemnă fata. Ce-a mai fost?

— Spre ziuă, am pus în bătaie reflectoarele portative. Panterele nu-și părăseau însă locurile și am intrat la bănuială. În sfârșit, începu să se lumineze. O dată cu soarele, ne reveni curajul. Nur făcu primul pas dincolo de cenușa focurilor. Nu păți nimic. Atunci mai făcu un pas, și încă unul. Ne cheamă cu mâna. Râdea. În viața mea n-am mai văzut un om râzând astfel. I se înnodaseră lacrimi în barbă. „Ce e?” întreb. O aud și pe Lyss că râde. Încep și ceilalți. „Ce e?” Ana mă ia de mână și mergem la marginea pădurii.

— Spre pantere?

— Da. Panterele erau numere de marcaj bătute în copacii plastiferi, aceia din care se fabrică rachetele.

Ena râse și ea, mult, strângând mâna pe care Pământeanul nu și-o retrase.

— Se reflecta focul în ele. Despre „mugete”, ce să-ți spun? Scârțâiau crengile în vârful pomilor. Acolo, la 100 de metri, bătea vântul, fără să ajungă la noi.

— Și Ana? se interesă fata, devenind dintr-o dată gravă.

— Când am ajuns lângă copaci, am întrebat-o dacă mă iubește într-adevăr. A negat cu tărie. Pretindea că mi-a spus „prostia aceea” fiindcă îi era tare frică și voia să aibă pe cineva aproape. Dar mințea, am fost sigur, îi era rușine pentru mărturisire. Spre seară a chemat un elicopter și a plecat. N-am mai văzut-o de atunci. Era o fată ciudată... Nu e rușine să-ți spui dragostea.

— Chiar când celălalt nu știe nimic? zise Ena și tresări.

— Chiar atunci! răspunse tânărul.

— Și dumneata de ce n-ai căutat-o apoi pe Ana?

— Era mai mare cu cinci ani decât mine. Nu, nu de

asta. A fost prima dată când o fată mi-a spus că mă iubește. Prima și... singura. Iar eu aveam doar optsprezece ani. Acum însă....

— Nu mi-ai spus, îl întrerupse Ena, dacă ați întâlnit cu adevărat pantere.

— Desigur, peste vreo trei săptămâni. Erau șase, atâtea am numărat. Au sărit ca niște mari linii negre prin fața noastră, mistuite de codru.

Centrul pe care-l atinseră tinerii depășea și cele mai avântate închipuiri ale lor. Cinci conducte (de la cinci turnuri – galben, violet, verde, roșu, alb) se împleteau într-una singură, groasă de vreo treizeci de metri, terminată cu un corp hexagonal masiv, negru, metalic. Încăperea ce-l adăpostea semăna cu o grotă, vastă, cu pereții neregulați, având surse luminoase camuflate, care prinseră să pâlpâie la intrarea celor doi.

— Te pomenești că aici sunt și ei! exclamă Victor.

— Necunoscuții? întrebă fata, oprindu-se.

Băiatul tăcu. Se așeză pe o ridicătură, încruntându-se gânditor. Voia să ia o hotărâre pe care Ena o așteptă răbdătoare.

— Sesam, deschide-te! mormăi el, dar ea nu-l înțelese și nici nu întrebă. Peștera celor 40 de hoți! Ena, ce facem?

— Să-i chemăm pe ceilalți prin radio?

— Nu, nu, au destulă bătaie de cap și așa. Ia privește acolo! Nu pătrunde în prisma asta hexagonală o altă conductă, asemănătoare celei care ne-a adus până aici?

— Ba da, dar nu una singură, ci patru.

Tânărul fluieră subțirel și, voind să-și treacă mâna prin păr, se lovi de cască. Sări în picioare și se apropie de prismă, uitându-se la ea de jos în sus.

— Cât o casă cu opt etaje! aprecie el. N-are nicio

intrare.

Începură să dea ocol construcției, în vârtejul obositor al luminilor care tremurau tot mai tare. Pe jos – același praf înâlnit și în coridor, un praf pufos, elastic parcă, ce plutea, răscolit de tălpile lor, într-o pânză subțire, ajungându-le până la glezne uneori.

— Ce crezi că e?

— Produse ale dezasinilației celulelor din conducte! răspunse el, cu o siguranță care o convinsese și pe fată.

Razele multicolore se învârteau tot mai speriate, pe măsura apropierii celor doi de locul unde conductele pătrundeau în prismă. Într-adevăr, acolo exista un fel de trapă concavă, alături de care, pentru prima oară pe Doando, străluceau butoanele sticloase ale unui tablou de comandă. Băiatul se precipită spre trapă și o contemplă, vădit satisfăcut.

Apoi apăsă butonul central, cel mai mare. Ușa se deschise fulgerător și dinăuntru răzbi o lumină violet-închis, aproape indigo. Becurile din grotă aruncau flăcări de-a lungul zidurilor opace.

— Ena, tu stai aici! Ba da, fă cum îți spun! Poate va fi necesar să mă ajuți.

— Rămâi! îl apucă Ena de braț. Mi-e frică, luminile ne avertizează de un pericol.

— Nu fi copil! o mângâie băiatul pe mână. De vreme ce trapa există, înseamnă că se poate intra. Noi avem un proverb: cine se teme de lupi să nu se ducă în pădure. De lupi sau de pantere, în sfârșit,

Râse, încurajator.

— Rămâi! insistă fata.

— Stai lângă ușă. Dacă se întâmplă ceva, te chem.

Trecu pragul înalt scâldându-se în indigoul razelor, care-i dădură înfățișarea unei apariții de basm. Dibui o

vreme, neobișnuit cu lumina, dar curând ochii i se adaptară; descoperi o rețea de mii de fibre ce tremurau mărunt, ca niște corzi de instrumente muzicale, învelind pereții sferei în care intrase. În ciuda violetului ce uniformiza totul, crezu că deosebește mai multe culori. Vibrația lor se datora unor contractări și dilatări succesive, care își triplară intensitatea la venirea lui.

— Ce este? se interesă Ena, vârând și ea capul.

— În ordine, îi răspune el.

În partea opusă trapei, se distingea o placă dreptunghiulară, reflectând mai puternic lumina ce cădea de pretutindeni. Tânărul păși într-acolo, apucă fibrele și încercă să le dea în lături. Spre surprinderea sa, nu opuseră rezistență și chiar rămaseră în poziția voită de el. Erau dure la pipăit, însă foarte elastice. Și chepengul dreptunghiular avea un tablou de comandă, prin intermediul căruia ușa se deschise tot așa, fulgerător.

— Luminile din grotă s-au stins! strigă Ena de afară. Ce facem?

— Nu te speria! veni replica Pământeanului. O să-și revină. Ai grijă și nu sta pe-aproape, cine știe cum va reacționa mașina asta mai târziu.

Imediat ce trecu și prin trapa a doua, fu întâmpinat de raze portocalii, care-l făcură să închidă ochii! Astfel că nu văzu placa închizându-se în urma lui. Mari ogive străbăteau vertical zidurile metalice ale noii încăperi, cât o sală de castel medieval. Dincolo de ele, pulsau neîntrerupt macrocelulele atât de cunoscute; câte o colonie la fiecare fereastră: violetă, galbenă, verde, roșie, albă. Băiatul era total nedumerit. Observă în spațiile dintre ogive fâșii prelungi, eliptice, cu multe semne în relief și cu o claviatură ca a pianelor. Se temu însă să

atingă ceva. Întinse degetul, pipăind una din celule. Rezultatul fu catastrofal. Colonia atinsă se rostogoli moale din ogivă, ca un poliedru cu muchii rotunjite, și se lăți pe podea, întinzându-și marginile în zbateri monstruoase. Din corpul ei se întindea un fel de tub de culoare albă, care o lega de colonia următoare.

Tânărul se dădu înapoi, mai mult surprins. O a doua aglomerare, trasă de tub, veni în locul celei dintâi, apoi căzu ca și ea, cu aceleași zvârcoliri de meduză, întinzându-se pe podea. Procesele vitale ale protoplasmei, accelerate de excitațiile atingerii cu obiectele, se desfășurau în fracțiuni de secundă, dând impresia unei respirații anevoioase. Picioarele lui Victor fură blocate, prinse strâns în masa străvezie, ca de niște cătușe.

— Ena! strigă el, speriat de-a binelea.

— Unde ești? veni, slăbit, răspunsul fetei; probabil chepengul dreptunghiului ecrana undele radioemițătoarelor.

A treia, a patra, a douăzecea aglomerare verde zvâcniră în îngustimea ogivelor. Gelatina, doar aparent moale, îi ajunse tânărului până la brâu.

— Am rămas aici! comunică el, silindu-se să-și liniștească glasul. O mică defecțiune. Cheamă-i pe ceilalți.

— Unde ești? veni iar slăbit, răspunsul fetei.

Dacă ar fi mânuit butoanele tabloului de afară, chepengul s-ar fi deschis, poate. Dar celulele n-ar mai fi putut fi oprite, ar fi inundat grota și tunelul prin, care veniseră.

— Rămâi, Ena, rămâi acolo!

Mâinile lui, imobilizate pe lângă corp, încercau încă să apuce, să împingă masa convulsionată care-i strivea pieptul prin costum. Când protoplasma îi trecu de cască,

lumina portocalie se întunecă total și ochii îi fură cufundați în beznă.

— I-am chemat! susură și mai slab șoapta fetei. Vor căuta să vină cu un vehicul... Ce-ai pățit?... Dragul meu, auzi? Ce-ai pățit?

Băiatul, pe jumătate sufocat de apăsare, încerca să-și controleze respirația, reducându-i cât mai mult volumul. Ena, neliniștită, își reglase pesemne la maximum puterea de emisie a radioului, căci vocea i se părea Pământeanului ceva mai tare.

— Mă auzi?... Ce ți s-a întâmplat?

— Ni... mic, nimic grav. Celule mari, ca... acelea din turnul verde... au venit peste mine și m-au înțepenit aici. Nu te îngrijora. Am să scap.

Ena ascultă atentă, nevenindu-i să creadă că pe Doando se poate întâmpla un accident.

— Și eu?

— Tu?... Tu stai pe aproape. Altfel nu pot...

— Ce?

El zâmbi sau făcu o grimasă de zâmbet.

— Cântă-mi ceva! o rugă, lăsându-i întrebarea fără răspuns. Am auzit că știi să cânti frumos.

Ea își birui emoția și neliniștea și-i cântă. Mâinile lui mai întâi, apoi și picioarele, și gâtul amortiră. Dar nu simțea decât armonia cântecului.

— Ena...

Cântecul, întrerupt pieri.

— Ena, învățatul acela al Nufilor nu i-a spus marelui conducător că oamenii lui sunt diformi. Nu putea spune asta, era un învățat bătrân și știa multe. Constructorii din Doando sunt mai frumoși decât voi și decât noi, Pământenii. Deși, judecând după dimensiunile acestor macrocelule, și chiar după cele ale lui Doando, trebuie să

fie niște uriași, ca Sfarmă-Piatră. Tu ai priceput asta de la început, nu?

— Da. Ce se întâmplă acolo?

Replica lui întârzie. Nucleele a două celule îi prinseseră pieptul între ele și, ca și când o forță magnetică le-ar fi atras, încercau să se împreune, strivindu-i cutia toracică. Ena tăcu și ea, muncită de griji și de gânduri.

— Aici e liniște. Însă puțin cam strâmt. Dar e liniște, zise într-un târziu Victor.

Se așternu o nouă tăcere, încordată și aspră. Pământeanul își roti ochii în toate părțile, dornic de un punct de lumină, fie cât de palid și firav. Nu-l întâlnește. Crezu un moment că e orb, apoi o nouă convulsie a nucleelor îi smulse un geamăt.

— Poftim? întrebă fata.

— Mă gândesc, zise celălalt, greoi, că poate era bine s-o caut atunci pe Ana. Azi aș fi fost iubit de ea, aș fi fost soțul ei. Ție...

— Mi-ar fi părut bine! îl întrerupse ea. Ești un om vesel, Victor, și bun.

El iar întârzie, de data asta dezorientat.

— Știi, reluă Ena, dragul meu, mă simt minunat lângă tine și, într-un fel, îmi ești mai apropiat decât semenii tăi. Firește n-am putea fi soți, dar nici să te iubesc nu se poate. Înțelegeți?... Înțelegeți?

Băiatul asculta, cu ochii închiși. Ceva ca un nou zâmbet trist sau ca o grimasă tristă – îl dureau îngrozitor tot trupul – se ivise pe buzele lui. Înclină numai capul, fără o vorbă.

— Îmi ești drag, dar ca un prieten bun! continuă Ena. Sufletul meu e al altuia. Vuund. Nici el nu-mi poate fi soț, deși a venit aici cu «Loro». Înțelegeți? îi ceru parcă iarăși aprobarea.

Pământeianul murmură nedeslușit. Se gândea la Tem.

— El nu știe! Știm doar noi – tu, eu și Iu. El nu știe. Altfel, prietene, de n-ar fi fost așa, te-aș fi iubit pe tine.

Victor își strânse pumnii, frământând în neștire gelatina verzuie, făcând-o să se zbată, parcă, de durere.

— A trecut o jumătate de oră de când i-am chemat pe ai noștri, îl anunță fata cu glasul dintotdeauna, ceea ce însemna că explicația ei luase sfârșit.

Deodată simți că în jur s-a produs o schimbare. Abia după câteva clipe își dădu seama ce era; apăsarea celulelor slăbise. Prima reacție i-a fost să respire adânc, ca după o scufundare în apă; îi era teamă că presiunea ce-i amorțise încheieturile va reveni. Dar nu reveni, ci dimpotrivă, se micșoră și mai mult. Era nedumerit. Crezuse că va scăpa din captivitate abia peste multe ore, o zi chiar, când ai lui vor fi găsit un procedeu eficient de a-l scoate de acolo. De aceea eliberarea neașteptată îl zăpăci.

— Ena, scap! zise el. Îmi dau drumul.

Auzi exclamația ei, care arăta aceeași surprindere.

Un bob de lumină albă, apoi încă două pătrunseră până la el. Masa de deasupra capului său nu mai exista.

Aștepta, încordat și curios, desfășurarea evenimentelor. Treptat se îndepărtară și celulele din dreptul feței și gâtului. Atunci văzu, ca într-uri film rulat de-a-ndoaselea, celulele ridicându-se și reintrând în ogive, cu aceleași mișcări unduite, de meduze. Încăperea se golea cu rapiditate. Ultima foaie gelatinoasă se strânse ghem, se rostogoli pe podea și urcă greoaie pragul ogivei, trasă de tubul alb.

În dreapta astronatului, ai cărui genunchi tremurau, stătea un om înalt de vreo trei metri, într-un ciudat costum lăptos, care nu lăsa să i se vadă decât ochii, ca

două găuri de întuneric. Ținea o mână apăsată pe o clapă a peretelui, iar cealaltă întinsă nefiresc, rigid, pe lângă corp. De uimire, băiatul nu putu scoate o vorbă. Străinul îl fixă îndelung, apoi, deoarece cosmonautul nu-i mai zări decât un ochi, păru că se uită la celulele verzi, care-și reluau pulsația normală. Victor privi și el acolo, într-o doară, dar când întoarse capul, necunoscutul nu mai era. Doar o trapă, mascată perfect de perete, trăda locul pe unde ieșise.

— Ena!... Ena!

— Te ascult!

— Ia-te după el, Ena! A plecat acum! Urmărește-l!

— Pe cine?... S-au aprins luminile în grotă! Pe cine să urmăresc, Victor?

Clătinându-se, Victor porni spre chepengul dreptunghiular prin care venise. Trecu dincolo, în camera cu lumină violetă. Graba, în loc să-i dea puteri, îl paraliza din pricina oboselii. Forțele îl părăsiră brusc, în momentul când pășea în grotă. Căzu, rezemat de peretele dur al uriașei prisme hexagonale. Căută cu ochii după Ena, care nu se mai afla acolo și imediat își pierdu cunoștința.

Se trezi în brațele lui Adal. Tamara și Ena priveau de după umerii acestuia, iar deasupra sa vegheau Tem și Iu.

— În sfârșit! exclamă Adal.

— Lasă-l pe banchetă, spuse Im Iu, introducând acul unei seringi prin țesătura elastică a costumului lui Victor Alvarez. Acum e în afară de pericol. Masa e gata?

— Ena unde s-a dus?... L-ai văzut? bâigui tânărul, deși intenția lui era să strige.

— Da, știm unde este echipajul lui Doando! îl liniști fata, mângâindu-i casca în dreptul frunții. Vom merge la ei. Dar întâi mănâncă.

— Ați fost acolo?
— Te-am îngrijit. Mănâncă.
— Tamara!
— Ce-i, puștiule? răspunse aceasta, mulțumită că și-a revenit.

— Dacă eram într-adevăr un puști, aș fi jucat volei cu macrocelulele. Pe vremuri am fost un trăgător redutabil. Pe cuvânt de onoare!

— Ba să-ți fi văzut de treabă, că altfel cine știe ce ai fi pățit!

Tânărul tăcu, amărât că nu i-au gustat gluma. Atunci Tamara simulă o directă în bărbia lui.

— O.K.! mormăi Victor, vesel din nou.

Dar fata nu se lăsă, și începu să numere ca un arbitru.

— Unu... doi... trei..

— Ajunge, ajunge! Nu mă mai ridic până la zece!

Sorbi cu poftă și nerăbdare supa din vasul lung, înșurubat la costum. Simți o căldură de foc ce-i învălui corpul. Tem trecu la comanda vehiculului și-l puse în mișcare. Erau încă în grotă, dar o apucară pe un tunel semicilindric, necunoscut tânărului.

— Pe aici ați venit? întrebă el.

— Pe aici.

— Doando s-a oprit, știai? zise Tem. Vom ieși la suprafață să vedem ce intenționează, dacă nu cumva ne vor explica, până atunci, chiar gazdele.

Băiatul se întinse, trăgând de articulații pentru a și le dezmoți. Îl mai dureau încă, dar mereu mai puțin, mulțumită injecției făcută de lu.

— Ce fel de accident a fost? se interesă, ocolind, fără voie, sau cu bună știință, problema necunoscuților.

Adal se gândi, cu ochii la sclipirile albe ale tunelului prin care treceau.

— Nu știu cum a fost provocat accidentul! încep eu. Asta o să ne-o povestești mai târziu. Dar urmările lui sunt dintre cele mai neobișnuite. În toată nava s-a produs o tulburare generală, ca atunci când a murit Ao U. Dar de altă natură. Centrul de comandă parcă înnebunise. Pe ecranul lui, nodul centrelor de macrocelule unde te găseai tu se întunecase într-o penumbră verzuie, ca la radiografia unui craniu. Tamara susține chiar că a descoperit în pata aceea nedeslușită imaginea unei porțiuni de craniu, a unui fragment din occipital. Așa stând lucrurile...

— Într-adevăr, semăna cu un occipital, interveni Tamara. Nu m-am putut înșela. Imaginea a avut menirea să ne dea certitudinea că ipotezele noastre sunt juste.

— Așadar, continuă Adal, și mângâie surâzând mâna fetei – se impune o concluzie firească, deși neașteptată pentru noi. Sistemul turnurilor cu macrocelule joacă pe Doando rolul unui creier, gigantic, cât nava însăși. El nu seamănă cu un creier omenesc; imaginea occipitalului este doar „metaforică”, dacă-i pot spune așa.

Voa făcu ochii mari și clipi de câteva ori.

— Întocmai! îi confirma comandantul lui „Extragalactic”. E un creier care conduce marea rachetă, el singur. Avantajele pe care le prezintă față de o simplă mașină electronică sunt multe și variate. Are o mai mare „intelență”— adică posibilități de reacție și adaptare multiple....

— Acum la stânga! îi arată Ena lui Tem, căci ea îl urmărise pe necunoscut după salvarea lui Victor.

Graviplanul coti într-o galerie laterală, cu pereții sculptați parcă din lemn și cu lumini clare, puternice. Peste două minute se opriră, coborând toți. Aveau în față o trapă foarte înaltă, și lată de circa zece metri. Se

deschise la venirea lor. Traversară ceva ca un vestibul și, printr-o alta ușă, la fel de mare, pătrunseră în altă încăpere, întunecată.

Tăceau, emoționați de clipa întâlnirii. În cele din urmă Ena fu asaltată cu întrebări:

— L-am urmărit de aproape, răspunse fata, cu un tremur în voce. L-am și strigat de câteva ori, dar n-a răspuns; pe semne că aparatul lui de radio avea altă frecvență decât ale noastre sau, cine știe, o particularitate fiziologică îl împiedica să mă audă. A intrat pe poarta cea mare, închizând-o atent în urma lui. Atunci am alergat înapoi, la Victor.

Convorbirea lor sau lumina – aprinseseră farurile – îi anunțară pe necunoscuți că sunt acolo. Într-o nișă din perete se desfăcu o nouă trapă; în dreptunghiul ei se agita umbra unui om, același, crezu Alvarez, care îl ajutase să scape din strânsoarea moleculelor.

— Să mergem, ne cheamă! îi invită, tulburat, Ro.

Pășiră într-acolo. O priveliște de coșmar se desfășură în fața lor – era o sală uriașă, lungă și lată de câteva sute de metri, împărțită de coloane subțiri în mai multe galerii. În fiecare galerie, de o parte și de alta a unui îngust culoar de trecere, se aflau un fel de paturi suprapuse, peste cincizeci la număr. Pe ele se odihneau, neclintite, siluete umane. Călăuza porni pe culoarul de trecere al celei mai apropiate galerii. Îl urma ră tăcuți.

Străinul mergea repede, cu viteză constantă, fără niciun efort, fără să-și legene brațele. Nu mai purta costumul lăptos în care se arătase lui Victor, și astronautii îi contemplară spatele în voie. Îi priviră umerii puternici, capul rotund, alb, fără păr, urechile depărtate, mijlocul înalt, potrivit de gros. Nu, toate acestea erau ca ale unui om normal. Altceva îi dădea

aerul ciudat.

Fără să se întoarcă nicio clipă spre ei, ghidul îi conduse la un platou larg, circular, spre care se adunau toate galeriile, ca razele unei stele. Deasupra platoului – o lampă cu abajur conic, larg și alte surse de lumină. O platformă în trepte spiralate se ridica până la înălțimea celor mai de sus paturi. Ghidul se urcă pe ea. Cosmonauții îl imitară.

Ghidul dispăru repede, coborând pe același drum, astfel că nu reușiseră să-i vadă fața.

— Automate! rosti Iu primele cuvinte de când se aflau aici.

— Da, spuse răgușit Adal.

În aceeași clipă, emițătorii de pe panourile paturilor se aprinseră în mai multe culori, stingându-se și iar aprinzându-se pe rând. Peste patru minute, mașinile începură să se „trezească” și, ca și cum ar fi știut despre ce-i vorba, să se strângă pe platou. Făcuseră un semicerc în dreapta oaspeților. Pluteau prin încăpere, producând o impresie stranie. Erau de acum câteva mii, dar alte zeci de aparate rotunde se apropiau pe intervalele dintre paturi.

— Ia priviți! strigă Voa. Se așază în grupuri, după culori.

Avea dreptate. Formau șapte grupuri, reprezentând culorile spectrului luminii albe: roșu, oranj, galben, verde, albastru, indigo, violet. Pâlcurile de roboți creșteau mereu. După o vreme se întoarseră și începură să ocolească platforma astronautilor, cu mișcări precise.

— Victor! scânci Ena, lipindu-se de el. Mi-e frică! Unde sunt oamenii de care mi-ai spus în basm?

O dezamăgire cumplită copleșise sufletele tuturor, amestecată, ca și la Ena, cu o oarecare doză de teamă.

— De ce numai mașini? spuse Im Iu, înfiorată la gândul că din pricina lor i-a murit fetița.

— Ce e procesiunea asta ridicolă? întrebă și Tamara.

— Și noi ce căutăm aici? interveni altcineva.

— Doar roboți. Robot e și cel care ne-a condus. Constructorii lui Doando sunt alții, și nici nu știu acum dacă îi vom vedea vreodată! șopti Adal.

— Adică? întrebă repede Tamara.

— Adică... sunt aproape sigur că la bordul navei nu există vreun reprezentant al acelei lumi.

Când s-au întors, răscoliți de ultimele evenimente, nu-l mai găsiră pe „Extragalactic” în „Noua Arcadie”. După ce au luat prânzul sau cina — era ora cinci după-amiază — alergară la rachetă.. Nu mai ieșiseră de aproape o lună în afara lui Doando.

Se imbarcă pe „Extragalactic” cu mișcări grele, ajunși de oboseala drumului și a surprizelor. Decolară atenți cu ajutorul motorului planetar, plasându-se pe o orbită circulară, la 50 kilometri de marea astronavă. Doando își redusese mult viteza, gravitând în jurul unei stele albastre. Lumina ei puternică scălda jumătate din navă, dând posibilitate celor din „Extragalactic” să privească în voie.

Primul amănunt pe care îl remarcă era un lanț muntos. Înălțimea lui, judecând după umbră, depășea 20 de kilometri, iar lungimea îi era uriașă, căci înconjură întreaga planetă. Semnificația acestor munți, pe care nici Vuunzii, nici Pământenii nu-i observaseră la venire, rămânea enigmatică. În rest, suprafața lui Doando era netedă, foarte ușor vălurită pe direcții perpendiculare cu munții. Nava se rotea în jurul unei axe ce coincidea cu traiectoria zborului. În felul acesta, tot lanțul muntos se

plimbă în lumina Soarelui albastru.

Din loc în loc, telescoapele descopereau în solul planetei artificiale platouri sau podişuri înalte şi drepte, dispuse după un sistem geometric complicat, de elipse şi octogoane. Hotărâră să coboare pe unul din ele, pentru a-l cerceta. „Extragalactic” frână şi luă contact cu solul dar imediat, ca o reacţie violentă, fu apucat de un câmp gravific, apărut cine ştie cum, şi zvârlit departe, la câteva sute de metri de podiş. Şocul, atenuat de amortizoare, nu produse oamenilor nicio neplăcere. Coborâră în fugă, curioşi să cerceteze cauza unei atât de stranii comportări.

Platoul era sfredelit de numeroase găuri, acoperite cu scuturi de material plastic perfect transparent. Scuturile, moi, dar grozav de rezistente, pulsau neîntrerupt, de o viaţă proprie. Dedesubtul lor se vedeau nucleele unor uriaşe celule.

— Iată ce lucru interesant! exclamă Em Ro. Ce distanţă e între aceste scuturi?

— Nu mai mult de cinci-şase metri.

— Şi ştii ce rost au aici? interveni Adal.

— Da, da! răspunse Voa. Sunt prelungiri ale turnurilor cu macrocelule din interiorul lui Doando. Joacă rolul...

— ... unor terminaţii nervoase! o întrerupse, completând-o, Im Iu. Mai precis terminaţii nervoase tactile.

— De ce? se interesă Tem.

— De ce tactile? Coborârea lui „Extragalactic” pe ele le-a produs o reacţie de apărare, după care a intervenit reflexul – câmpul care ne-a dat deoparte.

— Originală explicaţie, Iu, zise Adal. Cred că ai dreptate. În acest caz, Doando trebuie să dispună de un întreg „sistem nervos”, fără îndoială rudimentar, însă cu

totul neobișnuit. Mă mir că la venire n-am observat aceste platouri.

— Cum adică, poate vedea, auzi? întrebă Tamara uimită.

— Nu este exclus.

— Da, da! aprobă Tem. E ca o ființă vie. Simte, aude și vede semnalele Cosmosului. E adaptat zborului, ca orice viețuitoare mediului în care trăiește. Cât de puțin cunoaștem din Doando! Dacă dispune de acest sistem complex, înseamnă că nu are oameni la bord. Oamenii, în acest caz, nu mai sunt necesari pentru pilotare.

— Să nu ne pripim! îl opri Dai Adal. Oamenii își pot vedea numai de cercetări.

— Dar care sunt „simțurile” sale? întrebă Ena.

Em Ro surâse:

— Probabil percepe formele, culorile, întunericul și lumina, identificând constelațiile și traseul de zbor. Creierul lui – aventura lui Victor și occipitalul apărut pe ecran ne dau certitudinea că are un creier viu – analizează informațiile primite și ia hotărâri. Era, ochii lui Doando trebuie să fie și urechile, și degetele lui: platourile – sute și mii de platouri răspândite pe toată suprafața.

— Poate că în felul acesta se explică și acel „instinct de conservare”, murmură Ena.

— Da, și asta! răspunse Im lu. Îi declanșează automat reacțiile de apărare, ca în cazul lui „Extragalactic”. Dar va mai fi și altceva. Cred că „pipăie” corpurile pe lângă care trece.

Porniseră spre culmile muntoase, adunați în jurul lui Im și Adal. Munții începeau cu dealuri în pantă ușoară, pe care le urcară fără efort. De fapt nu erau munți cu adevărat, căci nu aveau creste, nici piscuri, ci o

platformă neregulată îi limita în partea superioară. Voa și Ro desenară o schiță cât mai amănunțită a profilului, cu intenția de a cerceta, din interiorul lui Doando, ce se ascunde sub el.

După două ore, se aflau iar pe „Extragalactic”. În jurul giganticei nave, aparatele Pământenilor măsurară încă o dată diametrul ei la 20 560 km. Tot atunci asistară cu toții la un spectacol impresionant, care putea să-i coste însă foarte scump.

Doando ajunsese din urmă o planetă și acum gravita în preajma ei, pe aceeași orbită, la vreo 500 000 de kilometri distanță. Intrigați, astronauții îl coborâră iar pe „Extragalactic”, dorind să știe ce va urma. Planeta, aprecie Adal, era aproximativ de mărimea lui Marte și fără atmosferă. Suprafața îi strălucea puternic, ca oglinda, trădând existența unor roci metalifere neoxidate. Relieful îi era reprezentat de câteva culmi pitice, despărțite prin văi adânci și largi. Vulcani sau cratere stinse nu existau. La atât se reduceau observațiile posibile cu ajutorul aparatelor optice.

Pe Doando, în jurul astronauților și mai departe, încă în câteva locuri, începu o frământare puternică. Se adunau parcă apele, formând câte un val imens, înalt, gros, ca niște dealuri metalice. Din vârful fiecăruia – „Extragalactic” se afla pe unul dintre ele – prin orificii largi, deschise, într-o secundă, ca prăpăstiile la un cutremur, ieșiră afară tuburi groase, telescopice. Ele începură să se lungească, parcă la infinit, terminându-se în înălțimi cu ceva asemănător unei antene. Antenele toate se orientară spre planetă.

Urmă un sfert de oră neplăcut pentru oameni, de încremenire totală. Apoi din vârfurile antenelor, care se distingeau lucind pe cărbunele cerului, țâșniră flăcări

enorme, orbind ochii îndrăzneților și silindu-i să acopere ferestrele cu filtre negre. Jerbele, fluturând bezmetice, se micșorau și se lungeau, șerpi întărâtați care mușcau întunericul dintre stele. Solul vibra laolaltă cu racheta, producând în încăperile ei un zgomot nesuferit, de sticlă măcinată. Nu era nimic triumfător în acest joc al flăcărilor; spaima rupea zăgazurile conștiinței, revărsată ca o cascadă în suflet, aducând sclipiri înghețate în pupile, crispând degetele pe obiecte. Doando ucidea planeta. O despică în două și în patru, învăluind-o în păiălaia gazelor incandescente din pânțele ei, apoi o fărâmiță mai mărunț, o transformă într-un bulgăre roșu și alb. Înfricoșător spectacol al distrugerii, fie și într-o lume doar minerală! Ce putere de neînvins trimiteau antenele în spațiu? Cum reușea această forță să taie rocile, ca un topor uriaș o rămurică de salcie?

La un moment dat, din spasmele planetei muribunde se prelungi spre Doando o limbă de foc, crescând orbitoare, împinsă din urmă sau absorbită din față de o putere colosală. Se lungi, se lungi, apoi se frânse în sute de focuri mai mici, ca o jerbă de artificii, care la rândul lor se despicară și ele, în permanentă mișcare, spre Doando. Antenele își întrerupseseră măcelul și reintrau în gurile lor, așa cum o broască țestoasă își trage capul în carapace. Artificiile aprinse dispăreau dincolo de orizont, parcurgând în câteva minute drumul de la fosta planetă la marea navă. Noi limbi de foc se lungeau acum în locul celei sfărâmate și noi explozii luminoase semănau nestemate pe cer.

— Pesemne îi trebuie combustibil! strigă Tem, neputându-și ascunde admirația.

Cutremurați, cosmonauții hotărâră să decoleze iar, să urmărească traiectoria bulgărilor incandescenti ce

brăzdau orizontul spre ecuatorul lui Doando. Reușiră să plece. Reușiră să vadă și golul căscat, de sute de kilometri, în coasta mării nave, pe unde fragmentele pătrundeau în interior, luminând acolo șiruri neclare, paralele, de linii verticale. Dar apropierea le fu împiedicată de un alt câmp gravific, care nu-i sili să coboare, dar li se puse în cale – zid de nestrăbătut. Adal forță motorul, însă zadarnic. Se sfătui cu ceilalți și porni motoarele galactice. O clipă, avură impresia că vor trece. Un piuit strident și grabnic veni de la tabloul de bord; nu-l luă în seamă nimeni. Zidul gravific se întări. Mâini nevăzute, dar aprige țineau racheta, făcând-o să se zbuciume ridicolă, să-și azvârle neputincioasă jetul de fotoplasmă mezonică, să-și consume inutil rezervele de combustibil.

Apoi, parcă înfuriate, undele gravifice îl traseră pe „Extragalactic” înapoi. Ca pe un plan înclinat, el alunecă în lungul zidului, frână în ultima clipă și căzu oblic, nereglementar, frângându-și articulațiile de aterizare. Piuitul rămase singur în cabine. Adal, încă nedezmățit, cercetă aparatele. Indica un flux de neutroni, venind dinspre kilometrii cubi de rocă smulsă planetei și înghițită de Doando. Pericolul radiațiilor lângă cavitatea de depozitare era probabil mortal; Doando își ocrotise prizonierii.

Și cum „Extragalactic”, schilod, nu mai putea zbura, brațele gravifice îl ridicară atente, purtându-l pe jumătate din circumferința mării nave, până în locul unde coborâse și «Loro». Acolo îl așezară cu grijă în valea din care se deschidea intrarea în lumea atât de enigmatică a mării astronave.

Astronauții ieșiră pe rând, copleșiți de ultimele întâmplări.

— Dispune de o colosală forță nimicitoare! comentă Adal. Știți ce presupun? La noi se cunoaște de mult că, dacă un câmp magnetic, dintre acelea care înconjoară obiectele cosmice, este comprimat sub acțiunea forțelor gravitaționale, el poate deveni o sursă de energie de cel puțin zece ori mai mare decât cea termonucleară. N-ar fi exclus ca Doando să posede instalațiile capabile să genereze o asemenea energie. Poate, cine știe, pe asta se bazează și sistemul lui de zbor.

— Să cercetăm! răspunse Em Ro. Aici trebuie să cercetăm în permanență! Cât despre această energie distructivă, nu e cazul să alunecăm în discuții false. Ea poate reprezenta o forță nimicitoare cu caracter creator. Descoperirea misiunii finale a acestui Doando ne va lămuri dacă este pusă în slujba omului sau împotriva sa.

XV. ACASĂ

SISTEMELE STELARE multiple, norii globulari în care materia dispersată se supune unor legi specifice, aștrii incandescenti, gigantici și misterioasele faruri ale cefeidelor se perindă neconținut pe ecranele scrutate tot mai des de prizonierii lui Doando. Imaginile trăiesc puțin; apar și se sting, ca într-un vechi panopticum.

Adal nu recunoscuse decât două constelații: „Linda”, aflată la zece mii de ani-lumină de „Terra IV” și „Marea Spirală”, care emite un misterios câmp magnetic în vecinătatea lui „Melhior”. Pe celelalte, deși figurau în atlasele cosmice, nu reuși să le identifice.

Traseul străbătut de Doando fusese deci destul de capricios. Poate și viteza determinase imprecizia orientării, deși când trecuseră pe lângă planetele colonizate de Pământeni probabil că zborul le fusese detectat de observatoarele periferice ale acestora.

O tainică speranță se strecura în gândurile tuturor, fără să-i mai părăsească, însuflețitoare – că vor reveni pe Terra, sau măcar vor ajunge în preajma sistemului solar. O dată cu nădejdea, apăru însă și întrebarea, mai obsedantă ca oricând: se va opri, în sfârșit, astronava?

Căutând un răspuns, scormoniră în cercetări obositoare cele mai ascunse coclauri ale mării rachete. Întâlniră noi turnuri cu macrocelule, riguros amplasate, după un plan matematic. Contemplară și activitatea unor uzine colosale, unde din materia planetei sfărâmate și cu ajutorul transmutațiilor atomice racheta prepara hrana necesară macrocelulelor. Aceasta era dirijată apoi în

conducute speciale, între pereții tuturor turnurilor de unde celulele o primeau și și-o transmiteau prin tuburile acelea albe, descoperite cu ocazia accidentului lui Victor. Tot în asemenea uzine astronava fabricase, pe cale sintetică, vegetația luxuriantă din „Oaza Soarelui” și „Noua Arcadie”. Oamenii avură prilejul, la cererea lor, să asiste la un asemenea proces în care materia minerală, intrând printr-un capăt al uzinei, ieșea prin celălalt sub formă de arbuști, iepuri și flori, așezate în cupe cu materii hrănitoare și, deoarece erau extrem de fragile, protejate de calote împotriva izbiturilor. În altă parte se pregătea combustibilul atomic pentru motoare și mecanisme, energia necesară diverselor aparaturi.

Cosmonauții își mai dădură seama că numărul lor este prea mic pentru cercetări amănunțite, și nici timpul nu le permitea așa ceva. Cu totul alte posibilități ar fi existat, desigur, în cazul opririi lângă Pământ, lucru dorit de altfel cu înflăcărare de călătorii captivi.

În ziua aceea, nimeni nu bănuia ce avea să se petreacă. Fiecare își vedea de treburi, conform planului dinainte stabilit. Grupul format din Iu, Tem, Ro și Adal continua să studieze mijloacele prin care ar fi putut determina oprirea astronavei. Îi interesau îndeosebi reacțiile ei imediate la diferite cereri pe care i le adresau, sperând ca la momentul potrivit, cerând escala de lângă Terra, să dea anumite informații marelui creier biocibernetic, ca acesta să aleagă o variantă cu un eventual răspuns afirmativ. Ena îl însoți pe Victor într-o mică plimbare – tânărul nu-și revenise complet din șocul primejdiei prin care trecuse. În camera ecranelor, Tamara și Voa scrutau imaginile derulate cu repeziciune.

Voa era mulțumită, fiindcă în ultima vreme prietena ei se liniștise; zâmbea mereu. De altfel, pricina o cunoșteau

cu toții: o mică festivitate îi anunțase că Adal i-a devenit soț. Iar Voa se bucura cu atât mai mult, cu cât și Ro se întorsese, într-adevăr altul, mai bun.

— Cum ai numit ultima constelație? întrebă Pământeana.

— Constelația Fericirii! șopti Voa și încercă să râda, dar imediat o roșeață vie îi aprinse obraji.

— Ai tu anumite motive!... remarcă Tamara glumeț.

— Ca și tine!

Se priviră o clipă în ochi și izbucniră în râs. Voa se întoarse, din obișnuință, spre ecrane; deodată, veselie i se curmă:

— Vezi, Tamara?

— Da, câmpul vizual s-a mărit brusc. Ia stai! Stai, Voa? Nu se poate. Ba da!

— Ce este?

Tamara se aplecă mult, întinzându-și brațele în fata punctelor de lumină, ca și când ar fi vrut să le culeagă, pe rând, din spatele sticlei întunecate.

— Vega, Orion... și Perseu, Andromeda, Ursa-Mare... Ursa Mică, Farul galactic instalat de Pământenii... Polara! șopti ea într-o singură suflare, ultimul nume mai încet, ca pe o revelație.

— Ce ai spus? se arată Voa nedumerită. Nu înțeleg!

— Steaua Polară, Voa! Ne îndreptăm spre Pământ, draga mea? *Pământul!* Uite, aici...

Arătă ceva, ca o mărunță scânteie galbenă. Apoi rămase nemișcată, așa cum se întinsese după stele. Sufletul îi tresălta de bucurie, și de aceea cuvintele învălmășite i se încurcară între buze. În conștiința celeilalte înțelesul spuselor ei se făcu greu, nespuse de încet.

— Pământul?

Gândurile nerostite îi explodară în mii de scânteii în ochii mari, la fel de multe ca luminile stelelor pe ecran.

— Da! Terra! *Pământul!* confirmă Tamara, din nou în șoaptă, parcă temătoare că vorbele ei vor alunga totul ca pe un miraj. Oare marinarul de pe caravella lui Columb tot așa va fi șoptit când, de pe înălțimea catargului, a zărit primul țărș?

Descoperirea fu transmisă imediat celorlalți. Apelul radiofonic stârni vâlvă și-i adună în scurt timp, nerăbdători și tăcuți. Adal era cel mai indicat să verifice adevărul spuselor Tamarei, ca unul care în copilărie mai trecuse prin aceste locuri și chiar vizitase Pământul. Dar el ezită puțin. Surprinse curiozitatea cu care Vuunzii scrutau imaginile, în contrast cu bucuria soției sale și calmul aparent al lui Victor Alvarez.

— Da, ne îndreptăm spre Terra! conchise el în sfârșit, cu jumătate de voce. Vom trece probabil prin vecinătatea Polarei. În acest caz, stația detectoare automată „Nord” ne va descoperi, fără îndoială, înștiințându-i pe Pământeni.

— Păcat că nu putem lua direct legătura cu ei! oftă Voa. Doando este atât de puțin înțelegător cu noi!..,

— Nu greșești! ieși din muțenie Ro.

— Totuși să nu ne pripim! îi făcu atenți Adal.

— Ce înseamnă să nu ne pripim? ripostă hotărât Ro. Voa nu s-a înșelat. Nu putem lansa niciun apel. Doando nu dispune de instalațiile necesare pentru asta. A, ne-ar fi rămas posturile de pe rachetele noastre. Dar «Loro» a dispărut, iar la „Extragalactic”, ați văzut astăzi, ni s-a interzis accesul. Cât despre „convorbirile” cu intermediarul ăsta electronic...

— Cu ce? îl întrerupse Ena, neînțelegând.

— Ei, cu centrul de comandă căruia îi adresăm

rugămințile noastre! explică bărbatul, puțin iritat. Ne aflăm în situația unor condamnați.

— Exagerezi din nou! i se adresă Voa cu reproș.

— Nu, în mod normal, Doando, care e o mașină, ar trebui să ni se supună. Dar ați uitat că are o blestemată de „voință” proprie, cu care își urmează planul necunoscut nouă și pe care nu i-l putem modifica? Dacă va trece, fără să-și reducă total viteza, așa cum a făcut lângă Vuundo? Nici cea mai formidabilă rachetă terestră nu ne va putea ajunge din urmă.

— De ce să vedem totul în negru? interveni din nou Adal, cu blândețe. Poate Doando se va plasa pe o orbită în jurul Soarelui.

— Certitudine? îl înfruntă Ro mai departe.

— Poate.

Em Ro începu să râdă:

— Iertați-mă! Cine te-a informat despre acest plan, Adal?

— Încrederea în constructorii rachetei. Și credința că țelul ei este găsirea unei lumi cu ființe raționale.

Fruntea savantului vuund se încreți, parcă subliniind tonul sec al întrebării:

— Pentru asta ne-a răpit? Și nu s-a oprit lângă Vuundo? Dacă ar fi dorit să ne cunoască, ar fi făcut-o de mult. Era necesară această plimbare prin Galaxie până la Pământ?

— Noi numim situația în care ne aflăm captivitate. Dar Doando, am mai vorbit de asta, avea poate nevoie să-l ajutăm. Fără noi n-ar fi ajuns așa curând la capătul misiunii sale – dacă acesta este capătul. Mă derutează și pe mine trecerea fără escală pe lângă planeta voastră. Totuși aici drumul nostru va lua sfârșit. Să mergem, prieteni!

Ultimele cuvinte ale Pământeianului erau pătrunse de o convingere stranie, care se transmite celorlalți, chiar și lui Ro. Însă eschivarea de la un răspuns precis nu-l satisfăcu pe Vuund. Adal știa mai mult decât spusese? Sau avea numai o intuiție, greu de lămurit?

Acasă! Neobișnuit sună acest cuvânt. *Acasă!* Nu mai era un oraș, o stradă, o clădire, ci continentele cu mări și oceane. Și oamenii. Miliarde de mâini întinse spre Cosmos. Eșarfe multicolore, buchete de flori! Cine-i va recunoaște? Tinerii de atunci au îmbătrânit, acum nici nu mai sunt; alții le-au luat locul...

Nu, nu! Nici, florile, nici eșarfele, nici gloria! *Oamenii.* Pământul de sub picioare, pământul pe care vor călca. Miliarde de oameni se vor uita curioși la ei. „Dar ceilalți? Cine sunt?” Solii unei lumi din depărtări neștiute. Viață născută altundeva. „Să fim prieteni. Prieteni pentru totdeauna!”

Privesc în tăcere. Visuri nerăbdătoare colindă stelele, ajungând acasă înaintea lui Doando. Vuunzii? Sunt liniștiți, gravi în încrederea lor. Patria nouă îi așteaptă. Nu sunt membri ai aceleiași familii, cea a oamenilor de pretutindeni?

Dal Adal se strecură neobservat spre ușă și părăsi încăperea. Ro strânse mâna lui Voa.

— Ce este? întrebă ea.

— Lipsim câteva ceasuri, eu și Adal.

— Ați găsit ceva nou?

— Rămâneți aici și nu uitați: ecranul!

— N-aveți grijă! îl asigură și Tamara. Succes!

Pământeianul îl aștepta la vehicul.

— N-ar fi fost bine să-l luăm și pe Tem? îl consultă el.

— Nu, ceilalți au nevoie de prezența lui! răspunse Ro. În cât timp socotești că vom fi lângă Polară?

— Circa 15 ore, dacă nu mai mult. Până atunci, terminăm cu siguranță. Și nerăbdarea celorlalți se va mai potoli.

— Să nu crească! îl avertiză Vuundul, cu veșnicul său spirit de contradicție. De ce ți-aș ascunde? Și eu abia îmi stăpânesc emoția.

— Ai pregătit rezervele de oxigen? caută celălalt să-i abată gândurile.

— Da! Zece butelii. Cred că ajung.

— În regulă!

Cunoscând acum principalele coridoare de acces, Adal mări viteza, cotind cu măiestrie la curbe. Tunelele întortocheate nu-i mai derutau și nici nu le mai provocau încordarea nervoasă din primele zile ale cercetărilor. În curând pătrunseră în gangul principal, larg și drept ca un bulevard. Graviplanul susura ușor, frecându-și roțile de pardoseală.

— Cred că am depășit „dormitorul” roboților! zise Adal.

— Așa repede?

— Mergem de 45 de minute. Iată Piața Noptii!

— Atunci nu mai e mult.

Nimeriseră într-o rotondă vastă, ca o platformă netedă. Pereții nu se vedeau și însăși lumina puternicelor faruri părea că se va stinge din clipă în clipă în întunericul smolit. Departe, în față, licărea un triunghi verde, echilateral.

— Acolo e! șopti Ro, cu o înfiorare.

Aparatul parcuse distanța cu viteză încetinită și opri sub triunghiul ce se dovedi de aproape un uriaș panou fluorescent. Razele verzi pluteau ca o păclă în acel loc, parcă strecurate printr-o atmosferă încărcată de praf. Călătorii coborâra încet, atenți la fiecă mișcare. În jur era liniște.

Făcură câțiva pași. Deodată, ca și prima oară când veniseră aici, izbucni ceva ca o țiuitură stridentă, deși aerul lipsea în cavitate. Și tot ca atunci panoul coborî deasupra lor, parcă să-i strivească, apoi se lipi fulgerător de perete, lăsând în urmă un întuneric parcă și mai negru. Dar repede se aprinse în dreapta același corp roșu, larg de câțiva metri, prin care se zărea mai departe o pâlpâire albastră, molcomă.

Adal păși înainte, hotărât, urmat de Ro. Îi învălură pe loc valurile safirii și se simțiră ușori, imaterial de ușori. Pluteau în spațiu, având aceeași senzație ca la scufundarea într-o apă limpede, – vag albăstrie.

— Imponderabilitate! șopti Vuundul.

— Aproape! răspunse celălalt. De fapt, n-am făcut decât un salt acrobatic și acum zburăm.

Nu terminară bine și coborâră lin spre vârful unei construcții conice orizontale, ca pe un pinten foarte alungit, un gigantic țurture sticlos, răsturnat. În fața lor lumina slab, mat, o sferă, o sferă violetă mare, turtită la capete ca o planetă la poli. Cred că are vreo zece kilometri în diametru. Ce facem?

Ro privi atent în jur și distinse în întuneric, reflectând irizațiile stelei, alți pinteni; așezați ca și al lor, dispuși după linii geometrice, sus, și în jos, și lateral.

— Ciudat! reluă Adal. Sfera e suspendată în vid și pare în totală nemișcare.

— Așa e! conveni Ro.

— Cum am putea ajunge la ea?

— Cu un aparat de zbor. Nu vezi? Lipsește orice punte de legătură între ea și noi.

Observația era adevărată. Niciuna dintre alungirile sticloase înconjurătoare nu ajungea la corpul acela sferic și împietrit.

— Nu înțeleg! protestă deodată Ro cu vehemență. Și data trecută am fost împiedicați să pătrundem, chiar de la intrare. Abia am reușit să întrezărim „mingea” asta, taina asta violetă. De ce nu ne lasă?

— Crezi că e importantă cercetarea ei amănunțită? Îl stârni Adal, din nevoia de a-și ordona el însuși gândurile.

— Cum așa? Doar știi și dumneata că pe Doando nu există nimic neînsemnat sau de prisos. Și apoi, am observat încă de ieri, pe ecranul centrului de comandă, că această zonă e înconjurată de un cerc roșu. A fost, desigur, un semnal pentru noi, ceva care să ne atragă atenția. Înseamnă că „taina violetă” dinaintea noastră ascunde ceva însemnat pentru noi.

— Prezumții! îl dezaprobă Pământeantul.

— Numește-le cum vrei. Dar suntem obligați să constatăm că există undeva o cheie cu care să putem descifra taina impenetrabilă a lui Doando.

— Asta da.

— Atunci nu poate fi decât aici, fiindcă restul astronavei, de bine – de rău, îl cunoaștem. Și știm că acolo nu se ascunde nicio asemenea cheie.

— Și totuși nu ni se permite accesul la sferă! îi aminti Adal, convins de ipoteza celuiilalt.

— Să revenim cu un aparat de zbor care să ne ajute să ajungem la ea! hotărî Vuundul, întinzând mâna.

Brațul i se lovi de ceva dur. Pipăind mai atent obstacolul, constată că un perete străveziu asemeni celui mai pur cristal, cădea exact prin extremitatea pintenului. „Taina violetă” se apăra cu strășnicie.

Făcură mai multe ocoluri, sărind agil din pinten în pinten, în speranța că totuși puntea de legătură cu „planeta” miniaturală va fi existând. Absența gravitației le prelungi salturile în plutiri pe distanțe de câte 50 de

metri. Dar după câteva ceasuri tot osteniră. Dându-se bătuți, făcură calea întoarsă pe același drum ca la venire.

Raportul scurt al lui Adal cuprindea expunerea, în câteva cuvinte, a descoperirii tainei violete – cum o numise Ro. Pentru prima oară n-au mai urmat discuții, și nimeni, în afară de Tem, n-a manifestat vreo dorință de lămurire a noului caz. Tem însuși a spus ceva evaziv despre niște cercetări ce vor trebui să aibă loc mai târziu.

Întâmplarea făcuse ca noua descoperire să fie diminuată de celălalt eveniment, zborul spre Terra, mai bine zis spre sistemul solar al Pământenilor. Totuși Ro și Adal păstrară o anume rezervă, convinși în sinea lor că taina violetă ascundea cheia enigmelor de pe astronavă.

Așa se face că faptele căpătară proporții răsturnate, nefirești: nerăbdarea, îndoiala creau impresii false, ba despre viteza încetinită a lui Doando ba despre traseul lui schimbat. Din camera ecranelor era greu să-ți faci o idee cât de cât precisă, din lipsa oricărei aparaturi de orientare. Prizonierii își închipuiau ba una, ba alta, astfel că urmărirea imaginilor devenise un adevărat chin, la care erau constrânși, dar căruia i se supuneau cu pasiune.

Când, în sfârșit, Polara dispăru dincolo de marginile ecranului, speranțele căpătară aripi largi, avântate spre Soarele acela galben în jurul căruia gravitau Mercur, Venus, Terra, Marte, Jupiter... Mâncau acolo, în sală, acolo se odihneau, și din așteptarea ce părea că nu mai are capăt se înălța o bucurie nestăvilită, rupând zăgazurile rațiunii. Cât timp a trecut? Nu, nu, ceasurile și zilele nu mai au însemnătate.

Tulburător luminează steaua cea galbenă!

Uitaseră să-și mai vorbească. Prin sufletele lor curgea fericirea, încătușată de timpul încă netrecut, dar care îi

fura mereu. Și când din gânduri răzbătea întrebarea de spaimă dacă Doando se va opri, o goneau repede, cu teamă ca visul să nu li se curme aici. Erau ca niște străvechi osândiți la moarte, salvați în ultima clipă, care au scăpat dintr-un ocean de întuneric și care revăd, uimiți, scânteia unei lumini, aud cântecul unei păsări.

Și iată că tăcerea zăvorâtă în cabină fu sfâșiată de un strigăt al lui Voa sau al altcuiva:

— O rachetă!

Brațul întins tremura, încercând să urmărească un fir subțirel, prelung, argintiu, ce se mărea văzând cu ochii. Imaginea săgetă ecranul într-o clipă și dispăru. Trupurile încordate fremătară ca niște fire de iarbă sub vânt. Se priviră unii pe alții, apoi imediat năvăliră spre ușă.

— Repede! strigă Tem. Acolo unde am căzut noi...

— Ba nu, pe podiș, unde a fost „Extragalactic”!

În zăpăceala generală tună deodată vocea lui Adal:

— Stați, prieteni! Graviplanul e în cealaltă parte.

Ajunseră gâfâind lângă nișa vehiculului, dar acesta dispăruse și, o dată cu el, Em Ro. Fără a mai pierde vremea în căutări, Adal propuse să folosească celălalt aparat, din „Oaza Soarelui”. Și iată-i gonind într-acolo.

„Racheta nu poate fi decât terestră. Și fie că a fost trimisă special să ne cerceteze de către Pământenii înștiințați de stațiile Polarei, fie că ne-a descoperit din întâmplare, trecând pe aici într-un zbor de rutină; sau, în sfârșit, a fost răpită de Doando, ca și „Extragalactic” și «Loro». Indiferent cum, important e că a sosit. Cu ajutorul ei vom intra în legătură cu Pământul și, dacă marea astronavă nu se oprește, vom izbuti să evadăm de la bordul ei.”

Până aici, gândurile lui Ro erau gândurile tuturor, cu deosebirea că Vuundul păstra un calm desăvârșit și

totodată fu străfulgerat de o idee îndrăzneată: să indice lui Doando un loc de coborâre al rachetei străine și astfel să verifice dacă nu ar fi pasibil, pe aceeași cale, să provoace oprirea navei lângă Pământ. Acestea se petreceau în timp ce colegii săi alergau de colo-colo, nehotărâți; fără a mai pierde nicio clipă, Ro se repezi la graviplan și porni în goană spre centrul de comandă.

Stăpânirea de sine nu-l părăsi nicio clipă. Pătrunse sigur în sala uriașă și rămase drept, privind în sus, spre ampla boltire din partea superioară a aparatului. Jocul luminilor fluide, intensificate brusc, îi liniști gândurile. Iată! În marginea din stânga a ecranului a apărut o văpaie de argint, care șerpuiește în diagonală printre celelalte imagini – racheta ce-și caută un loc de asolizare. Lovituri îndepărtate, prelungi îi atraseră atenția. Nu mai răsunaseră niciodată aici. Un semnal de alarmă din exterior? În orice caz, dacă ecranul centrului de comandă transmite imaginea navei necunoscute, înseamnă, poate, că se așteaptă dispozițiile lui Ro. Atunci, e timpul.

— Am venit să vă comunic dorința noastră! vorbi el, ca și când s-ar fi aflat în fața unui interlocutor. La bord acostează o rachetă străină.

Ezită o clipă. Luminile se stinseră. Numai văpaia argintie continua un drum sinuos, apropiindu-se de zona unde „Noua Arcadie” și „Oaza Soarelui” erau reprezentate pe marele ecran.

— Vreau ca astronauții să fie conduși pe platoul din interiorul „Noii Arcadii”. Racheta lor să rămână acolo. Înțelegeți?

Efluvii multicolore pâlpăiră iar, stăruior. În centra explodă o pălărie roșie, iar zgomotele îndepărtate încetară. Em Ro nu se clinti, până ce nu asistă la toate fazele complicatei coborâri a astronavei terestre.

Abia acum îl sufocă emoția. Ceea ce se întâmplase până aici era doar o verificare a lui Doando. Așadar, atunci când dorințele călătorilor coincideau cu cele ale creierului viu al mării nave, ea se supunea ordinelor venite de la călători. Doando îi considera în acest caz drept conducători ai lui și atunci se „îmblânzea” ca prin farmec, îi dispărea îndărătnicia. Noțiunile acestea erau puțin improprii, dar adecvate.

Acum, Ro trebuia să-i ceară mării rachete să se oprească lângă Terra. Oare aceasta e și dorința ei și se va supune, docilă?

— Mai este ceva. Ne aflăm nu departe de un sistem planetar locuit de ființe raționale asemănătoare celor veniți cu „Extragalactic”. Este necesar să facem un popas acolo. Cel mai indicat ar fi să ne transformăm într-un satelit al Soarelui. Și să nu uiiți! Până la întoarcerea noastră cu necunoscuții care tocmai au sosit, instalați, vă rog, în sala ecranelor un microfon de comandă. Dacă sunteți de acord cu oprirea lângă Pământ, vă putem da de acolo dispozițiile ulterioare. Asta e tot.

În centrul explodează iar ochiul acela rubiniu, care pâlpâie scurt și se închise. Bărbatul ridică mâna, parcă luându-și rămas bun de la interlocutorul nevăzut și ieși în graba.

Grupul lui Adal ajunsese pe platoul din „Noua Arcadie”, chiar în locul unde staționase odinioară „Extragalactic”. Nu-i surprinse faptul că din plafonul înalt al lumii lor coborâse oblic un tub foarte larg, transparent, terminat la sol cu suporti groși din același material. Atașată la un suport se afla o cabină-lift dreptunghiulară, cu mai multe fotolii.

Puțin după venirea lor, se stârni de sus un curent de aer, puternic ca un uragan. În urma lui apăru partea inferioară a rachetei străine, coborând încet, susținută

din loc în loc de inele late, negre, care aluneacu în tub ca niște pistoane în cilindri. Coborârea dură destul de mult, dar, în fine, vântul se potoli și cabina-lift urcă repede, până în dreptul trapei. Pe acolo ieșiră curând două siluete.

Li se distingeau clar scafandrele cosmice albastre și, din spatele vizoarelor transparente, chipurile uimite. Mult timp după oprirea originalului ascensor, astronautii nu se mișcă. Priveau a grupul din fața lor și parcă nu-l vedeau.

Abia când Victor deschise ușa cu un gest elegant, zâmbindu-le prietenește, unul dintre ei se ridică greoi, copleșit de emoție. Făcu un pas afară și îngână, cu voce groasă, ceva.

— Casca, prietene, casca! Aici avem aer suficient! îi strigă Dal Adal, strângându-i mâinile și îmbrățișându-l.

Noii sosiți pricepură greu despre ce e vorba, dar imediat după aceea își scoaseră căștile. Unul dintre ei era negru, iar zâmbetul larg îi reliefa și mai mult albul ochilor și al danturii. Celălalt bărbat strigă, cu aceeași voce de bas:

— Adal! Dal Adal!

Comandantul lui „Extragalactic” se trezi în brațele celor doi și clipi nedumerit:

— Mă rog, dar noi nu vă știm numele. Și de unde veniți?

— Eu sunt Sen Dor! zâmbi iar cel cu voce de bas. Acesta, continuă el, e prietenul și colegul meu de zbor Kwango. Călătoream cu „Ariel” spre Deneb, Alpha Cygni dar am primit dispoziție să ne abatem spre voi.

— Cum? N-ați fost răpiți?

— Nu! se miră Sen Dor.

— Curios! Ah, am uitat prezentările. Tamara...

— Moon! îmi amintesc! îi luă vorba Sen. Și trebuie să mai fie ceva.

— Eu! Victor Alvarez, Iată cum poți ajunge „cineva”.

Și iar se strânsă în brațe, de credai că-și vor frânge oasele. Vuunzii participau emoționați la scenă. Fiind ceva mai retrași, grupul lor atrase atenția lui Kwango.

— Parcă erați numai trei! spuse el. Dumnealor? Tot de pe „Terra V”?

— Nu, nu! Nu, de loc! zâmbi Adal. Prea repede vreți să le aflați pe toate! Întâi faceți cunoștință.

Nici după prezentări sfiala Vuunzilor nu dispăru. „Cine știe? gândiră noii veniți. Sunt și femei, de aceea...”

— V-ați amenajat strașnic aici! constată Dor. Așa mai zic și eu! se bătu cu palma peste frunte; dar voi ați plecat cu o rachetă, iar asta e planetă în toată regula. Planetă cu motor? Zboară ca un bolid!

— Încet, aveți răbdare! îi domoli Adal. Veți ști totul la timp.

*

Doando își încetinise goana. Soarele părea un disc auriu, aruncat pe cărbunele cerului. Terra răsărea în tainice văluri albastre. Trecură pe lângă câteva stații științifice automate. Acum se văzu Luna, cât o bobită de mazăre.

— 60 de milioane de kilometri! șopti Sen Dor, cuprins de emoția generală.

Aflase epopeea celor două echipaje răpite și participa intens la sfârșitul acestei curse. De pe „Ariel”, Kwango luase legătura cu Pământul, informând Centrul de Cosmonautică, despre intențiile lor și anunțând intrarea

lui Doando pe orbită.

Primele rachete le ieșiră în întâmpinare. Em Ro dădu dispoziții unde să fie parcate și pe unde să fie aduși oaspeții. Tem și Iu alergară să-i primească.

Alte și alte rachete veneau de pretutindeni. Reprezentanți ai oamenilor de știință, cosmonauți, tineri și bătrâni. Câțiva intrară în sala ecranelor. Ceilalți vizitau „Noua Arcadie” și „Oaza Soarelui”. Când, în sfârșit, Doando se plasă pe orbită, mii de oameni se aflau deja la bord.

În entuziasmul general, își făcură loc cei de pe «Loro» și „Extragalactic”. În frunte, Iu și Tem. Apoi Voa, Ro, Ena – stăpânindu-și lacrimile și zâmbindu-i lui Victor pe care-l ținea de mână; în sfârșit, Tamara și Adal.

„Ariel”, gata de plecare, îi aștepta. În fața lui, înainte de îmbarcare, se alinieră în front, după legile severe dar minunate ale cuceritorilor de stele. Din mulțimea ce aclama se desprinsă un astronaut, cel mai bătrân.

— Fiți bineveniți în mijlocul nostru! le ură el.

Tamara se lipi și mai strâns de Adal.

— Dragul meu, vreau să-ți spun ceva. Vei fi tată...

Vuunzii, copleșiți de primirea sărbătorească, zâmbeau întruna.

Comandantul lui „Extragalactic” își strânse soția la piept, privind cu ochi calzi noaptea cosmică din jurul lor.

Partea a treia

DEPĂRTĂRILE SUNT APROAPE

XVI. ÎNCĂ UN PAS

DIMINEAȚA se vestea senină. Pe câmp, cât vedeai cu ochii, iarba prinsese o pătură alburie, ca bruma.

Dar nu era brumă, ci rouă, în care se răsturnase cleștarul fumuriu al cerului dinspre răsărit. Pe orizont se încolăcea o pădure de mesteceni, neclintită în acest ceas întâi al zilei, ca un perete lucios, umed și el, încărcat de tăcere. Stepă încă dormea, părăsită acum și de greierii al căror cântec o îngânase tot cursul nopții.

Din spatele vilei cobora un drumeag pietruit, între o pășune la dreapta, și, la stânga, țărmul unui ocean verde-gălbui, de grâu în pârg. Liniștea invadase împrejurimile. Ea ține puțin, doar cât pregătesc zorile, ca pe o taină magică, răsăritul, dar atunci, firea încremenește împietrită, așteptând fără suflare să se întâmple nașterea minunatei lumini.

Femeia pășea pe alei cu luare-aminte, se ferea parcă să atingă cu tălpile pietrele reci, și mersul ei semăna cu un zbor; trupul, ca lipsit de greutate, se mlădia lin, și, din clipă în clipă, așteptai să-și întindă brațele și să salte în aer. Părul, cenușiu, ca iarba, îi dădea capului o demarcație imprecisă pe cerul de aceeași culoare.

După femeie venea, cu aceleași gesturi încete, mereu controlate, un bărbat puțin gârbovit, ale cărui mâini tremurau imperceptibil și care privea mereu la cea dinaintea lui. Ea o luă prin iarbă, apoi, după câțiva pași, îi așteptă, fără să se întoarcă spre el. Îl simți aproape numai după susurul florilor scuturate de apă.

— E bine! îi zise, pornind desculță mai departe. Știi că iarăși mă supără căldura? Aici e bine, fiindcă e răcoare.

— Nici eu nu mai suport zăpușeala! mărturisi bărbatul.

Vorbeau amândoi limba Pământenilor, dar cu un accent străin nedefinit.

Merseră mult prin luncă spre lumina care creștea cu fiecă clipă. În urmă le rămâneau două poteci, mai închise la culoare decât restul întinderii de iarbă a cărei rouă o adunaseră cu picioarele. S-au oprit în spatele unor răchite pe malul râului, rezemându-și umerii unul de altul; imediat se avântară, parcă de lângă ei, ciocârlile, și lumea se umplu de cântec.

— Îmi pare că tot visez, Voa! murmură el. Și somnul meu nu se mai sfârșește. Cât de departe ne e acum Vuundo!

Voa nu răspunse multă vreme. Se uita cum tremură pietricelele sub apă și asculta ceva al ei, o muzică interioară în ritmul căreia i se părea că se leagănă domol imaginile acelor pietre. Își plecă fruntea pe gâtul bărbatului și închise ochii.

— Credeam, nu știu de ce, că n-am să mai îmbătrânesc niciodată! zise ea. Anii au trecut peste noi cu iuțeală de gânduri.

— Au trecut! repetă Ro, mângâindu-i părul de-a latul frunții.

Deasupra lor, lumina se boltea, din dreptul Soarelui încă ascuns, până aproape de zenit.

— Ce ciudat! murmură mai departe Voa, cu genele tot coborâte. Cum să așez dragostea noastră în timp? Ne-am iubit cu-adevărat abia pe Doando. Când a fost asta? Calendarul de acolo a arătat un an, iar cei de pe Pământ — 80.

— Să calculăm o medie! glumi Ro. Optzeci și cu unu...

pe jumătate. Patru decenii! E ceva!

Voa privi sus, spre el sau spre cer, și zâmbi amintirii:

— Vreau să te întreb ceva. Dar să-mi spui drept! Drept, auzi?

Bărbatul scutură din cap că da, încălzit de lucirile din ochii ei. Ea deschise gura să spună, dar șovăi, puțin stânjenită.

— Ascult! o îndemnă el și-și ridică sprâncenele întrebător.

— Tu știai... că...

— Ce?

— ... că Ena... te iubește?

— Ena? Ți-a spus-o ea?

— Im Iu mi-a spus. În ziua când a născut-o pe Ao U și când voi cercetați prima oară alcătuirea lui Doando.

Ro zimbi, trist:

— Era Tem. Este Tem.

— El?!... Și... Iu știa încă de atunci?..

— Na-i bănuit, așa-i? O ființă admirabilă Ena. Întâmplarea e uneori necruțătoare...

Rostise fraza din urmă cu glas uscat, ca scârțâitul în vânt al unui trunchi de salcie putredă.

— Toată viața... Să știi că nu poți avea de la el nicio mângâiere, dar, neclintit, să-l veghezi, să tremuri pentru el, să-l aperi cu puterea câtă o ai... Nu crezi, Voa, că și acesta e eroism?

Soarele se arată în zare ca o colina de lavă pe care forțele Pământului o ridică neîntrerupt. Razele scăpărau în sus, una după alta, de parcă o herghelie întărită ar fi alergat pe drumuri, stârnind din copite o pulbere de aramă și aur. Pulberea se risipi molatic și căzu de pe drumurile cerești peste câmpia care o sorbi avidă, legănată de primul zefir al dimineții. Dar părul lui Voa

nu-și mai schimba culoarea și acum se vădi alb, dând chipului său un alt aer, neașteptat.

Cei doi stăteau, nemișcați, cu gândurile lor. De sub răchită ieșiră un iepuraș și un câine. Dormiseră pe semne acolo. Adulmecară spre oameni, apoi veniră la ei. Erau tare prietenoși, mai ales câinele, care puse etichete pe umerii lui Ro și se întinse să-i lăngă fața. Iepurașul țopăi până la apă, bău îndelung, vârându-și mult botșorul în ea, apoi se întoarse, sări în brațele lui Voa și, de acolo apucă vreo câteva fire de iarbă, ronțându-le mulțumit.

— Ce căutați voi aici? întrebă Em Ro și mângâie câinele. Ia te uită la ei! Au ieșit pesemne din rezervația de la Ovidiu și au plecat să colinde lumea. N-o să vă pierdeți, voinicilor?

Ca și când ar fi înțeles teama străinului, câinele hămăi scurt și făcu o săritură.

— Aha! se bucură Voa. Îți arată că e viteaz, nu se teme de nimeni. Minunată planetă asta, Ro! Și noi...

— Se vede că nu s-a putut altfel. Trebuia să se jertfească cineva. Mă muncește doar taina lui Doando. Se vede că nu s-a putut altfel! repetă el, cu resemnare.

— Și nici n-o să-l vedem pe Vuundo, îl întrerupse Voa, încetând să mai alinte iepurașul, cutremurată, ca și când abia acum ar fi făcut prima dată constatarea.

— Dacă ne-am fi întors fără a fi atrași de Doando... Alții ar fi descoperit planeta mult căutată, dar noi, eu și cu tine, ne-am fi oprit la expediția noastră neizbutită. Existența de cosmonauți ni s-ar fi terminat aici, în acest eșec care ne-ar fi amărât tot restul vieții. Pe când așa...

— Dar n-o să ne mai vedem planeta. Mă chinuie îndoiala dacă am făcut tot ce puteam pentru ea. Oare atunci... când Ao U murise și marea rachetă s-a oprit, nu trebuia să o aducem lăngă Vuundo? Uite... n-am lăsat

acasă nimic drag, al meu, nicio amintire luminoasă, atunci de ce mi-e dor?

Dinspre Soare se ivi un elicopter, zburând jos, direct către vilă; ateriză pe pajiște, nu departe. Cei doi porniră grăbiți, într-acolo. Le ieși în întâmpinare Sen Dor.

— Nu sunteți gata? îi zori el. Ne așteaptă la cosmodrom.

În elicopter mai erau ceilalți Vuunzi și Pământenii. Tem, care nu se simțea bine, ședea într-un mare fotoliu pneumatic. Le zâmbi în fugă celor doi, apoi sprâncenele i se încruntară din nou, pe semne sub ascuțișul unei dureri. Iu și Ena stăteau aproape, veghindu-l. Noii veniți îl înconjurară tăcuți, fără să-l întrebe ce-l doare. Sen Dor conectă pilotul automat pentru plecare, când răzbătu scheunatul câinelui uitat jos.

— Ce-i? se interesă Tem, ridicând capul. Luați-i, să-i ducem acasă. Nu e bine când te rătăcești...

Din cuvinte răzbătea o amărăciune neputincioasă. Ena aduse animalele, și elicopterul decolă. Comandantul lui «Loro» închise ochii.

Pe sub ei defilau dreptunghiuri imense, de ogoare galbene, despărțite ici-colo de șosele. Pe marginea lor navigau roiuri de combine cu elementele auxiliare – elicoptere, tractoare – lăsând în urmă pământul negru, îngrășat, gata pentru noile însămânțări.

Dor își privi tovarășii de călătorie. Ajunși pe Pământ, când nu-i mai amenința niciun pericol, când aproape toate cercetările asupra mării rachete căzuseră în sarcina altora, când deci își puteau îngădui mai multă odihnă, organisme lor slăbiseră deodată, ca și când doar munca și încordarea nervoasă le-ar fi păstrat puterile până atunci. Doctorii mai constatară la toți și o dereglare, o accelerare a metabolismului. Arderile se efectuau mai intens, dar incomplet, cu o mare pierdere de substanțe,

care astfel nu izbuteau să cedeze corpului toată energia lor. De aceea celulele se istoveau, ca într-o luptă continuă, îmbătrânind prematur.

... Dreptunghiurile ogoarelor continuau să se perinde; de parcă tot Pământul ar fi fost acoperit cu ele; totuși, dezmințind această părere, o dunga sinilie se contură pe zare către apus, dând de veste că se apropie munții.

Zborul cu Doando scosese la iveală alt lucru, deosebit de important. Cosmonauții și-au închipuit că timpul pentru ei fusese neglijabil, că vorbesc de ore, zile, dar ele rămâneau noțiuni abstracte, nematerializate. Pe Pământ, avură dovada că s-au înșelat. În realitate, vremea cursese și pe marea rachetă, doar de vreo 80 de ori mai încet decât pe Terra. El, Sen Dor, fiul lui Sen Dor, care la răpirea lui „Extragalactic” avea 17 ani, acum era un bărbat de 95. „... Se știe că la viteza luminii timpul e inexistent. Dar această viteză n-a fost încă atinsă niciodată, tot așa cum nu s-a realizat temperatura de zero absolut, deși s-a ajuns de multă vreme la valori mai scăzute decât minus 273,16. La fel astronavele pot zbura mai repede sau mai încet, dar niciodată cu exact 300 000 de kilometri pe secundă. Aici se ascund funcții nodale ale materiei, care țin de structura ei cea mai intimă. Așadar, de la vitezele imediat subluminate până la cele două-trei ori mai mari – cât realizaseră Pământenii la acea dată – vremea pe astronavă era foarte încetinită. Pe Doando însă, la circa 1 500 000 km/sec, ea se accelerase iar. Într-un fel, relația viteză-timp evoluează după o spirală. Până la 300 000 km/sec se manifestă legea încetinerii timpului. Peste această valoare, ciclul se reia pe un plan superior. Adică decalajul între vremea unei planete și cea a rachetei scade pe măsura creșterii vitezei supraluminate”, își notase meticulosul Ro în carnetul

său. „Pământenii obișnuiesc să discute despre aceste fenomene, numindu-le paradoxul timpului.”

Elicopterul făcu o escală în rezervația de la Ovidiu și cei doi pasageri patrupezi fură coborâți. Decolară în grabă, către soarele ce se ridica neconținut.

— În ce constă diferența între zborul instantaneu și cel cu viteza luminii? Doando are un motor gravific, deci el se poate apropia, oarecum, de mersul instantaneu. Dar care e diferența?

Întrebările lui Dor îi treziră din gânduri și-i scoaseră din tăcerea de până atunci.

— Nu e greu! spuse Tem To, deschizând ochii. Motorul lui Doando, din cât cunoaștem, se bazează pe forța gravifică, o forță omniprezentă. Într-adevăr, nu există materie fără gravitație, la fel cum nu există materie fără mișcare. Și lumina o are, de vreme ce este deviată de atracția marilor stele. Atomii se combină și se despart, nucleele se sparg ori fuzionează, elementele se schimbă unul într-altul. Dar, neîncetat, emit gravitroni; gravitronii circulă în spațiul cosmic, izvorând din toate corpurile cerești – din stele, planete, asteroizi, gaze și praf intersideral. Instantaneu, înseamnă că în clipa în care s-a desprins de atom, gravitronul a și ajuns la o distanță colosală, teoretic la infinit. Deci și pentru el și pentru sursa care l-a emis a trecut un timp infim. La fel noi, dacă am fi zburat astfel spre Pământ, nu s-ar fi scurs aici, ca și pe navă, nicio clipă; deci, diferența de timp n-ar fi existat. Bineînțeles o asemenea viteză nu se poate realiza, căci trebuie să fie nesfârșit de mare. Dar cu cât ne apropiem de ea, vremea scursă pe planeta spre care ne îndreptăm e mai mică. În asta constă diferența între instantaneu și viteza luminii: în ambele cazuri, timpul pe navă se oprește, numai că la viteza luminii pe planetă

trec milioane de ani, iar la zborul instantaneu, mai puțin de o secundă. Cu alte cuvinte, în primul caz timpul planetar tinde spre un infinit mare, iar în al doilea, spre un infinit mic. Gândiți-vă numai că noi am parcurs din marginea Galaxiei până aici un drum de peste 6 000 ani-lumină; dar pe Pământ s-au scurs doar 80 de ani, iar pe Doando ceva mai mult de un an...

Treceau acum peste marginile dinspre apus ale uriașei stepe ucrainene. Îi surprinse o ploaie, obligându-i să ridice pereții detașabili, pentru a închide platforma elicopterului, căci nu voiră să urce deasupra norilor. Ena îi dădu lui Tem un somnifer, ca să doarmă până la cosmodrom. Vuunzii contemplau freământul ploii văzute de sus. Zăreau cum se leagănă, ca atinse de un bici uriaș, coroanele masive ale brazilor, cocoțați în terase pe coastele unor munți nu prea înalți. Din când în când, poiene pestrițe de flori albe și roșii străluceau sub ei.

Valurile de apă cădeau pieziș, străvezii, curățind praful din aer, de parcă o mână pricepută ar fi spălat un geam, sub care se ascundea un tablou de preț. În urmă rămânea un verde crud, aproape fragil.

O vegetație abundentă împlătoșase Pământul, după venirea celor două microrachete ce semănau cu niște meteoriți. Se credea acum că ele fuseseră trimise de către Doando, totuși acest lucru nu se stabilise precis, la fel cum nu se știa nici scopul exact în care se lansaseră, în orice caz, Pământenii avuseseră vreme să cerceteze amănunțit cărui fapt i se datora această expansiune a vieții, adică în ce fel influențaseră microrachetele dezvoltarea plantelor și animalelor terestre.

— Am constatat, dădea amănunte Sen Dor celor de pe «Loro», că acel element necunoscut nouă, care avea banda spectrală neagră, era un puternic emițător de

radiații, de fapt un aliaj, o compoziție cu proprietăți greu de definit, căci n-am putut-o analiza în stare pură, ci integrată în rocile pământene. Parcă ar fi fost vie. Compoziția s-a „înmulțit” în roci, coborând de la poli spre ecuator. Ea a dus în primul rând la o creștere a radioactivității naturale a litosferei și de aci la încălzirea Pământului. Apoi, radiațiile de care vă vorbeam au început să stimuleze reproducerea, creșterea și dezvoltarea regnurilor vegetal și animal. Transformarea s-a vădit mai întâi în mediul acvatic. Păduri de alge s-au întins pe fundul oceanelor și mărilor, obligându-ne pe alocuri să le distrugem, pentru a da libertate curenților calzi ce ameliorează clima continentală. Taigale uriașe și jungle se întind azi în mai toată Asia, Europa de nord, Africa, vechile teritorii ale Statelor Unite și Canadei. Mulțumită lor aerul s-a îmbogățit în oxigen, clima e oarecum stabilă, Pământul mai fertil. Avem materii prime prețioase. Nici viețuitoarele nu s-au lăsat mai prejos. Numărul lor a crescut vertiginos. Multe animale pe cale de dispariție s-au „regenerat”. Nebănuite rezerve de hrană ne scutesc de o exploatare excesivă a solului. Deoarece căldura în zonele interne a crescut, a devenit un fapt obișnuit obținerea, în zona temperată și subpolară, a două recolte anual. Parcă ar fi o a doua perioadă carboniferă, dar de câteva ori mai bogată. Mi-ați povestit adesea că Doando e expediat pe Vuundo – în punctul apropierei maxime de planetă – un grup de patru microrachete. Spuneti-mi, nu v-ați gândit cumva că și ele au aceeași natură și poate același scop ca și cele lansate pe Pământ?

— Ba da, mereu! aprobă Em Ho. Totuși ne vine încă greu să credem. Mai întâi, rachetele voastre semănau cu niște meteoriți, iar ale noastre nu. Apoi, Doando nu ne-a

spus nimic despre rostul lor, deși putea s-o facă lesne, de vreme ce ne cunoștea și limba. Dar dacă ar fi așa, ce viață trebuie să fi renăscut la noi acasă! Mai întâi, apa provenită din topirea ghețarilor s-a adunat în bazinele vechilor oceane. Aveam două oceane pe Vuundo, cam de mărimea celor terestre, separând continentele, dintre care unul în emisfera nordică și trei în sud. Cine știe... Poate așa nici expediția «Loro» nu s-a irosit în zadar... Acum... vezi, acum îmi pare rău că n-o să-l mai văd pe Vuundo. Îl visez uneori.

Ro tăcu și-și întoarse fața, parcă stânjenit de aceste destăinuiri. Ieșiseră de sub ploaie. Șerpuiau, la dreapta lor, Carpații, în peria verde, continuă a brazilor. În spărturile dintre brazi licăreau, în oglinzi de o clipă, apele unor râuri necunoscute. Sus, printre jnepenii grei, pe steiuri sure, granitice, sărea o turmă de capre negre, își ridicară frunțile la zbârnăitul elicopterului.

Toate se perindau cu mare iuțeală, ca într-un film. Aici era iarăși senin; doar câteva pâlcuri vapoaroase de nori albeau cerul către miazăzi.

Aterizară pentru câteva minute la clinica din București, unde lucra Anna Dor, fiica lui Sen, pentru a-l îngriji pe comandantul lui «Loro». Tot aici era și Alf Adal, copilul lui Dal și al Tamarei, sub o supraveghere medicală permanentă. Ann îl cercetă imediat pe Tem, dar diagnosticul era greu de stabilit. Doctorița văzu o slăbiciune a organismului, provocată de îmbătrânirea timpurie.

— Îi trebuie odihnă! zise ea. Ar fi bine să-l lăsați la noi, să nu-l mai luați pe Doando. Ne-am gândit că arderile incomplete ale metabolismului dumneavoastră se datorează faptului că pe marea rachetă vi s-a creat o

atmosfera puternic ionizată, alta decât cea terestră.

Tamara ridică ochii de pe chipul lui Alf, contrariată. Ședeau pe o bancă, în plin soare, lângă peretele cald al pavilionului principal. În jurul lor, fântâni arteziene desfăceau lumina puternică în zeci de curcubee.

— Doar cunoașteți influența exercitată de aeroioni asupra materiei vii! explică Ann, îndeosebi Tamarei. Ionii negativi contribuie la oxidarea completă a substanțelor din organism, jucând rolul unor catalizatori. Absența lor provocată arderi incomplete, cum se întâmplă la dumneavoastră.

— De ce?

Medicul se uită o clipă la jocurile curcubeeleor. Un băiat de vreo cinci ani ieși de după colțul pavilionului și se apropie de el. Îi privi foarte atent pe fiecare, apoi îl recunoscă pe Adal, pe care-l mai văzuse; iar Tamara cu Alf îi întări convingerea că sunt cei pe care-i caută.

— Voi sunteți cosmonauții? îl întreabă el pe Ro, care era cel mai aproape.

— Noi! aprobă acesta, zâmbind.

— Vă caut de mult. V-am văzut elicopterul. Sunteți bolnavi?

— Nu. Dar tu?

— Nici eu. Am căzut dintr-un avion și am nimerit aici.

— De unde? se miră Em Ro.

Ann izbucni în râs și trase băiatul lângă ea, mângâindu-l

— Iar ai început să te plângi? Închipești-vă! Vrea să devină astronaut. Tatăl lui e pilot încercător. Îl lua uneori la aerodrom. Odată s-a agățat de mânerele trapei unui elicopter care decola. A căzut de la trei metri și și-a rupt piciorul.

— Îți place să zbori?

— Da, dar în rachetă nu mă lasă. Voi ați mers și cu Doando...

Era atâta invidie în glasul lui, că toți izbucniră în râs. Totuși atmosfera se mohorî curând. O osteneală se desfăcea din toate. În jur, aerul tremura de frământările orașului, dar ele nu trezeau reacții în cosmonauți.

— Și acum? întrebă copilul, parcă ghicind starea noilor săi prieteni.

Adal întârzie să răspundă. Privi la pietrișul aleilor, care lucea viu, ca și cum cineva aruncase pe Pământ pulberi de nestemate.

— Ne pregătim pentru zbor! zise, în sfârșit, fără să ridice fața.

— Iar un zbor? spuse copilul tot mai admirativ. Vreau și eu!

— Nu... Tu – nu se poate...

— Și voi îmi spuneți să mai cresc? se necăji băiatul

— Trebuie! Și nici dacă ai crește,.. Va fi un drum lung, greu.

Adal privi, în fine, la el și tresări, văzând expresia feței celorlalți, crisparea lor dureroasă.

— De ce? auzi șoapta lui Victor. De ce te gândești la asta?

— Plecați departe?

— Departe! repetă el automat, preocupându-se de, altceva. La o stea pe care tu n-o știi, în cealaltă margine a Galaxiei. Se zice că steaua e veche, întunecată, lumina ei e neagră.

— Îți pare rău! constată, întrerupându-l, băiatul. Nu-i așa că-ți pare rău?

Bărbatul tresări iar, și imediat se răsuci către fântânile arteziene. Simțise poate de zece ori aripile morții fluturându-i la tâmpile și de fiecare dată îl muncea gria

pentru echipajul dat în subordine și ocrotire, răspunderea. În fața oamenilor, veghea asupra aparatelor astronavei. Acum, pe Pământ, îl încerca prima oară regretul pentru soare, apă și cer.

— Da, îmi pare rău...

— O să vă plictisiți în rachetă?

Întrebările erau liniștite, curioase, copilărești. Lui Adal îi venea tot mai greu să răspundă. Îl luă pe băiat în brațe. Scrută chipurile celorlalți și văzu că nimeni n-are puterea să-l privească.

— Nu ne plictisim.. În rachetă vom dormi. Îmi pare rău pentru ce lăsăm aici, pentru tine. Totul va fi altfel după plecarea noastră. Tu însuți vei fi bărbat, cosmonaut ca noi. Pentru că, știi, când zbori foarte, foarte repede, timpul pe navă curge mai încet decât cel de aici.

Flori multe, albe și roșii, dădeau vântului culori și parfum. În iarba crudă răsuna țărâitul cosașilor și un fluture mare, cafeniu și albastru, trecu deasupra lor, căutând parcă izvorul cântecului.

— Ann, ce spuneai de aeroionii aceia? De ce ni i-a dat Doando?

Doctorița îl trimise pe băiat să se joace, uitându-se o clipă după el.

— Produc o bună dispoziție permanentă, intensifică puterea de muncă; probabil că avea nevoie să-l cercetați cât mai repede și mai amănunțit; iar organismele voastre s-au adaptat acestei doze mărite: Adal, ce-ai făcut adineauri e condamnat. Ne cunoaștem de mult, de aceea ți-o pot spune fără să-mi cer iertare.

*

Microracheta execută un viraj strâns, spectaculos

pentru cei care o vedeau. Recunoscură în el mâna sigură a lui Dal Adal. Fiindcă intrase în dreptul Soarelui, apărea acum ca o pată, de parcă astrul vieții ar fi fost găurit până în partea cealaltă, lăsând să treacă prin el întunericul cosmic. Luminile de poziție ale cosmodromului prinseră să licărească pe rând. Cosmodromul acesta, ascuns în umbra munților, avea dimensiuni reduse, astfel că acostarea navelor trebuia să se facă foarte atent.

În sfârșit, coborâră. O pătură atmosferică destul de densă atenua negrul smolit al cerului. Călătorii ieșiră, fără Tem, pe care-l lăsaseră la clinică. Zăriră în adăpostul de sub stâncile prelungi și abrupte încă opt rachete fotonice, ca și cea a lor,

— Am, întârziat! îi zori Im Iu. O fi și început consiliul.

Personalul de serviciu aduse în grabă un vehicul-reactor. Porniră cu toată viteza, strecurându-se printre pilonii de marcație a drumului, săltând mereu ca niște mingi, din pricina atracției scăzute a lui Doando. Marea rachetă gravita pe orbita Pământului, în partea opusă lui, și aici o cercetau amănunțit echipe de pe Terra.

Într-adevăr, consiliul de bilanț asupra cercetărilor începuse, dar nu de multă vreme. Vorbea tocmai Kay Work, bioelectronistul-șef, primul înscris la cuvânt. Sala întrunirii avea forma unei sfere uriașe, cu diametrul de circa zece kilometri, cu pereții dintr-un ciudat material plastic, sfredeliți în nenumărate locuri. Numai o mică parte a sălii era acum luminată și, din pricina dimensiunilor ei, sunetele nu se prelungeau în ecou, dându-ți impresia că te afli afară, în câmp.

Noii veniți salutară în fugă și fură nevoiți să treacă prin fața tuturor meselor, ca să-și ocupe locurile de onoare rezervate în fund, lângă prezidiu. Se așezară tăcuți, puțin

jenati că toată lumea îi privește; însă președintele nu-l întrerupse pe vorbitor și asta le mai aduse inima la loc.

— ... După cum vă vor spune și coreferenții mei, spunea electronistul, și după cum și dumneavoastră ați constatat, Doando are forma unei sfere. Această formă îl favorizează din două puncte de vedere; în primul rând, trebuie să fie adaptat scopului deocamdată necunoscut în vederea căruia a fost conceput; în al doilea rând, oferă cele mai avantajoase metode de construcție, printre care cel mai mare volum la cea mai redusă cantitate de materiale și, totodată, cea mai mare rezistență, uniform repartizată pe toată suprafața. Dar destul despre asta, căci problema o vor dezvolta ceilalți vorbitori. Să nu uităm totuși că e vorba de o aeronavă, și încă de una venită de foarte departe, care posedă însușiri excepționale și la bordul căreia nu există nici urmă de echipaj. Se pune aici o chestiune de covârșitoare importanță, și anume: în ce fel a fost asigurată conducerea navei și mai ales îndeplinirea scopului pentru care a fost trimisă? Nu mai e un mister pentru, nimeni. Vreau însă să subliniez gradul de civilizație la care au ajuns acei necunoscuți dacă au reușit să „fabrice” pentru dirijarea lui Doando un creier gigantic, la fel de mare cât însăși aeronava. Nu unul electronic, constituit dintr-un oarecare sistem de tuburi electronice și relee, ci unul viu.

Inginerul se opri puțin; auditorii trebuiau să observe că se apropie de partea-cheie a expunerii. Le lăsă timp să gândească și chiar să-l admire.

— Creierul, reluă el, este alcătuit în mare parte din turnuri cu macrocelule – unele descoperite de prietenii noștri de pe «Loro» și „Extragalactic” – adunate în rețele, noduri, regiuni centrale și centre. Aceste centre, zece la

număr, protejate atât de bine încât doar cu mari eforturi am reușit să cercetăm unul dintre ele, joacă rolul centrelor principale ale unui creier omenesc.

— Acolo unde era să fiu strivit? se interesă Victor Alvarez aplecându-se către Adal.

— Nu, acela era abia un nod. Centrele sunt de vreo cincizeci de ori mai mari, închise cu patru rânduri de pereți protecționali. Acolo nu se pătrunde prea ușor.

— ... La extremități, turnurile au terminații nervoase care se opresc în platourile de pe suprafața navei. Im Iu, medicul lui «Loro», a intuit aproape genial, de la prima vedere, că Doando e ca și o ființă. Într-un fel, el trăiește. În platourile de care vă vorbeam se află ochii, urechile și degetele sale. Pe acolo percepe radiațiile luminoase cu întreaga lor bandă spectrală, inclusiv infraroșii și ultravioletele; la fel undele electromagnetice, până și cele mai slabe, emise de radiogalaxiile foarte îndepărtate; și tot pe acolo șocurile mecanice de orice fel. După cum spunea Im Iu, Doando e o ființă adaptată perfect condițiilor din spațiul cosmic, la fel ca peștele adaptat vieții în apă, ori pasărea traiului în aer. Acest lucru are o însemnătate deosebită, în absența echipajului, deoarece constituie un sistem de autoapărare și orientare, infinit superior tuturor aparatelor cibernetice, oricât de perfecționate ar fi ele. Reacțiile sale de apărare se execută cu „brațe” gravifice, care îndepărtează corpurile străine mai mari ce cad pe suprafața lui. Așa s-a întâmplat cu „Extragalactic”, atunci când a coborât pe unul dintre platouri. E uimitoare rapiditatea transmiterii semnalelor prin sutele și miile de kilometri de celule, ca și iuțeala cu care se nasc acele „brațe”, din orice punct de pe Doando. Desigur, constructorii navei au găsit procedee cu totul noi pentru producerea acestor fenomene. Creierul lui

Doando îndeplinește o parte din funcțiile creierului omenesc, cu gândire cu tot.

Vorbitorul făcu iar o pauză, privind de data asta insistent la cei din jur.

— Cum *gândire*? șopti contrariată Iu. Asta nu se poate, el nu-i capabil.

Auzind-o, bioelectronistul întoarse spre dânsa ochii veseli, albaștri:

— Am exagerat, știu, dar cu bună știință. Doando nu gândește ca noi, ci altfel, mai puțin și mai îngust. Adică, deși posedă un creier asemănător cu unul viu și organe de simț, rămâne totuși mașină. De fapt, nici acest creier nu e numai organic, adică numai din materie organică; e un complex biocibernetic, o combinație între celule vii și elemente cibernetice, care deserves racheta, și atât. Deci, gândirea lui e axată doar în această direcție, nu și în altele.

— Va să zică este o mașină! preciză Iu, tot în șoaptă, pentru cei de lângă ea.

— Sigur! Altfel nu se poate! o asigură și Em Ro. Cum să explic altfel întâmplările noastre? Cât timp am zburat cu Doando, am fost într-o permanentă contradicție cu el. Nu ne-a divulgat niciuna din tainele sale. Nici măcar cele legate direct de noi, cum ar fi fost trimiterea acelor rachete pe Vuundo, ori încercările de reanimare ale lui Ao U. Noi puneam totul pe seama oamenilor, care nici nu existau! Cum i-am așteptat mereu să apară!

— Și cum i-am visat! îl întrerupse Ena, cu gândul la ciudatul basm de odinioară al lui Alvarez.

— Tem... cum repeta mereu că nu au suflet, parcă ar fi automate! îi întregi pe toți Voa. Ce mult adevăr era în vorbele lui!

— ... să spun că pe lângă creierul propriu-zis se află

mai multe calculatoare electronice, probabil pentru trasarea diferitelor traiectorii de zbor, pentru prevederea tuturor perturbațiilor care ar fi putut influența înaintarea astronavei. Și, în sfârșit, un număr de câteva sute de mii de roboți de toate dimensiunile. Putem reconstitui, după modelul creierului lui Doando, pe acel al constructorilor lui? Cu certitudine, nu! Pare paradoxal, totuși așa e. V-am mai spus înainte că acest creier „gândește” altfel. Adică nu are toate funcțiile celui uman, ci numai pe acelea care pot ajuta exclusiv rachetei. De aceea și organizarea lui este alta, simplificată mult. E copilăresc să ne închipuim deci că și constructorii ar poseda un creier la fel, trunchiat; o dezmint înseși excepționalele calități cu care și-au înzestrat astronava și care, repet, nu pot fi realizate decât de o civilizație foarte avansată, superioară celor vuundă și terestră. Ar mai fi multe de adăugat, dar, din păcate, cunoștințele noastre se opresc aici, fiindcă, pentru a ști totul cu precizie, ar trebui să disecăm tot creierul, iar pentru asta să-l scoatem din funcțiune, să-i provocăm o anabioză. Nu dispunem de mijloacele necesare unei atari operații; s-o încercăm așa, ar însemna să-l ucidem. În schimb, am aflat mai multe lucruri de la „celula” mecanică, modelul cibernetice de neuron, construit, se pare, tocmai în vederea unor cercetări de acest fel. Totuși, pe această celulă am studiat numai modurile principale în care acționează neuronii necunoscuților constatând că sunt într-un totu asemănătoare nouă. În sfârșit, câteva cuvinte despre posibilitatea „îmblânzirii” lui Doando. Em Ro, învățatul vuund, a descoperit încă în drum spre noi că marea astronavă ni se supune, dacă indicațiile noastre nu contravin celor memorate de ea de la constructori. De pildă, ea nu s-a oprit lângă Vuundo, deși i se ceruse asta,

în schimb a intrat pe orbită în jurul Terrei, după parametri dați de Em Ro. Totuși iată că după un an de cercetări, când cunoaștem întregul Doando, ne aflăm încă dinaintea unor întrebări capitale. Așadar ce caută Doando la noi? De ce l-a ocolit pe Vuundo, în ciuda insistențelor de a-i acorda ajutorul, dar s-a oprit docil pe orbita Terrei? De ce nu are niciun om la bord? Ce a urmărit, lansând rachetele spre Vuundo și spre Pământ – *dacă* pe cele din urmă el le-a lansat? Pentru ce-i erau necesare grupurile de cosmonauți pe care – îngăduiți-mi expresia! – i-a capturat? Dorește și sprijină triumful vieții, chiar dacă a distrus planeta aceea în timpul zborului? Întrebările se pot înmulți la nesfârșit. Rezolvarea lor, asta-i mai important, n-am putut-o găsi din studierea creierului mării nave. Uneori, aceasta s-a „purtat” deosebit de bine – de pildă construind „Noua Arcadief” și „Oaza Soarelui” pentru prizonieri. Alteori, lăsându-i să se frământa în contradicții fără leac s-a purtat absurd. Eu, cel puțin, nu mă pot încă descurca în acest caz, unic în istoria cosmonauticii. Oare Doando ne va dezvălui vreodată taina sa întreagă? Sunt atât de puțin obișnuit să nu găsesc răspunsul exact...

Încheierea inginerului, aproape copilărească, stârnește un ropot de aplauze; poate mai mult pentru mărturisirea de la sfârșit decât pentru reactualizarea celor mai arzătoare necunoscute care frământaseră Pământul în ultima vreme.

Președintele dădu imediat cuvântul șefului echipelor de astronaucă. Un om scund, slab, cu o chelie în partea stângă a capului – efectul unor radiații scăpate de sub control în timp ce verifica motoarele unei rachete – se ridică încet, grijuliu parcă să nu cadă. Cu gesturi meticuloase aranjă foile mari, umplute mărunț cu

însemnări, apoi fixă – ca și cum înainte n-ar fi avut vreme pentru asta – micul aptarat de proiecție către ecranul din spatele celor cinci mese.

— Să ne amintim – începu el, fără a veni la tribună, cu o voce vibrantă, foarte joasă, care, dacă nu l-ai fi văzut, ți-ar fi dat impresia că posesorul ei e un om cât un munte – să ne amintim spectacolul de o măreție zguduitoare, filmat de prietenul nostru Alvarez de pe „Extragalactic”, în momentul când Doando sfărâma de la distanță și înghițea, treptat, o planetă.

Fraza terminată, bărbatul răsuflă adânc, parcă el și nu Doando ar fi executat această complicată operație.

— După cum și-au dat cu toții seama de la început, era vorba de înmagazinarea în navă a unor rezerve de energie, îndeosebi nucleare, căci majoritatea rocilor conțineau minereuri radioactive în stare aproape pură. Fără îndoială, cantitatea de energie era imensă; de vreme ce o planetă întreagă a fost sacrificată pentru asta. Întreb acum, ca și antevorbitorul meu; pentru ce-i este necesară ea lui Doando? Pentru că sistemul său de propulsie gravitațională este foarte economic și astfel construit, încât aproape tot „combustibilul” consumat la plecare a fost recuperat înce-încet pe drum.

Astromecanicul luă în mână hârtiile cu note, se mai uită o dată la membrii consiliului și începu să citească:

— Motorul navei, felul în care a fost conceput ne dă siguranța că ea vine dintr-o altă Galaxie, vecină cu a noastră sau mai îndepărtată; pentru demonstrație, să considerăm însă una vecină, de pildă Andromeda. Încă din anul 1964 înaintea Erei Cosmice s-a pus problema existenței în Univers a unei forțe cu mult mai însemnată decât tot ce cunoștea știința vremii: câmpurile magnetice ale oricărui corp ceresc, comprimate de forțele

gravitaționale, pot deveni o sursă de energie de cel puțin zece ori mai mare decât cea termonucleară. Asemenea tip de energie folosește Doando pentru mișcare, și tot cu ea a sfărâmat planeta aceea. În cazul nostru, Galaxiile înseși pot fi luate în bloc drept aștri de o mărime uriașă, deoarece, la o distanță oarecare, câmpurile tuturor planetelor și stelelor se contopesc într-unul singur, de o putere excepțională, care, în interacțiune cu alte câmpuri, mențin în ultimă instanță galaxiile în cadrul anumitor orbite, adică le împiedică să se miște haotic. Doando folosește pentru propulsie, tocmai câmpurile magnetice amintite. Pentru aceasta, pe trei sferturi ascuns în corpul său, are un tor vidat circular, gros de vreo mie de kilometri – mai exact 990,8. La suprafață are un înveliș protecțional: „munții”, descoperiți de prietenii noștri de pe «Loro» și „Extragalactic”. Lângă acest tor, înăuntrul lui Doando se află, dispuse simetric, puternice generatoare de particule sau antiparticule, anihilatoare, generatoare de câmpuri electrice de focalizare, pompe de vid și altele.

Vorbitorul se întrerupse o clipă, pentru a apăsa butonul aparatului care proiectă pe ecran schemele în secțiune ale astronavei. Apoi continuă să citească, încălzit parcă de ingeniozitatea sistemului.

— Pentru a se desprinde de Andromeda, generatoarele au împins în tor un flux de antiparticule cu proprietăți speciale. Astfel de particule au fost puse de Doando la dispoziția noastră, în urma cererii pe care i-am adresat-o, așa că acum știm multe lucruri despre ele. Principalul este că au o masă foarte mare într-un, volum mic, la fel, de pildă, cu materia căreia i s-au redus la zero spațiile dintre nuclee. În același timp, au o sarcină electrică tot foarte mare. Cu ajutorul câmpurilor electrostatice,

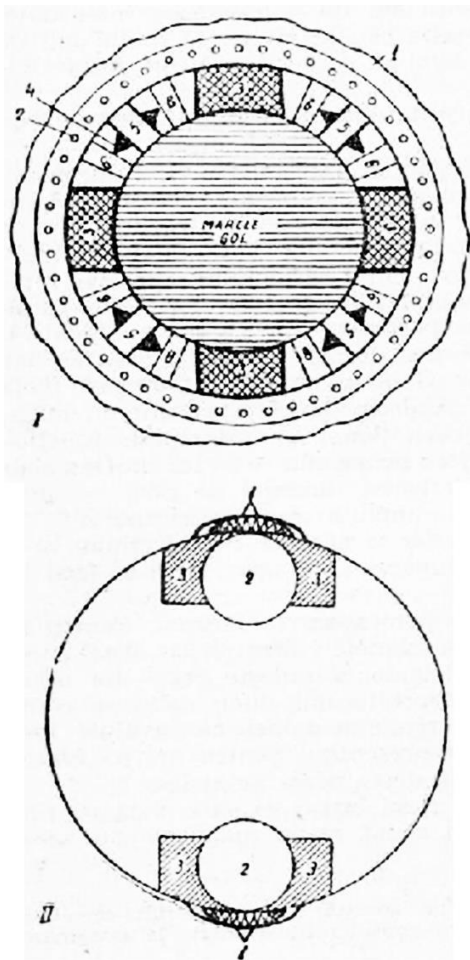
anume create de generatorii respectivi, aceste particule, să le spunem „gravigene”, sunt menținute în interiorul torului pe o orbită circulară, (sistem asemănător cu al acceleratoarelor noștri de particule). Mișcarea lor produce un câmp antigravific, care intră în interacțiune cu câmpul emis de Andromeda, și astfel Doando este propulsat înainte. Cât de mare poate fi anticâmpul rachetei?

Inginerul privi la președinte, așteptând parcă de-acolo răspunsul. Dar cum președintele nu-i zise nimic, continuă tot el:

— În orice caz, destul de mic în comparație cu cel al Galaxiei, altfel nava s-ar deplasa probabil instantaneu, într-un astfel de zbor, orientarea și conducerea ei devin în mod practic imposibile, din pricina timpului foarte redus; dar motorul său, oricât de puternic ar fi el, nu poate dezvolta un anticâmp de o asemenea intensitate, în schimb, Doando poate căpăta viteze de multe mii de ori mai mari decât a luminii, ceea ce încă este foarte important,

Astromecanicul tuși tare și gros și lăsă însemnările pe masă,

— Toate bune, dar după desprinderea de Andromeda

cum se apropie astronava de Galaxia noastră? Anticâmpul a dus-o până la punctul unde atracția ambelor Galaxii devine egală. Ei bine, din acest punct antiparticulele sunt anihilate, redând sistemului aproape integral energia consumată cu producerea lor. Alte generatoare fabrică acum particule din materie identică, nouă. Anticâmpul se transformă în câmp gravific, iar Doando este atras de Galaxia noastră cu aceeași forță cu care îl respinsese Andromeda. Acestea sunt, în mare, schema motorului gravitațional și principiile funcționării lui. Frânarea se face generându-se în tot un flux slab de antiparticule. Schimbarea direcției de zbor – prin schimbarea orientării câmpului sau anticâmpului¹.

Izbucniră aplauze, dar vorbitorul nu terminase și-și agită brațele întruna, supărat și stângaci, până se făcu liniște deplină.

— Să nu uităm ce pomeneam la început. Pentru ce a fost „înghițită” acea planetă? Pentru ce atâta energie? Fără îndoială, Doando plănuiește ceva. De aceea mă alătur cererii antevorbitorului meu, de a se căuta prin orice mijloace dezlegarea tainei ce învăluie încă uriașa navă galactică reprezentând pentru noi o „ființă” copleșitoare, ca un geniu deocamdată neînțeles.

Omul cel scund se așază brusc, exact o dată cu rostirea ultimei silabe, și acum primi aplauzele cu satisfacție.

¹ Autorii mulțumesc pe această cale inginerului-cercetător Alexandru Enulescu pentru consultațiile acordate la imaginarea teoriei de mai sus (n.a.)

XVII. „TAINA VIOLETĂ”

ZIUA ȘI NOAPTEA se succed pe Doando la intervale mari de timp, datorită mișcării lente de rotație a acestuia. Pe partea întunecată, circulația se suspendă. Sunt practicabile numai drumurile marcate cu piloni, împânzite de proiectoare, care duc la construcțiile importante de la suprafață: stațiile care urmăresc ca niște medici pricepuți „viața” rachetei. În schimb, pe cealaltă emisferă roiesc aparatele de zbor, magnetoplanele, chiar automobilele și tanchetele cosmice. Cercetările nu s-au terminat. Se iau probe din aliajul exterior, se detectează amplasarea dispozitivelor gravigene, se încearcă prin toate mijloacele aflarea tainei care încă învăluie astronava. La fel, în interior forfotesc armate de specialiști din cele mai diverse domenii, înzestrați cu aparatură adecvată, colindând prin cele mai ascunse unghere. Sectorul ce ascunde „taina violetă” rămâne deocamdată impenetrabil și oamenii se feresc să pătrundă cu forța, convinși că până la urmă Doando va lămuri singur totul.

Pe Pământ, luna august a aurit calota nordică. Zi de zi culorile se schimbă acolo, locul grânelor strânse luându-l pregătirile pentru noua recoltă. În sud, lucește albul zăpezilor, ici-colo cu pete mai închise, de munți și păduri desfrunzite. Tamarei și lui Adal le e dor de Alf. Își propun de multă vreme să dea o fugă până la clinica din București, dar tot amână, în speranța că vor dezvălui în sfârșit misterul care le-a dat de furcă atâta vreme pe navă. Sunt amândoi la biostația „polară” din nord,

deasupra unui platou cu macrocelule, ducându-și viața pe o pardoseală transparentă. În această regiune, „organele de simț” ale lui Doando sunt mai dese, îndeosebi de-a lungul unei văi late și adânci în înconjoară trei sferturi din astronavă, în linie dreaptă. La ei, Soarele nu apune niciodată, de aceea își creează o noapte artificială, cu ajutorul unor panouri opace.

Acum au luat legătura prin radio cu stația opusă lor, din polul sud, unde lucrează Ua Ena cu Victor.

Vuunda îi înștiințează că prietenul ei s-a apucat să scrie versuri.

— De dragoste? se interesează Tamara râzând.

— Ce vorbești? intervine acesta, jignit. Despre călătoria noastră. Un poem-cantată, lung cât de la Vuundo la Pământ. Ați auzit ultima noutate? Voa și Ro, plictisiți să mai caute acul în carul cu fân – adică dezlegarea tainei – se ocupă serios de muzică.

— N-au găsit nimic? întrabă Adal.

— Nici pomeneală! Au și un sector păcătos, tocmai în miezul lui Doando, în marele gol. Ce să vezi acolo? Se pare că acest *loc* e într-adevăr gol cu desăvârșire. Au fost ieri pe la noi. Erau cam necăjiți. În schimb Iu și cu Tem stau ca la cinematograful în fața ecranului centrului de comandă și se tot frământă să-i descifreze hieroglifile. Dar voi?

— Mă intrigă valea asta din apropiere! mărturisește Adal. Are peste 500 de metri adâncime, o adevărată prăpastie.

— Și crezi că acolo se ascunde insesizabilul mister?

— Ei, și tu! râde bărbatul. Totuși ce rost să aibă?

— Un defect de fabricație! presupune Victor. La miile astea de kilometri, crezi să se mai bagă de seamă o fisură de 500 de metri? Din grabă, sau cine știe cum, au uitat-o

neastupată.

— Din grabă, se agăță Tamara de cuvânt. Și voi cedeți că „ei” s-au grăbit?

— De bună seamă! intervine Ena. Și de aceeași părere erau ieri Voa și Ro. Se explică astfel de ce astronava nu și-a îngăduit răgazul să poposească în fața lui Vuundo.

— Ia stați! Ne cheamă cineva prin radio. Ena, ești bună să deschizi aparatul? A, e Tem.

— Ena, Victor! răsună vocea guturală a lui Tem To. Luați legătura cu Adal. Mie nu mi-a răspuns. Repede!

— Tocmai stătea de vorbă cu noi. Ce este? întreabă Ena.

— Veniți cu toții aici! Se întâmplă ceva... în fine, n-am cum să vă explic. Mi se pare...

Urmarea se pierde într-o exclamație, apoi emisiunea e întreruptă.

— E cazul să mergem? întreabă nedumerit Victor.

— Bineînțeles! îl întrerupse Adal. Ne vedem acolo.

*

Vehiculul celor doi Pământeni coboară în goană spre ecuatorul navei. Au luat un automobil cu reacție, fără să mai aștepte microracheta de serviciu. Au intrat acum în întuneric. Drumul se vede până departe, alb, sticlos în razele proiectoarelor cocoțate pe stâlpii înalți. Noroc că deocamdată nu mai sunt și alte mașini, așa că pot atinge viteză maximă. În dreapta și stânga, lumina ajunge până departe, scoțând la iveală două șiruri de coline inegale, printre care s-a croit autostrada. Restul peisajului s-a estompat în noapte.

Iată că în față se aprind trei luminițe roșii; înseamnă că vine un vehicul. Tamara, de la volan – îi place mult să

conducă, iar Adal o lasă întotdeauna – aprinde, și ea lanternele de poziție. Începe acum o lungă conversație prin semnale, încă de la depărtare; călătorii se întreabă dacă drumul e liber mai departe, și distanța se micșorează. Adal vede că se apropie un tren de camioane-rachetă, cu farurile roșii în funcțiune, îmbrăcând șoseaua într-o perdea de foc. Se perindă multă vreme pe lângă automobil. După ce trece, Pământenilor le mai joacă pete sângerii în fața ochilor.

— Duc alimente și rezerve de energie la biostație! presupune Tamara. Ce bine! Vom găsi la întoarcere fructe de pe Pământ. Au poate și struguri?

Petele roșii, de un vișiniu foarte închis, nu dispar din retina lui Adal. Ei clipește, se uită alături de drum, în nopte, pentru a-și reveni. În zadar însă. Treptat, observă că nu le vede pretutindeni. Când închide ochii sau privește spre cer, se fac nevăzute. Cum privește însă în jos, mai ales către colinele de lângă șosea, apar din nou.

— Tamara, tu observi?

— Ce?

— Pământul devine luminos.

— Cum luminos? se miră ea și înalță fruntea, căutând planeta printre puzderia de stele. Pământul nici nu se vede de aici.

— Nu, nu acela! insistă Adal. Am greșit eu. Doando!

— Așa e! tresare Tamara. Parcă se aprinde.

— Nu-ți fie teamă! o mângâie soțul. O fi în legătură cu apelul lui Tem. Enigme peste enigme...

A prins să se înroșească și autostrada, mai greu vizibil din cauza proiectoarelor. Dealurile își deschid culoarea. Alte ridicături se profilează pe orizontul până acum nebănuț. Culmile și vârfurile lor se aprind mai repede.

Câmpia tălăzuiește în valuri tot mai rubinii, dezvăluindu-se grabnic până departe, ca și cum mâini nevăzute ar trage de pe ea o învelitoare de catifea neagră.

Încep să apară tot mai multe mașini, ca furnicile când vreo amenințare le primejduiește furnicarul. În curând au trecut de o încrucișare, apoi de alta. Vehiculele sunt tot mai frecvente. Au ieșit și tanchetele, iar Tamara e nevoită să reducă din viteză. Adal a deschis stația de radio pe lungimea de undă a postului central. O cascadă de întrebări curioase și speriate răsună în difuzor. Toți sunt neliniștiți. Dar postul central încă nu răspunde, pe semne nici acolo nu se cunosc prea bine cauzele fenomenului.

Drumul nu se mai termină. Incandescența rece a suprafeței lui Doando crește cu fiecare secundă. Nu e o lumină artificială, de faruri ascunse dedesubt, ci pare că însuși solul e luminescent. Roșul se degradează în portocaliu. Și întunericul cerului a devenit mai palid, datorită stratului de aer rarefiat ce învelește astronava și care difuzează lumina. Stelele îndepărtate au prins să dispară, ca în cursul zilei.

Tamara și Adal nu schimbă nicio vorbă, ascultând concentrați vacarmul de la aparatul radiofonic. Un vânt slab ridică valuri de praf ce se disting foarte bine, ca o ceață care se târâie leneșă din colină în colină. Din câte părți ale Universului a fost cules acest praf, vânzolit acum de curenții de aer? Ce resturi de planete, de Sori și de civilizații se amestecă de-a valma în norii mișcați încet de-a lungul uriașei astronave?

— Atențiune! se aude tare în difuzor. Atențiune! Toți cei care se află pe Doando sunt rugați să rămână lângă aparatele de radio. Atențiune! Toți cei care se află...

— E Tem! îl recunoaște Tamara.

— Se petrec evenimente de maximă importanță. Credem că în curând Doando își va dezvălui taina. Luminozitatea lui este un semn. Păstrați-vă calmul! Sectoarele A, O, V și Z, care duc spre zona „tainei violete”, să fie eliberate. Este convocat urgent în „Noua Arcadie” Consiliul de coordonare a cercetărilor. Tot acolo sunt așteptați cosmonauții Dal Adal, Tamara Moon, Voa Zad și Em Ro. Atențiune, repetăm...

— Ce facem, Adal? Luăm o microrachetă?

Este ziua de-a binelea, o zi ciudată, ca a Pământului. Dacă solul ar fi învelit cu vegetație, probabil și ea ar răspândi lumină. Portocaliul palid se transformă în galben și pe alocuri în alb. E ca un negativ de fotografie, luat pe un soare puternic. Nicăieri nu există umbră. Praful purtat de vânt pare o fantastică auroră polară, fluturându-și vălurile verticale, policrome.

— Să oprim și să chemăm una! aprobă Adal.

Întrerupe legătura cu postul central și formează indicativul celei mai apropiate stații de rachete.

De sus, priveliștea e mai fantastică. Parcă într-un acvariu așezat între becuri colorate, numai oamenii și vehiculele sunt negre. Doando e îmbrăcat într-o jerbă cromatică în care predomină roșul cu toate nuanțele de deschidere spre alb. „Munții” – învelișul protector al torului vidat – par de zăpadă.

— Unde ați zăbovit? îi întâmpină nerăbdător Sen. Haideți înăuntru!

Le arată că pe ecranul centrului de comandă s-a stins păienjenişul luminos ce redase planul amănunțit al încăperilor lui Doando. Apăruse în loc doar zona „tainei violete”, mare cât perimetrul ecranului, marcată cu același cerc roșu. Tot acolo i-au găsit pe ceilalți cosmonauți, sfătuindu-se asupra evenimentelor.

— Așteptăm hotărârea Consiliului! îi înștiințează Victor de cum îi vede. Ce ziceți? Parcă e o serbare. Noi am venit pe cealaltă emisferă, unde bate Soarele. E o lumină dureroasă, aproape insuportabilă. Până și „organele de simț” ale navei și-au deschis culorile, ca niște flori. Spune, Ro, ești mulțumit? Ipotezele tale se confirmă.

— Parcă e o sărbătoare! repetă bătrânul în șoaptă. Nici n-aș fi crezut... Adal, poate ne lasă pe noi să vedem întâi... să aflăm totul?

— Eu am să-ți cedez locul, dacă mă vor propune! îi promite Pământenu, înduioșat. Te bucuri mult?

— Mult! mărturisește bătrânul. Am trăit o viață de căutări...

Nu mai continuă. Se uită la ecran, așteptând de la el dezlegarea.

— Consiliul v-a desemnat să participați la dezvăluirea „tainei violete”, anunță Kwango, intrând ca o furtună. Vin și ei îndată. Vă vom însoți până în apropierea zonei acesteia încă necercetate și vă lăsăm să pătrundeți singuri acolo.

— De unde atâta siguranță că tocmai despre asta e vorba? întreabă Ro, încruntându-se. Dacă Doando...

— Ba da, ba da! îl contrazice africanul. Cei care erau prin preajmă, în sectorul A, ne-au spus despre niște transformări ale întregii zone. De bună seamă că nu e altceva la mijloc.

În acest moment apare Prezidiul Consiliului, întovărașit de toți cercetătorii din „Noua Arcadie”. Președintele, înaintează încet, oarecum solemn, spre grupul cosmonauților, care așteaptă, cuprinși de emoție.

— Consiliul de coordonare a cercetărilor întreprinse pe Doando, spune el titulatura completă, a hotărât să vă încredințeze dumneavoastră misiunea de onoare de a afla

primii taina pe care astronava a ascuns-o atâta vreme, în semn de prețuire pentru abnegația dovedită în grelele împrejurări prin care ați trecut aici. Cu toate mulțumirile noastre și cu urarea: mult succes, prieteni!

Izbucnește un tunet de aplauze. Președintele strânge mâna Enei, care e mai aproape, apoi urmează cu un alt ton, prietenesc și cald:

— Se fac toate pregătirile. Peste zece minute, plecăm. E bine să mâncați ceva, nu se știe cât durează totul.

Vă vom da niște somnifuge, să nu vă prindă oboseala. E foarte important să fiți atenți, cât se poate mai atenți.

De undeva au apărut flori. „Sentimentalisme...” gândește Tamara, profund emoționată. Acum își îmbracă scafandrii elastici, speciali, cu rezerve de oxigen pentru treizeci de ore. Poate nu vor fi necesare, dar e bine să le aibă. Cele zece minute au trecut. Se dă semnalul plecării.

Până la graviplan, îi acoperă florile. Sute de chipuri prietenoase răsar de pretutindeni și ei se întreabă uimiți cum de sunt atâția oameni pe Doando! Parcă-i știau mai puțini. S-au așezat pe banchete, au tras portierele și le-au blocat. Președintele Consiliului le face semn să pornească. Se urnesc încet, pe măsură ce prietenii din fața lor se îndură să le facă loc. Ultimul lucru pe care îl mai văd la plecare, prin ușa deschisă, este carcasa centrului de comandă. Luminile șerpuiesc pe el în ghirlande vii.

S-au așternut la drum spornic, repede. Mașina lor alergă în frunte. În dreptul ampenajului ei răsar, la dreapta și la stânga, capetele conice ale altor două aparate și, mai înapoi, restul celorlalte. E o cursă festivă, veselă. Radioul poartă de la un graviplan la altul râsete, glume, pronosticuri. Doando își aprinde reflectoarele în tunel. Nu toate o dată ci pe rând, tot la treizeci de metri

înaintea mașinii cosmonauților. Parcă absorbită de întunericul ce se retrage, aceasta își mărește viteza mereu. Un fluierat ascuțit dovedește că, laolaltă cu lumina, în coridor a pătruns și aerul. Căile de acces au devenit toate practicabile, Eveniment deosebit pentru Doando. Jocul de umbre creează fantasme ciudate pe pereții metalici, în fracțiuni de clipă, cât trec vâjâind graviplanele. În urma lor se nasc vârtejuri care mătură în trombe puținul praf ajuns aici, cine știe cum. E ca un cântec aspru al goanei și al puterii mașinilor, al așteptării materializate în graba cu care roiul prelung de aparate apare și se mistuie ca o singură nălucă. Drumul rămâne luminos, de parcă turbata viteză ar fi încins tunelul prin frecare. După cum află călătorii, și pe celelalte ganguri pătrunde lumina și aerul, ca sângele în arterele unui corp, galopând în același ritm nebunesc spre zona „tainei violete”.

„Piața Noptii” este acum „Piața Dimineții”! Proiectoarele nu se văd; doar razele lor, îndulcite de filtre albastrui, împânzesc aerul din toate părțile. Oamenii opresc, parchează mașinile în centrul spațiului vast și coboară. Se strâng în grup compact dinaintea panoului triumfiular, verde, aplecat puțin. Ceva foarte solemn domnește în această incintă iluminată feeric, totuși sobră. Se vorbește cu glas scăzut. După ultimele strângeri de mână, cam douăzeci de oameni se desprind și parcurg distanța până la panou. Sunt cosmonauții și Prezidiul Consiliului de coordonare. Panoul se apleacă și mai mult, iar după intrarea lor acoperă deschizătura.

Înăuntru îi întâmpină aceeași lumină albastră, pâlpâitoare. Plutesc imponderabil pe un pinten sticlos din apropiere. Sfera violetă e tot atât de inertă. Dar pe suprafața ei plutesc puncte în mișcare, ca solzii unui

pește.

— Ei, succes! exclamă ultima oară președintele. Nu uitați, vă rog: multă atenție! Cred că dincolo e aer, ca și aici. Totuși păstrați costumele. Prevederea e bună. Vă așteptăm.

Le mai strânge mâna fiecăruia, apoi se depărtează cu însoțitorii săi. Siluetele li se disting cu greu în semiîntunericul albastru. Adal cu ai săi înaintează spre extremitatea pintenului orizontal. Au ajuns. Ro întinde mâna nehotărât și întâlnește duritatea peretelui străveziu: întoarce ochii spre Tem și spre Adal, care sunt lângă el.

— Ce facem?

O forță nevăzută îi împinge brusc de la spate. Printr-un orificiu apărut nu se știe cum, pătrund dincolo de peretele transparent, de-a valma, și cad, încremeniți în poziții stranii, purtați de inerție, gâze negre pe globul unei lămpi cu lumina violetă. Sfera e puțin elastică, dar nu-i respinge. Rămân agățați de ea. Văd acum țurțurii sticloși îndreptați spre ei din toate direcțiile ca acele unui arici cu spinare nefirească, concavă. Însoțitorii care i-au condus le rămân ascunși.

Încep să se cațere pe sferă, pentru a găsi o deschidere prin care să pătrundă în ea. Aerul abundent, bogat în ozon îi înviorează. Suprafața pe care merg nu e lipicioasă „dar mâinile și picioarele rămân prinse zdravăn de ea și le trebuie eforturi ca să și le smulgă. Prezidiul Consiliului îi vede cum se târăsc ca niște furnici.

— Luminescența corpului din fața noastră seamănă, ca natură, cu cea de la suprafața lui Doando! constată Sen Dor. E un nou semn că această luminescență exterioară se leagă direct de „taina violetă”.

— Posibil! se declară cineva de acord.

— Iată! exclamă președintele. Au dispărut!

Sen întoarce ochii spre locul unde au fost ultima dată cosmonauții. Dar nu mai vede decât cercul foarte negru al deschizăturii apărute în timp ce el vorbea. O secundă, două – și între cercetători și cei de afară încetează orice posibilitate de comunicare.

Întunericul e total, gol. Trecerea din lumină – oricât de slabă fusese aceasta din urmă – în bezna, de aici, înțepă ochii. Nu știi dacă plutești pe spate, în picioare sau cu capul în jos. Nu știi nici unde îți sunt prietenii, lângă tine sau departe; nu știi dacă te caută; nici chiar dacă mai trăiesc. Nu-ți rămâne decât auzul, să-ți asculți respirația și inima. Aerul umed îți dă senzația că te-ai trezit, noaptea, după o furtună pustiitoare. Cauți cu ochii închiși să te dumirești ce s-a întâmplat; ești în plină incertitudine. Ena încearcă o mișcare; mâna o ascultă atât de ușor, parcă n-ar fi a ei.

— Tem! șoptește ea, dar nu primește răspuns. Nu mai are îndrăzneala să repete chemarea... Puncte albe, albastre și roșii se deschid ca florile în fața ei și se măresc ușor, pe nesimțite, pe măsură ce sunetele acelea familiare se întăresc și ele, armonic. Fata deschide ochii, deși cu părere de rău după acest început de halucinație. Însă totul este real, și luminile, și sunetele. La fel de real ca și corpul ei. Muzica, dacă muzică este – pare mai curând o îmbinare armonioasă de zgomote din natură – vine din față și parcă trece prin tot trupul fetei. Ea își închipuie deodată că așa ar vibra spațiul cosmic, dacă toate corpurile din Univers ar produce în mișcarea lor sunete. Atunci ar cânta razele tuturor Sorilor, înfigându-se ca săgețile în noaptea oarbă, ar cânta undele radiogalaxiilor, ploile de neutroni născuți în reacții atomice, și omul le-ar înțelege pe fiecare în parte, mai

bine decât o face ajutat de aparate.

Mereu mai apropiate, luminile prind contururi. Dispunerea lor spațială nu e întâmplătoare, ele refac, reduse la scară, principalele constelații vizibile de pe Pământ.

Ena aude exclamații de încântare, ce tulbură melodioasa îmbinare de note în care pulsează stelele. Întoarce capul și le vede pe Tamara și Voa, mișcându-se zvelte ca niște curcubee. Brațele le unduiesc grațios, ca înotătoarele unor pești fantastici. Ena se avântă pe urmele lor. Zborul îi este prelung, dându-i toate senzațiile plutirii libere, mai îmbătătoare decât la o pasăre, din cauza imponderabilității. În zbor își arcuiește spatele, ridicându-și fruntea cât se poate mai sus, lipind și întinzând picioarele. Schițează, cu mâini leneșe, mișcări de înot: aerul se desface și o lasă să treacă, accentuându-i impresia de deplasare. Un nou fior îi trece, șerpuitor, prin toți nervii.

— Drumul parcurs cu Doando, de data asta în sens invers! aude de departe mormăitul veșnic meticolosului Em Ro. Aici e figurată Polara. Uite mai încolo și Deneb, îi răspunde o voce plină, de bariton, probabil Adal. Ena nu stă să mai asculte. Râde tare, fericită. „Aceasta e pentru mine taina lui Doando – gândește ea – fericirea zborului din astru în astru, în neconținută mișcare.”

Stelele sunt mai rare. Plutirea lor domoală se apropie de sfârșit, spațiile dintre ele cresc tot mai mult și în curând totul se mistuie în urmă. Au mai rămas câteva, și dincolo nimic, același întuneric gol de la început.

— Într-adevăr, drumul parcurs de Doando! repetă glasul cunoscut al lui Tem. Acesta din dreapta noastră e Orit. Cât e de roșu! Bătrân...

— Ce semnifică asta? întreabă Victor nerăbdător și

dezamăgit că feeria luminilor galactice s-a stins.

— Probabil ne arată *pe unde*, și, mai important, de *unde* a venit el! răspunse Adal.

Femeile se întorc la ei, vâslind cu brațele și învârtindu-se o vreme în loc, căci nu izbutesc să-i mai găsească în beznă. Niciunul dintre ei nu dorea să-și aprindă farul de la casă.

— Să vedem ce Galaxie va apărea acum? zice Ro, mai meticulos ca oricând.

Ca un răspuns la fraza lui, din muzica ce nu a încetat nicio clipă se naște o voce străină oamenilor; nici nu e omenească, ci are inflexiuni neașteptate, inimitabile, ca însuși infinitul Universului.

— Galaxiile nu au un număr, fiindcă el ar trebui să fie infinit, și nici nu interesează pe cineva să-l cunoască. La fel, în mișcarea lor, nu au un centru unic, ci nesfârșit de multe centre în jurul cărora descriu elipse complicate; rotația lor este nesfârșită.”

Frazele, în limba Pământenilor, alcătuite din cuvinte uzuale, repetând lucruri de mult cunoscute, aveau totuși ceva ciudat din pricina vocii mereu schimbătoare care le pronunța. Cercetătorii se opriseră, cu auzul la pândă, ca să nu le scape nimic.

„— Această complexitate în mișcare, face ca unele Galaxii să se ciocnească. E știut că, datorită mulțimii centrilor de rotație, niciun corp ceresc nu trece de două ori prin același punct. De aceea și Galaxiile care s-au ciocnit o dată, la următoarea întâlnire trec la mari distanțe una de alta; astfel, din acest punct de vedere, si numai din acesta, asemenea fenomene se pot considera drept accidente.”

În noapte se desfac iar luminile, de astă dată mai mărunte, ca o spuză ușor estompată; închipuie un disc

văzut din profil, așezat oblic: nebuloasa Andromeda. Ea se apropie, până încep să se distingă cu greutate primele stele, apoi trece prin fața oamenilor înspre stânga și se depărtează. Deci Doando nu vine de acolo.

„— Ciocnirea Galaxiilor nu le aduce, în mod normal, prejudicii, deoarece spațiile dintre aștri sunt așa de mari, încât ei nu ajung să se lovească. Mai mult sunt influențate procesele stelare, din partea câmpurilor gravifice variabile și a schimbului intens de radiații de toate felurile.”

O altă nebuloasă prinde contur în spatele vizitatorilor. Harta cerească e așa de schimbată, încât ei nu mai pot recunoaște nimic. De altfel și această spirală largă, cu trei brațe, nu dăinuie mult, ci se mistuie repede în beznă, ca o părere de o clipă.

„— În multe Galaxii se află corpuri alcătuite și din materie și din antimaterie. Unele sau altele sunt superioare numeric, dar de obicei se află grupate în zone distincte, în sectorul de demarcație între zone domină alte legi și nu se poate naște viață din pricina acțiunii permanente între câmpurile și anticâmpurile gravifice. Într-un trecut foarte îndepărtat, Galaxia noastră s-a ciocnit cu o alta în care antimateria era preponderentă.”

Jos, sub picioarele cercetătorilor, ies la iveală Galaxiile amândouă. Ei au unicul prilej să asiste de la început până la sfârșit la acest grandios proces cosmic. Îngrămădirile stelare vin oblic una către alta, ca liniile literei V „împreunate. Se văd de sus și puțin dintr-o parte. Una este o spirală cu roiuri centrale dese, cealaltă globulară, ca un tăvălug sferic cețos. La o distanță nu prea mare, spirala își desface deodată un braț, ca o caracatiță, spre meduza rotundă ceva mai mică. Brațul și sfera încep să se unească încet, de parcă un copil

neastâmpărat și-a vârât degetul într-o minge găurită. Apoi alt braț se descolăcește, ca atras de un magnet, și învăluie Galaxia globulară. Nebuloasele seamănă cu o pasăre fantastică, lungă, cu aripile îndoite și gâtul întins cu disperare înainte, sub primejdia unei amenințări de moarte. Treptat gâtul se chircește, se apleacă spre corp și dispare în el, ca și cum pasărea și-ar fi ascuns somnoroasă ciocul sub aripă.

După ce se despart, Galaxiile și-au schimbat forma, devenind amândouă discoidale. Extremitățile le mai sunt împreunate, când izbucnește o violentă explozie, ce se întinde fulgerător pe tot sectorul și se stinge la fel de repede cum a apărut. După ce lumina puternică moare, cercetătorii nu mai văd acolo nicio stea, doar noaptea și mai neagră a spațiului infinit.

„— Explozia s-a produs între corpurile formate din materie și antimaterie. Un fenomen unic din câte știm noi despre Univers, petrecut cu totul întâmplător. Prin anihilare, întreaga masă a astrilor s-a transformat în energie, într-o colosală cantitate de energie. Erau mai ales surse de radiații potrivnice vieții. Ele s-au împrăștiat repede în jur și, străbătând toată Galaxia, au întâlnit și planeta noastră. Ionosfera nu le-a putut respinge; au înconjurat-o din toate părțile, menținute de forța gravifică a planetei și perpetuându-se neconținut într-un ciclu închis de reacții.”

Vocea face o pauză. Se pregătește o dramă neînchipuită, pe care oamenii o presimt, rațional și instinctiv. Imaginile celor două nebuloase se sting deodată, și cu toate că ar trebui să se fi obișnuit cu întunericul, cercetătorii îl simt acum sufocant de apăsător.

„— La noi, viața se afla atunci la începuturile sale. Abia

câteva plante se cățăraseră din mări pe stâncile munților încă vulcanici. Radiațiile au ucis multe dintre ele, dar tot au fost câteva care s-au adaptat. Aici este izvorul întregii nenorociri de mai târziu; fiindcă adaptarea s-a făcut în pierdere pentru ele, cu modificarea profundă a proceselor metabolice. Această primă treaptă defectuoasă a făcut ca toată scara evolutivă să sufere. Când omul apăruse, majoritatea rocilor planetei deveniseră radioactive, sub influența radiațiilor ionosferei.”

O forță ușoară, ca o adiere de vânt, împinge fără greutate grupul de cosmonauți spre peretele de sus al sferei. Apoi în jur se pornește o activitate febrilă, marcată de vânzoleala aerului.

— Totuși despre care Galaxie e vorba? își repetă Ro întrebarea.

O lumină orbitoare îi face să clipească. Se găsesc la câțiva metri de calota superioară a sferei. Alături s-a materializat o planetă, miniatura unei planete. Nori denși, galbeni, îi acoperă mare parte din suprafață; prin spărturile lor se întrezăresc detaliile șterse ale reliefului. Cu, mișcările de înot dinainte, Ena se apropie de stratul de nori și, fără ca nimeni să aibă vreme s-o mai oprească, dispare îndărătul lor. Victor și imediat Tem o urmează, mai ales din dorința s-o apere de eventualele neplăceri. În urma lor vâslesc, înfrigurați, ceilalți.

Norii sunt groși, umezi, mai închiși la culoare pe măsură ce lumina care-i străbate slăbește. Parcă ar fi dintr-o vată ușor vâscoasă, puțin plăcută la pipăit, De sub ei se deschide o priveliște întinsă; printr-un ciudat efect de miraj, orizontul e mult mai larg decât ar trebui, în funcție de dimensiunile microplanetei. Cercetătorii plutesc ca niște păsări deasupra unei câmpii foarte accidentate, mărginite la dreapta – aproximativ la vest, în

măsura în care se poate vorbi de puncte cardinale – de un lanț muntos înalt, cu povârnișuri abrupte, iar la sud – în față – de sclipirile unei mări sau ale unui ocean, deocamdată mai mult bănuite.

Rătăcesc o vreme de colo-colo, fără nicio direcție precisă. Cum nu descoperă nici urmă de viață, ca într-un pustiu, se decid să treacă munții. Inspirația se dovedește bună; dincolo de piscurile semețe, încărcate cu zăpadă, o vegetație luxuriantă se leagănă încet, cu toate că nu se simte nicio adiere de vânt. Nu e o pădure propriu-zisă, ci un fel de savană cu ierburi lemnoase, înalte. Încă de departe se constată un aer ciudat al plantelor, nu atât în culoarea neobișnuită, galben-roșcată, cât în aspectul tulpinilor strâmbe, al frunzelor răsucite ca de secetă. Dar nu-i de vină seceta; plantele au oarecare vigoare. Flori sunt puține, fără miros, mai mult negre sau albastre închis. Ici-colo, luminișuri neregulate împeștrițează cu un verde pal monotonia peisajului. Animale nu se văd pe nicăieri. Cercetătorii merg spre sud, cu intenția să întâlnească oceanul, ceea ce și izbutesc, după parcurgerea unei distanțe nu prea mari. Aici, savana a devenit pădure, la fel de chinuită, cu bolți aplecate, parcă trase, absorbite avid de pământ. Apa e tulbure, ca și cum valurile ar răscoli un nămol de pe fund. Câteva animale se arată la stânga, în marginea unui promontoriu, se cațără agil pe țărm cu ajutorul unor pseudopode ca ale focilor pământene și aleargă greoi în pădure. Par a fi reptile evaluate sau mamifere inferioare.

Se pornește ploaia, torențială, un simulacru perfect, care-i face pe astronauti să se gândească la retragere. Dar nicio picătură nu-i atinge, confirmându-le că totul e o iluzie optică. O dată cu ploaia, zgomotele surde ale naturii, îndeosebi ale valurilor, se intensifică de câteva

ori. Pare că atmosfera a devenit mult mai densă; de pretutindeni răsună lovituri sonore; picăturile ce cad pe frunze, pe pietre, pe nisip. Încurajați că nu sunt în primejdie, oamenii coboară pe sol. O elasticitate deosebită a acestuia le face mersul instabil și-și dau seama că, de n-ar exista imponderabilitatea, terenul extrem de fragil nu i-ar putea ține, și ei s-ar prăvăli prin toată „planeta”, până în partea cealaltă. Tot ce-i înconjoară e de fapt un fel de basorelief materializat prin mijloace necunoscute, un basorelief „viu”, în mișcare continuă, complexă, ce sugerează viața adevărată.

Curând sunt înapoi în aer, renunțând să mai înainteze în salturi nesigure de zeci de metri. Traversează oceanul. Întâlnesc pe celălalt țărm un șir de uriașe cascade, pe o mare distanță, ce le amintește de Niagara terestră. Sunt formate de patru fluvii bogate în ape, ale căror izvoare se află probabil departe. Fluviile se prăvălesc amețitor de pe înălțimea unei faleze netede, cu pereții tăiați parcă artificial. Sus, înainte de vărsare, se desfac în mai multe brațe, dintre care unele se pierd într-un grup de mlaștini negre, mocirloase. În ele mișună un fel de șerpi, albi, groși, fără cap, ca niște viermi oribil de mari. Vegetația se reduce la câteva plante cu frunze enorme, întinse la suprafața smârcului, de culori șterse, cenușii. Între mlaștini și fluvii se răsucesc o perdea de foc, mânând pretutindeni șfichiuri de aer fierbinte. Flăcările înalte, continui și egale degajă un fum gros, parcă ar fi intrat în erupție un vulcan. Ele plutesc deasupra nămolului negru, izvorâte dintr-însul. Arde petrolul, care plutește în mici băltoace izolate și mai încolo, departe de foc; a fost aprins de vreo descărcare electrică.

Astronauții trec și de aceste locuri. Printr-o spărtură în nori îi întâmpină imaginea unui Soare uriaș, străin, care

degajă o atât de mare căldură, că din pământ ies șuvițe de aburi denși, ca și cum focul de la mlaștini s-ar fi întins până aici, consumând mocnit ierburile crude. De pretutindeni se desprinde un vitalism extraordinar. Pământul pare să pleznească de viața care năvălește nerăbdătoare prin crăpăturile lui, oriunde găsește un loc prielnic. E ciudat, fiindcă, totuși, formele de viață sunt puține și rare; dar posibilitățile de dezvoltare par nelimitate.

Această concluzie care se înfiripă în mintea tuturor și pe care Adal o rostește tare provoacă, aidoma unui semnal, dispariția microplanetei. Cercetătorii se trezesc iar în beznă și, puțin înfricoșați, se caută unii pe alții, temători să nu li se întâmple ceva rău. Muzica aceea ciudată, galactică, astrală, care până acum tăcuse, reîncepe cu tonuri noi, neliniștitoare. Vocea povestitotrului nevăzut se aude și ea, din nou:

„— Într-adevăr, condițiile de la noi asigură dezvoltarea unei vieți puțin obișnuite. Numai că centura necruțătoarelor radiații ostile se opunea. Din pricina ei, plantele au crescut așa de închircite. Tot de aceea animalele erau puține, refugiate mai ales în mediul acvatic. Ploile radioactive modificau structura organismelor. Și solul a fost radioactiv. Procesul de reproducere da naștere unor indivizi atât de diferiți de părinții lor, încât după câteva zeci de generații, speciile deveneau de nerecunoscut. Dar orice radioelement își are o perioadă de înjumătățire. Pe de altă parte, adaptarea a dus la o stabilizare a evoluției în limite oarecum normale, ceea ce a avut drept rezultat micșorarea influenței dăunătoare excesive a stratului de radiații din ionosferă. Perioadele din istoria planetelor sunt foarte lungi. La apariția omului, situația se schimbase, în sensul că

iradierile permanente erau pe cale de dispariție. Ele au și dispărut în curând, dar au lăsat o viață schiloadă, total diferită de cea care în mod firesc ar fi trebuit să se dezvolte; un metabolism schimbat, o reproducere imperfectă. În aceste condiții, omului îi era extrem de greu să pășească pe treptele diferitelor civilizații. Și științele au mers încet. Aici se află o a doua cauză care i-a defavorizat pe oameni în lupta cu natura. Poate, dacă medicina lor s-ar fi dezvoltat mai rapid, ar fi reușit să descopere un leac pentru micșorarea degenerescenței organismelor. Până când acest leac ar mai fi putut fi eficient. Acum, o asemenea descoperire e tardivă, deoarece o nouă schimbare a metabolismului cere un timp uriaș, anabioza totală a indivizilor și alte condiții de același fel. Realizarea lor este imposibilă.”

Întâi ca niște fire de nisip, apoi mărindu-se cu fiecare clipă, de parcă ar fi bulgări de zăpadă rostogoliți la vale, încep să licărească roiuri de stele ale unei Galaxii. Sunt stele de toate dimensiunile, de la piticele albe la uriașii cu materia rarefiată, de toate clasele, de la A până la M. Culoarele lor se disting cu multă ușurință. La fel mișcările de rotație după volute complicate, aparent haotice. Brațul magnetic îi cuprinde pe cercetători și-i poartă prin golurile interastrale până în dreptul unei constelații dispuse în formă de cerc, și apoi până la una dintre stele, în jurul căreia gravitează o duzină de planete.

„— Oamenii despre care vă vorbeam, reia vocea, au ajuns la o civilizație foarte avansată.”

Grupuri de scântei se desprind de pe una dintre plante, se învârtesc puțin în jurul ei, apoi descriu curbe prelungi, fosforescente, spre corpurile cerești din apropiere.

„— Rachetele lor au colindat întâi lumea sistemului

solar, apoi stelele din ce în ce mai depărtate. Căutau alte lumi populate, îndeosebi alți oameni, cu care să intre în relație. Astfel au colindat ei, în multe secole, cu nave tot mai perfecționate, poate un sfert din Galaxie.”

Scânteile pornesc din toate direcțiile, stabilind și un fel de curse cu stații cosmice plantate pe diferite corpuri cerești, sau direct în spațiu. De pe ele se avântă mai departe, singure sau în grupuri, atunci când ținta călătoriei e vreo stea situată la distanță uriașă.

„— Nu numai că n-au găsit o altă civilizație, dar o nouă nenorocire se abătu asupra lor. Boala atavică atotcuprinzătoare, care-i stăpânea, făcu treptat ca ei să nu mai poată să zboare. Se știe că zborurile cosmice pretind de la cosmonauți în primul rând o sănătate de fier. Celor ce moșteniseră ereditar boala de radiații le-a fost tot mai greu să suporte aceste încercări. Câteva sute de nave au dispărut, cu echipajul mort, până când ei să-și dea seama de neputința care îi condamnase pentru totdeauna. Dacă ar fi putut, prin absurd, să oprească evoluția! Din pricina ei, dereglarea congenitală a metabolismului se accentua cu fiecare nouă generație. Sfârșitul se întrevedea, îngrozitor, fără cruțare. Se descoperiseră nu unul, ci mai multe leacuri ale bolii. Experimentate pe organisme inferioare, au dat rezultate excelente. Dar toate cereau anabioza. Pentru o civilizație, anabioza oamenilor pe un timp îndelungat, de vreo două-trei secole, înseamnă inevitabil dispariția. Sunt necesari alți oameni, sănătoși, cum se află în alte părți ale sistemelor galactice. Bolnavii nu i-au descoperit în Galaxia lor. Poate chiar explozia aceea, anihilarea din timpul ciocnirii cu altă Galaxie să-i fi distrus, dacă au existat cumva. Între timp, în urma îndelungatelor căutări, s-au descoperit multe planete accesibile vieții,

dintre care unele au și fost populate.”

Pe lângă Sorii apropiați și depărtați se aprind și se sting luminițe ca niște ochi ce clipesc întruna. Sunt multe, câteva zeci, aproape o sută, cum calculează Ro.

„— Un gând genial trecu prin mintea celor care-și vedeau agonia apropiindu-se, o agonie îndelungată, nimicitoare. Să construiască douăzeci de astronave gigantice, înzestrate cu un creier biocibernetic, cu „organe de simț”, cu o „rațiune” destul de dezvoltată și să le trimită în Galaxiile din jur, în căutarea unor ființe raționale.”

Fraza este revelatoare pentru astronauți, deoarece cuprinde, în câteva cuvinte numai, întreaga taină a lui Doando. De pe planeta necunoscuților, rachetele încep să ridice în spațiu elemente ale viitoarelor astronave. Apoi, sub acțiunea oamenilor invizibili, elementele se apropie, se contopesc încet-încet și iau forma unor sfere mai mari decât planeta, așa cum este și Doando.

„— Multe jertfe a cerut construcția marilor nave, care a durat aproape un secol. „Creierul” lor a fost programat cum să acționeze la întâlnirea cu ființele raționale, dar mai ales cum să ferească nava de aceia care ar intenționa să o distrugă. Aceasta, deoarece se întâmplă de multe ori ca societățile să fie împărțite în grupuri cu interese divergente, adesea antagonice. Dacă un asemenea grup, pe deasupra și fanatic, ar deveni stăpân absolut al vreunei nave, rezultatele ar putea fi catastrofale pentru întreaga planetă, fiindcă eu, Doando, ca și semenii mei, dispun de mijloace de distrugere practic nelimitate pe care le utilizez fie pentru a-mi înnoi rezervele de combustibil, fie pentru a-mi croi drum în condiții improprii zborului cosmic.

Formația de astronave ce a gravitat în jurul Soarelui

necunoscut se împrăștie, dispărând în întunericul pereților sferei.

„— Cum să transferi însă o întreagă civilizație dintr-o Galaxie în alta? E posibil să o îmbarci în rachetă, pentru un drum de peste un secol, fără a lua totodată mediul ambiant și produsele acelei civilizații? De aceea constructorii s-au gândit să le dea navelor asemenea dimensiuni, încât în golul din centrul fiecăreia să poată intra o întreagă planetă, cam de dimensiunile Pământului cu locuitorii ei cu tot.”

Cosmonauții nu mai sunt capabili să comenteze cele auzite. Privesc la stelele ce pulsează egal și au sentimentul că trăiesc un vis nemaiîntâlnit. Au încremenit în pozițiile ciudate pe care le dă imponderabilitatea și întind mâinile unii spre alții, să se asigure dacă nu dorm cumva de când au pătruns în sferă.

„— Pentru plecare, planeta trebuie pregătită în mod special. În primul rând, lipsa căldurii unui Soare adevărat se compensează prin mărirea temperaturii în straturile scoarței; apoi viața vegetală și animală trebuie ajutată să se dezvolte în climatul artificial al navei. Această acțiune o au microrachetele trimise de mine mai înainte pe Pământ – pentru eventualitatea când îl veți alege pe el pentru marele zbor. Întâlnind centura de meteoriți dintre Marte și Jupiter, ele au fost lovite și deformat, luând aspectul de veritabile pietre cerești. Același tip de microrachete le-am trimis pe Vuundo – pentru a-l descătușa de sub ghețuri – împreună cu «Loro», care avea la bord un mesaj pentru Vuunzi: să nu distrugă microrachetele și să vă aștepte, căci veți reveni. Dar cele încredințate mie pentru comunicare nu se opresc aici.”

Stelele se sting, închizându-și culorile. Un timp, muzica se mai face auzită. Alți curenți de aer străbat sfera, mângâind frunțile asudate ale cercetătorilor. În centru se deslușește o lumină albastră-argintie, exact ca aceea a Lunii. Mâna magnetică îi cuprinde pe astronauți și-i poartă într-acolo. Și răsună un alt glas, un glas plin, ce se rostogolește parcă circular împrejurul sferei, puternic, lungit de ecouri:

„— Ființe raționale de pretutindeni! Lumea noastră se află nu departe de sfârșit, și dacă va scăpa, aceasta se întâmplă mulțumită ajutorului vostru. Vă chemăm nu doar ca să ne salvați, ci pentru a continua împreună un drum spre un orizont nemărginit. Aceasta abia după anabioza noastră care va dura, poate, două-trei secole. Vă va veni greu să preluați de la noi întreaga civilizație, s-o păstrați și s-o duceți mai departe. Dar după somnul cel lung ne vom însănătoși și, puternici, vom porni să cucerim infinitul, alăturându-ne ființelor raționale de pretutindeni.”

După ultimele sunete, în încăperea sferică, la fel ca într-o sală după terminarea unui spectacol, se aprind lumini puternice.

Consiliul a avut loc peste două zile. Trăiau încă sub impresia celor aflate.

A luat cuvântul un mare număr de specialiști din toate domeniile. Încheierea lucrărilor i-a revenit lui Dal Adal:

— Așadar, prieteni, știm ce a ascuns „taina violetă”. Nouă ne-au rămas de clarificat câteva întrebări. Printre altele se pune problema lui Vuundo. Pentru ce nava nu l-a ales pe el să-l transporte în Galaxia celorlalți? Răspunsul cel mai plauzibil cred că trebuie căutat în vârsta acestei planete, din pricina căreia, probabil, ea n-

ar fi suportat marele drum. Pentru ce Doando nu s-a oprit nicio clipă lângă ea, ci doar i-a expediat microrachetele, este simplu de ghicit, dacă ne gândim că el se grăbea să găsească acel corp ceresc pe care să-l ia la bord și că orice întârziere nu i-ar fi fost decât dăunătoare. Acum am ajuns la necunoscuta esențială, pe care astronava ne-a lămurit-o doar în parte: de ce nu ne-a comunicat ea de la început intențiile sale? Glasul acela ca un murmur cosmic ne-a lăsat să înțelegem că Doando trebuia să se convingă că suntem cu toții oameni pașnici. Astfel a apărat de la distrugere nu numai alți semenii ai noștri, ci s-a apărat și pe sine. Tot de aceea după expedierea microrachetelor, a trimis pe Vuundo și pe Pământ mesaje și nu a luat legătura cu planetele prin intermediul undelor; nu voia să se constate prematur, adică, prin detecție, locul exact unde se afla și traiectoria de zbor. În acele împrejurări, prieteni, pe Pământ a murit Lombo, al cărui sacrificiu rămâne o pildă de eroism științific. Se pare însă că nu numai în scopuri defensive Doando a întârziat dezvoltarea misiunii sale – adică nu numai dintr-o excesivă prudență ci și pentru a ne da mai întâi posibilitatea să-l cunoaștem amănunțit, să câpătăm într-un fel încredere într-însul, pe măsură ce și el câpăta încredere în noi. Așa se explică de ce s-a lămurit „taina violetă” abia după ce Consiliul de coordonare trăgea concluziile asupra cercetărilor efectuate pe astronavă. Pesemne că așa fusese programat marele creier biocibernetic. Și iată-ne în fața unei alte contradicții, căreia abia acum i se află dezlegarea. E vorba de moartea lui Ao U, în speță de faptul că Doando nu ne-a anunțat ce scop îndeplinesc rachetele trimise pe Vuundo. Astfel ni se lămurește o dată mai mult că tot complexul biocibernetic e o mașină de „gândire” limitată. S-a ținut

strict de programul ei – să nu dezvăluie nimic până la stabilirea acelei încrederi reciproce – nereușind să adapteze acest program la noile condiții. Condițiile țineau de natura specific umană, adică de sentimentul de neliniște și de panică trezit în noi, mai ales în prietenii noștri Vuunzi. Mașina a făcut abstracție de aceste sentimente, chiar dacă le-a sesizat. În programul ei nu fusese prevăzut așa ceva. S-a spus și mai înainte că în tot timpul zborului am fost în contradicție cu Doando. E foarte adevărat. A fost o contradicție om-mașină, care se mai petrece și pe Pământ, fără a îmbrăca însă aspecte atât de multiple. Așa se face că nava, care nu dorește moartea nimănui, a provocat indirect moartea fetei și după aceea s-a derutat complet, oprindu-și și zborul. Atunci a intrat o clipă în subordinele noastre, parcă înfricoșată de eveniment, incapabila să soluționeze probleme în afara programului ei. Abia când Tem i-a dat permisiunea să-și reia drumul, și-a revenit. În fine, câteva cuvinte despre mesajul necunoscuților. Ei vor reuși, aducând oameni din toate Galaxiile învecinate, să creeze o familie cosmică, infinit mai puternică decât civilizațiile izolate în spațiu. Oare, se ridică iar întrebarea, de ce n-au trimis cu rachetele câteva din realizările lor în domeniile principale de activitate omenească, pentru cei care vor rămâne mai departe pe planetele natale? Cred că tot din teama de a nu determina astfel supremația, prin forță, a unui grup asupra întregii societăți. Mai târziu, când pârghiile civilizației lor vor fi preluate de aceia care, poate, și călătoresc spre dânsii, navele se vor întoarce, și Doando va reveni aici, purtând ultimele descoperiri în toate ramurile științei, ultimele perfecțiuni artistice, ultimele trepte la care s-a avântat gândirea creatoare. Nouă nu ne

rămâne acum decât să găsim acea planetă, poate chiar Terra, care să fie imbarcată împreună cu câteva sute de milioane de voluntari, la bordul marii astronave. În viitorul său zbor, Doando va purta cu sine o planetă populată. Ciudată călătorie! Pe planetă, viața va continua să pulseze nestânjenită, ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat. Această, uimitoare performanță științifică a fost obținută departe de noi, dar tot de ființe raționale, de oameni. Doando ne demonstrează că gândirea omenească este nelimitată și inepuizabilă.

XVII. ULTIMUL VIS

FEMEIA își înclină capul pe spătarul fotoliului larg. Părul alb și bogat i se răsfirea pe umărul drept, acoperind albastrul strălucitor al costumului cosmic. Pleoapele îi coborâra încet peste ochii mari, înconjurați de riduri. Un zâmbet fugar îi apăru în colțul buzelor decolorate. Măinile lungi i se frământau în jocul degetelor. Apoi, albe, ca două aripi ostenite, își încetară mișcarea, pregătindu-se parcă pentru un popas lung.

Femeia începu să fredoneze ceva. Sunetele se înălțau molcome prin cabină. Melodia, lipsită parcă de puteri, era plină de nostalgie.

— Cânti, Ena?

Femeia întoarse capul.

— Da, Tem. Am crezut că așa... Nu mai sta acolo în ușă! Intră! Așază-te lângă mine! Se ghemui în fotoliu, cuprinsă parcă de frig. Bărbatul străbătu cabina cu pași rari. Îmbătrânise. Spatele nu-i mai era drept ca altădată. Umerii căzuți îi împungeau pe dedesubt costumul elastic de zbor. Părul alb, imaculat, îi acoperea în întregime capul mare. Hrăniți de un foc ce părea că nu va fi stins niciodată, ochii îi străluceau nefiresc din fundul orbitelor.

Se opri lângă bătrână. Întinse mâna, mângâindu-i părul.

— Mai cântă, Ena!

Dar femeia nu-i auzi spusele.

— Trebuie să trăim, să-i revedem pe Vuundo și pe cei care ne așteaptă.

— Cum or să ne primească? Au ieșit în întâmpinarea

unor titani. Vin cu flori, cu fanfare. Ochii ațintiți la rachetă... Trapa s-a deschis... De unde or fi apărut moșnegii ăștia? De ce coboară înaintea titanilor?

Ena râse.

— Doar timpul nu iartă pe nimeni.

— Te pomenești că se vor întreba dacă peripețiile noastre nu sunt curate născociri. Altfel cum de se face că am rezistat la atâtea încercări?

Ea tăcu. Același zâmbet trist îi juca în colțul buzelor.

Alf Adal ședea gânditor în cabina de comandă. Era încă. foarte tânăr, nici nu împlinise treizeci de ani. Mai degrabă slab, nu moștenise prea mult din vigoarea tatălui său, în schimb ceva din frumusețea Tamarei îi dăinuia în trăsături. Parcă se născuse pentru a fi astronaut, cu o mare pasiune, încă de copil, pentru zborurile cosmice. De altfel, părinții îl hărăziseră acestei profesiuni. Astfel Alf începu să studieze încă de pe Pământ astrofizica, medicina, cosmobiologia. Iar când Dal Adal și Tamara l-au luat cu Doando, spre „Terra V”, a făcut o descoperire cu răsunet pe atunci – găsise urme de viață, bacterii, într-un nor de praf interastral. Apoi, Dal începu să-l inițieze în tainele zborului de lungă durată, formându-i mai ales tăria psihică necesară. Odată cu toate acestea, el află despre marea odisee de pe Doando. Vuunzii, îndeosebi Iu și Tem, nu se mai despărteau de el. Era răsfățatul echipajului de veterani; încerca să învețe cât mai mult din experiența lor.

Rămăsese în cabina de comandă, ținând în mână fișa automatului de orientare. Pe ea, sub o serie de cifre, fusese înscrisă una mai mare, ca un total: 23. Atâtea zile mai aveau până să ajungă la Vuundo, urmând actuala traiectorie de zbor a navei. Trebuia să le comunice această dată și lui Tem și Enei, dar se temea că termenul

prea lung îi va deprima.

Cercetările pe Doando, până la lămurirea „tainei violete” și după aceea, duraseră mai bine de trei ani. În tot acest timp, cosmonauții, bolnavi, au fost supuși unui tratament special, într-o clinică bucureșteană. Em Ro, cel mai în vârstă dintre toți, nu mai rezistă. Muri, curând după aflarea înaltului mesaj purtat de Doando, împăcat, cu amărăciunea doar că n-a mai reușit să-l vadă pe Vuundo. Sicriul i-a fost adus în marea rachetă, alături de cel al lui Ao U.

Pământenii o aleseseră, pentru zborul în cealaltă Galaxie, pe „Terra V”. Într-acolo au fost lansate enigmaticele rachete, menite să-i ridice temperatura în zonele interne, pentru a suplini absența Soarelui. Urma să se schimbe clima, să se dezvolte impetuos fauna și flora. Apoi, nu după multe vreme, luând la bord pe toți Pământenii care trebuiau să facă marele drum intergalactic, Doando porni spre „Terra V”.

Alf își luă ochii de la roiurile luminoase ce brăzdau ecranul și se ridică din fotoliu. Se plimbă prin cabină, încercând să-și explice această obsedantă întoarcere în trecut. Probabil că era de vină zborul îndelungat, primul lui zbor în calitate de comandant de astronavă. Și singurătatea, fiindcă trebuia să-i lase mereu împreună pe cei doi bătrâni.

Pe Doando, Vuunzii se întristau tot mai mult, chinuți de dorul planetei natale. Visau s-o revadă – dorință iluzorie, dar cu atât mai dureroasă. Într-o noapte, muri Im Iu. Tem deveni singuratic, de nerecunoscut. Rătăcea, ca și altădată, pe coridoarele fără de sfârșit ale navei, împreună cu Alf Adal, care-l însoțea pretutindeni, ca o umbră. Lui i-a mărturisit deseori credința că ar mai rezista unui zbor spre Vuundo, dacă ar avea o rachetă

potrivită.

O dată, Alf l-a descoperit în fața centrului de comandă, cu obrajii umezi. Nu l-a mai întrebat dacă ceruse ceva de la Doando.

De când pierise Iu, se adunau cu toții în „Oaza Soarelui” sau în pragul Marelui Gol și tăceau. Ce-ar fi avut sa-și mai spună? Copleșitoarea sarcină, lupta pentru viață, care le apăsaseră umerii, trecuse acum în seama întregii omeniri.

În sfârșit, ajunseră la „Terra V” și coborâră pe planetă. Nostalgia după Vuundo devenea mereu mai apăsătoare. Într-o zi, Alf trăi o intensă mâhnire, poate prima de acest fel, la vârsta și concepțiile lui. Se plimbau în taiga, dimineața, când soarele pătrunde pieziș prin coroanele arborilor giganți. Iarba mustea de rouă și aerul răcoros le spăla chipul de moleșeala somnului de peste noapte. Respirau lacom, adânc.

Tem, Voa și Ena pășeau absenți pe sub zidul verde, cu gândurile în altă parte. Au ciripit undeva niște păsări ciudate. Adal și Tamara rămăseseră în urmă.

— Poate că acum și pe Vuundo se plimbă într-o pădure trei bătrâni! zâmbi Voa și se aplecă să ia o floare cu petale albastre.

Tem, posomorât brusc, s-a oprit.

— Ce este? tresări speriată Enna.

— Vreau să vă spun ceva...

— Spune, strigară femeile, presimțind că e vorba de planeta lor.

— M-am gândit de mult că Doando ar fi în stare...

— Ce? întrebă Ena, neliniștită de gândul care-i venise în același moment.

— ... să ne construiască o astronavă. O copie mai mică a sa, care să dezvolte aceeași viteză. În mai puțin de un

an; am fi acasă.

— De ce-ai tăcut până acum? izbucni Voa, cu o fulgerare de bucurie în glas. De ce ne-ai făcut să întârziem? Am fi vorbit de mult cu Doando!

— Am vorbit eu, încă de atunci.

— Și?

— De fapt, am dat o dispoziție. Atât de neașteptată a fost ideea! Și certitudinea că visul ne va fi îndeplinit, poate... M-au năpădit lacrimile...

Alf își aminti cum îl găsise, cu obrazul umed, în sala centrului de comandă.

— Dar de ce ai tăcut până acum? întrebă iar Voa, cu totul nedumerită.

Tem ezită o clipă, după care ridică din umeri neputincios:

— Am uitat... Iertați-mă, poate bătrânețea... Vroiam să vă fac o bucurie, dar am, uitat să vă spun...

Atunci, inima lui Alf se strânse de durere. În el se năruia o credință copilărească, e drept, dar care îl însuflețise până atunci. Trăind mereu în preajma echipajului de eroi ai Cosmosului, și-i închipuise ca pe niște semize, cu puteri mai presus de ale celorlalți oameni. Și deodată...

Nu mult după această întâmplare, undeva, în pânțele lui Doando, uzinele misterioase au intrat în funcțiune.

De pe coridoarele apropiate nu se auzeau decât zgomote înfundate și un zumzăit uniform. Niciodată oamenii n-au reușit să pătrundă într-un asemenea laborator, în care materia suferea cele mai năstrușnice schimbări. Din direcția uzinelor, se prelungeau spre exterior galerii cilindrice, învăluite în întuneric. Ca pe o bandă rulantă invizibilă, erau aruncate mereu în spațiu

cosmic angrenaje tehnice mari și mici. Construcții bizare, cu forme ciudate, dând la început impresia că sunt opera vreunei minți dezechilibrate.

De cum părăseau astronava, erau preluate de câmpuri gravifice și duse într-un păienjeniș uriaș de cabluri, suporti schele metalice, panouri învălmășite laolaltă, într-o viziune de coșmar, în toate direcțiile, sfidând orice lege a gravitației, se foiau roboții. Fiecare lucra cu fel de fel de aparate și toată execuția se făcea într-un ritm uluitor de rapid și precis. În jurul lor, patru Sori mici, artificiali, luminau orbitor.

Construcția înainta repede. Vuunzii și Pământenii o urmăreau cu sufletul la gură. Au încercat în repetate rânduri să se apropie cu rachetele de acest impresionant șantier cosmic. Dar tot de atâtea ori au fost respinși.

Zi de zi, noapte de noapte, fără oprire, fără odihnă, lucrul continua și viitoarea astronavă începu să prindă contur.

După câteva luni, suprafața exterioară era gata. Un timp îndelungat n-au știut ce se mai petrece în interiorul ei.

La un moment dat, observatoarele permanete au transmis că pe mica astronavă se imbarcă bazine străvezii cu macrocelule..

Fericita veste fusese umbrită de alte evenimente. Muri Voa Zad. Apoi brusc, nefiresc de repede, muriră Adal și Tamara... Victor le urmă în curând. Urnele lor funerare s-au aliniat în mausoleul argintiu din Marele Gol de pe Doando.

Numai Tem și Ena se încăpățâneau să trăiască, furnizând fiziologilor și biologilor materiale de experiență cu rezultate paradoxale. Organismele lor slăbite înfruntau curajoase moartea și secretul acestei vitalități

rămânea ascuns în procesele ereditare ale vieții de pe Vuundo. Numai atât? Tem To și Ua Ena demonstrau o voință uluitoare de a trăi, născută parcă din fiecare celulă a organismelor.

Și voința le dicta să trăiască pentru a-l revedea pe Vuundo! Toate actele lor de viață s-au concentrat spre acest unic țel, dorit cu un efort supraomenesc. Iar când astronava construită de roboți a fost gata, în grupul primilor ei vizitatori se găseau și cei doi Vuunzi.

Noua navă astrală semăna într-un tot cu Doando. Era însă de mii de ori mai mică. La rugămintea lui Tem, ea fu numită „Ao U”.

Alf Adal reveni la realitate. Cânta cineva. Da. Cânta iar Ena. Un cântec vuund de luptă. Cuvintele au o cadență aspră și cad într-un ritm rar, apăsător. Microfonul central le amplifică tonalitatea, ca și când vocea ei ar fi întinerit brusc.

Alf se îndreptă spre trapă. Apoi se răzgândi. Ascultă nemișcat un timp. Cântecele se frânse pe neașteptate, de parcă forțele femeii secătuiseră.

— Ena, se auzi vocea lui Tem, ești mereu tânără și mă uimești!

— Da, Tem, răspunse femeia. Vreau să trăim, ca să-l vedem pe Vuundo. Ne mai așteaptă oare cineva? Își mai amintesc de «Loro», de noi?

Se așternu o tăcere lungă.

— Nu ne-a uitat nimeni. Sunt sigur! spuse într-un târziu bărbatul. Ascultă, Ena, șopti el deodată. Crezi că mai pot lupta împotriva morții?

Iar tăcere. Alf se întunecă. „La ultimul control medical, cordul...”, își aminti el.

— Trebuie, Tem, trebuie! Ce altceva ne-a ținut în viață dacă nu voința cu care am înfruntat această moarte?

— Știu, buna mea prietenă, știu, îți mai amintești de primele zboruri cu „Ao U”?...

Exaltarea de o clipă se stinse.

— „Ao U”, reluă Tem cu o șoaptă stinsă, ce părea că a străbătut distanțe enorme până să le ajungă în auz. A fost odată o astronavă mare, mare, venită de peste nouă ceruri și nouă Galaxii... Cine mi-a spus începutul acesta de basm? A, da! Iu, înainte de a ne părăsi... Iartă-mă! Vorbesc de unul singur. Atunci, în timpul antrenamentelor de zbor, mă gândisem să-l rog pe Doando să-mi dea înapoi fetița. N-a vrut. De ce?...

— Tem, ce-i cu tine? Tem!

Alf Adal împinse repede trapa și alergă pe coridor. Din ușa cabinei îl zări pe Tem, căzut într-un fotoliu. Avea ochiji închiși și respira greu. Ena, zăpăcită, îi mângâia în neștire mâinile.

— Alf! Ce are? I-a venit deodată rău! Tem! Mă auzi? Eu sunt, Ena!

Calmantele aduse de Pământean își făcură efectul. Tem ațipi. Coborâra speteaza fotoliului, transformându-l într-un pat comod.

Deodată, cabina se înclină periculos. Ena căzu lângă Tem. Alf, ținându-și echilibrul cu greutate, deschise ușa fugind spre cabina de comandă.

Apoi Ena, atentă mereu la Tem, găsi un fotoliu și se așeză în el; tânărul o liniști peste câteva clipe, comunicându-i la microfon:

—Suntem în siguranță. „Ao U” a ocolit câteva corpuri cerești apărute în cale. Ai grijă de Tem.

Bolnavul întredeschise ochii și zâmbi. Ena se aplecă deasupra lui.

—Parcă lipsit de puteri... Ce să fie? Vorbea, făcând un efort vizibil. Îi strânse ușor mâna. Nu ți-a spus Alf cât

mai avem până acasă?

— Nu. Nu l-am întrebat.

— Să-l întrebi... Trebuie să știu și eu. Trebuie.

Întorcându-și capul, Tem ațipi iar, încruntat. Încet, încet, fața i se destinsese. O paloare pregnantă i se strecura de-a lungul tâmpelor. Nemișcată, femeia îi privea obrazul. Îi cunoștea fiecare cută, fiecare linie ce se adâncise de-a lungul timpului. Ce slab era! Încercă să-și smulgă din amintiri alt chip, acela de odinioară. Și nu reuși.

După câteva zile de îngrijiri medicale, în care timp întrebuință toată priceperea sa, Alf Adal trebui să se predea. Bătrânei nu-i mărturisi nimic. Organismul lui Tem To nu avea să mai reziste.

Și mai erau 18 zile până la Vuundo.

Făceau cu schimbul, îngrijindu-l pe bolnav. Alf se culcase, învins de oboseală. Ena moțăia neliniștită. Din când în când, bătrânul deschidea ochii, ațintindu-i pe chipul femeii, pe care o vedea ca de departe. Câte un strop de sudoare i se strecura de-a lungul frunții.

— Ena, chemă el dintr-o dată.

— Da, ce s-a întâmplat? tresări ea, apropiindu-se repede de pat.

— Câte zile mai sunt?

— Șapte, minți bătrâna, neștiind ce să spună.

Îi așeză pledul.

—Trebuie să-l văd. Ei... ne așteaptă... Și copiii care nu-și mai pierd cerul...

Atât spuse Tem și adormi din nou.

Ena suporta tot mai greu agonia bărbatului iubit. Îi mângâia părul și mâinile, șoptind în neștire: „Vei trăi să-l vezi pe Vuundo! Vei trăi”. Știa însă că se amăgește și că sfârșitul este aproape.

Așa au trecut iar câteva zile. Apoi Alf l-a examinat cu luare-aminte pe Tem. După care s-a întors spre Ena, spunându-i:

— Dacă se întâmplă ceva, anunță-mă! Sunt în cabina de comandă.

Mai privi o dată spre chipul livid al bătrânului și ieși grăbit.

Ena înțelese. Ascultă puțin pașii pierduți pe coridor. Se simți deodată tare singură. Nu mai avea cum să-și învingă chinul, oboseala, durerea sfâșietoare că nici el... nici el nu va mai fi. Ar fi vrut să plângă. Dar ochii îi ardeau parcă, uscându-i orice lacrimă. „Te-ai grăbit, Tem, gândi ea. Te-ai grăbit. Poate că era mai bine dacă rămâneam pe „Terra V”, așa cum ne-au sfătuit Pământenii. Tu n-ai vrut. Ai pretins chiar că vei pleca singur. Aprigă voință ai avut, Tem! Ai crezut că poți învinge și moartea! Ai luptat împotriva ei, dar orice are limită. Numai eu nu vreau să mă las încă doborâtă, nu vreau”. Ca și când i-ar fi fost totuși teamă de ceva, se duse la ecranul oval, conectând imaginea.

Acolo, afară, sunt stele strălucitoare, multe, multe. Dar Vuundo încă nu se vede. Ce-a fost asta? Un soare roșiată a căzut în diagonală, sfâșiind întunericul. Apoi un grăunte alb, și altul.

— Alf, Ena, unde sunteți?

Bătrâna se ridică în picioare și fugi spre Tem.

— Te-ai trezit?

— Puțină apă...

Femeia îi duse paharul la gură. Bolnavul înghiți lacom. Capul îi căzu înapoi pe perna de plastic.

— Am ajuns? hârâi vocea lui stinsă.

Ce să-i spună? Ce să-i spună? Poate mai sunt câteva ore. Și dragostea ei? Nu, n-o s-o știe niciodată!

— Peste câteva minute, ne plasăm pe orbită, Tem!

De ce l-a mințit?

— Unde?

Bolnavul încercă să se ridice și nu reuși.

— Stai liniștit, strigă Ena, repezindu-se să-l sprijine.

Dar Tem mai, avea puteri. Cu capul întors, cu ochii lărgiți anormal, privea lacom în direcția ecranului.

— Nu văd nimic, gemu el. O pată neagră, și atât.

— Ești obosit. Știi că Alf ți-a interzis să faci eforturi. Stai liniștit. Îți povestesc eu tot.

— Da, da, spune-mi tot... ce vezi, șopti el, relaxându-se brusc și închizând ochii.

Femeia îl mai privi câteva clipe, pentru a se convinge că stă cuminte și trecu lângă ecran.

Un stol de lumini fâlfâi iar, cu repeziciune.

Cu ce să înceapă? Ar trebui poate să-i spună adevărul brutal. De unde mila asta sfâșietoare? Totul e doar firesc. „Ai trăit și trebuie să mori o dată”! Nu, e prea simplu. El...

— Iată, acumă intrăm pe orbită, începu ea cu glasul stins, dar melodios. Suntem aproape, Tem! Planeta nu mai este înveșmântată în nori mohorâți, ca odinioară. Numai deasupra calotelor polare aceștia s-au îngrămădit ca niște munți haotici de vată. Orit arde ca și altădată, liniștit și roșiatic. Dar acolo, acolo s-au topit ghețurile. Ritarg, oceanul cel mare, își leagănă apele de-a lungul celor două continente. Se văd câmpii rodnice și păduri.

— Și cerul, cerul cum este? o întrerupse bolnavul.

— Cerul albastru învelește planeta într-o mantie ușoară.

— Doando, șopti iar Tem.

— Da, Doando! Rachetele trimise de el au reîncălzit solul, și viața a renăscut tumultoasă peste tot. Se vede și

ecuatorul. E ca un brâu verde.

— De „Ziua Soarelui” să-i spui lui Alf să vâneze o olmă tânără...

— Am să-i spun.

— Câtă lumină trebuie să fie... și păduri și ape întinse, Ena!

— Și copiii, Tem! Toți copiii vor veni să ne întâmpine. Și niciunul nu-și va mai pierde cerul, ca atunci. Ne vor întâmpina și îndrăgostiții cu flori. Îndrăgostiții sunt întotdeauna veseli și frumoși, Tem! Dar nimic nu va fi mai frumos decât visul pe care îl trăim, de altfel ultimul, dragul meu, ultimul vis! De noi se apropie un stol de rachete argintii. În curând vor ajunge...

Ena se întrerupse. Privi spre Tem. Bătrânul avea ochii larg deschiși. Un zâmbet fericit îi dăinuia în colțul buzelor. O mână îi căzuse de-a lungul patului.

— Tem, strigă Ena. Tem!...

Căzu lângă pat, lipindu-și obrazul de mâna lui și începu să plângă.

— Tem, iubitul! murmură ea.

Așa o găsi Alf Adal, cu obrazul fierbinte lipit de palma rece a bătrânului.

XIX. DEPĂRTĂRILE SUNT APROAPE

PETRECEM ultima noapte pe planetă, în ajunul Marelui Drum. Privirile toate urmăresc cerul, cu pâlpâirile astrilor, pe care ultima dată îi văd în pozițiile familiare, alcătuind figuri fantastice, fiecare cu numele ei: Astronava, Flamura, Poarta Galactică, Nebuloasa... Mâine seară, totul va fi altfel; pe cerul golit de stele nu se vor mai învârti nici cei doi sateliți. Luna cea Mică își încheie acum călătoria și se ascunde printre vârfurile copacilor.

A rămas să străjuiască Pământul colosalul disc al lui Doando, albăstrui, cu marginile estompate în atmosfera puțin densă, care fâlfăie în jurul său ca un vâl însuflețit. Pe suprafața lui se conturează, cu umbre precise, profilul „munților”. Privind cu atenție, descoperim și rețeaua fină de puncte închise la culoare a „organelor de simț”. Încotro ne va purta acest sol de departe? Și ce vom găsi acolo, la prietenii care ne cer ajutorul? Ce alte lumi vor aduce marile nave trimise în celelalte Galaxii?

Ne aflăm, cu un grup de astromecanici, la marginea cosmodromului central. Aparatul de radio de lângă noi începe deodată să emită apeluri sonore. Ne grăbim să-l deschidem pe recepție. O convorbire scurtă; ni se anunță apropierea rachetei „Dal Adal”, pe care va trebui să ne imbarcăm. Suntem gata să ieșim din pădure în câmpul cosmodromului. Avem toți costume de zbor. Și căști ușoare agățate la centură. Ne adunăm în șir și pornim așa, prin iarba care ne trece de genunchi. În lumina reflectată de Doando, câmpia se vede până departe, unduind molcom sub vânt. Plantele călcate în picioare

foșnesc neîntrerupt. Tot felul de zgomote răzbat spre noi, neauzite până acum din pricina freamăturii taigalei. Câteva păsări cu aripi lungi sar din drumul nostru și se ridică în aer fără să țipe, cu mișcări leneșe, obosite. Și noi mergem cu discul rachetei în față, acoperindu-ne un sfert de cer, iar în jur până la orizontul întunecat, valurile vegetației se mișcă întruna. Parcă plutim pe un ocean de argint și aramă, plecați de la țărmul negru al taigalei, care ne stă în spate ca un zid neclintit; și păsările fâlfâie înaintea noastră, ca niște albatroși fantastici, arătându-ne calea.

Din nori se arată „Dal Adal”, al cărui jet de propulsie se zbate în toate părțile. Nava se proiectează ca o pată de întuneric pe fundalul norilor alburii. Alunecă mereu mai jos, și flacăra de desubtul ei își potolește treptat zbuciumul, până când atinge Pământul, se împrășteie pe suprafața lui cu un ultim efort și se stinge brusc. După câteva minute, trapa rachetei se deschide. Silueta comandantului se vede, pe aceeași luminozitate a norilor din zare, coborând treptele scării. Ne apropiem în grabă de stânca ce a răsărit în mijlocul oceanului mișcător. Din partea opusă se aude șuietul unui motor. Un vehicul își face apariția, venind dinspre clădirile stației de control a cosmodromului. A ajuns lângă astronavă, se oprește și dinăuntru sar doi oameni. Comandantul, cu o casetă grea în brațe, li se prezintă, după regulament.

— E gata? auzim întrebarea unuia dintre noii veniți.

— Preparativele noastre sunt terminate! răspunde căpitanul lui „Dal Adal”. Peste circa o oră, Doando ne va da ultimele recomandări. Aici, în casetă, se află instrucțiunile echipei de coordonare a operațiilor. Escadrila de astronave de pe „Terra V” a coborât cu bine pe marea rachetă. În curând, vor ateriza aici. Până mâine

seară trebuie evacuați, cu ele, toți cei care nu participă la călătoria spre Galaxia cealaltă. Aștept dispozițiile dumneavoastră.

— Bine, vom studia materialul. Iei la bord un grup de ziaști și de specialiști în astromecanică. Iată-i au și sosit. Faceți cunoștință! Termenul operației de înglobare rămâne același?

— Da, mâine, la orele 23 și 35. Bineînțeles, dacă nu se ivesc complicații. Îmi permiteți să decolez? Ne așteaptă pe Doando.

— Vi se va da startul numaidecât. Să ne luăm rămas bun! Ne vom vedea abia poimăine pe la prânz. Aveți grijă cum lucrați, să nu se întâmple niciun accident. Succes!

— Rămâneți cu bine!

Pregătirile de decolare se încheie repede, ca orice lucru obișnuit, repetat de zeci de ori. Urcăm treptele, aruncând o ultimă privire spre câmpie. Ne luăm rămas bun și de la cerul planetei natale. Când vom reveni pe același cosmodrom, „Terra V” se va afla în interiorul lui Doando, cu alt climat, străin, artificial. O răbufnire de vânt ne urmărește până în camera-ecluză.

Motorul e pus din nou, în funcțiune. În sfârșit, un proiector verde a licărit departe, dând drum liber. Stelele, tot mai clare pe măsură ce nava câștigă altitudine, par că s-au reflectat jos, ca într-o apă adâncă, foarte liniștită; sunt orașele care dorm somn greu în ajunul marilor evenimente ce se apropie. Luminile lor albesc neregulat în diferite locuri, înconjoară ca o centură țărmurile mărilor nevăzute Mai mult nu se poate observa. Acum. „Dal Adal” a ieșit din umbra nopții. Soarele se arată de după „Terra, V”, îmbrăcând cabina cu haine de sărbătoare. Se apropie Doando.

Pe marea navă, pregătirile sunt în toi. Câteva mii de

roboți, zboară, pășesc sau lunecă pe suprafața ei, prinși cu îndeletniciri dintre cele mai diverse. Din loc în loc, apar și graviplane sau tanchete de-ale noastre, accentuând impresia generală de agitație. Două cosmodromuri, arhiîncărcate de navele de pe „Terra V”, ne refuză coborârea. Abia un al treilea se învoiește să ne dea această permisie, după îndelungi parlamentări. Când în sfârșit ieșim, suntem luați în primire de echipajul unei cosmotanchete și transportați imediat în fața comisiei medicale, ce s-a instalat în clădirea punctului de control.

Voluntarii care s-au oferit să participe la trecerea în Galaxia lui Doando au fost la început mai bine de un miliard. În rândurile lor, câteva mii de comisii medicale au operat un sever control de lungă durată. Impresionanta cifră a fost redusă la mai puțin de jumătate. S-au declarat apti pentru zbor numai cei cu o sănătate desăvârșită, în vârstă de la 30 la 70 de ani, ținându-se cont și de familiile lor. Astronavele de pe „Terra IV” îi vor lua pe ceilalți, împreună cu bătrânii și bolnavii de pe „Terra V”. Deoarece au existat câteva cazuri în care voluntarii respinși au încercat să se strecoare pe Doando, s-au instituit și aici comisii medicale, care îi verifică amănunțit pe toți cercetătorii veniți cu diferite treburi.

Așa se face că suntem supuși unei examinări complexe ca toți cei ce vor rămâne pe navă pentru Marele Drum.

Purtăm fiecare în permanență un automat de proporții reduse, care ne înregistrează starea organismului și eventualele tulburări ce pot surveni. Medicii cer în primul rând aceste automate, nu mai mari decât niște ceasuri de mână. Le controlează minuțios, efectuează ei înșiși niște măsurători ale funcțiunilor fiziologice apoi încheie examenul, fără a se declara însă pe deplin mulțumiți.

După ce scăpăm de comisie, astromecanicii se împrăştie care încotro. Rolul lor este să dirijeze operaţiile de captare a „Terrei V” în câmpurile gravifice ale lui Doando. În acest scop, câţiva însoţiţi de trei dintre noi, se îndreaptă către staţia de graviplane a liniei ce duce prin tunelul semicilindric la Marele Gol. Atât de intensă a devenit circulaţia pe navă, încât între diferitele ei sectoare s-au stabilit linii de transport în comun. În Marele Gol arde un microsoare cu lumină gălbuie. Roboţi cu rachete minuscule trec preocupaţi; din loc în loc se văd agăţaţi de pereţii sferici ai cavităţii, ca nişte insecte mari. În genere, ne dau puţină atenţie, totul rezumându-se la înlăturarea ciocnirilor de vehiculele noastre, când circulă cu viteză. Nu vorbesc, fiindcă nu posedă dispozitive pentru aşa ceva. Sunt construiţi doar ca executanţi ai ordinelor creierului biocibernetic şi, ca orice maşini, nu ies niciun moment din cadrul atribuţiilor lor. Uneori scot din cotloane ascunse tot felul de materiale. Iată, doi dintre ei poartă o bară metalică striată. Ca să afli ce vor face cu ea, ar trebui să te ţii pe urmele lor ceasuri la rând, căci sunt „meticuloşi” şi de loc grăbiţi. Bineînţeles, puţini sunt aceia a căror curiozitate rămâne la fel de puternică, după o asemenea plimbare. Cei mai mulţi rezistă o singură dată şi, cu siguranţă, a doua oară nu mai au curajul să urmărească vreun robot. Altfel, îndeletnicirile acestora rămân necunoscute. Este ceva firesc în asta. Doando ne-a comunicat doar planul general al activităţilor preliminare „înghiţirii” planetei, fără amănunte, care de altfel nu-şi aflau rostul. Despre automate a pomenit că vor lucra la izolarea sectoarelor creierului biocibernetic şi a „organelor de simţ”, din porţiunea care se va desprinde temporar de astronavă.

Ne-am convins repede că trebuie să lăsăm totul pe

seama rachetei, care își îndeplinește sarcina după un program bine stabilit. Vom interveni doar în momentul hotărâtor al înglobării. Așa că, nepreocupându-ne de importanțele „treburi” ale roboților, noi, ziariștii, îi tratăm cu glume, amuzați de aparenta lor meticulozitate. La urma urmei, nici n-am putea interveni în vreun fel în activitatea acestor mașini. În jurul Marelui Gol, pe toată suprafața pereților se află sumedenie de aparate, ale căror rosturi ne sunt în cea mai mare parte cunoscute. Complicatele gravigeneratoare se învecinează cu sistemele Sorilor artificiali, cinci la număr, dispuși în planul ecuatorial al rachetei, imediat dedesubtul motorului gravific. Tot aici se găsesc alte instalații, printre care refrigeratoare ale atmosferei pentru producerea și dirijarea ploilor, aparatură de orientare a curenților atmosferici și, în genere, toate cele necesare comandării unui climat cât mai potrivit, asemănător celui din condiții naturale. Aparatele pot provoca, printre altele, succesiunea anotimpurilor, imposibil de realizat pe altă cale, din pricina absenței mișcării de revoluție a planetei. Dispozitivele speciale vor produce marea, atât de însemnate pentru desfășurarea ciclului vital al anumitor viețuitoare acvatice. Nu e de loc simplu să faci să trăiască un corp ceresc populat, în condiții artificiale, mai ales pe o perioadă atât de lungă, de cel puțin un secol. Nenumărate organisme, pe trepte diferite de dezvoltare biologică, își au modurile lor specifice de existență, pe care constructorii lui Doando nu le-au putut prevedea în amănunt, dar pe care creierul navei trebuie, într-un mod sau altul, să le asigure. Și cum, iarăși, el singur, limitat la un program oarecare, e incapabil de această performanță, noi și Vuunzii trebuie să rezolvăm problemele respective. Doando însuși ne-a

vorbit despre toate acestea și ne-a cerut ajutorul, conștient (dacă se poate aplica această noțiune la un complex, cibernetic) de limitele sale. De bună seamă, însă că o serie de chestiuni se vor rezolva pe parcurs, în funcție de cum se va comporta planeta captivă.

Deocamdată, pregătirile pentru capturarea „Terrei, V” sunt pe sfârșite. Roboții, ceva mai grăbiți acum, termină ultimele lucrări. Ei au izolat „organele de simț” și sectoarele creierului biocibernetic. Cei mai mulți s-au adunat de-a lungul văii largi și adânci care îl intriga odinioară pe Adal, îmbarcați pe vehicule de o construcție aparte, care au ieșit dintr-unul din depozitele uriașe ale rachetei. Doando a început să se îndepărteze de planetă, după o spirală strânsă.

Rachetele de pe „Terra IV” decolează în formații de câte trei, la intervale mici de timp – câteva minute. Zgomotul motoarelor, diminuat de atmosfera săracă, e totuși destul de puternic pentru a se auzi până departe. Echipajele rachetelor își iau pentru totdeauna rămas bun de la cei care rămân pe Doando. Și unii, și alții sunt emoționați, stânjeniți de gândul că nu se vor mai întâlni niciodată. Tunetele aparatelor ce se avântă spre cer cu salturi prelungi le acoperă cuvintele de adio. Dar vorbesc mai bine ochii decât buzele lor. Acum schimbă între ei daruri. Își scotocesc costumele de zbor, scoțând din buzunare tot felul de obiecte, înduioșător de mărunte și obișnuite. Își desfac de pe piept embleme și distincții, catarama mai puțin trebuincioasă, dau la iveală unelte mici și aparatură de schimb, pe care le-au ținut, gospodărește, pentru orice eventualitate neplăcută, cum se întâmplă adesea într-o călătorie cosmică. Noi, cei câțiva ziariști care vom merge cu „Terra V” și care asistăm acum la despărțire, ne-am retras la dreapta navigatorilor astrali,

emoționați de impresia de neuitat pe care ne-o lasă aceștia. Ca fiecare Pământean, nutrim pentru ei o stimă deosebită. Într-adevăr unde pot exista oameni mai curajoși și mai plini de abnegație decât pe corăbiile cosmice? S-a spus de multe ori că astronavigația nu e profesiune, ci vocație, că cere, pentru a atinge desăvârșirea, un talent înnăscut, la fel ca oricare artă. Odinioară, în trecutul îndepărtat, oamenii mărilor erau prețuiți în mod deosebit de semenii lor. Și la noi e ceva asemănător, pe alt plan, fiindcă mărilor noastre au devenit golurile dintre stele. Și nenumărate, și neprevăzute primejdii îi pândesc pe cei care le colindă, de la uraganele de radiații penetrante, la valurile de praf intersideral, care nu rareori e alcătuit din antimaterie, și la stâncile amenințătoarelor roiuri de meteoriți. Și totuși „marinarii” noștri pătrund cu navele lor mereu mai departe; au atins unul din țărmurile oceanului galactic, prin echipajul condus de Dal Adal. Cine știe ce noi lupte le rezervă viitorul, ce noi victorii îi vor acoperi de glorie pe acești fii ai Pământului, modești, pe care laudele îi stingheresc, fiindcă pericolele prin care trec nu sunt decât modul lor de a exista?

A decolat și ultima rachetă. Noi, cei rămași pe cosmodrom, ne învârtim fără niciun rost. Darurile primite s-au ascuns în buzunarele de la piept sau în pumnii strânși. Nu privim unul la altul, și treptat părăsim câmpul, furișându-ne spre vehicule. Prima despărțire s-a vădit din cale-afară de grea.

În curând pe „Terra V” și Doando vom rămâne doar cei care avem să călătorim în îndepărtata Galaxie. Din sala centrului de comandă, Doando este înștiințat de acest lucru și i se așteaptă decizia. Convorbirile cu el sunt întotdeauna extrem de lungi și obositoare. E nevoie să

„judece” îndelungă vreme fiecare noutate și hotărâre, indiferent dacă ele sunt de importanță capitală ori simple lucruri mărunte. La fel și acum, după aproape un sfert de oră de meditație, dinspre marele ecran al centrului de comandă se aude vocea stranie a astronavei:

„— Zborurile în atmosfera „Terrei V” și în afara ei să se suspende. Să fiu anunțat când pleacă ultima rachetă spre „Terra IV”. Peste douăzeci de ore și patruzeci de minute va începe înglobarea planetei. Este de dorit ca toți cei ce se află pe suprafața mea să se retragă în „Noua Arcadie”. Acolo voi avea grijă să le instalez un ecran pe care să urmărească toate fazele operației. Să rămână afară numai personalul strict necesar pentru supravegherea roboților și efectuarea observațiilor pe ambele mele emisfere. Locuitorii „Terrei V” să se refugieze din orașe, preferabil în păduri și pe câmpii depărtate de mare, pentru a se preveni orice fel de accident. Este interzisă cu desăvârșire circulația în cuprinsul meu, pe timpul efectuării operațiunii de captare. Observatorii se vor instala pe platforme speciale, pe care le voi așeza cu sprijinul roboților deasupra organelor mele de simț, ca să le pot cerceta în permanență și ocroti la nevoie. În sfârșit, o ultimă cerere: e posibil să intervină vreun accident care să mă împiedice să înglobez planeta la prima încercare. Nu stârniți panică. Aceasta îmi va îngreuna respectarea programului dat de constructori. Viitoarea noastră convorbire va avea loc la zece ore după operație, până atunci, creierul meu intrând în repaus absolut. După aceea puteți trece pe planetă. Dacă totul merge bine, vom termina în circa 23 de ore. Repet: operația va începe peste 20 de ore și 30 de minute. La revedere!”

Stereoecranul cu diametrul de aproape un kilometru este montat sus, pe podișul „Noii Arcadii”. Cele câteva

mii de spectatori au început să sosească de pretutindeni, în același timp, echipele desemnate de forul conducător al operației se împrăstie la locurile lor.

Astronava se îndepărtează de planeta pe lângă care a gravitat până acum și, după trei ore, începe să se rotească în jurul Soarelui, pe aceeași orbită cu „Terra V”. Luminile care au ars pretutindeni se sting pe rând, dar suprafața rachetei începe să devină din nou „incandescentă”, ca mai de mult, la lămurirea „tainei violete”. Piscurile muntoase par coloane de lavă în erupție, în toate nuanțele de la portocaliu la galben și alb. Punți de cristale de gheață se aruncă încet, maiestos către stele. Nava pare o planetă din care viața a dispărut, lăsând în urmă toate vestigiile unor civilizații strălucite. Se simte, pe undeva, o încordare intensă a creierului biocibernetic.

De pe „Terra V” imaginile nu sunt așa de impresionante, deoarece Doando e acum mai departe. Totuși „atunci când vârtejurile de praf sunt mai dense, marea navă se observă și de aici. Locuitorii „Terrei V” au ieșit din orașe și s-au retras de la țărmurile mărilor, adânc spre continent. Trenuri de avioane și rachete îi transportă mereu. Tabere uriașe se înjghebează peste tot. Pe cosmodromul central, ultimele nave ale „Terrei IV” se pregătesc să-și ia zborul

Activitatea intensă de pe planetă a făcut să intre în repaus uzinele ei, să se oprească mașinile pe ogoare, să înceteze traficul de mărfuri și călători. Vasele maritime și fluviale s-au grupat în mijlocul oceanelor, iar submarinele sunt gata să intre în imersiune. Grupurile expedițiilor științifice și sportive sunt adunate și puse la adăpost. Uriașa Taiga e populată în luminișuri. Mii de focuri dansează grăbit pe partea cuprinsă de noapte;

uneori sunt atât de mari, încât taberele par, văzute de sus, niște orașe.

Iar peste tot și toate, dominându-i, la zenit, la răsărit și apus, în aparență cât însăși „Terra V”, se vede departe Doando. Imaginea navei, scăldată în lumină sau înfășurată în întuneric, e ținta tuturor privirilor și comentariilor. Toți vor să înceapă ceva, dar comunicatele amână mereu semnalul acestui început. Pe cosmodromul central se apropie miezul zilei. Astronavele „Terrei V” au decolat; se rotesc pe o elipsă depărtată, pasagerii lor fiind dornici să asiste la operația de înglobare a planetei natale.

Ora 23 și 35 minute.

Se anunță, în sfârșit că, va începe! Un freamăt scurt trece printre oameni. Prânzul, gustarea sau cina sunt părăsite de cei care se pregăteau pentru ele. La fel scurtele plimbări în jurul taberelor, partidele de pescuit, jocurile distractive, somnul, discuțiile, lectura.

Ora 23 și 45 minute.

Prima impresie, de altfel așteptată, este apropierea lui Doando. În jurul mării văi care traversează o parte din aeronavă, numeroase vehicule cu roboți, conduși de câte doi oameni, ies din adăposturile anume construite. Antenele roboților se agită în căutarea undelor radio prin care creierul biocibernetic își va transmite ordinele.

Ora 23 și 50 minute.

Așezați câte 15 în fiecare vehicul, roboții așteaptă. Nu

au nimic în mâini; stau cu capetele plecate spre centrul mașinii, alcătuind ciudate figuri geometrice. Din kilometru în kilometru, această imagine se repetă de o parte și de alta a văii, față în față, ca niște participanți la o uriașă competiție sportivă, o ștafetă cu obstacole, al cărei traseu înconjoară toată nava.

Ora 24,00.

Iată, antenele și-au încetat tremurul. Miile de posturi de radio ale lui Doando se pregătesc să emită. Planeta pare atât de aproape, încât îți vine să întinzi degetele, sigur că o vei atinge. Contururile continentelor se profilează pe partea luminată. Dincolo, unde e noapte, licăresc șters focurile uriașe de tabără.

Ora 0 și 18 minute.

Oamenii s-au ridicat în picioare. Un robot, întâiul, s-a desprins din grupul celorlalți, și-a depărtat capul de centrul vehiculului. Toată armata automatelor intră brusc în agitație. Tanchetele se urnesc din gurile adăposturilor, scrâșnind răgușit și coboară precaute în vale. O vreme, ele își potrivesc intervalele. Din turelele conice țâșnesc afară suporturi încărcate cu faruri multicolore.

Ora 1,00.

Cercetătorii din „Noua Arcadie” au o imagine de ansamblu a tuturor pregătirilor. Astfel, ei văd cu precizie momentul în care cosmotanchetele își încep lucrul. În

urma mașinilor ce înaintează pe firul văii, izbucnesc spre cer trâmbe lungi, diafane, de aburi sau fum, care se condensează și pier imediat. Știm toți că roboții, cu vehiculele lor, secționează racheta, că valea care îl nedumerise pe Dai Adal a fost lăsată special cu această menire; în regiunea ei nu există niciun fel de aparate în profunzimea astronavei. Cei din Marele Gol, cufundați timp de câteva ore în întunericul cel mai deplin, cu care s-au obișnuit, observă acum că el a devenit ceva mai dulce, deși nu apare încă nicăieri o rază de lumină.

Ora 2 și 30 minute.

Lucrul la suprafața lui Doando continuă într-un ritm lent, fără grabă. Tanchetele au de parcurs circa un kilometru fiecare, după aceea se vor retrage în adăposturile lor. Atunci o parte din Doando, secționată, se va desprinde de corpul principal al navei.

Ora 3 și 15 minute.

Schimburi vii de semnale cu ajutorul farurilor policrome vestesc în fiecare moment cum se desfășoară lucrul. În urma fiecărei mașini rămâne un șanț adânc, lat de vreo 4 metri, cu marginile puternic înroșite. E de mirare că numai pentru secționare s-au instalat aparatele pe aceste vehicule gigantice, înalte de 15 metri, late de circa 20, care se mișcă totuși cu destulă ușurință, probabil și datorită forței de atracție scăzute. E iarăși de mirare că roboții, atât de mulți, nu fac mare lucru, ci doar stau ca niște soldați din vechime pe un tanc, încremeniți, ca prinși în șuruburi.

Ora 4 și 3 minute.

Întinericul din Marele Gol a devenit vag cenușiu, dar nici acum nu răzbate pe undeva lumina Soarelui. Aici se găsesc cam 400 de posturi de control, răspândite pe suprafața concavă. Cosmotanchetele și-au îndeplinit misiunea. Întregul lor traseu e acum perfect vizibil, datorită incandescenței metalului topit, care întrece în strălucire luminozitatea astronavei. Și de pe „Terra V” poate fi observat, cu un simplu binoclu. După retragerea mașinilor în adăposturi, urmează din nou câteva minute de repaus. Șanțul topit fumegă ușor, în trâmbe negre, parcă arde acolo o mare cantitate de cauciuc. Pesemne creierul lui Doando a așteptat să se răcească metalul, căci imediat ce fumul devine diafan ca un voal de mătase, o trepidație surdă se face simțită peste tot.

Ora 4 și 28 minute.

Te-ai aștepta, din moment în moment, să se întâmple o catastrofă de mari proporții,. Mai ales neclintirea navei începe să-i îngrijoreze pe cercetători. Dar nu pentru multa vreme, căci încetează, la fel de neașteptat cum se manifestase.

Ora 5 și un minut.

O parte din Doando începe să se desfacă lent, cu viteza de vreo 50 cm pe secundă, și să se îndepărteze perpendicular față de linia orizontului. E mare cam cât o treime din toată racheta. Greu de descris această priveliște! Chepengul deschis al unei batisfere, capătul tăiat al unui ou colosal, calota unei parașute? Toate la

un loc, și niciuna dintre ele. E ceva a cărui grandoare întrece închipuirea, îndeosebi încetineala mișcării produce această senzație. În curând, prin uriașa crăpătură ce se mărește întruna apar câteva stele, ciuntite fragmentări ale constelațiilor. Abia acum observăm că partea cea mică din Doando nu se desprinde total de el, rămâne prinsă în mai multe puncte, Printr-o puternică acțiune a unor câmpuri gravitaționale de respingere, unghiul dintre lentilele luminescente crește cu fiecare secundă. Acum, astronava seamănă cu o scoică, între valvele căreia ar putea încăpea deja un corp ceresc cât un meteorit sau planetoid.

Ora 6,00.

În ciuda deschiderii rachetei, în Marele Gol tot n-a pătruns lumina, nici licărul vreunui astru, nici radiația lui Doando. De pe „Terra V”, totul apare mai bine. Mișcarea celor două calote e însă greu de sesizat, dacă nu ai la îndemână aparate optice potrivite. Observatoarele astronomice, care urmăresc fenomenul, îl înregistrează continuu pe peliculă. Astronava se apropie ca un pește flămând ce-și desface fălcile după pradă, însă extrem de încet; doar dacă privești la intervale mari de timp, pătrunzi mișcarea. Gura peștelui e îndreptată în jos, din care pricină deschiderea ei pare de aici mult mai mică. Dar aparența aceasta nu durează mult; repede, ca un cap de șarpe ce se ridică de după o piatră, calota superioară se dă pe spate. Atmosfera năvălește dedesubtul ei în curenți puternici, laolaltă cu praful portocaliu și galben. De pe ecranul montat în „Noua Arcadie”, imaginea e puțin neclară, fiindcă aparatele de

luat vederi s-au despărțit o dată cu părțile navei. De pe rachetele „Terrei IV”, cele două corpuri par de pe acum unite, căci unghiul de vedere le cuprinde în grup.

Ora 9,00.

Apropierea foarte lentă face ca abia după trei ore, planeta să fie atinsă. Doando pare să fie alcătuit din două emisfere unite în convexitatea lor, una aproximativ de două ori mai mică decât cealaltă. Emisfera cea mare se orientează în așa fel ca să cuprindă planeta cât mai exact între marginile sale. În acest moment, viteza descrește, reducându-se la o înaintare de abia un metru pe secundă. Noaptea pe „Terra V” începe să dispară într-un crepuscul tot mai luminos, mulțumită razelor astronavei. Focurile de tabără mocnesc în cenușă; poienile s-au scufundat în beznă. Dar, tot mai mult, întunericul devine o semiobscuritate; parcă undeva, la o distanță nedefinită, ar fi izbucnit un incendiu imens, care a făcut ca aerul să devină fosforescent. Cerul e rumenit de un fel de halo nemaivăzut, ca la o auroră polară de proporții colosale.

Dincolo, unde bate Soarele, dimpotrivă, cerul își închide strălucirea. Mai întâi e numai o umbră care se lățește molcom pe suprafața apei și continentelor. Apoi ea se intensifică, la fel de încet. E ca și cum o eclipsă totală, de lungă durată, și-ar fi întins mantia, cu dărnicie sau răutate. Prin violetul mereu mai închis răzbate pâlpâirea astrilor.

Pe cosmodrom e după-amiază. De după orizont se arată, pe deasupra copacilor și a crestelor muntoase încețoșate, ceva ca un nor negru, încărcat cu grindină. Marginea lui de sus, așa cum înaintează către

miazănoapte și asfințit, e tivită cu aur. Această margine e de vreo zece ori cât întunecimea norului, ba chiar de vreo 15 sau și de 20 de ori. E peretele lui Doando, a cărui grosime maximă măsoară în jurul a 1 000 de kilometri. Pe el se disting, cu greutate, e drept, contururile câtorva mecanisme de ansamblare, ba unii cred că observă și un oarecare număr de roboți care circulă în toate părțile. Dar e, desigur, numai o părere, căci distanța face imposibilă o atare observare, mai ales cu ochiul liber.

Marele Gol a fost acoperit cu un fel de membrană, mai bine zis trei membrane opace, suprapuse. Ele se desfac pe rând, înainte ca planeta să le ajungă. Astfel, ochii celor dinăuntru sunt izbiți dintr-o dată de albul strălucitor al norilor „Terrei V” difuzați și atenuați de albastrul palid, fâlfăitor al atmosferei. Pe măsură ce corpul ceresc pătrunde mai adânc în calota lui Doando, lumina reflectată de el scade; rămâne doar aerul, ca un inel safiriu, prin care petele albe plutesc haotic, mânite de vânturi zăpăcite. Cei din fundul titanicei hale emisferice văd planeta „din față”, înaintând fără grabă, totuși sesizabil, ca un pumn a cărui amenințare teribilă o atenuează aura de safir înconjurătoare.

Ora 12 și 25 minute.

Pe ecranul „Noii Arcadii” se redă o imagine de ansamblu. Este o imagine foarte limpede, cu toate că înainte, deschiderii navei, lucrurile stăteau ceva mai prost. Doando, aprins de luminiscenta lui exterioară, se profilează precis pe fondul de cărbune al spațiilor. Unghiul dintre cele două calote e de aproximativ nouăzeci de grade. Prin orificiul larg astfel obținut, planeta intră puțin oblic, de sus în jos și de la stânga la

dreapta. „Terra V” are mai puțină strălucire. Se observă îndeosebi cum o parte din atmosferă, mai cu seamă de la periferie, se împrăștie ca niște aburi, târându-se asemeni apelor revărsate de-a lungul tuturor adâncurilor din navă. Treptat, fiecare calotă se înconjoară în interior și exterior cu câte un văl diafan care n-o mai părăsește.

Ora 15,00.

... Orele trec năvalnic, ca niște clipe, pline de admirație, încordare, teamă, mândrie, într-un amestec nedefinit. „Terra V”, prinsă în păienjenișul nevăzut al câmpurilor gravifice, se fixează în calota navei mai bine și mai sigur decât dacă ar fi ancorată în cabluri. Prin intensificarea și reducerea periodică a acestor câmpuri i se imprimă, adică i se păstrează mișcarea de rotație constantă. E prima măsură pe care o ia în privința ei creierul biocibernetic al astronavei.

Ora 16 și 30 minute.

Emisfera, cu planeta în ea, pare o cupă care ține un fruct, o portocală pe jumătate cojită. Tot așa repede cum s-au desfăcut, cele trei membrane se împreunează iar, deasupra „Terrei V”. O dată cu ele a coborât și bezna, cea mai întunecată noapte cunoscută de oameni, fără stele, fără sateliții argintii care au rămas afară. Animalele, nedumerite și înfricoșate de schimbările petrecute fără veste, pornesc să colinde câmpiile și codrii, tălmăcindu-și neliniștea în țipete. Pe oceane și mări, valuri uriașe stârnite de atracția lui Doando se împrăștie, de la centru spre maluri și invers, săltând în mers giganticele vase maritime ca pe niște firimituri, înecând pe alocuri

coastele mai puțin înalte. Focurile din tabere sunt ațâțate din nou, cu mai multă putere. Abia acum, timide, cu voci tremurate din pricina emoției care e încă atotstăpânitoare, se înfiripă primele aprecieri, se nasc întâile discuții și controverse.

Ora 17 și 13 minute.

Locuitorii „Terrei V” nu mai pot urmări activitatea de la suprafața lui Doando. Astfel nu au cum să știe că luminozitatea astronavei a început să scadă imediat după înglobare, în același timp cu revenirea lentă a calotei mici deasupra celei mari. Emisferele se suprapun docil, ascultând de câmpurile magnetice care le trag una spre cealaltă. Suprapunerea nu e gata încă și din adăposturi au țâșnit tanchetele automate, gata de lucru. Roboții și-au schimbat acum ordinea, majoritatea se află în interiorul vehiculelor.

Ora 18,00.

În fine, părțile rachetei s-au lipit. Mașinile pornesc iar de-a lungul văii secționate. Din pânțele lor cad foi metalice, late de cinci-șase metri, care, în contact cu solul, sudează marginile tăieturii. Așadar, pentru asta se folosesc vehicule așa de voluminoase, ajutate de atât de mulți roboți. Munca lor, urmărită cu atenție mai înainte, acum nu ne prea interesează. Cei din posturile de observație sunt grăbiți să se întoarcă acasă. Navă și planetă gravitează mereu în jurul Soarelui, cu viteză constantă. Îndată ce au terminat lucrul, roboții se retrag, pe drumuri știute numai de ei, fixate în memoria lor mecanică. Alte automate încep să forfotească în interior,

reunind sistemul biocibernetic al creierului în repaus. Dar sus, la suprafață, după ce și oamenii au plecat, rămâne un imens pustiu răscolit de vânturi. Atmosfera „Terrei V”, captată de astronavă, s-a adăugat aerului ei și a intensificat curenții acestuia. Rachetele „Terrei IV” prind în ocularele telescoapelor doar imaginile unui deșert fără margini, cu urme de tanchete. Șoselele croite între diferitele centre importante sunt goale, acoperite cu praf, de parcă circulația pe ele ar fi încetat de mult.

Cu aceste priveliști în suflet, astronautii se pregătesc să plece, când deodată jerbe gigantice de semnalizare cosmică se desfac peste Doando, izvorând din același punct de deasupra „Noii Arcadii”. Se ridică până la limitele atmosferei, explodează în bulgări de văpaie mai mici, apoi într-o pulbere policromă ce recade înapoi, ușoară și diafană. „Terra V” își ia rămas bun de la „Terra IV”.

Dragi cititori, Pământenii, a sosit momentul să ne despărțim și noi. Marele Sol al depărtărilor va porni peste zece ore în Galaxia prietenă, care ne-a cerut ajutorul. Ce să vă spunem la plecare? Am fost aleși să încununăm prin munca ce ne așteaptă, evoluția omenirii de pe Vuundo și de pe Pământ. Măinile noastre vor crea minuni. Dar să știți că, oriunde vom fi și orice vom face, vom păstra cele mai luminoase gânduri pentru planetele care ne-au născut, pentru voi, cei care ne-ați dat aripi să zburăm atât de departe. Bun rămas, oameni ai Pământului. Fie ca depărtările care l-au trimis pe Doando printre noi să vă ajungă aproape!

EPILOGUL LUI ALF ADAL

... Alf clipește, pătruns de oboseală. I-au înțepenit umerii și mijlocul de stat în fotoliu. Ascultătorii răsufală adânc, se ridică, încep să-și șoptească. Atenția li se îndreaptă încă spre bătrân. Acesta privește câteva momente, neatent, la peștii rătăciți printre pereții dubli ai încăperii. Observă doar că de sus se difuzează o lumină pală, verzuie, alta decât a proiectoarelor.

— S-a făcut ziuă! remarcă. Ne-am luat cu vorba... Mergem, prietenii! Însoțiți-mă până sus!

Tinerii se întrec în a-i ține tovărășie. Dar cum un singur elicopter submersibil nu-i poate cuprinde pe toți, sunt nevoiți să se împartă în câteva vehicule și astfel ajung la suprafață.

Într-adevăr, primul Soare a și răsărit. Peste vreo oră și jumătate își va face apariția cel de-al doilea. Drumul elicopterelor e întretăiat de alte aparate, de la microrachete la aerostate, care-i transportă pe oameni la locurile de muncă. Sărbătoarea s-a sfârșit în zori și toți se grăbesc să-și reia îndeletnicirile zilnice.

Oceanul a căpătat pronunțate nuanțe de smarald, mai ales către țărmuri. Urmele a două vapoare se disting net pe oglinda strălucitoare a apei, ca două mari triumphiuri întunecoase și mate.

— Și mai departe? se interesează fata. Despre Vuundo nu ne-ați mai spus. Acolo ce-a fost?

O aeronavă pătrunsă de la suprafața lui Doando cade, ca o petală albă din înalturi, parcă exact peste mașini.

Povestitorul o urmărește îndelung și abia apoi răspunde.

— N-a rămas să vă spun mare lucru. Doando a făcut lângă Orit o escală mai mare, luând la bord voluntarii vuunzi. Printre aceștia se numărau, desigur, și părinții dumitale, nu?

— Așa e! confirmă fata și roșește mereu, nici ea nu știe de ce.

— O dată cu ei am venit și eu, aducând aici rămășițele pământești ale lui Tem To și Ua Ena. Astfel ne-am despărțit pentru totdeauna de Galaxia noastră.

Soarele galben-auriu aruncă raze peste păduri, peste vârfurile munților, în formă de figuri geometrice neregulate. Pe alocuri, în junglă se înalță acoperișuri și terase vaste, de stațiuni climaterice sau orașele grupate pe malurile fluviilor sinuoase.

— Iată, acolo, în preajma Piscului Vulturilor, s-a petrecut aventura de vânătoare a lui Victor Alvarez. Acea poiană se numește acum „a Panterelor”, cu toate că, bineînțeles, haitele de pantere se găsesc mult mai la nord, dincolo de munți.

Alf își aduce aminte de seninătatea Enei în clipa morții, de împăcarea din privirile ei atunci când îi strânsese mâna ultima oară. Încearcă să-și închipuie cum vor reacționa tinerii de acum la întâlnirea primelor greutăți adevărate, la primele neînțelegeri cu mașina care nu va înceta nicicând să fie Doando la cele dintâi regrupări în tabere cu puncte de vedere, cu ideologii, cu acțiuni potrivnice. Nimeni nu i-a prevenit că sunt posibile și înfrângeri, și asemenea înfrângeri de dinaintea bătăliei în care atât de entuziaști s-au angajat...

Al doilea Soare izbucnește în stânga lor, ca aruncat de o catapultă. Norii îngrămădiți în dreptul lui se destramă, parcă împinși de lumină, razele lungi se răsfrîă într-un

evantai, ca și cum o mână și-ar fi ridicat degetele la răsărit. Pe lângă ea, micul Luceafăr ce se rotește neobosit pare pâlparea unui bețișor care arde. Se apropie tot mai mult, până când tinerii îl observă.

— Ce frumos e acum! exclamă fata. Parcă ar clipi la noi, nu?

— Parcă morții noștri ne fac semn, murmură băiatul cel mare, cu privirile pierdute pe cer. Cât aș da să am parte, o dată măcar, de o fărâmbă din gloria lor...

SFÂRȘIT

CUPRINS

Avertisment	5
PROLOG DESPRE DEPĂRTĂRI	7
Partea întâi	
ÎNTÂLNIREA CU DEPĂRTĂRILE	11
I. LA MARGINEA LUMII.....	12
II. ROSTOGOLIRE ÎN NOAPTE	30
III. „SI PICUR STROPII VIEȚII PRETUTINDENI”	46
IV. SALT ÎN NECUNOSCUȚ	61
V. S-A APRINS O LUMINĂ.....	69
VI. CEILALȚI.....	81
VII. LUMILE FAȚĂ-N FAȚĂ.....	97
VIII. EVADAȚI DIN TĂCERE.....	106
IX. DOANDO	124
Partea a II-a	
VISUL COLINDĂ STELELE.....	150
X. SINGURA STEA.....	151
XI. FURTUNA	166
XII. DATORIA LUI LOMBO.....	195
XIII. MĂRTURISIRI.....	206
XIV. ECHIPAJUL DE PE DOANDO	224
XV. ACASĂ	248
Partea a treia	
DEPĂRTĂRILE SUNT APROAPE	264
XVI. ÎNCĂ UN PAS.....	265
XVII. „TAINA VIOLETĂ”	288
XVII. ULTIMUL VIS	315
XIX. DEPĂRTĂRILE SUNT APROAPE	327
EPILOGUL LUI ALF ADAL	347

